

Bingöl Belediyesi Kültür Yayınları: 3

1550 Tarihli Tahrir Defterine Göre
Çabakcur Livası
Nüfus ve İskan

M. Mahfuz Söylemez-Abdullah Demir
Gözden Geçirilmiş 2. Baskı

1550 Tarihli Tahrir Defterine Göre Çabakcur Livası: Nüfus ve İskan
M. Mahfuz Söylemez/Abdullah Demir

ISBN: 978-975-6788-82-0

Bingöl Belediyesi Kültür Yayınları
Bingöl Belediyesi
0 426 213 10 23-213 45 06

Bingöl Belediyesi Kültür Yayınları
Mayıs 2010

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	7
ÖNSÖZ.....	9
GİRİŞ	13
KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ	71
KAYNAKÇA.....	81
1550 TARİHLİ MUFASSAL TAHRİR DEFTERİ	
(Dizin ve Tıpkı Basım).....	85
1550 TARİHLİ MUFASSAL TAHRİR DEFTERİ	
(Osmanlıca Tıpkı Basım)	201
EK	
ÇAPAKÇUR LİVASI İCMAL DEFTERİ	
309 No'lu Defterin Dizin ve Tıpkı Basımı.....	275
ÇAPAKÇUR LİVASI İCMAL DEFTERİ	
309 No'lu Defterin Osmanlıca Dizin ve Tıpkı Basımı.....	287

TAKDİM

Geçmiş, geleceğin kodlarına sahip olduğu için, dününü bilmeyen bireylerin geleceklere ışık tutmaları imkansızdır. Dünden ödünç alınan ışıkla önünü aydınlatmaya çalışan bireylerin ayakta durduğu bir dünyada düne sırt çevirmek, onu görmezlikten gelmek tarihe karşı vefasızlıktır. Bunun bilincinde olan akademisyenlerimiz, birkaç yıl öncesine kadar tarih, kültür ve diğer yönleriyle ilgili, eser ya da makale bir yana; bir iki sayfalık yazı bulmakta bile zorlandığımız Bingöl'ümüze karşı sorumluluklarını yerine getirmeye başlamış, bir taraftan bir dizi akademik toplantı (sempozyum, panel ve kolokyum) diğer taraftan da hakemli ve YÖK kriterlerine uygun dergi çıkarmaya başlamışlardır.

Bu yıl 1-2 Ağustos'ta gerçekleştirilecek olan *Arşiv Belgelerine Göre Bingöl Kolokyumu* bu çalışmaların hızını kesmeden nitelikli bir şekilde devam edeceğine ve Bingöl'ümüzle ilgili oluşan literatür sonucunda dünümüze daha ulaşılabilir noktaya doğru ilerlediğimize olan umidimizi artırmıştır. İnanıyoruz ki bütün bu çalışmalar Bingöl'de çok olumlu gelişmelere sebep olacaktır. Son yıllarda Bingöl üzerine yazılan eser sayısındaki artış; yine çeşitli üniversitelerde Bingöl merkezli yapılan ve yapılmakta olan yüksek lisans ve doktora çalışmalarındaki yükseliş bunu göstermektedir.

Belediye olarak, her zaman, bu tür çalışmaların destekçisi olmanın toplumsal bir sorumluluk olduğu inancını taşıdık. Bu nedenden ötürü hem I. hem de II. *Bingöl Sempozyum*'larının düzenleme kurullarında yer aldık ve yapılması gereken her katkıyı sağlamayı ödev bildik. Hatta II. *Bingöl Sempozyum* bildirilerinin *Bingöl Belediyesi Kültür Yayınları* arasında çıkmasını üstlenerek yapılan çalışmaların ilgililerine ulaşmasını sağlamayı manevi bir sorumluluk kabul ettik. Bu anlayışını sürdüren Belediyemiz, 1-2 Ağustos'a gerçekleştirilecek olan *Arşiv Belgelerine Göre Bingöl Kolokiyumu* için de her türlü katkıyı yapmayı da bir sorumluluk addetmektedir. Daha önemlisi Bingöl Belediyesi elinizdeki kitabın *Bingöl Belediyesi Kültür Yayınları*'ndan çıkmasını sağlamakla önemli bir kültürel hizmeti yaptığı inancını taşımaktadır. Çünkü bu kitap Bingöl'ün 500 yıllık tarihine ışık tutmaktadır. Neredeyse her bir Bingöllünün dedesinden bahseden böyle tarihi ve de tarihimizi aydınlatan bir eserin yayınlanmasına katkı sağlamanın onurunu taşıdığımızı ifade etmeliyiz.

Bu çalışmanın öncelikle her Bingöllü için, dahası Bingöl üzerinde çalışan her bir araştırmacı için çok önemli veriler içerdiğini düşünüyorum. Bu vesile ile söz konusu çalışmayı **Sayın Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ** ile **Sayın Abdullah DEMİR** beylere teşekkür eder; bundan sonra da Bingöl için yapılacak kültürel faaliyetlerin her zaman destekçisi olacağımızı burada bir daha ifade ediyor ve siz okurların bu nitelikli eserden istifade etmelerini temenni ediyorum.

Serdar ATALAY
Bingöl Belediye Başkanı

Önsöz

Bilindiği gibi tarih ilminin iki yönü bulunmaktadır. Bunlardan biri dünde cerayan eden, olmuş bitmiş olaylara dönük iken, diğeri ise bugün ve hatta yarınlara bakmaktadır. Tarihin bugün ve yarına bakan yönünü incelemekle tanınan İbn Haldun'a göre tarihin bu güne bakan ve yarınları oluşturmamıza yarayan yüzü olmamış olsaydı, duygu dünyamızı şekillendiren bir alan olmaktan öteye geçmez, hatta edebiyatın bir parçası olarak kalmaya mahkum olurdu. Öyleyse tarihi, geçmiş olayları inceleyen bir bilim olduğu kadar, "an" veya "müstakbel" ile ilgili verilerin saklı bulunduğu, depolandığı bir bilgi hazinesi olarak da görmek gerekir. Bu bilgi hazinesi bugünü şekillendiren ışığın, deneyim ve tecrübelerin saklandığı bir veri bankası mahiyetindedir. Annales tarih ekolünün ünlü temsilcilerinden L. Febvre, "*tarih, geçmişten ziyade şimdinin bilimidir*" derken buna işaret etmektedir. Dolayısıyla her birey, dünün, bir başka ifade ile geçmiş veya tarihin ürünü olduğu için, oradan edindikleri ile bugününü yaşarken, yarınını kurgular, şekillendirir veya yönlendir. Adını, ailesini, çevresini, işini, dostlarını, düşmanlarını, hatta arkadaşlarını, hep dün bilgisi ile kavrar veya tanımlar.

Tarihin bu başat fonksiyonunun farkında olan İslam tarihçileri onu, en önemli bilgi kaynaklarından biri olarak kabul etmişlerdir. Nitekim Ünlü tarihçi Mirhond, bilgi kaynaklarını *müşâhedât* ve *mesmûât* şeklinde temelde ikiye ayırdıktan sonra "*dünyanın durumunu akıl yoluyla öğrenmek imkânsızdır. Keza bir insan, ne kadar yaşarsa yaşasın, dünyanın yaratıldığı andan itibaren cereyan eden hadiselerin tamamını müşahade ederek veya hayır ile şerrin tamamını inceleyerek keşfetmesi mümkün değildir. Öyleyse evren ve evreni tanıma bilgisi, konum ve tavırlarını bilme yolu sadece ve sadece "mesmû'âta" dayalı olan tarih ilmi ile mümkündür. Tarih dışında hiçbir ilim bunu tekeffül edemez*" demektedir, tarihe müstağni kalınamayacağını vurgulamaktadır.¹ İslam kelimcileri de tarih ilmi ve onun bilgi vasıtası olan haber için benzer ifadeler kullanmışlardır.

Ünlü tarihçi Karamanî de dün bilgisini sağlayan yegâne alanın tarih olduğunu söyledikten sonra "*eğer tarih ilmi olmamış olsaydı, dün hakkında hiçbir bilgiye sahip olamazdık*" demiştir. Kafiyeçî de "*tarih olmasaydı bize hiçbir şey ulaşmazdı*" diyerek onu tamamlamaktadır. Öyleyse tarihi, sadece olmuş, bitmiş hadiselerin gerçekleştiği bir zemin olarak değil; aksine sahip olduğumuz bilgilerin büyük bir kısmını borçlu olduğumuz bir kaynak olarak kabul etmek gerekir. Böylesi bir kaynağı kullanmamak önemli bir

¹ Bkz. Mirhond, *Revzaru's-safâ fi sireti'l-enbiya ve'l-Muluk ve'l-Hulefâ*, (nşr. Sadık Ayinevendi, *İlm-i Tarih der gosterde-I Temeddun-I İslamî'nin içinde*) Tahran 1377, II, 58.

bilgi hazinesine kendini kapatmak olur. Nitekim İbnu'l-Esîr, “*insan geçmiş olayların sonucuna bakarak karşısında bir ibret dersinin açıklandığını görmüş olur. Böylece insan geçmişe bakarak hangi yolu izleyeceğine dair tecrübe ve bilgisini artırmış olur. Tarih iyi ve kötü yönleri ile tekerrür eden bir dersten ibarettir. Bundan faydalanan bir kimsenin akıl ve idraki güçlenmiş olur*”² diyerek tarihin bir deneyim alanı olduğunu, oradan yeterli dersler çıkarılarak yarına bakılması gerektiğini, bunu yapmayanların eksik kaldıklarını vurgulamaktadır.

Tarih yani “dün bilgisi” aynı zamanda bir kişiye değil, bir kitleye, millete hatta ülkeye ait ortak bir alandır. Bir başka ifade ile devletleri ve milletleri oluşturan, bir arada tutan, harmanlayan, onları birbirine ayrılmaz bağlarla bağlayan bir hamur mahiyetindedir. Yokluğa, hiçliğe, yıkıma dur diyebilen yegane güç kaynağı da burada gizlidir. İmkansız olmakla birlikte tarihinden yalıtık yaşamaya çalışan, tarihini sırtında yük gördüğü için kabullenemeyen ve onu sırtından atmaya çabalayan ulus ve bireylerin varlık dünyasında boy gösterdikleri görülmemiştir. İşte elinizdeki çalışma bu mülahazalarla kaleme alınmıştır. Bingöl’ün beş yüzyıl öncesini anlatan söz konusu çalışma bir döneme mercek tutmakta, orada yaşayan halkın yaşam biçimi, hayat standardı, dini durumu ve kültürel yapısını bize anlatmaktadır. Bingöl’ün bir arada yaşama kültürüne sahip, hoşgörünün egemen olduğu, farklılıkları zenginlik kabul eden, farklılıklarını diğerlerine dayatmayı düşünmeyen bir bölge olduğunu anlamamızı sağlayan çalışmanın yöre tarihini çalışanlara veya ilgi duyanlara önemli katkılar sağlayacağını düşünüyoruz.

1550 Tarihli Tahrir Defterine Göre Çabakçur Livası başlığını koyduğumuz çalışmamız siz aziz okurlarımızdan beklentimizin üstünde bir teveccühe mazhar oldu. İlk baskısı kısa süre içerisinde de tükendi. Dolayısıyla çalışmayı okuyup katkı sağlayan, eksiklerimizi ve hatalarımızı lisan-ı münasip ile bize bildiren, eser ile ilgili tanıtım, tahlil ve tenkit yazıları yazarak ikinci baskı için destek olan her kese müteşekkirimiz. Nitekim bu katkılar eseri yeniden gözden geçirmemize ve doğruya daha yakın bir yayın ortaya koymamıza vesile olmuştur. Kuşkusuz ilk baskıyı sadece gözden geçirmekle yetinmedik, aynı zamanda genişletmiş de olduk. Bu güne kadar yayınlanmamış olan **1555 tarihli olduğunu tahmin ettiğimiz Çabakçur Livası İcmal Defteri**’ni de bu baskıya ilave etmiş olduk. En eski icmal defteri olduğunu sandığımız 309 numaralı defterin gün yüzüne çıkmış olması da Bingöl için büyük bir kazanç olarak gördüğümüzü ifade etmek istiyoruz.

2 Bkz. İslam tarihçilerinin tarih algısı için bkz. Mehmet Mahfuz Söylemez, “Klasik Dönem İslam Tarihçilerinin Tarih Anlayışı, *İslami İlimler Dergisi (İslam Tarihçiliği Sayısı)*, (ed. Mehmet Mahfuz Söylemez) cilt 3, sayı 2, Çorum 2008, 7-32.

Bu vesileyle Prof. Dr. Ziya KAZICI, Doç. Dr. İbrahim ÇAPAK, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Salih ERPOLAT, Mevlüt CAN ve Murat CEBECİOĞLU başta olmak üzere olmak üzere, eserin elinizdeki hale gelmesinde katkısı bulunan dostlara, yine birinci ve ikinci baskısını üstlenen Bingöl Belediyesi Başkanı Serdar ATALAY bey’e teşekkür ediyoruz.

Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ
Abdullah DEMİR
2010 İstanbul

Giriş

Günümüzde Bingöl Vilayeti'ne il merkezliği yapan Çapakçur, yörenin en eski yerleşim birimlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bitlis Vilayeti Salnamesine göre; doğusunda Genç, güneybatısında Palu, kuzeyinde Kiğı'nın yer aldığı ve 88 köyden müteşekkil bir sancaktır.¹ Dönemin diğer sancaklarıyla mukayese edildiğinde çok da büyük bir Liva olmadığı anlaşılmaktadır. Bulunduğu coğrafya, onu farklı kılmış, çeşitli etnisite ve din mensuplarının yerleşim birimi haline getirmiştir. Bilindiği kadarıyla Abbassilerin erken döneminde önemli bir muhacir kitleye ev sahipliği yapmıştır. Şerefhan'ın da ifade ettiği gibi Harun er-Reşid (786-809) döneminde Bağdat'tan sürülen Bermekîler'in bir kolu bu bölgeye yerleşmiş ve adına Suveydiler denilen bir de beylik kurmuşlardır. Bu beylik uzun dönem varlığını muhafaza etmeyi başarmıştır. Bu farklı etnisiteleri harmanlayarak kendine özgü bir yapıya dönüştürmeyi başaran Çapakçur, uzun süre barış, hoşgörü ve bir arada yaşanabilirliğin güzel örneklerini sunmuştur. Çoğunluğu, sancağın her yerine izlerini bırakan Müslümanların oluşturduğu Çapakçur'da, doğal olarak gayrimüslimler de yaşamaktaydı. Ancak hakim ton olan İslâmî bilinç ve hoşgörü, bu birbirine zıt iki grubun dahi, uzun süre aynı mekânı paylaşmasını mümkün kılmıştır. Bu yönüyle de Çapakçur, günümüzde bile örnek alınabilecek bir özelliğe sahiptir. Bunun en önemli kanıtı da Osmanlı arşiv vesikalarıdır.

Araştırmanın Kaynakları ve Çalışmanın Yöntemi

Osmanlı Devleti, bir yeri fethettikten sonra o bölgenin nüfus, arazi ve iskan durumunu yerinde tespit eder, yaptığı sayım ve yazım işlemlerinin kayıtlarını tutarak muhafaza altına alırdı. Adına *tahrir* denilen bu işlemler bittikten sonra herkese, gücü ve gelirleri nispetinde, şer'i veya örfi vergiler konurdu. Vergilerin toplanmasından liva beyi veya "*tahrir emini*" sorumlu olurdu.²

1 1314 Tarihli Bitlis Salnamesi ikinci bsk, İstanbul, Matbayı Amire, s. 300.

2 Tahrir işleri nişancının nezareti altında cereyan ederdi. Bir yerin tahriri yapılacağı zaman önce bu işi sürdürecektir "muharir-i memalik" veya "muharir" veya "il yazıcı" adı verilen güvenilir bir şahıs seçilirdi. Onun refakatinde, yanında yazılacak yerin önemine göre sayıları belirlenen katipler bulunurdu. Arazi ilkin padişahlara ait haslar, vezirlere ve sancak beylerine mahsus has, zeamet ve tımarlar, padişahlara mahsus vakıflar; diğer vakıflar ve bütün mülkler olmak üzere çeşitli başlıklara bölünürdü. Sonra katipler şehir, kasaba ve

1515'te Osmanlı hâkimiyetine giren Çapakçur, Diyarbekir Eyaleti'ne bağlanmıştı. Dolayısıyla 1518'de Diyarbekir ve bağlı yerleşim yerlerinde yapılan ilk tahrirde Çapakçur "*Karye-i Çapakçur nam tımar-ı mezkurin*" başlığı ile yer almaktadır. Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA) *Tapu Tahrir Defteri* No: 64'de yer alan kayıttan da anlaşılacağı üzere söz konusu tarihte Çapakçur'da mufassal bir tahrir yapılmamış; sadece tımar sahipleri tespit edilip, isimleri kaydedilmiştir.³ Çapakçur'da ilk mufassal tahrir, "*Defter-i Mufassal-ı Liva-yi Çapakçur*"un mukaddimesinden anlaşıldığı üzere- 1 Cemaziyelevvel 957/18 Mayıs 1550 Pazar gününde Ergani Livası Emiri İskender Bey tarafından yapılmıştır.⁴ **Ankara Kuyud-ı Kadime Arşivi**'nde yer alan bu defterde Çapakçur sınırları içerisinde yer alan köyler ile köylülerin isimleri -hane hane- gelir kaynaklarıyla birlikte kaydedilmiştir. Adı geçen belgelerde ayrıca, söz konusu defterin bir de *icmal*i bulunmaktadır. 309 numarada kayıtlı olan bu *İcmal Defteri*, toplam 9 varaktan müteşekkil olup sadece has, zeamet ve tımar sahiplerinin isimlerini içermektedir. Son kısmında ise İsfahan Bey Camii Vakfı'na ait vakfiyeler yer almaktadır.⁵ Söz konusu icmal defteri Abdullah DEMİR tarafından yayına hazırlanarak elinizdeki çalışmanın ekinde sunulmuştur.

Elinizdeki çalışmaya esas teşkil eden *Tapu Tahrir Defteri*'ne gelince; yukarıda da ifade ettiğimiz gibi bu defter *Ankara Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kuyud-ı Kadime Arşivi*'nde yer almaktadır. 188 numarada kayıtlı olan söz konusu defter, 1550 tarihli olup 73 varaktır. Varaklar 19x50 cm ebadındadır.

Tespit edebildiğimiz kadarıyla, bu defter, yöreye ait tek mufassal tahrir defteridir.⁶ Defter hamdele ve salvaleden sonra başlamakta, söz konusu tahririn 975/1550 yılında Ergani Livası Emiri İskender Bey tarafından yapıldığının

köyleri teker teker dolaşarak buralarda ikamet eden vergi mükelleflerinin künyelerini; içlerinde vergiden muaf olanlar varsa vergilerden ve ne sebeplerle muaf olduklarını açıkça yazarlardı. Bu yazım esnasında kişilerin müslüman veya gayrimüslim; evli, bekar, yaşlı, sanat sahibi veya ilmiye sınıfına mensup olanlar ayrı ayrı tesbit edilirdi. Kuşkusuz buna köylerin sahip oldukları mera, kışlak, yaylak, orman, çayırıları; ürettikleri hububat vb. şeyler de ilave edilerek kayıt altına alınırdı. Konu ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri Sözlüğü*, Ankara 1993, III, 376-377.

- 3 M. Mehdi İlhan, *Amid (Diyarbakir) 1518 Tarihli Defter-i Mufassal*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2000, ss. 81-82; S. Tansel, *Yavuz Sultan Selim*, Ankara 1968. s. 82; Koca Hüseyin, *Bedayiu'l-vakayi'*, Maskova 1961, II. vrk. 453a. Buradaki kayda göre Çapakçur karyesinde (köyünde) 29 hane bulunuyordu. Köyde 3 de mücerred (bekar) vardı.
- 4 Bu tahrir defterine ait ilk çalışma Mehmet Salih ERPOLAT tarafından yapılmış; 2006 yılında Bingöl'de düzenlediğimiz sempozyumda bildiri olarak sunulmuştur. Bu bildiri I. Bingöl Sempozyumu Kitabı'nın 83-98 sayfaları arasında, yine tarafımızdan, yayınlanmıştır.
- 5 Ayrıca bkz. BOA. *Tapu Tahrir Defteri* No: 764 s. 8. Burada da zeamet ve tımar sahiplerinin isim listeleriyle 23 köyün adı yer almaktadır. Buna göre 762 tımar sahibi bulunuyordu.
- 6 Söz konusu defterin orijinali ile Latin harflerine aktarılmış hali ekte sunulmuştur.

belirtilmesiyle devam etmektedir.⁷ Diğer tahrir defterlerinin giriş kısımlarında görmeye alıştığımız kanunname ise defterin en sonunda yer almaktadır.⁸

"Çapakçur sancağının rea'yayı İslâmiyyesine mah-ı Azar'da (ki Mart ayıdır) tamam-ı çifti olandan resm-i ırgadiyesiyle elli altı ve nim çiftten ırgadiyesiyle yirmi sekiz ve zira'at yeri nim çiftten ekal olan ra'iyetden her iki dönüm yerine resm-i zemin bir akçe ve bennakdan resm-i ırgadiyesiyle on sekiz ve baliğ olub hizmete iktidarı olan mücerredlerinden altı akçe ve kefereden müzevvicinin cizyesi elli dört ve mücerredlerinden kırk dört ve müzevviclerinden ırgadiyesiyle ispençe otuz bir ve mücerredlerinden yirmi beş ve mah-ı Abril'de ra'ayayı müsliminden ve kefereden koyunu ve keçisi olanlarının her iki re'sinden bir akçe resm ve komlarının ki davarların kışladurlar her kimin toprağında vaki olursa her komdan resm altmış akçe ve üç yüzden ziyade keçisi ve koyunu olan Sıpahi taifesinden her iki re'sinden bir akçe vere. Ve ziraatleri mahsulatı ki buğday ve arpa ve darı ve hububat-ı sayire kısmıdır ve pembe'den hums ve her ra'iyet maaşları için evleri önünde cüzice ekdikleri bostanlarından birer pare ve kavun ve karpuz ve hiyar ekilen bostanlarından ve çayırılarından ve kozları ağaçlarından ve yabanda olmayub bahçelerinde olan elma ve havya (ayva) ve emrud (armut) ve bi'l-cümle meyve-i bar ağaçlarından öşür ve resm-i arūsaneleri seyyibelerinden otuzar ve bakirelerinden altmışar ve suy-u cari olub sene-i kamilede yürüyen asiyaablarından altmışar ve altı ay yürüyen asiyaablarından otuzar akçe resm cümleten vechi meşruh üzere mezkurat-ı mezbure bi't-ta'mim defter-i cedid-i hakanide tersim ve terkim olundu."

Şeklinde devam eden bu kanunname toprak hukuku ile ilgili hükümler ile alınacak vergileri kalem, kalem zikretmekte olup hem örfi hem de şer'i hukuk sahasına giren birçok konuya değinmektedir.

Çalışmamız temelde iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısmında *tahrir defteri* merkeze alınarak liva hakkında değerlendirmeler yapılmıştır. İkinci bölüm ise *tahrir defteri*'ne ayrılmıştır. Bu kısımda *tahrir defter*'inin dizin ve tıpkı basımı bulunmaktadır.

Yeri gelmişken ifade edelim ki; girişin sonuna orijinal metinden faydalanmak isteyenler için bir sözlük konmuştur. Sözlükte kavramların zaman zaman literal anlamları üzerinde durulmuşsa da aslında teknik manaları öncelenmiştir.

1. Çapakçur'un İdari Yapısı

1936 yılında il haline getirilen Bingöl, köklü bir tarihe sahiptir. Geçmişî Urartular'a kadar uzanan Bingöl'de söz konusu dönemden kalan birçok

7 Bkz. *Tahrir Defteri* 1b. Söz konusu *tahrir defterine* bundan sonra yapılacak atıflar *TD* kısaltması ile verilecektir.

8 Bkz. *TD*, 73b.

ören yeri bulunmaktadır. Bingöl merkeze bağlı Kaleönü ve Zulümtepe ile Solhan sınırları içerisindeki Cankurtarantepe'yi bu ören yerlerine örnek olarak verebiliriz.⁹

Bingöl ve çevresi tarihte zaman zaman Doğu Roma'nın bazen de Sasanelerin hakimiyet sahası içerisinde kalmıştır. Sasanelerin Müslümanlara boyun eğerek tarih sahnesinden çekilmesiyle, içinde Bingöl'ün de bulunduğu Yukarı Fırat Havzası; el-Cezire bölgesi ile birlikte, İslâm dinini kabul etmiş ve Müslüman coğrafyanın bir parçası haline gelmiştir.¹⁰ Bu andan itibaren Bingöl ve çevresinin çehresinde köklü değişikliklerin meydana geldiği görülmektedir. Fethin ilk zamanlarında el-Cezire bölgesine bağlı olarak idare edilmiş olan Bingöl ve çevresi, bir dönem de Erminiye bölgesine bağlanmıştır. Özellikle Emevilerin son dönemlerinde daha çok Harici isyanlarına sahne olan, hatta Haricilere üs görevi gören el-Cezire bölgesinin aksine Bingöl ve çevresi son derece sakin, ana bünyenin öz düşüncesine bağlı, bir yapı arz etmiştir.¹¹

Bingöl ve çevresi daha Abbasilerin ilk dönemlerinde yarı bağımsız beyliklerin gün yüzüne çıktığı bir bölgeye dönüşmüştür. Bunların en iyi bilineni Suveydî Hanedanı'dır. Osmanlı Arşiv vesikalarından anlaşıldığına göre bu hanedan, yörede uzun bir zaman hüküm sürmüştür. Kaynakların ifadesine göre Abbasi halifesi Harun er-Reşid (786-809) döneminde Bermekî¹² hanedanının tasfiye edilmesi esnasında ölüm cezasından kurtulabilen veya Bağdat'tan sürülen bazı hanedan mensupları İslâm aleminin merkezden nispeten uzak çeşitli bölgelerine yerleşmiş veya yerleştirilmiştir. Suveydî ailesi de bunlardan biridir. Kimi rivayetlere göre Abbasilerce yöreye tehcir ettirilmiş olan bu aile önceleri Hançuk¹³ ve Genc bölgesini yurt edinmiş; zamanla da etki alanlarını genişleterek Çapakçur, Meneşkurd, Ağcakale ve bağlı yerleşim birimlerine hakim olmuş ve bölgede bir beylik kurmayı ba-

9 Bingöl'ün Urartular dönemi tarihi hakkında geniş bilgi için bkz. Veli Sevim, "Bingöl: Türkiye Arkeolojisinin Az Keşfedilmiş Bir Yöresi " *Bingöl Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, sayı I, yıl I, ss. 9-12; Sırrı Tiryaki, "Tarih Öncesi Dönemden Urartulara Bingöl", Yayınlanmamış Makale.

10 Ayrıntılı bilgi için bkz. Abdurrahman Acar, "Bingöl ve Çevresinde İslam Dini'nin Yayılışı", *I. Bingöl Sempozyumu*, Bingöl Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi Yayınları, Bingöl 2007, ss. 19-27.

11 el-Cezir'e bölgesinde gerçekleşen Harici isyanlarıyla ilgili geniş bilgi için bkz. Ahmed b. Yahya b. Câbir el-Belâzurî, *Ensâbu'l-eşraf*, (thk.: İhsân Abbâs), Beyrut 1979, c. IV/I, s. 163 vd.; İbnu'l-Esir, *el-Kamil fi't-tarih*, (çev: Ahmet Ağrakça vd), İstanbul 1991, III, 417 vd.

12 İbn Hallikan oğlu Musa'ya, Bermekilerin Zerazi (şimdiki adıyla Zaza olarak bilinen) kabileden olduğunu ve kendisinin de aynı kabileye mensup bulunduğunu söylemektedir. Bkz. *Vefiyatu'l-a'yan*, Daru's-Sadr, Beyrut 1968, c.VII, s. 20.

13 Hançuk: Osmanlı döneminde bir Liva merkezi idi. Bkz. BOA A. DVN *Mühimme Defteri*, s. 31, 16 Hüküm.

şarmıştır.¹⁴ Beylik, Abbasilere bağlı gibi görünse de, yöredeki sair devletçikler gibi bağımsız olarak uzun süre varlığını korumuştur.

Selçuklu hükümdarı Alpaslan'ın 1071 yılında Malazgirt'te Doğu Roma imparatorunu yenmesinden sonra Doğu Anadolu'nun büyük bir kısmı Selçukluların nüfuz alanına dahil oldu. Kuşkusuz Bingöl de bu nüfuz alanı içerisinde yer almaktaydı. Nitekim Alpaslan'ın vefatından sonra yerine geçen oğlu Melikşah (1072-1092), Çapakçur'un da bir parçası olduğu Mervanî devletini yıkmış ve bölgeyi Selçuklulara bağlamıştır.¹⁵

Haçlı ve Moğol istilaları ile başlayan İslâm aleminin gerileme ve merkezi hükümetlerin çökme sürecinden Bingöl ve çevresi de doğal olarak etkilenmiştir. Nitekim söz konusu bölge bu dönemlerde zaman zaman Doğu Roma imparatorluğunun nüfuz alanı içerisinde kalmıştır. Ancak çoğunlukla Eyyübilere bağlı olarak idare edildiği görülmektedir.¹⁶

Suveydî beyliğinin tüm bu çalkantılı dönemde de varlığını koruduğu anlaşılmaktadır. Büyük Selçukluların yanı sıra Karakoyunlu ve Akkoyunlular'ın hakimiyetine girmiş olan Suveydî Beyliği; bir başka ifade ile Çapakçur ve çevresi Şah İsmail'in Akkoyunlu hakimiyetine son vermesiyle, bölgenin geri kalan yerleşim birimleriyle birlikte Safevî egemenliğine girmiştir. Kaynakların ifadesine göre Şah İsmail 913/1508 tarihinde Akkoyunluları yendikten sonra Azerbaycan, Tebriz ve Irak'a hakim olmuş; 913/1508 tarihinde de Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya seferler düzenleyerek ilkönce Musul, Mardin ve Diyarbakir'i, ardından da Çapakçur'u ele geçirmiştir. Çapakçur ve çevresine hakim olduktan sonra da komutanlarından Aykutoğlu'nu idareci olarak atamıştır.

Çapakçur'u hakimiyetleri altına almayı başaran Safevîler, Suveydî Beyliğinin idarî merkezi olan Hançuk'u da ele geçirmeyi amaçlamışlarsa da Suveydî Emiri Abdal Bey tarafından yenilgiye uğratılmışlardır. Bu başarı, Hancuk'u istiladan korumuştur. Savaştan kısa süre sonra vefat eden Emir Abdal'ın yerine geçen büyük oğlu İsfahan Bey, Hancuk'u korumakla kalmamış, bu mücadeleler esnasında iyice tahrip olan bölgeyi imar ederek günümüze kadar adını yaşatmayı başarmıştır.¹⁷

14 Bkz. *Şerefname*, (yazma İstanbul Belediyesi Atatürk Kütüphanesi M. Cevdet yazmaları) vrk, 29.

15 Mervaniler hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Abdulkirim Tufantoz, *Mervanoğulları: 380-478/990-1085*, Basılmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 1994.

16 Konu ile ilgili geniş bilgi için bkz. Yusuf Baluken, "Eyyubiler Devri'nde Bingöl", *Bingöl Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, sayı I, yıl I, Bingöl Eylül 2007, ss.41-53.

17 Şerephan, *Şerefnâme* (yazma, Farsça'dan çev:) Şem'i, Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi yazmalar Bölümü Revan Kitaplığı No. 1469), vrk, 52-b.

Selçukluların uç beyliği iken giderek büyüyen ve büyük bir imparatorluğa dönüşen Osmanlılar, Safevîlerin bölgedeki faaliyetlerine uzun süre seyirci kalsa da, Yavuz Sultan Selim'in, babasının yerine tahta geçmesinden sonra bu politikasını değiştirmiş ve Şîî Safevî Devleti'nin, Sünnî bölgedeki faaliyetlerine son vermek için harekete geçmiştir. Nitekim bu hareketinde de –çoğunluğunu Kürtlerin oluşturduğu- bölgenin Sünnî halkından da ciddi destek görmüştür. Özellikle Çaldıran'da, Şah İsmail'i yenmesiyle birlikte bu destek daha belirgin hale gelmiştir. Nitekim bu savaştan sonra Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesi tedricen istimalet yoluyla Osmanlı Devleti'ne katılmıştır. Kaynakların ifadesine göre Çaldıran seferinin Osmanlı lehine sonuçlanmasının akabinde Yavuz Sultan Selim bölge beylerinin destek ve yardımlarını almak ve Osmanlıya katılımlarını sağlamak üzere İdris-i Bitlisî'yi görevlendirmiştir. İyi bir diplomat olduğu anlaşılan ünlü tarihçi İdris-i Bitlisî, Urumiye'den Malatya bölgesine kadar uzanan geniş bir coğrafyayı gezerek müstakil hareket eden beylerle teker teker görüşmüş, onları ikna ederek yöreyi kısa süre içerisinde -istimalet yoluyla- Osmanlıya bağlamayı başarmıştır.¹⁸

Aynı amaçla Erzincan üzerinden Çapakçur bölgesine gelen İdris-i Bitlisî, büyük bir askeri güce sahip olduğu ifade edilen Dimili Merdisi Beylerinden Palu Hakimi Cemşid Bey ile Çapakçur'daki Suveydi' emirlerinin desteğini almayı başarmakla kalmamış bunları Safevîlere karşı Osmanlı'nın yanında savaşmaya da ikna etmiştir.¹⁹ Osmanlı arşiv vesikalarına göre İdris-i Bitlisî Çapakçur bölgesinde bulunduğu dönemde Safevîlere karşı güçlü bir ordunun hazırlanmasını da başarmıştır. Nitekim buradan Bitlis, Hısnı-ı Keyfa, Hizan, Cizre ve Sason emirlerine gönderdiği elçilerle asker toplamış ve bunların Yavuz Sultan Selim'in fermanı gereği (Erzincan Valisi Bıyıklı) Muhammed Paşa'nın kuvvetlerine katılmalarını sağlamıştır.²⁰

Kuşkusuz Çapakçur beylerinin Osmanlıyı tercih etmeleri Safevîlerin tepkisini çekmiş ve bunların Çapakçur'u cezalandırmak için harekete geçme-

lerine sebep olmuştur. Nitekim, İran'dan Diyarbakır'ın kuşatmasına yardımcı kuvvet olarak gönderilen Kürd Bey komutasındaki Safevî birlikleri Çapakçur'a yönelmiş ve burayı kısa süre içerisinde de ele geçirmeyi başarmışlardır.

İdris-i Bitlisî, Çapakçur kalesinin işgal haberini alır almaz, kurduğu ittifakın tehlikede olduğunu görmüş ve hiç zaman kaybetmeden Çemişkezek hakimi Kasım Bey, Palu Hakimi Cemşid Bey ve Çapakçur beylerini de yanına alarak, Safevîlerin daha fazla ilerlememeleri için geçiş güzergahlarını kapatmıştır. Akabinde de Erzincan'da bulunan Muhammed Paşa'ya durumu bildirerek askeri birlikleriyle beraber acilen Kiğı kalesinde toplanmaları için haber göndermiştir. On bin kişilik bir kuvvetle Kiğı kalesine gelerek Muhammed Paşa'ya katılan İdris-i Bitlisî, Çapakçur'u kısa süre içerisinde Safevîlerden geri almayı başarmıştır. Bozguna uğrayan Safevî askerleri ise Erçiş ve Adilcevaz'a çekilmek zorunda kalmışlardır.²¹

Çapakçur'un geri alınmasından sonra Şah İsmail tarafından Pazuki beylerinden Halid Bey'in²² oğullarına verilen Genç Kalesi ile Kızılbaş Kadir Bey'in elinde bulunan Zak ve Meneşkurd nahiyeleri de ele geçirilerek Safevîlerin bölgedeki hakimiyetine tamamen son verilmiştir.²³

Safevîlerden alınan bölgede idari bir düzenleme yapılmıştır. Hatta ilk idari düzenlemenin İdris-i Bitlisî tarafından yapıldığı ifade edilmektedir. Buna göre; 15 Şevval 921 / 22 Kasım 1515 tarihinde, bölge beylerinin itaat ve hizmetlerine karşılık idari konumlarına göre daha önce hakimiyetleri altında bulunan vilayet veya sancaklara aynen atamaları yapılmıştır.²⁴ Onlardan biri olan İsfahan Bey'e de atalarından intikal eden Çapakçur beyliği tevcih edilerek, elkab ve unvanı yazılmak suretiyle berat verilmiştir. Bu durum, Kanuni Sultan Süleyman dönemine kadar da bu şekilde kalmıştır. *Mühimme* ve *Tahrir* kayıtlarından, Kanuni döneminde İsfahan Bey ile Kardeşi Sultan Ahmed Bey arasında sancaklarının becayiş edildiği anlaşılmaktadır.²⁵

18 Bkz. Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi, vesika no: E.8333-2.

19 Bkz. Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi, vesika no: E.8333-2; M. Mehdi İlhan, *Amid (Diyarbakır) 1518 Tarihli Defter-i Mufassal*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2000, ss. 81-82; S. Tansel, s. 82; Koca Hüseyin, c.II. vrk. 453a.

20 İdris-i Bitlisî'nin 1515-16 kışında Doğu Anadolu Bölgesi ve çevresindeki faaliyetleri için en temel kaynak, Yavuz Sultan Selim'e gönderdiği *Farsça* arz (*Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi*, E. 8333/2) ile oğlu Ebul-Fazl Muhammed Efendi'nin *Zeyl-i Heşt-Bihîşt* (Süleymaniye Ktb, Esad Efendi kısmı, No 2447) de babasından aynen nakl ettiği kısımlardır. Yukarıdaki belgenin kısmen ve mealen yapılan bir tercümesi, tıpkı baskısı ile birlikte, Nazmi Sevgen tarafından yayımlanmıştır. (Bkz. "Kürtler III". *Belgelerle Türk Tarih Dergisi*, sayı VII, yıl 1968, ss. 57-61) Ancak metinde noktasız veya kısmen noktalı harflerin fazlalığı, şahıs ve mekân isimlerinin okunusunda ciddi hatalara yol açmıştır. Bkz. Nejat Göyünç, "Diyarbakır Beylerbeyliği'nin İlk İdarî Taksimatı" *Tarih Dergisi*, ss. 23-24.

21 Hoca Sadettin, *Tacu't- Tevarih* c. II. ss. 309-310. Ayrıca bkz. İdris-i Bitlisî, *Selim Şahname*, (çev: Hicabi Kırılancı), s. 267.

22 Halid Bey'i Pazuki: Dimili beylerinden biri olup Şah İsmail'in nüfuzlu komutanlarından. Kendisine Çolak Halid de denilmektedir. Şah İsmail adına iştirak ettiği bir savaşta bileği kılıçla kesilmesine rağmen, mücadeleyi bırakmadığı ve büyük bir kahramanlık gösterdiği rivayet edilmektedir. Yine rivayetlere göre, Şah İsmail bu kahramanlığını takdir ettiği için ona altından takma bir kol yaptırmıştır. Adı geçen şahıs Yavuz Sultan Selim tarafından öldürülmüştür.

23 Şem-i, *age*, vrk, 52.

24 Yavuz Sultan Selim'in Edirne'den İdris-i Bitlisî'ye gönderdiği ferman için bkz. Hoca Sadettin, *Tacu't-Tevarih* II, 322-323.

25 Bkz: Ömer L. Barkan, "H. 933 – 934 (M. 1327 -1528) malî yılına ait bir bütçe örneği", *İktisat Fakültesi Mecmuası*, XV, İstanbul (1953- 1954) 251- 329; Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi Mühimme Defteri, No: 49, sayfa 84-85, hük. 193.

2. İskan Yerleri

Mekân ile oraya yerleşen insan arasında interaktif bir ilişki bulunmaktadır. İnsan bir taraftan yurt haline getirdiği mekânı şekillendirirken, diğer taraftan da aynı mekân tarafından oluşturulmaktadır. İnsanın yeme, içme, giyinme, eğlenme bir başka ifade ile kültürel yapısı büyük ölçüde yerleştiği coğrafyaya dayalı olduğu gibi; İbn Haldun'u esas alırsak fiziki özellikleri de buraya bağlı olarak gelişir. Aynı şekilde insanoğlu da yurt edindiği mekâna kendi kimliğini, kişiliğini yansıtır veya ödünç verir. Dolayısıyla bir mekân incelendiğinde onu yurt haline getiren insan hakkında bilgi sahibi olunabileceği gibi, insandan hareketle o coğrafi yapı hakkında da önemli ipuçları yakalamak mümkün olur. Biz burada daha çok onomastik²⁶ bilim dalının verilerinden hareketle, Bingöl ve çevresindeki mekân isimlerini merkeze alarak, orada meskun bulunan insanı tanımaya çalışacağız. Kuşkusuz bu coğrafi isimlerin neredeyse tamamına yakını değiştirilmiştir. Maalesef bu değişim bir dönemin tarihini yeni nesillere aktarılmasında zorluklara yol açmakla kalmamış, bazı yanlışlara düşülmesine de zemin hazırlamıştır.

Yer isimlerinin sadece belli coğrafyayı veya yerleşim birimini ifade eden birer ad olmalarının ötesinde, çok farklı bilgiler sundukları izahtan varestedir. Zira tarihsel süreçte, yeni bir köy veya kasaba kurulurken oraya verilen isimler, o isimleri verenler hakkında önemli ipuçları vermektedir. Bu adlar bize bir taraftan aynı adı taşıyan boy, aşiret, cemaat gibi grupların nasıl bir yayılma gösterdiklerini anlatırken, diğer taraftan da ulusların veya dinlerin nereye kadar genişleme alanı bulduklarını veya nereleri etkilediklerini göstermektedir. Bu coğrafi isimler zaman zaman ad olarak kullanıldıkları mekânın özelliklerini de bize sunarlar. Mekânın dağlık, ovalık, sulak veya taşlık olduğunun ipuçlarını da yine bu isimlerde buluruz.²⁷

Bu bakış açısıyla Çapakçur'un iskan coğrafyası incelendiğinde çok ilginç sonuçlara varmak mümkündür. Zira bu bölgedeki coğrafi isimlerin bir kısmının kadim döneme ait olduğunu ve eski kültürleri izlerini taşıdıklarını kabul etmek, diğer bir kısmının ise yöreye sonradan yapılan göç dönemlerine tarihlendirmek olasıdır. Şunu da ifade etmek gerekir ki bu bölgede Türkçe

26 Her ne kadar coğrafi isimlerle, bir üst bilim dalı olarak onomastik (**sciences onomastiques**) ilgileniyorsa da aslında bunun da bazı alt birimleri bulunmaktadır. Yer adları bilimi (**toponymy**), su adları bilimi (**hydronymie**, **hydronymy**, **Hydronymie**) dağ adları bilimi (**oronymie**, **oronymy**, **Oronymie**) bunlardandır. Konu ile ilgili geniş bilgi için bkz. Doğan Aksan, *Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Adbilim)* Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1982, ss.93, 102.

27 Ayrıntılı bilgi için bkz. Mübahat S. Kütükoğlu, *Tarih Araştırmalarında Usul*, Kubbealtı yayınları, İstanbul 1998.

isimlerin varlığı da gözlenmektedir. Henüz Osmanlı'nın ilk yılları sayılan bir dönemde söz konusu Türkçe isimlerin mevcudiyeti dikkat çekicidir. Zaman zaman, bazı yerleşim birimlerinin ikinci ismi olarak karşımıza çıkan bu Türkçe adlara örnek kabilinden aşağıdakileri verebiliriz: *Çayırğöl*, *Gök-dere* (*Govdere*), *Güllüce*, *İlisu*, *Haskend* (*Has Kent*), *Hoca Ali Yurdu*, *Kuruca Dağ*, *Söğütlü* (*Valeyr*), *Kardaş Pınarı*, *Peribaşı*, *Mezra'a-i Aktaş*, *Taş Ahmed*, *Çiris*, *Karkilisây-ı Sufla*, *Karakilisây-ı Ulya*, *Mezra'a-i Velîyurdu*, *Taşan Gölü?*, *Davud Ağa Nehri*, *Mezra'a-i Kozlu*, *Yalnızoğlu* (*Şaş*).

Bunun yanı sıra yörede gayrimüslimlere ait coğrafi isimler bulunsa da bunların fazla olmaması da kayda değer bir konudur. Keza İslâm'ın etkisiyle bölgede kullanılan Arapça isimlere de rastlamak mümkündür. Sıfat olarak kullanılanlar (ulya, sufla, kebir) dışında Ribat gibi özel isim olanlar da bulunmaktadır. Bu isimleri maddeler halinde şu şekilde tasnif etmemiz mümkündür.

1-*Coğrafyanın fizikî özelliğini yansıtan isimler*: Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi bazı coğrafi isimler, ad olarak kondukları bölgenin fiziki özellikleri hakkında bize fikir verirler. Dolayısıyla bu isimleri gördüğümüzde o coğrafyanın nasıllığı hakkında kanaat sahibi olabiliriz. *Gök-dere*, *Mezra'a-i Çırçırık*, *Mezra'a-i Şirevare*²⁸, *Dalvare*²⁹, *Kuruca Dağ*, *Gülşin-i Ulya*, *Nehri Çırçırık*, *Kom-dere*, *Taşan Gölü*, *Gök-dere*, *Tabz* nahiye ve köylerini buna örnek olarak verebiliriz. Bu isimler özel ad olarak verildikleri yerin mera, yaylak, dağlık ve sulak olduğunu göstermektedir. Nitekim bu isimlerden, Pehlevince kökenli olup yaylak anlamına gelen, *Tabz/Tavz*³⁰ günümüze kadar yaşayan bir isim olup geniş bir coğrafya için kullanılmaktadır. Yüksek dağlarla örülü ve yayla konumunda olan bu coğrafyada daha çok hayvancılığın yapıyor olması isim ile müsemma arasındaki doğru ilişkiyi göstermesi açısından da önem arz etmektedir.

2-*Şahıs Adlarıyla Anılan Yer İsimleri*: 1550 tarihli *Tahrir Defteri*'ni merkeze alarak Bingöl coğrafyasını incelediğimizde dikkatimizi çeken bir başka husus ise coğrafi isimlerin kimisinin şahıs adıyla anılıyor olmasıdır. Poğ-ê

28 "Aslan yayla" anlamına gelmektedir.

29 "Acı yayla" demektir.

30 *Tabz* kelimesi Arapça veya Pehlevince kökenli bir kelimedir. Arapça'da genel olarak siyah şeye *tabz* denilmektedir. Bkz. Mütercim Asım Efendi, *el-Okyanus el-Basit fi Tercümeti Kamus el-Muhit*, I-III, Asitane trs, II, 254; Aynı zamanda suyu bol anlamına da gelmektedir. Bkz. *El-Müncid fi Luğa ve'l-lâm*, Dar'l-Meşrik, Lübnan 1973, 458; Pehlevince'de ise yaylak anlamına gelmektedir. Muhtemelen Horasan'ın ünlü (*Tabas*) şehri ile aralarındaki isim benzerliği de bundan dolayıdır. *Tabas* kenti ile ilgili bkz. Dehhuda, *Luğatname-i Dehhuda*, *tabas* maddesi. Onun verdiği bilgilere göre bu bölgede iki tane طيس bulunmaktaydı. Bunlardan biri olan طيس گيلی Deylemlerin yakın komşuları olan Gillerin isimleri ile anılmış olması dikkat çekicidir.

Hüseyin, Hoca Ali Yurdu, Poğ-ı Mir Hasan, Ermutak-ı Pir Ahmed, Dere-i Bahaddin, Çiftlik-i Yar Ahmed, Mezra'a-i Veliyurdu, Çiftlik-i Pir Ali, Davud Ağa Nehri, Çiftlik-i Molla Süleyman gibi köy isimlerini buna örnek olarak verebiliriz. Onomastik bilim dalı bize bir mekâna birkaç nedenden dolayı şahıs isimlerinin verildiğini göstermektedir. Ya o mekân o adı taşıyan şahıs tarafından kurulmuştur veya söz konusu şahıs oraya adını verecek kadar büyük bir başarı elde etmiştir. Ya da onun sahibidir.

Burada dikkatimizi çeken bir başka durum ise Çapakçur ve çevresindeki yer isimlerinde geçen şahıs isimlerinin neredeyse tamamına yakını –Hüseyin, Hoca Ali, Hasan, Ahmed, Bahattin, Yar Ahmed, Ömer, Veli, Molla Süleyman- gibi Müslüman isimler olmasıdır. Bu durum İslâm'ın söz konusu tarihte yörenin hakim tonu olduğunu bir kez daha kanıtlamaktadır.

3-Arapça Kökenli Yer İsimleri: Bingöl coğrafyasında Arapça isimlere iki ayrı şekilde rastlanılmaktadır. Bunların ilki ulya (yukarı), sufla (aşağı), edna (aşağı), evsat (orta) gibi sıfat olarak kullanılan Arapça ifadeler iken; ikincisi ise özel isim olarak kullanılan kavramlardır. Kuşkusuz ulya, edna, evsat, kebir ve sufla gibi sıfatlar söz konusu dönemde Arap dilinin etkisini yansıtmakla birlikte yazışmalarda kullanılıyor olması yöredeki Arap etkisine delalet etmez. Kaldı ki bu sıfatların Anadolu ile ilgili yazışmaların tamamında görülmektedir. Bu da söylediğimiz konuya işaret etmektedir. Dolayısıyla bunlardan hareketle bir sonuca varmak güç görünmektedir.

İkincisine yani özel isim olarak kullanılanlara gelince; Bingöl coğrafyasında bir isme yani *Ribât* ismine rastlanılmaktadır. Arapça bağlamak, sabit hale getirmek, demir atmak anlamına gelen *rbt* kökünden türeyen *Ribât* literal olarak şerit, bağ, rabıta, zincir gibi anlamlara gelmektedir.³¹ Ancak teknik bir ifade olarak düşmanın hücumuna açık durumda bulunan sınır boylarında, İslâm yurdunu muhafaza ve müdafaa amacıyla ikâmet edilen mekânları ifade etmektedir. Zamanla imârethane, tekke, *daru'd-duyuf*,³² zâviye ve yolcular için yapılmış kervansaraylara da verilen bir ad halini almıştır.³³ Ribatlar İslâm aleminin özellikle Türkistan bölgeleri ile Kuzey Afrika'da yayılmış ve o bölgenin İslâmlaşmasında da ciddi etkisi olmuştur. Kuzey Afrika'da uzun süre varlığını sürdürmüş olan Murabıtlar Devleti de adını bu ribatlardan almaktadır.³⁴

31 Bkz. Serdar Mutçalı, *Arapça-Türkçe Sözlük*, Dağarcık Yayınları, İstanbul 1995, s. 305.

32 İslâm'ın erken dönemlerine ait olan *Daru'd-Duyuf* kurumu hakkında geniş bilgi için bkz. Mehmet Mahfuz Söylemez, *Bedevilikten Hadariliğe Kufe*, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 2001, ss. 329-333.

33 Geniş bilgi için bkz. Pakalın, III, s.37.

34 Ribatlarla ilgili geniş bilgi için bkz. M. Fuat Köprülü, "Ribatlar", *Vakıflar Dergisi*, Ankara 1942, s. 268.

Çapakçur Livası'nın merkezi olan Ribat karyesinin³⁵ sakinleri içerisinde yer alan meşayih³⁶ ile birlikte Kutluşah, Allahverdi b. Abdullah, Şahveli, Murat b. Aslan, Bulmuş gibi isimler köyün kadim geleneğin bir devamı olduğunu akla getirmesi açısından önem arz etmektedir. Nüfus yapısı itibarıyla Hristiyan ve Müslümanların ortak yaşadıkları bir köy olsa da çoğunluğunu gayrimüslimlerin oluşturuyor olması, Müslümanların buraya sonradan yerleştiklerini akla getirmektedir. Gayrimüslim nüfus içerisinde var olan - Eşref bin Halife, Mirşah, Murad bin Mirbeg, Habib bin Zekeriya- gibi bazı Müslüman isimler ise not edilmeye değer bir konudur.

4-Farsça Kökenli Yer İsimleri: Çapakçur ve bağlı yerleşim birimlerinde zir (aşağı) ve bala (yukarı) şeklinde sıfat olarak kullanılan Farsça yer isimlerinin yanı sıra özel isim olarak kullanılanlarına da rastlanmaktadır. Çapakçur ve çevresine Osmanlı'dan önce Safevîlerin hakim olduğunu, bölgenin Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlı İmparatorluğu'nun bir parçası haline geldiğini yukarıda da ayrıntılı olarak dile getirmiştik. Dolayısıyla Dilistan,³⁷ Ab-ı Germ,³⁸ Cihangeşt, Karye-i Şin, Gülşin-i Ulya, Mezra'a-i Teyerek-i Köhne, Mezra'a-i Direht-ı Şahane, Sînî ve Derman gibi birçok Farsça yer isminin bu döneme ait olması muhtemeldir.

5- Zazaca Kökenli Yer İsimleri: Günümüzde olduğu gibi geçmişte de Çapakçur bölgesinin kahir ekseriyetini Zazaların oluşturduğu bilinmektedir. Dolayısıyla bu durum yer isimlerine de yansımıştır. Çünkü yörede yer isimlerinin önemli bir kısmı Zazaca'dır. Örnek olarak -Talvare³⁹, Mezra'a-i Salunciyer⁴⁰, Mezra'a-i Merg,⁴¹ Cansur-u Sufla, Sizerin,⁴² Sayerin,⁴³ Eşga-

35 Bkz. Erpolat, 87. Fuat Köprülü ribat kelimesinin evrilerek kaleye sahip şehir merkezleri için de kullanıldığını söylemektedir. [Bkz. "Ribat", *Vakıflar Dergisi*, Ankara 1942, II, 266, 278.] Bu durum Ribat karyesinin Çapakçur Livası'nın merkezi olduğunu söyleyen Erpolat'ı desteklemektedir.

36 Şeyh İbrahim'i örnek olarak verebiliriz.

37 Dıl (gönül) istan (ülke, bölge ve çeken) kelimelerinden mürekkep olan Dilistan kelimesi gönül ülkesi veya gönül celbeden anlamlarına gelmektedir.

38 "Sıcak Su" demektir. Bu yerleşim birimi Ilıca Köyüne bağlı idi. Ab-ı Germ ile ılıca aynı anlama geldiğine göre her iki ismin de aynı yer için kullanılmış olması muhtemeldir.

39 Tal ve ware kelimelerinden oluşan Talvare acı yayla demektir.

40 Zazaca'da meyve ağaçları o meyvenin sonuna "er" takısı ilave edilerek üretilmektedir. Salınc "erik" demek iken, Salınciyer ise "erik ağacı" anlamına gelmektedir. Dolayısıyla Mezrayı Salunciyer, Erik Ağacı Mezrası demektir.

41 Otlak mezrası demektir.

42 Aluçlu anlamına gelmektedir.

43 Almalı, Almalu. Bu isimle de bir köy adı vardır. Her iki köyün de aynı olması muhtemeldir.

sur, Zemarek, Şirvinan, Keşkvare,⁴⁴ Sivsor, Kej Vare, Goran, Çırcırık,⁴⁵ Mirzan,⁴⁶ köy isimlerini zikredebiliriz.

6-*Ermenice kökenli yer isimleri*: Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi Çapakçur bölgesinde Ermeni nüfus da yaşamaktaydı. Bazı yer adlarının Ermenice olması da bunun bir sonucudur. Müslümanlara göre azınlık durumunda olan Ermeniler, Zimmi statüsünde olup kendilerine tam bir dini özgürlük tanınmıştır.

7-Bunun yanı sıra Bingöl coğrafyasında *Gökdere*⁴⁷, *Mezra'a-i Aktaş* gibi renk isimlerinden oluşan yer isimlerine veya *Çayırğöl*, *Göl*, *İlisu* gibi su ile ilgili yer isimlerine ya da *Mezra'a-i İncirlik*, *Mezra'a-i Saluncıyer*,⁴⁸ *Mezra'a-i Merg*,⁴⁹ *Söğütlü*, *Çiriş*, *Sayerin (Elmah)*, *Almalu*, *Şeftalu*, *Çevlik*,⁵⁰ gibi bitkilerin isimlerinden türetilmiş yer isimlerine de rastlanmaktadır.

8-*Aşiret, boy, oymak ve oba adları*: Bingöl coğrafyasında -*Musyan*, *Dodanlu*, *Zikdelü*, *Dügerni*,⁵¹ *Tabş*,⁵² *Sivkârî* gibi bazı bölgeler aşiret adıyla anılmaktadır. Defterde geçen “ulus” kavramı aşireti ifade ederken, oba

44 “Köşk Yayla” demektir.

45 Çır kelimesi Zazaca'da şelale demektir.

46 Mir ifadesi Pehlevce bir kelime olup bey demektir. Buradan Türkçe, Farsça ve Zazaca'ya geçmiştir. “Za”, “zade” kelimesinin kısaltılmış halidir. Dolayısıyla “Mirza” kelimesi “beyzade” demektir. Kelimenin sonundaki “elif nun” un çoğul takısı olduğunu daha önce söylemiştir.

47 Bilindiği gibi “gök” kelimesi mavi rengi için kullanılmaktadır. Dolayısıyla Gök Dere “mavi dere” demektir.

48 Erik Ağacı Mezrası

49 Otlak Mezrası

50 Çevlik kelimesinin “cevlik” kelimesinin bozulmuş hali olması muhtemeldir. Bilindiği gibi “cev” kelimesi Farsça ve Zazaca'da arpa demektir. Zaten kelime tahrir defterlerinin tamamında bu anlamda kullanılmaktadır. Kelimenin sonunda ki “lik” takısı ise Türkçe'de ki isimden isim yapan takıdır. Dolayısıyla cevlik, arpalık demektir. Çevlik köyünde daha çok tarım yapılıyor olması da bu varsayımı destekler gibi görünmektedir.

51 Hicri 924'te yapılan tahrirde Dügerni Aşireti hakkında şu ifadeler yer almaktadır: “*Mahsulat ve esamiyi cemaat-ı Ekrad-ı Dügerni nam tabii Liva-i Amed Mir Aşireti, İsa Hıdır Beg ve Mahmud Beg nam ziraat-ı mezkurin der felani ber mahsulat-ı işan cebeliyan nihade şude kadim hem çun büde.*” Bu ifadelerden anlaşılacağı üzere söz konusu aşiret Çapakçur, Amid ve el-Cezire'nin Bohtan bölgesinde yaşamakta olup Mir aşiretinin bir koludur. [Bkz. M. Mehdi İlhan, *Amid (Diyarbakır) 1518 Tarihli Defter-i Mufassal*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2000, ss 395.] 1550 Tarihli Çapakçur Tapu Tahrir Defteri No: 188 de geçen kayda göre ise Dügerni aşireti Obayı Abbas ve Obayı Şeyh Emir şeklinde iki kola ayrılmıştır. Aşiretin küçükbaş hayvanları için ödediği vergi 800 akçe civarındadır. Çırcırık Köyü'nde ikamet eden aşiret çeltik ekiciliğiyle de uğraşmaktaydı. Yine bunlara ait Murad suyu üzerinde *şefine*, yani büyük bir kayık vardı. Karşıya geçirdikleri her hayvandan ücret alırlar ve buna mukabil devlete senelik 50.000 akçe vergi öderlerdi. Bkz. TD, 4a.

52 Tabs veya Tavz hem bölge adı hem de aşiret adıdır. Günümüzde de her iki anlamda da kullanılmaktadır. Defter'de ise köy ismi olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde bu aşirete mensup olanlar soy kütüklerini anlatırlarken Şeref b. Nasır'dan da bahsetmektedirler. 1550 tarihinde bu isimde bir zatın Tavz'da yaşıyor olması dikkat çekicidir.

kavramı ise bu aşiretlerden ayrılan oymağı ifade etmektedir. Söz buraya gelmişken bir konuya değinmek istiyoruz. Tahrir'i yapanlar yöredeki yer isimlerini duydukları şekilde yazdıkları için bazen birden fazla şekilde kaydettikleri de olmaktadır. Zikdeklü'yü buna örnek olarak verebiliriz. Nitekim bu isim bazen Zikdelü, bazen Zikti bazen de Dayik şeklinde geçmektedir. Bununla birlikte bu farklı yazılma bize Zikte kelimesinin kökenini yakalama şansı da vermektedir. Bilindiği gibi Arapça “dat” harfi Osmanlı Türkçesi ve Farsça'da “ze” şeklinde okunmaktadır. Bu da zikti kelimesinin aslının “dayik” olduğunu; “dat” harfinin “ze”ye dönüşerek “zeyk” haline geldiğini; zeykin de dile ağır gelmesinden dolayı (sikal) ziktiye dönüştüğünü akla getirmektedir.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi bu durum söz konusu aşiretlerin yerleştiği bölgeleri göstermesi açısından önem arz etmektedir.

TABLO 1: TAPU TAHRİRDE GEÇEN SIVKÂRÎ VE DÜGERNÎ AŞİRET VE CEMAATLERİNİN DAĞILIMI

A-SIVKÂRÎ/ SEKARUN AŞİRETİNİN OBALARA GÖRE DAĞILIMI

Cemaat Adı	Bağlı Olduğu Köy/Nahiye	Ödemiş oldukları vergi	İli
Ulus-ı Sivkârî	Sekaran		Çabakçur
Yakub bin Şeyh Cafer Kethuda	Sekaran		Çabakçur
Süleyman Bargi Kethuda	Sekaran		Çabakçur
Taceddin Kethuda Birader-i Köse Ali	Sekaran		Çabakçur
Obay-ı Şahkuli ve Cafer Birader-i Şahkuli	Sekaran		Çabakçur
Obay-ı Şah Ahmet	Sekaran		Çabakçur
Obay-ı Muhammed Bin Şeyh Fahri	Sekaran		Çabakçur
Obay-ı Karaseyh Emir	Sekaran		Çabakçur
Obay-ı Molla Mahmud	Sekaran		Çabakçur
Obay-ı Hasan bin Kuli	Sekaran		Çabakçur
Obay-ı Yusuf bin Kuli	Sekaran		Çabakçur

Cemaat-i Şeyhi Kethüda Biraderzade-i Şeyh Cafer	Sekaran	Ader-i ağnam ve ruus bedeli toplam yekûn: 25.000	
B-DÜGERNİ AŞİRETİ'NİN OBALARA GÖRE DAĞILIMI			
Cemaat-i Ulus-u Düğerni	Çevlik		Çapakçur
Obay-ı Abbas Kethüda	Çevlik		Çapakçur
Obay-ı Şeyh Emir	Çevlik		Çapakçur
Yekûn		Ader-i ağnam ve ruus bedeli: 8.000	

9-Bingöl coğrafyası ile ilgili not edilmesi gereken bir başka durum ise bazı köy isimlerinin birbirlerine göre yakın veya uzaklıkları ile isimlendirilmiş olmasıdır. *Madrak-ı Ulya, Mezra'a-i Kebir, Madrak-ı Süfla, Cansur-u Süfla, Gülsin-i Ulya* köylerini buna örnek olarak zikredebiliriz. Bazı yer isimleri ise akrabalık bağından alınmışken,⁵³ diğer bir kısmı ise sıfat şeklinde kullanılmıştır.⁵⁴

10-*Dinî hayat ile ilgili Yer Adları*: Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi Çapakçur, Anadolu'nun sair bölgelerinde olduğu gibi iki farklı dini grubu barındırmaktaydı. Bölge nüfusunun kahir ekserisini Müslümanlar oluştuyorsa da Hristiyan nüfusun varlığı da bir realitedir. *Çan, Karakilisây-ı Ulya, Karkilisây-ı Süfla, Mezra'a-i Kilisa* gibi köy isimleri de bu realitenin bir göstergesidir. Bununla birlikte gerek bu isimler, gerekse köylerin esami cetvelleri gayrimüslim nüfusun –sanılanın aksine- fazla olmadığını ortaya koymaktadır. Keza Çan gibi bazı köyler ise Müslüman köyleridir.

11-Çapakçur bölgesinde yer isimleri hususunda dikkatimizi çeken bir başka nokta ise yöredeki bazı köy isimlerinin İran'ın *Deylem* bölgesindeki coğrafi isimlerle benzerlik gösteriyor olmasıdır. İskenderâni, Tabs, Dilistan, Mirzan, Goran bu isimlerden bir kaçıdır.

Çapakçur bölgesi yer isimleri ile ilgili bu girişten sonra şimdi 1550 tarihli tahrir defterine göre Çapakçur Liva'sının nahiye, köy, mezra, kom, yaylak ve kışlaklarına bakalım:

53 Kardaş Pınarı ile Yalnızoğlu köyünü buna örnek olarak zikredebiliriz.

54 Buna Sıvsor (altın-Gümüş), Taş Ahmed, Mezra'a-i Kebir, Yalnızoğlu, Karakilisây-ı Ulya, Karkilisây-ı Süfla köylerini örnek olarak verebiliriz.

a-Nahiyeler

Nahiye konusunda Osmanlı idari taksimatında bazı değişiklikler yaşandığı bilinmektedir. 1550 tarihli tahrir defterini esas aldığımızda Çapakçur livasına bağlı yedi nahiye bulunmaktadır.

Livaya bağlı nahiyeleri alfabetik olarak şu şekilde verebiliriz.

TABLO 2: TAHRİR DEFTERİNDE GEÇEN NAHİYELER

Nayenin Adı	Şimdiki Adı
Çevlik	Aşağı Çarşı
Göheriz	Çevrimpınar
Gökdere	Yamaç
Poğ (Pueğ)	Yukarı ve Aşağı Köy
Sivekârî (Sekeran)	Ilıcalar
Şeftalu	(Meneşkut) Solhan
Zikdelü	(Söğütlü) Genç

b-Köyler

1550 tarihli tahrir defterini esas aldığımızda, bahis mevzuu tarihte, Çapakçur Livası'nda şehirleşmenin minimum seviye olduğunu, sakinlerinin neredeyse tamamına yakınının kırsal bölgelerde yaşadığını, tarım ve hayvancılıkla uğraştığını söylememiz mümkündür. Yine bu defter bize, Çapakçur'un seksen sekiz köye sahip fazla büyük olmayan bir liva olduğunu göstermektedir ki, bu köylerden sadece altısı gayrimüslimlere aittir. Üç köyde ise Müslümanlar ile gayrimüslimler birlikte yaşamaktaydı. Geri kalan köylerdeki halkın tamamı Müslüman idiler. Bu giriş bilgilerinden sonra şimdi de Çapakçur Livasına bağlı köylere bakalım:

TABLO 3: TAHRİR DEFTERİNDE GEÇEN KÖY, MEZRA VE NAHİYELERİN NÜFUS VE DİNİ DURUMLARI İLE BİNGÖL'ÜN GÜ-NÜMÜZ İLÇELERİNE GÖRE DAĞILIMLARI

Köylerin Adı	Nahiyesi	Köylerin yeni ismi	Mezraları	İlçeleri	Vilayeti	Tahmini Nüfus	Dini durum
Abrun-ı Şin	Nahiye-i Şeftalu	Abrun (Eski isim)		Genç	Bingöl	80	Müslim
Abtor (Ab-ı Tahur) Ada	Nahiye-i Çevlik (Eski)	Avtuër (Eski)		Merkez	Bingöl	725	Karışık
Ağpik	Nahiye-i Sivkâri	Ada (Eski)		Merkez	Bingöl	143	Müslim
	Nahiye-i Sivkâri	Ağpik (Eski)		Merkez	Bingöl	210	Müslim
Aiburl	Nahiye-i Gökdere	Alıbilir		Merkez	Bingöl	52	Müslim
Elmalu (Armolu)	Nahiye-i Sivkâri	Elmalı		Merkez	Bingöl	155	Müslim
Arçuk	Nahiye-i Sivkâri	Alatepe		Merkez	Bingöl	42	Müslim
Arakıl	Nahiye-i Ziktelü	Ardıdıbi		Merkez	Bingöl	205	Karışık
Avsel (Hosel)	Nahiye-i Sivkâri	Beyaztoprak		Merkez	Bingöl	150	Müslim
Az	Nahiye-i Püeg	Üçkaya	Mezra	Merkez	Bingöl	Sıpaht	Müslim
Bağvanık	Nahiye-i Gökdere	Mezra		Merkez	Bingöl	60	Müslim
Cansur-ı Sufla	Nahiye-i Ziktelü	Çanakçı		Genç	Bingöl	37	Müslim
Cansur-ı Ulya	Nahiye-i Ziktelü			Genç		369	Müslim
Pencil Dıllin Tos		Çanakçı	Mezra Mezra Mezra				
Cihangeşt	Nahiye-i Göheriz (Göriz)	Cihangeşt		Merkez		142	Müslim
Çan	Nahiye-i Sivkâri	Götrepeşi	İlçalar- Merkez			98	Müslim
Çanakçı	Nahiye-i Sivkâri	Çanakçı	Merkez	-		114	Müslim

Çanlımerg (Çunmerg) Hırtala Sezerin	Nahiye-i Çevlik	Çunmerg Aşireti'nin meskun mahallidir.	Mezra Mezra			121	Müslim
Çırçırık	Nahiye-i Çevlik	Çırçırık (Eski)				113	Müslim
Çirış	Nahiye-i Püeg	Çirış	Merkez	Merkez		42	Müslim
Çoretlik (Çölek) Kardaş Pınarı	Nahiye-i Gökdere	Oluklar	Mezra	Merkez		68	Müslim
Dambasan	Nahiye-i Çevlik	Sarıççek		Merkez		48	Müslim
Degnasor (Seyfun) Tüyerin Pirkasi	Nahiye-i Şeftalu	Koçsırı	Mezra Mezra	Genç		77	Müslim
Dere-i Bahaddin Mezra'a-i Orduyu Bazar-ı Derman	Nahiye-i Gökdere	Dere Bahadin (Eski)		Merkez		115	Müslim
	Nahiye-i Gökdere	Derman (Eski)		Merkez		6	Müslim
Dilistan	Nahiye-i Zikdelü	Tepecik		Merkez		226	Müslim
Mezra'a-i Horiz ve	Nahiye-i Ziktelü	Hozdere		Merkez			Müslim
Mezra'a-i Nurşin ve	Nahiye-i Ziktelü	Nurşin (Eski)		Genç			Müslim
Mazra'a-i Ebu Çelu ve	Nahiye-i Ziktelü	Ebu Çelu (Eski)		Genç			Müslim
Mezra'a-i Herbi	Nahiye-i Ziktelü	Herpi (Eski)		Genç			Müslim
Mezra'a-i Nahçırık	Nahiye-i Ziktelü	Nahçırık		Genç			Müslim

Dodanlı Nam-ı Diğer Aryük (Duwêdun) Mezra'a-i Gallan ve Mezra'a-i Çoluk (Çolêk) ve Mezra'a-i Kebir ve nısf Mezra'a-i Muks ve Mezra'a-i Merg	Nahiye-i Gökdere	Ormanardı		Merkez	195	Müslim
Ermutak-ı Pır Ahmed	Nahiye-i Göheriz	Kırkağıl		Merkez	122	Müslim
Ermutak-ı Sufla	Nahiye-i Göheriz (Goriz)	Kılçadır		Merkez	97	Müslim
Ermutak-ı Ulya	Nahiye-i Göheriz	Kırkağıl		Merkez	129	Müslim
Eşkasur (Askuser)	Nahiye-i Ziktelü	Balgöze		Genç	52	Müslim
Ekrek (Alıkrak) mezra'a-i İlisu	Nahiye-i Sivkârî	Yenibaşlar		Merkez	130	
Fakra (Fahrân)	Nahiye-i Çevlik	İçpınar		Merkez	75	Müslim
Gergenüs (Girnos)	Nahiye-i Şeftalu	Kepçeli		Genç	59	Müslim
Goresi (Gorsi)	Nahiye-i Şeftalu	Sarıyer		Genç	40	Müslim
Göl Der kurb-i Vahkin	Nahiye-i Şeftalu	Dual (Eski)		Genç	98	Müslim
Mezraa-i Keşkvare ulya ve Keşkvare sufla	Karye-i Girnes Nahiye-i Şeftalu	Temelli		Genç		Müslim
Krenik (Kırrun) Mezraa-i Kevkam	Nahiye-i Ziktelü	Kıran (Eski)		Merkez	170	Müslim
Güllüce Mezra'a-i Mendü ve Mezra'a-i Paplor	Nahiye-i Göheriz (Görüz)	Güllüce	Merkez	Merkez	704	Müslim

Gülşin-i Sufla	Nahiye-i Ziktelü			Genç	10	Müslim
Gülşin-i Ulya	Nahiye-i Ziktelü				69	Müslim
Haçan	Nahiye-i Ziktelü	Şehittepe			168	Müslim
Haskend Hoca Ali yurdu	Nahiye-i Çevlik		Merkez		139	Karışık
İlisu, Mezra'a-i Kös ve Mezra'a-i Ekrek	Nahiye-i Sivekârî (Sêkarun)	İhcalar	Merkez		393	Müslim
Tarbasmurî Mezra-i İlisu	Nahiye-i Sivekârî	Daltepe	Merkez			Müslim
ve Mihkâr ve Haran	Nahiye-i Sivekârî	Mihkâr (Eski)	Merkez			Müslim
İskenderânî		Ağacıolu	Merkez	-	259	Müslim
Kamuşlı (Kasiman)	Nahiye-i Göheriz	Elbaşı	Merkez		63	Müslim
Karakılısây-ı Sufla	Nahiye-i Ziktelü	Karakılıse-i Sufla (Eski)			48	Müslim
Karakılısây-ı Ulya	Nahiye-i Ziktelü	Karakılıse-i Ulya (Eski)			16	Müslim
Körevar (Kuwertvâre)	Nahiye-i Çevlik	Körtev		Merkez	79	Müslim
Kös mezraa-i İlisu	Nahiye-i Sıkârî	Yk. İlisu	Mezra	Merkez	136	
Madrak-ı Sufla mezraa-i Sarvan ve Kalecik ve Karmız	Nahiye-i Çevlik	Kılçadır		Merkez	131	Karışık
Madrak-ı Ulya	Nahiye-i Çevlik	Çeltiksuyu		Merkez	253	Gayri Müslim
Meyanlıan (Mallun)	Nahiye-i Şeftalu	Mallun (Eski)			20	Müslim
Mezra'a	Nahiye-i Şeftalu	Mezra (Eski)		Genç	46	Müslim

Mirzan Mezra'a-i Zeyneb ve Mezra'a-i Kantara ve Mezra'a-i Musik	Nahiye-i Göheriz	Mirzan		Merkez		328	Müslim
Muhammed-i Goran (Herpey) Mezraa-i Çırçır	Nahiye-i Gökdere	Muhammed-i Goran		Merkez		63	Müslim
Musyân (Bulnah) İncirlik ve mezraa-i Algori ve mezra-i Şirevâre ve mezra- i Palvâre Salunciyer	Nahiye-i Gökdere	Yamaç		Merkez		60	Müslim
Muşedo	Nahiye-i Gökdere	Muşedo (Eski)		Merkez		81	Müslim
Muşyek	Nahiye-i Şeftalu			Genç		50	Müslim
Nazik-i Bala	Nahiye-i Çevlik	Nazik		Merkez		95	Müslim
Nazik-i zir	Nahiye-i Çevlik	Nazik		Merkez		89	Müslim
Nurşin	Nahiye-i Ziktelü	Yenice	Mezra	Genç		26	Müslim
Parçağ	Nahiye-i Ziktelü		Genç	Genç		77	Müslim
Pazuk Mezra'a-i Han	Nahiye-i Sivkâri	Pazuk	Merkez			174	Müslim
Perhangük Mezraa-i Şeyh Halan Mezra'a-i Şeyh Halil ve Keşkvârê ve mezra'a-i Ebudere-i?	Nahiye-i Sêkârûn	Çavuşlar / Ağaçeli	Merkez		Merkez	194	Müslim

Peripaş	Nahiye-i Gökdere			Merkez		45	Müslim
Pesurk	Nahiye-i Ziktelü			Genç		46	Müslim
Pûg-ê Hüseyin	Nahiye-i Pûeğ	Orta Köy		Merkez		59	Müslim
Pûeğ-ı Mir Hasan Maa mezra-i Kur Hacı	Nahiye-i Pûeğ	Aş. Köy		Merkez		188	Müslim
Ribat Mezra-i Karaboli Mezra-i Göl	Nahiye-i Zikdelü	Ribat (Eski isim)		Merkez		705	Müslim, Gayri Müslim (Karışık)
Sayerin	Nahiye-i Gökdere	Sayerin (eski isim)		Merkez		34	Müslim
Sını	Nahiye-i Çevlik	Güveçli		Merkez		113	Müslim
Sivasor (Simsor)	Nahiye-i Çevlik	Ekinyolu		Merkez		215	Müslim
Seği	Nahiye-i Sekarun	Çobantaşı	İlçalar- Merkez	Merkez		122	Müslim
Söğütü (Veyalirek/ Valerek)	Nahiye-i Çevlik	Çaytepe		Merkez		34	Müslim
Söğütü namı- diğer Karonik	Nahiye-i Gökdere	Kırrun		Merkez		15	Müslim
Şaş (Yalnızoğlu) Mezra-i Zeynel mezraa-i Kantara Mezra-i Musik	Nahiye-i Gökdere	Şaş (eski isim)	Merkez	Merkez		217	Müslim
Şenik (Şemg)	Nahiye-i Çevlik	Gözer	Merkez	Merkez		42	Müslim
Şin	Nahiye-i Ziktelü	Şin		Merkez		203	Müslim
Şinek Mezraa-i Pervan	Nahiye-i Gökdere	Erentepe	Yamaç- Merkez	Merkez		47	Müslim
Şirvinan (Şernun)	Nahiye-i Şeftalu	Doğaneyler		Genç		44	Müslim

Tabs (Tavz) Mezraa-i Fatuk Mezraa- i Pirnak ve Hutin	Nahiye-i Şeftalu	Tavus		Genç		150	Müslim
Talevare (Talvan)	Nahiye-i Sekarun	Gökçeli	İlçalar Merkez	Merkez		92	Müslim
Tarpaçur Mezraa- i Seyyid Ahmed köyün ekinliğidir.	Nahiye-i Zikdelü	Sarısaman		Genç		163	
			Mezra				
Taş Ahmed	Nahiye-i Gökdere	Taşahmed (Eski)		Merkez		81	Müslim
Teyerek mezraa-i Dıraht-ı Şahne Mezraa-i Aktaş mezra- i Teyerek-i Köhne ve mezraa-i ve mezraa-i piro ve mezraa-i kozlu	Nahiye-i Gökdere	Gümüşlü		Merkez		105	Müslim
			Mezra				
Tüyerek	Nahiye-i Sekarun	Köklü		Merkez		112	Müslim
Uyumağca	Nahiye-i Püeg	Uyumağca (Eski)		Merkez		53	Müslim
Vahkın	Nahiye-i Şeftalu			Genç		70	Müslim
Varttak	Nahiye-i Ziktelü	Varttak (Eski)		Genç		76	Müslim
Yahkik Mezra-i Mirek Mezra-i Yahkik-i küçük	Nahiye-i Zikdelü			Genç		435	Müslim
Yahkik-i Küçük	Nahiye-i Zikdelü			Genç			
Zemarek Mezra'a-i Ağca ve mezra'a-i Dılkan	Nahiye-i Şeftalu			Genç		63	Müslim

TABLO 4: ÇAPAKÇUR TAHRİR DEFTERİNDE GEÇEN SIRAYA GÖRE KÖYLERİN İSİMLERİ, HANE VE MECERRED SAYILARI CETVELİ

Köylerin Adı	Nahiyesi	Kazası	Hane	Bennak	Mmücerred	Çift	Nim Çift	Mu'af	Toplama Gelir
Ribat	Merkez	Çabakçur	74	4	55	1	-	-	26.608
Yahkik	Nahiye-i Zikdelü	Genç	-	53	60	22	45	-	11.924
Yahkik-i Küçük	Nahiye-i Zikdelü								
Dilistan	Nahiye-i Zikdelü	Genç	-	20	25	9	-	16	7.442
Arakil	Nahiye-i Ziktelü	Genç	29	7	20	1	-	-	11114
Madrak-ı Ulya	Nahiye-i Çevlik	Merkez	45		28	-	-	-	14673
Çanakçı	Nahiye-i Sivkârî (Sêkarun)	Merkez	-		4	10		-	4992
İskenderâni Nam-ı diğer Hevurt	Nahiye-i Göheriz (Görüz)	Merkez	-	14	24	27	15	-	13.862
Mırzân	Nahiye-i Göheriz	Merkez	-	27	23	27	13		10.700
Püeg-ı Hüseyin	Nahiye-i Püeg	Merkez		1	9	8	1		3.844
Şaş (Yalnızoğlu)	Nahiye-i Gökdere	Merkez		19	22	11	11		11.678
Smî	Nahiye-i Çevlik	Merkez		16	23	6	1		7.820

Muhammed-i Goran (Herpey)	Nahiye-i Gökdere	Merkez		5	13	4	2		4.091
Musyân (Bulnah)	Nahiye-i Gökdere	Merkez		5	5	5	1		
Güllüce	Nahiye-i Göheriz (Görüz)	Merkez		53	49	64	12		25.780
Ada	Nahiye-i Çevlik	Merkez		16	8	9	2		12.020
İlisu	Nahiye-i Sivkârî (Sêkarun)	Merkez		39	23	19	14		16.404
Sivasor (Simsor)	Nahiye-i Çevlik	Merkez		19	20	17	4		7.972
Şenik (Şeng)	Nahiye-i Çevlik	Merkez		3	7	5	-		4.445
Pazuk	Nahiye-i Sivkârî	Merkez		19	9	16	4		5.809
Haskend	Nahiye-i Çevlik	Merkez	24	-	19				9.758
Dodanlı Nam-ı Diğer Aryük (Duwêdun)	Nahiye-i Gökdere	Merkez		14	25	17	5		12.366
Püeg-ı Mır Hasan Maa	Nahiye-i Püeg	Merkez		19	18	10	9		6.068
Söğütü (Veyallirek/ Valerek)	Nahiye-i Çevlik	Merkez		2	9	3			4.669
Tarpaçur	Nahiye-i Zikdelü	Genç		14	12	9	14		6.934
Körevar (Kuvertvâre)	Nahiye-i Çevlik	Merkez		7	9	5	3		3.564
Cihangeşt	Nahiye-i Göheriz (Göriz)	Merkez		11	17	8	7		7.403

Şinek	Nahiye-i Gökdere	Merkez		3	7	3	1		5.478
Bağvanık	Nahiye-i Gökdere	Merkez		5	5	6	-		4576
Uyum Ağca	Nahiye-i Puëğ'	Merkez		6	3	4	2		4.782
Madrak-ı Sufla	Nahiye-i Çevlik	Merkez	23	16					13.123
Mezra	Nahiye-i Şeftalu	Genç		3	6	4	3		3.182
Şın	Nahiye-i Ziktelü	Genç		17	33	11	12		6.272
Fakra (Fahran)	Nahiye-i Çevlik	Merkez		5	5	6	4		6.336
Parçağ	Nahiye-i Ziktelü	Genç		6	7	2	6		3.670
Haçan (Hâciyan)	Nahiye-i Ziktelü	Genç		17	8	8	14		5.924
Cansur-ı Sufla	Nahiye-i Ziktelü	Genç		1	2	3	3		4.002
Gülşin-i Ulya	Nahiye-i Ziktelü	Genç		7	4	4	3		3.066
Gülşin-i Sufla	Nahiye-i Ziktelü	Genç		2	-	-	-		1.394
Ermutak-ı Ulya	Nahiye-i Göheriz	Merkez		13	10	9	2		6.948
Çan	Nahiye-i Sıvkârî	Merkez		10	8	7	1		6.675
Ermutak-ı Plr Ahmed	Nahiye-i Göheriz	Merkez		7	5	5	7		5.230

Kamuşlu	Nahiye-i Göheriz	Merkez		6	3	5	2		2821
Nazik-i Bala	Nahiye-i Çevlik	Merkez		6	10	9	4		6000
Söğütü nam-ı diğer Karonik (Kırrun)	Nahiye-i Gökdere	Merkez		2	-	1	-		1004
Nazik-i zır	Nahiye-i Çevlik	Merkez		4	9	9	5		4618
Çanimerg (Çunmerg)	Nahiye-i Çevlik	Merkez		13	6	13	3		6166
Cansur-ı Ulya	Nahiye-i Ziktelü	Genç	60	6	3	2	-		1243
Ağpık	Nahiye-i Sıvkârî	Merkez		17	15	14	7		6.286
Çorelik (Çölék)	Nahiye-i Gökdere	Merkez		3	9	5	3		3.584
Derman	Nahiye-i Gökdere	Merkez			1	1			396
Peripaş	Nahiye-i Gökdere	Merkez		1	5	4	3		3.241
Dere-i Bahaddin	Nahiye-i Gökdere	Merkez		10	10	8	3		10.980
Teyerek	Nahiye-i Gökdere	Merkez		5	10	9	4		1.0124
Muşedo	Nahiye-i Gökdere	Merkez		5	11	8	1		7.296
Taş Ahmed	Nahiye-i Gökdere	Merkez		9	6	5	1		4.999
Perhangtik	Nahiye-i Sıvkârî	Merkez		13	19	21	1		10.912

Talevare (Talvân)	Nahiye-i Sivkari	Merkez		6	7	4	7		3.828
Çiris	Nahiye-i Püeg	Merkez		3	2	3	2		2.873
Alburi	Nahiye-i Gökdere	Merkez		9	2		1		4.362
Sayerin	Nahiye-i Gökdere	Merkez		3	4	2	1		3.006
Ermütak-ı Süfla	Nahiye-i Göheriz (Göriz)	Merkez		6	12	10	1		5.681
Vahkin	Nahiye-i Şeftalu	Genç		3	5	3	7		5.458
Göl (Duval)	Nahiye-i Şeftalu	Genç		8	3	4	3		3.370
Muşyek	Nahiye-i Şeftalu	Genç		3		2	5		2.749
Tabs (Tavz)	Nahiye-i Şeftalu	Genç		16	5	2	11		4.386
Almalu (Armelu)	Nahiye-i Sivkari	Merkez		11	5	16	1		9.521
Şirvinan (Şernun)	Nahiye-i Şeftalu	Genç		4	4	2	2		2.526
Krenik (Kırrun)	Nahiye-i Ziktelü	Genç		13	5	14	6		7.306
Pesurk	Nahiye-i Ziktelü	Genç		7	1	2	-		1.197
Avsel	Nahiye-i Sivkari	Merkez		17	5	13	2		6.788
Arçuk	Nahiye-i Sivkari	Merkez		2	2	6	-		5.422

Nurşin	Nahiye-i Gökdere	Merkez		3	6	1			2.000
Abrun-ı-Şin	Nahiye-i Şeftalu	Genç		8	5	5	2		2.452
Gergenüs (Girnos)	Nahiye-i Şeftalu	Genç		4	4	2	5		2.928
Karakilisây-ı Ulya	Nahiye-i Ziktelü	Genç			1	1	2		2.752
Karakilisây-ı Sufila	Nahiye-i Ziktelü	Genç		4	3	3	3		2.132
Varttak	Nahiye-i Ziktelü	Genç		5	1	9	1		4.720
Degnasor	Nahiye-i Şeftalu	Genç		6	12	4	3		2.643
Goresi (Gorsi)	Nahiye-i Şeftalu	Genç		5		1	2		1.392
Zemarek	Nahiye-i Şeftalu	Genç		8	3	2	2		965
Meyanlan (Mallun)	Nahiye-i Şeftalu	Genç		3			1		360
Eşgasur (Askuser)	Nahiye-i Ziktelü	Genç		6	2	2	2		883
Töyerek	Nahiye-i Sivkari	Merkez		7	7	12	2		5524
Siyeği (Sêgi)	Nahiye-i Sivkari	Merkez		7	2	13	4		8.694
Çırçırık	Nahiye-i Çevlik	Merkez		10	13	9	1		7.919
Dambasan (Tarbasun)	Nahiye-i Çevlik	Merkez		3	3	5	1		2.557

Abtor	Nahiye-i Çevlik	Merkez	124	2	90	1			53.689
Cem'al-micam'i	Karye Adedi 88	Gayri Müslim karyeleri 7							

c-Mezralar

Osmanlı idari taksimatına göre büyük köylere bağlı olarak tasarlanan mezralar, en küçük yerleşim birimleridir.⁵⁵ Çoğunlukla geniş tarım arazilerine veya hayvancılık yapılan geniş meralara sahip olan mezralar, genelde belli aile veya kabilelere ait yerleşim birimleri olup Osmanlı ekonomik yaşamında önemli bir yere sahip idiler. Çoğu tımar ve zeamet şeklinde olan bu mezraların Çapakçur Livasındaki sayıları ellinin üzerindedir.

Her ne kadar Halil İnalçık, mezraların umumiyetle ahalisi dağılan eski yerleşim birimleri olduğunu söylese de⁵⁶ bunu mezraların tamamına teşmil etmek zor görünmektedir. Zira bu günkü mezralardan hareketle hadiseye bakacak olursak, bu yerleşim birimlerinin genellikle yeni kurulan küçük yerleşim birimleri olduğunu söylemek daha isabetli görünmektedir. Zaten Tahrir defterlerinde köylerin hemen altında zikredilen mezralar meskun mahal olmayıp sadece ekinlik ise “.... *mezkur köyün ekinliğidir*”⁵⁷ şeklinde bir kayıt düşülmektedir ki bu da mezraların zaman zaman meskun mahal olmadıklarını da göstermektedir. Dahası şayet meskun mahal ise ya bağlı olduğu köyle birlikte zikredilir⁵⁸ veya tek başına zikredilir.⁵⁹ Şayet mezra bir sipahi tarafından ekin alanı olarak kullanılmaktaysa bunun da kaydedildiği görülmektedir.⁶⁰

Bu yerleşim birimlerine örnek kabilinden şunları zikredebiliriz:

55 Bkz. *Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul 1992, s. 1021.

56 Bkz. Halil İnalçık, s. XXIX.

57 TD, 3b.

58 Örnek olarak bkz. TD, 4b. Bu durum “*Karye-i Yahkik maa Mezra'a-i Mirek ve Yahkik-i Küçük tabii Nahiye-i Zikdelü*” ifadeleriyle verilmektedir.

59 Örnek kabilinden bkz. TD, 21a. “*Mezra'a-i Köş tabii karye-i mezkur*”; 21b. Veya Mezrayı Ekrek'i verebiliriz.

60 Örnek olarak bkz. TD, 28a “*Mezra'a-i Ezo - Kice Var (Vare Kêce) tabii Poğ mezra'a-i mezbureye mütesarrıf olan Sipahi ziraat eder.*”

TABLO 5: TAHRİR DEFTERİNDE GEÇEN MEZRALAR VE BAĞLI OLDUKLARI KÖYLER

Mezra Adları	Bağlı Olduğu Köy	Nahiye	Bu gün bağı olduğu ilçe	
Karabolî	Rıbat			Bingöl
Mirek	Yahkik	Nahiye-i Zikdelü	Genç	Bingöl
Horiz	Dilistan	Nahiye-i Zikdelü	Genç	Bingöl
Nurşin	Dilistan	Nahiye-i Zikdelü	Genç	Bingöl
Ebu Çetu	Dilistan	Nahiye-i Zikdelü	Genç	Bingöl
Herpi	Dilistan	Nahiye-i Zikdelü	Genç	Bingöl
Nahçırık	Dilistan	Nahiye-i Zikdelü	Genç	Bingöl
	Mirzan	Nahiye-i Göheriz	Merkez	Bingöl
Karakılısa-i Sufla	Girnos	Nahiye-i Şeftalı	Genç	Bingöl
Zeyneb	Şaş (Yalnızoğlu)	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Kantara	Şaş (Yalnızoğlu)	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Musık	Şaş (Yalnızoğlu)	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Çırçır	Karye-i Muhammed'-i Goran (Herpey)	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Çırhayd	Karye-i Muhammed'-i Goran (Herpey)	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl

İncirlik	Karye-i Muysân	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Algurî	Karye-i Muysân	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Şirevare	Karye-i Muysân	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Palvâre	Karye-i Muysân	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Salunciyer	Karye-i Muysân	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Mandi	Karye-i Güllice	Nahiye-i Göheriz (Görüz)	Merkez	Bingöl
Paplır	Karye-i Güllice	Nahiye-i Göheriz (Görüz)	Merkez	Bingöl
Kös	Karye-i İlisu	Nahiye-i Sivekârî (Sekarun)	Merkez	Bingöl
Ekrek (Alıkrak)	Karye-i İlisu	Nahiye-i Sivekârî (Sekarun)	Merkez	Bingöl
Tarbas-ı Mürl	Karye-i İlisu	Nahiye-i Sivekârî (Sekarun)	Merkez	Bingöl
Mihkâr	Karye-i İlisu	Nahiye-i Sivekârî (Sekarun)	Merkez	Bingöl
Hazan	Karye-i İlisu	Nahiye-i Sivekârî (Sekarun)	Merkez	Bingöl
Mıro	Karye-i İlisu	Nahiye-i Sivekârî (Sekarun)	Merkez	Bingöl
Han	Karye-i Pazuk	Nahiye-i Sivekârî	Merkez	Bingöl
Hoca Ali Yurdu	Haskent	Nahiye Çevlik	Merkez	Bingöl
Gallân	Karye-i Dodanlı	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Çoluk (Olukpınarı)	Karye-i Dodanlı	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Mezra-i Kebir	Karye-i Dodanlı	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl

Meks	Karye-i Dodanlı	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Merg	Karye-i Dodanlı	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Kalancık	Karye-i Dodanlı	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Kur-ı Hacı	Karye-i Püeg-ı Mir Hasan			Bingöl
Az	Veyallerek (Välerek)	Nahiye-i Püeg	Merkez	Bingöl
Seyid Ahmed	Tarbaçur	Nahiye-i Zikdelû	Genç	Bingöl
Pervân	Karye-i Şinek	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Sarvan	Karye-i Madrak-ı Süfla	Nahiye-i Çevlik	Merkez	Bingöl
Kal'acık	Karye-i Madrak-ı Süfla	Nahiye-i Çevlik	Merkez	Bingöl
Karmız	Karye-i Madrak-ı Süfla	Nahiye-i Çevlik	Merkez	Bingöl
Hırtala	Karye-i Çanimerg	Nahiye-i Çevlik	Merkez	Bingöl
Kardeş Pınarı	Karye-i Çorelik (Çölék)	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Orduyu Bazar	Karye-i Dere-i Bahaddin	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Sizerin	Karye-i Çanimerg	Nahiye-i Çevlik	Merkez	Bingöl
Penciyân	Karye-i Cansur-ı Ulya	Nahiye-i Zikdelû	Genç	Bingöl
Dıllın	Karye-i Cansur-ı Ulya	Nahiye-i Zikdelû	Genç	Bingöl
Tüs	Karye-i Cansur-ı Ulya	Nahiye-i Zikdelû	Genç	Bingöl
Veyallır	Karye-i Cansur-ı Ulya	Nahiye-i Zikdelû	Genç	Bingöl

Püeg	Karye-i Cansur-ı Ulya	Nahiye-i Zikdelü	Genç	Bingöl
Draht-ı Şähane	Karye-i Teyerek	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Aktaş	Karye-i Teyerek	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Teyerek-i Köhne	Karye-i Teyerek	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Kozlu	Karye-i Teyerek	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Peru	Karye-i Teyerek	Nahiye-i Gökdere	Merkez	Bingöl
Şeyh Halan	Karye-i Perhangük	Nahiye-i Sivkârî	Merkez	Bingöl
Şeyh Halil	Karye-i Perhangük	Nahiye-i Sivkârî	Merkez	Bingöl
Keşkvare	Karye-i Perhangük	Nahiye-i Sivkârî	Merkez	Bingöl
Eyu Dere	Karye-i Perhangük	Nahiye-i Sivkârî	Merkez	Bingöl
Keşk Vare-ı Ulya	Karye-i Göl	Nahiye-i Şeftalu	Genç	Bingöl
Keşk Vare-ı Süfla Fatuk	Karye-i Göl Karye-i Tabs	Nahiye-i Şeftalu Nahiye-i Şeftalu	Genç Genç	Bingöl Bingöl
Pırrak	Karye-i Tabs	Nahiye-i Şeftalu	Genç	Bingöl
Hüşşî	Karye-i Tabs	Nahiye-i Şeftalu	Genç	Bingöl
Kevkâm	Karye-i Krênîk (Gırniklu)	Nahiye-i Zikrelü	Genç	Bingöl
Tuyeran	Karye-i Degnasor (Seyfun)	Nahiye-i Şeftalu	Genç	Bingöl
Pirkâs	Karye-i Degnasor (Seyfun)	Nahiye-i Şeftalu	Genç	Bingöl
Ağca	Karye-i Zemarek	Nahiye-i Şeftalu	Genç	Bingöl

Dilkân	Karye-i Zemarek	Nahiye-i Şeftalu	Genç	Bingöl
Veliyurdu	Karye-i Sığı	Nahiye-i Zikrelü	Genç	Bingöl

d-Komlar

Kom hayvancılık faaliyetlerinin yürütüldüğü, taştan yapılmış basit ev veya ağıllara verilen bir isimdir. Öteden beri Doğu Anadolu'da yaygın olarak bilinen bu yerleşim birimleri genelde köy veya mezralarda bazen de meskun mahallerin tamamen dışında bulunurdu. Otlak alanlarına bağlı olarak inşa edilen komlar, geçici mekânlar olup çoğunlukla bahar veya yaz aylarında kullanılırdı. Kışın girmesiyle birlikte terk edilir, asıl ikamet mahalline dönülürdü. Bazen de sadece kışın kullanılır, yazın girmesiyle terk edilerek yaylaklara çıkılırdı. Hala varlığını koruyan komlar öteden beri Çapakçur bölgesinin ekonomisinde ciddi yer tutmaktadır. *TD* defterinde sayılarının fazla olmasının nedeni de bu olsa gerektir.

Çapakçur kanunnamesinde bu komlardan sadece kışın kullanılmış olanlarına “*ve komlarının ki davarların kışladurlar her kimin toprağında vaki olursa her komdan resm altmış akçe aluna*”⁶¹ şeklinde bahsedilmekte ve bunların her birinden altmış akçe vergi alındığı ifade edilmektedir. Liva dahilinde bulunan komlardan örnek kabilinde bir kaçını zikrelelim:

TABLO 6: TAHRİR DEFTERİNDE GEÇEN BAZI KOMLARIN İSİMLERİ

Komun Adı	Bağlı Olduğu Köy	Bağlı olduğu Nahiye
Kom-ı Derviş	Çanımerg (Çonmerg)	Nahiye-i Çevlik
Kom-ı Hasan	Cansur-ı Ulya	Nahiye-i Zikrelü
Kom-ı Gödenik	Arakil	Zikrelü
Kom-ı der	Arakil	Zikrelü
Kom-ı Gır-tüman	Arakil	Zikrelü
Kom-ı Sultan Ahmed	Sını	Nahiye-i Çevlik

Kom-ı Pir Ahmed ve Hüseyin	Karye-i Şenik	Nahiye-i Çevlik
Kom-ı Bayezid	Karye-i Şenik	Nahiye-i Çevlik
Kom-ı Yakub	Karye-i Şenik	Nahiye-i Çevlik
Kom-ı Kürd Ali	Karye-i Çiris	Pog (Puğ)
Kom-ı Yakup	Perhangük	Nahiye-i Sivkari
Kom-ı Hüdaverdi	//	//
Kom-ı Seyyid Ali	//	//
Kom-ı Şeref	//	//
Kom-ı Muhammed	//	//
Kom-ı Yakup-ı diğer	//	//
Kom-ı Derviş Ali	//	//
Kom-ı Osman	//	//
Kom-ı Davud	//	//
Kom-ı Muhammed Miralayı Çapakçur	Karakilisay-ı Sufla	Nahiye-i Zikretü

e-Yaylak ve Kışlaklar

Bilindiği gibi bazı aşiretler veya konar-göçer olarak yaşayan göçebeler yılda iki kez yer değiştirirlerdi. Baharın girmesiyle hayvanlarıyla birlikte kışı geçirdikleri bölgelerden ayrılır, geniş meraların bulunduğu; hayvanları için daha uygun olan yüksek bölgelere yani yaylalara bir başka ifade ile yaylaklara çıkarlardı. Havaların soğumaya başlamasıyla birlikte buraları terk eder, kışı geçirecekleri kışlaklara dönerlerdi. Osmanlı arazi hukukunda özel bir yeri bulunan bu yaylak ve kışlaklardan bazılarının adı tahrir defterinde yer almıştır. Günümüzde bu yaylaklardan en iyi bilineni Tabs/tavz, Karacdağ ve Çotla yaylağıdır. Çapakçur kanunnamesinde yaylaklarla ilgili bilgi bulunmasa da defterin yaylakların geçtiği kısımda:

"Mezkur yaylak-ı Tabs'da (Tavz) adet-i kadime üzre her sürü koyundan bir koyun ve her haneden bir nügi yağ ve mezkur Kuruca Dağ yaylağında her sürüden seman? bir kuzu alınır ve Çotla yaylağında her obadan iki

kuzu ve kışlak mevzi'inde bahar zamanında döl döken sürüden bir koyun alınır"

Buna göre:

1-Yaylaklarda bulunan her koyun sürüsünden bir koyun vergi olarak alınırdı.⁶²

2-Yaylakları kullanan her haneden de bir tulum yağ alınırdı. Bu bilgilerden de anlaşıldığı gibi eğer koyunlar sağılıp, çağ, peynir vs. elde edilmiyorsa bunlardan yağ alınmazdı. Buradaki eksik bilgileri aynı dönemli olan Diyarbekir tahrir defteri kanunnamesinden tamamlamak mümkündür. Aşağıdaki bilgiler oradan alınmıştır:

1-*Der beyan-ı resm-i yaylak*; Resmi yaylak bağlanan mevazi'de bir sürü koyun- ki üç yüz koyundur- yaylasa resmi yaylak bir a'la koyun alına ve haneden haneye bir nügi yağ alına ki iki yüz dirhem olur. Amma uğrayub geçer olsa andan resmi yaylak alınmaz. Meğer ki bir yurt da üç gece yatur ola. Anun gibilerden alınır. Ve resmi yaylak bağlanan yerlerde oturan kimesnelerden resmi yaylağı Murad suyu üzerinede alınub anların kanunnamesi müfassal mahallinde yazılmıştır. Ana göre amel olına.

2-*Der beyan-ı resmi kışlak*; Berriyeden gayrı *resm-i kışlak* bağlanan yerlerde hariçten bir sürü koyun -üç yüz re's olur- gelüb kışlasa bir a'la koyun resm-i kışlak alınır. Ve zaman-ı kışlak i'tibarı zemheriyedir. Zemheride kimin bulunsa ol a'la ve kendü topraklarında oturan kimesnelerden alınmaya. Hariçten gelenden alına.

3-*Der beyan-ı kışlakçıyan*: Bir kimesne bir sipahinin tımarında kışlasa altı akçe resm-i kışlak alına -ki resm-i duhan dirler- ve mücerred olandan üç akçe alına ve kışlayan kimesne kışladığı yerde ziraat iderse resmi zemin virüb resmi kışlak vermeye. Kışlakçı olan kimesne dahi üç yıla dengin resmi kışlak virüb üç yıldan ziyade oturursa sayır reaya gibi resmi bennak alına⁶³.

Kışlak ve yaylak vergilerinin tahsili şekline gelince Osmanlı'nın ilk Çapakçur beylerinden biri olan İsfahan Bey'in uygulamalarını merkeze aldığımızda bunu net bir şekilde görebiliriz. Nitekim İsfahan bey Hicri 947/1540'ta Murat Nehri'nden geçiş güzergahı üzerinde yaylaklara giden vatandaşların güvenliğini sağlamak amacıyla derbentler inşa etmiştir. Derbentlere yerleştirilmiş olan askerler bir taraftan asayiş ve güvenliği sağ-

62 Osmanlı toplumunda genellikle 300 koyun bir sürü kabul edilmiştir. Bkz. Ziya Kazıcı, *Osmanlı'da Vergi Sistemi*, İstanbul 2005, 153.

63 Ömer Lütfi Barkan, age, *Kanunlar*, 133-136.

larken diğer taraftan da hayvanlarını yaylaklara götürmek isteyen halktan tahsil edilmesi gereken yaylak vergisini alırlardı. Bu durum yaylak ve kışlak vergilerinin, yayla ve kışlaklara çıkılmadan önce, hatta geçiş güzergahları üzerinde kurulan derbentlerde alındığını göstermesi açısından önem arz etmektedir. Çapakçur'da bulunan yaylaklar ve kışlakların sayıları, hatta isimlerine gelince onları şu şekilde verebiliriz:

TABLO 7: TAHRİR DEFTERİNDE GEÇEN YAYLAK VE KİŞLAKLAR

Yaylak veya Kışlağın Adı	Bağlı olduğu köy	Bağlı olduğu Nahiye
Yaylak-ı Tabs (Tavz)	Tabz	Şeftalı
Yaylakı Karacadağ (Karacdağ)	Der kurb-i Uyum Ağca	Pûğ
Çotla Yaylağı	Karye-i Çünmerg ve Nazik karyelerine yakın kışlak	Çevlik
Mezra'a-i Az – Kej Vare (Vare Kêj)	Valiyerek	Pûğ

f-Çiftlikler

Bilindiği gibi “*çift sürülüp mahsul elde edilen tarla, bağ ve bahçe ile birlikte hayvanların barındığı mekânlar ve insanların ikamet ettiği evleri içeren yapıya*” çiftlik denilmektedir. Osmanlı arazi literatüründe yürüyüş kararıyla eni ve uzunluğu kırk adım olan arazi parçasına bir dönüm denilirdi. Sulanabilir, aynı zamanda her sene ekilebilecek kadar da verimli olan her seksen dönüm araziye ise bir çiftlik denildiği gibi tam sulanamayan yarı verimli topraklardan oluşan yüz dönüm yere bir çiftlik, ovar yerlerde ise yüz elli dönüm araziye bir çiftlik denilirdi.⁶⁴ Osmanlı mali sisteminde önemli bir yere sahip⁶⁵ olan bu reaya çiftliklerinden yirmi sekizinin tahrir defterinde adı geçmektedir.

TABLO 8: TAHRİR DEFTERNDE GEÇEN ÇİFTLİKLER

- 64 Ömer Lütfi Barkan, *XV ve XVI'nci Asırlarda Osmanlı İmparatorluğunda Ziraî ve Ekonominin Hukukî ve Mali Esasları*. c. I. *Kanunlar*, İstanbul. 2001. s. 141; Ayrıca bkz. “Kanunname-i Boz Ulus”, *BOA. Tapu Tahrir Defteri*, No: 558.
- 65 Reaya çiftlikleri hakkında geniş bilgi için bkz. Ömer Lütfi Barkan, “çiftlik” *İslâm Ansiklopedisi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 1993, III, 392-397.

Adı	Bulunduğu Bölge
Çiftlik-i Devletyar	Karye-i Yahkik Mezra'a-i Mirek ve Yahkik-i Küçük tabii Nahiye-i Ziktelü bölgesi
Çiftlik-i Şah veled	Karye-i Yahkik Mezra'a-i Mirek ve Yahkik-i Küçük tabii Nahiye-i Ziktelü Bölgesi
Çiftlik-i Şeyh Emir Yalnız	Karye-i Şaş nam-ı diğer Yalnızoğlu, Gökdere Nahiyesine bağlı
Çiftlik-i Mustafa	Karye-i Muhammed'-i Goran nam-ı diğer Herpey tabii Nahiye-i Gökdere
Çiftlik-i Muhammed bin Piri	Karye-i Muhammed'-i Goran nam-ı diğer Herpey tabii Nahiye-i Gökdere
Çiftlik-i Nur Ali	Karye-i Güllice tabii Nahiye-i Göheriz (Görüz)
Çiftlik-i Şeyh Ali	Karye-i İllisu Nahiye-i Sivekârî (Sekarun)
Çiftlik-i Hacı Muhammed	Karye-i İllisu Nahiye-i Sivekârî (Sekarun)
Çiftlik-i Şeyh Burhan bin Şeyh	Karye-i İllisu Nahiye-i Sivekârî (Sekarun)
Çiftlik-i Yar Ali	Karye-i Tarpaçur tabii Zikdelü
Çiftlik-i Han Kulu	Karye-i Kötevar tabii Nahiye-i Çevlik
Çiftlik-i Halid	Karye-i Cihangeşt tabii Göheriz (Görüz)
Çiftlik-i Şahin b. Davud	Karye-i Şinek tabii Gökdere
Çiftlik-i Molla Nur Ali	Karye-i Şin tabii Zikdelü
Çiftlik-i Himmet Budak	Karye-i Dere-i Bahaddin tabii Gökdere
Çiftlik-i Devletyar	Karye-i Dere-i Bahaddin tabii Gökdere
Çiftlik-i Şahveli	Karye-i Taş Ahmed tabii Gökdere

Çiftlik-i Derviş Ali	Karye-i Perhangük tabii Sivkârî (Sêkârûn)
Çiftlik-i Derviş b. Davud	Fahron yakınlarındadır. Az mezrası ile Sizerin mezrasına bağlıdır.
Çiftlik-i Nurali b. Maksud	Fahron yakınlarındadır. Az mezrası ile Sizerin mezrasına bağlıdır.
Çiftlik-i İsfendiyar	Karye-i Alburî tabii Gökdere
Çiftlik-i Hasan	Karye-i Alburî tabii Gökdere
Çiftlik-i Devletyaroglu Rüstem	Karye-i Sayerin tabii Gökdere
Çiftlik-i Yar Ahmed	Karye-i Muşyek tabii Şeftalu
Çiftlik-i İsmail b. Ali	Karye-i Krenik (Kırrun) ve mazra'a-i Kevkam tabii Ziktelü
Çiftlik-i Molla Hacı	Karye-i Pesurk tabii Ziktelü
Çiftlik-i Şeyh Muhammed b. Hamza	Karye-i Avsel tabii Sivkârî
Çiftlik-i Molla Süleyman	Karye-i Avsel tabii Sivkârî
Çiftlik-i Budak	Karye-i Gargenus (Girnos) tabii Şeftalu
Çiftlik-i Maksudan	Karye-i Abtor tabii Çevlik

3-Hukuki Statülerine Göre İskan Birimleri

Bilindiği gibi iskan birimleri hukuki statülerine göre *has*, *tımar* ve *zeamet* olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Senelik yüz bin akçenin üzerinde gelir getiren dirliğe *hass*; yirmi bin ile yüz bin arasında gelir getiren dirliğe “*zeamet*”, bin ile yirmi bin arasında gelir getiren dirliğe ise “*tımar*” denilirdi.⁶⁶

Çapakçur’da bulunan haslar da kendi içerisinde ikiye ayrılmaktaydı. Bu haslardan bazıları Hass-ı Hümayun iken –Ribat köyünü örnek olarak verebiliriz- bir kısmı mirlivaya ait haslardı. Bu hassa’ya da Ziktelü Nahiyesine

66 Bkz. Pakalın c.I, ss.750-751.

bağlı Yağgık köyü ve mülhakatı olan mezraları örnek olarak verebiliriz. Hassı hümayunlar bir nevi padişahın dirliği olarak kabul edilmiş olup, gelirleri devlet harcamalarında kullanılmak üzere merkeze gönderilirdi.⁶⁷ Livada hass-ı humayun statüsüne giren köy sayısı 3 iken mezra ise bulunmamaktaydı.

Mirlivaya ait olan haslara gelince; bunların gelirleri tamamen kendisine ait olup onun tasarrufunda bulurdu. Çapakçur’un önemli bir kısmı mirlivaya ait haslardan oluşmaktaydı.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da yurtluk ve ocaklık olarak idare edilen yerlerde Tımar sistemi uygulaması diğer bölgelere göre farklılık arz etmekteydi. Buralar kendi istek ve arzularıyla Osmanlı Devleti’ne iltihak ettikleri için *eşkinçilü* mülk olarak kabul edilmiştir.⁶⁸ Bu kabil arazileri ellerinde bulunduranlar herhangi bir nedenle görevden alındıklarında veya öldüklerinde *hasları* bir başkasına değil oğul veya kardeşine veriliyordu.⁶⁹ Bir başka ifade ile söyleyecek olursak Çapakçur Sancağı “ber-vechi malikane”,⁷⁰ ocaklık olarak yerli beylere tevcih edilmiştir.⁷¹ Bu sistem tanzimata kadar da devam etmiştir.⁷²

Tımara gelince; bilindiği gibi Osmanlı sosyal bünyesi itibarıyla aslında asker karakterli bir devlet idi. Teşkilatlarını da tamamen bu karakterine uygun olarak tasarlamıştı. Nitekim her zaman savaşa hazır olmak, düzenli birlikler oluşturmak ve vergileri zamanında toplamak amacıyla tımar sistemi geliştirilmiş ve *Devlet-i Aliye*’nin her tarafına da yaygınlaştırılmıştı.⁷³ Öyleki Çapakçur’un köylerinin büyük bir kısmı bu sistem içerisinde hem yönetilmiş hem de vergileri toplanmıştır. Defter incelendiğinde görüleceği gibi Çapakçur köylerinin dörtte biri askeri amaçlarla şahıslara tevcih edil-

67 Bkz. Yunus Koç, s.46.

68 M. Mehdi İlhan, s. 64.

69 Yılmaz Kurt: “Osmanlı Toprak Yönetimi” *Osmanlı Tarihi*, c.III. s. 61: İlhan Şahin, *Kavanin*, III; “Tımar Sistemi Hakkında Bir Risale” *İÜEF Tarih Dergisi*, sayı 32, yıl 1932. ss. 923: Nejat Göyünç, “Ocaklık Deyimi Hakkında” *XI. Türk Tarih Kongresi Tebliğler*, Ankara 1994, ss. 873-877.

70 Malikane tasarruf Doğu Anadolu’da yaygın olarak kullanılmaktaydı. Bu nevi tımarların diğerlerinden farkı; tımar mutasarrıfının cebeli (asker) göndermediği zaman, tımarı başkasına verilmez o senenin mahsulü hazine tarafından cezaen alınırdı. Bkz. Pakalın c. II, s. 397.

71 Bkz. BOA. MAD 18551 vrk. 14.

72 Yılmaz Kurt: “*Osmanlı Toprak Yönetimi*” c.3. s. 61: İlhan Şahin, *Kavanin*, III; “Tımar Sistemi Hakkında Bir Risale” *İÜEF Tarih Dergisi*, sayı 32, yıl 1932. s. 923: Nejat Göyünç, “Ocaklık Deyimi Hakkında” *XI. Türk Tarih Kongresi Tebliğler*, Ankara 1994, ss. 873-877.

73 Bkz. Yunus Koç, s. 47.

miştir. Bu arazilerin bir kısmının da zeamet statüsünde olduğu, tımar ile zeametlerin birbirlerinden tefrik edilerek defterlere işlenmediğini de not etmek gerekir.

Burada vurgulamamız gereken bir başka husus ise has, zaamet ve tımarların tamamında tek bir sistemin uygulanmamış olduğu gerçeğidir. Birbirinden tamamen farklı olan yurtluk ve ocaklık⁷⁴ sancaklarla hükümet tarzı sancakları bir yana; yurtluk ve ocaklık sancakların tamamında da aynı sistemin uygulandığını söylemek güçtür. Çünkü istimalet yoluyla Osmanlıya katılan Yurtluk-Ocaklık sancaklarla silah zoruyla katılanların statüsünde ciddi farklılıklar bulunurdu. Bu farklılığın bir başka nedeni ise her bölgenin kendine özgü mahalli örf ve adetleri ile idari yapısı ve ihtiyaçlarıdır.⁷⁵ Zaten Osmanlı döneminde has ile idare edilen eyalet ve sancakların içerisinde tımar ve zeametler de bulunur ve buraların idarecileri ise kendilerine dirlik olarak verilen ve has denilen ayni ve nakdi vergilerden müteşekkil gelirleri tasarruf ederlerdi.⁷⁶

Arşiv vesikalarına göre Çapakçur'da farklı dönemlerde çeşitli tımarların tevcihleri yapılmış ve Diyarbekir Eyalet valisi tarafından beraatları verilmiştir. Buna örnek olarak *Maliyeden Müdevver Defter* No: 29 sayfa 207'deki bilgiyi verebiliriz. Buradaki bilgiye göre Diyarbekir Beylerbeyi İskender, Çapakçur'da tımar tevcihleri yapmıştır. Keza aynı vesikalardan saltanat tahtına geçen her padişahın kendi adına beraatlar düzenleterek tımarı tasarruf edenlerin tevcihlerini yenilettirdiği de anlaşılmaktadır.⁷⁷

Toplanan vergilerin harcandığı yerlere gelince; Çapakçur beyleri kendilerine tahsis edilen tımar arazileri ve reayaya ait şer'î veya örfî vergileri (resm) kendi nam ve hesaplarına toplar. idari ve askeri hizmetlerin yürütülmesinde kullanırlardı. Bunlar savaş halinde bağlı bulundukları Diyarbekir Eyaleti'ne askeriyle birlikte katılmak zorundaydılar.⁷⁸

74 Ocaklık Sancaklar'da gelirler kaydı hayat şartıyla bir kimseye tevcih edilirdi. Bu kabil sancaklar, irs yoluyla babadan oğula intikal ederdi. Bununla birlikte arazi miri malı kabul edilir, sadece tasarruf hakkı o kişiye verilirdi. Araziyi satamaz, devredemez, vakfedemezdi. Fakat o yerin şer'î ve örfî vergisi kendisine ait olurdu. Mithat Sertoğlu, *Osmanlı Tarih Luğatı*, Enderun Kitapevi, II. bsk s. 371.

75 Ömer Lütfi Barkan, "Osmanlı Tımarı", *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, ss. 18-19.

76 Orhan Kılıç, *18. Yüzyılın ilkyarısında Osmanlı Devleti'nin İdari Taksimatı Eyalet ve Sancak Tevcihatı*, Elazığ 1997, s. 31.

77 Bkz:Abdullah Demir, "Belgelerle Çapakçur Sancağı 1515 ve 1799", *I. Bingöl Sempozyumu*, Bingöl 2007, s. 198.

78 Mithat Sertoğlu, *Sofyalı Ali Çavuş Kanunnamesi*, Eyalet-i Diyarbekir Kısmı, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1992 s. 32.

4- Sosyal Yapısı

Tahrir defterini merkeze alarak ifade edecek olursak Çapakçur halkı temelde iki kümeye bölünmüş vaziyettedir. Bu kümelerin ilkinin Müslümanlar; ikincisini ise Gebrân denilen gayrimüslimler oluşturmaktadır. Farsça bir kelime olan "gebr" ifadesi sözlükte Mazdeizmi bir başka ifade ile Mecusiliği benimseyen şahıs demektir. Çapakçur ve çevresinde Osmanlı döneminde Mecusilerin bulunmadığı bilinmektedir. Osmanlı bu kavramı gayr-i Müslimlerin tamamı için kullanmaktaydı. Bir başka ifade ile Osmanlı ister Yahudi, ister Hristiyan olsun gayr-i Müslimlerin tamamını "gebr" olarak kabul ediyor, öyle isimlendiriyordu. Zaten "gebr" olarak zikredilenlerin isimlerine bakıldığında bunların Mecusi olmadığı kendiliğinden anlaşılmaktadır.

Müslümanlara gelince Osmanlı etnik temellere dayanan bir devlet olmadığı için Müslümanların etnik kimlikleri ile pek ilgilenmemiş bir başka ifade ile bunların kayıtlarını tutma gereği hissetmemiş, dini ayrışmayı esas almıştır. Bununla birlikte tahrir defterlerinde var olan isimlerden hareketle 1550 dolaylarında Çapakçur'un etnik yapısı hakkında bazı tahminlerde bulunmak mümkündür.

İbn Haldun'un "dünü anlamak için bugünden hareket etmek gerekir. Zira dün bugüne suyun suya benzemesinden daha çok benzemektedir"⁷⁹ düşüncesinden hareketle Çapakçur bölgesinin önemli bir kısmını Dimili olarak bilinen Müslüman Zazalar ile Müslüman Ekradın oluşturduğunu söylemek zor olmasa gerektir. Kimi isimlerden de bazı Türkmen sipahilerinin Kanuni Sultan Süleyman tarafından bölgeye yerleştirildiğini tahmin etmek de mümkündür.⁸⁰ Genelde Arapça kökenli şahıs isimlerinin bulunması Çapakçurluların Müslümanlığı öncelikleri, etnik ayrışmayı ötelediklerini akla getirmektedir. Bununla birlikte Devletiyar, İsfendiyar, Süvar, Derman, Pir Veli, Ali Yar, Halbaş, Diyadin, Cihanşah, Pazuk, Kubad gibi kadim kültürden kalan isimlere de rastlamak mümkündür. Zaten coğrafi isimler de bunu doğrular mahiyettedir.

Çapakçur bölgesinde Hristiyanların da yaşamakta olduğunu yukarıda ifade etmiştik. Bunların etnik kökenleri hakkında bir bilgi bulunmadığını not etmek gerekir. Bununla birlikte özellikle son dönem arşiv vesikalarını esas aldığımızda Çapakçurlu Hristiyanların Ermeni kökenli olduklarını söylememiz yanlış olmasa gerektir.

79 İbn Haldun'un konu ile ilgili düşünceleri hakkında bkz. Mehmet Mahfuz Söylemez, "Klasik Dönem İslâm Tarihçilerinin Tarih Anlayışı" *İslâmî İlimler Dergisi*, yıl 3, sayı 6, Çorum 2008, s.31.

80 Tahrir defterinde geçen Allahverdi bin Abdullah, Budak bin Allahverdi, Aslan, Hudaverdi, Kalender, Bulmuş, Can Ali, Bayram, Şahverdi, Çelebi, Kılınç, Budak vb. isimleri, bunun bir göstergesi olarak kabul etmek mümkündür.

Keza günümüz verilerinden hareket edecek olursak 1550'lerde Çapakçur ve çevresinde katı bir kabileciliğin egemen olduğunu söylemek mümkündür. Fakat buna rağmen bu kabilecilik *tahrir*e yansımış değildir. Zira *tahrir*de, Dügerni, Dodanlı, Ziktelü ve Almalu gibi birkaç kabile dışında aşiret isimlerine rastlanmaktadır. Bu, katı kabileciliğin yokluğuna değil de sayım yapılırken hanenin esas alındığına işaret etmektedir.

Sosyal tabakalaşmaya gelince; *TD*'yi merkeze aldığımızda Çapakçur Livasında yaşayan halkı temelde iki gruba ayırarak incelemek gerekir. Bu grupların ilkini devlete vergi vermeyen, yönetici sınıf veya elitler; ikincisini ise devlete vergi verenler şeklinde ayırabiliriz. Şimdi bu iki gruba biraz daha yakından bakalım:

a-Vergiden Muaf Olanlar

1-Dini Görevliler (İmam, Ferraş, Müezzin)

Vergiden muaf olan grupların başında din görevlileri gelmektedir. Tahrir defterinde din görevlileri olarak: Yağkık köyünün imamı Molla Maksud⁸¹; Güllüce köyünün imamı Molla Murad -aynı zamanda seyyiddir-.⁸² İllisu köyünün imamı Hacı Muhammed,⁸³ Almalu köyünün imamı Molla Piri⁸⁴, Avsel Köyünün imamı Molla Süleyman Abbas,⁸⁵ İllisu Köyü'nün müezzini Şeyh Burhan b. Şeyh İbrahim⁸⁶ ile Kös Köyü'nün ferraş-ı Mescidi Derviş Hüseyin b. Hassan'ın⁸⁷ adı geçmektedir.

Bilindiği gibi Osmanlı'nın kurduğu sisteme göre din görevlileri şayet toprak tasarruf etmemişlerse vergiden muaf idiler. Ancak toprak tasarruf etmişlerse vergi öderlerdi. Avsel Köyünün imamı Molla Süleyman Abbas'ı buna örnek olarak verebiliriz.⁸⁸

2-Seyyidler

Bilindiği gibi Hz. Peygamberin soyu iki torunu, yani Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin'le devam etmiştir. Hz. Hasan'ın soyundan gelenlere şerif, Hz. Hüseyin'in soyundan gelenlere ise seyyid denilmektedir. Çapakçur ve çevresinde bu soydan gelen birçok *Seyyid'in* bulunduğu *TD*'den anlaşılmaktadır.

81 Bkz. *TD*, 4 b.

82 Bkz. *TD*, 16 b.

83 Öşür vergisi öderdi. Bkz. *TD*, 19 b.

84 Bkz. *TD*, 57 b.

85 Bkz. *TD*, 60 b.

86 Bkz. *TD*, 19 b.

87 Bkz. *TD*, 20 b.

88 Bkz. *TD*, 60 b.

TABLO 9: Örnek kabilinden Dilistan köyünün seyyidlerini burada liste halinde verelim: (*TD*, 6a)

Seyyid Haydar b. Seyyid Ba-yezid	Pir Ali b. Seyyid Haydar	Pir Ali b. Seyyid Haydar	Kuli b. Seyyid Haydar	Seyyid Kalender b. Ömer
Şeyh Ömer b. Kalender	Seyyid Bayram b. Osman	Seyyid Maksud b. Kasım	Hoca Ali b. Kasım	Devletyar b. Hoca Ali
Seyyid Kasım b. Mesahir?	Şah Nazar b. Mesahir?	Seyyid Huda-verdi b. Bekir	Seyyid Hamza Kethuda	Ramazan b. Hamza
Maksud b. Hamza				

Dilistan dışında Yağkık, Mirzan, Şaş (Yalnızoğlu), Muhammed-i Goran, Güllüce, Şin, Fakra, Ermutak-ı Pir Ahmed, Peribaşı, Tayerek, Perhangök, Kiron, Avsel ve diğer bazı köylerde de seyyid bulunmaktadır.

3-Tımarlı Sipahiler

Vergiden muaf olan sınıfların bir başkasını tımarlı sipahiler oluşturmaktaydı. Tahrir defterinin verilerine göre Çapakçur livası içerisinde iki tımarlı sipahi iki de sipahizade oturmaktaydı. Bilindiği gibi tımarlı sipahiler klasik Osmanlı döneminde Devlet-i Aliye'nin askeri sisteminin özünü oluşturmaktaydı. Temelde, askeri yapı esas alınarak organize olmuş olan devletin asker ihtiyacının önemli bir kısmını bunlar teşkil ederlerdi. Temel vazifesi, savaş zamanında savaşa katılmak, barış zamanında bulundukları bölgenin güvenliğini sağlamak ve tımar sistemine göre tımarı dahilindeki halktan vergi toplayarak, hem kendini geçindirmek, hem de tımarının büyüklüğüne göre asker yetiştirmek olan bu sınıf, Osmanlı askeri sınıfının özünü teşkil ederdi. Osmanlı bu sistemle, devlete yük olmayan geniş bir askeri sınıfı sürekli savaşa hazır halde tuttuğu gibi, vatandaşı üzerindeki etkisini sürdürmeyi ve vergilerin de zamanında muntazaman toplanmasını sağlamıştır. Hatta böylelikle asayişin sağlandığı bir yapı da oluşturulmuştur.

Sefere gidileceği zaman sipahiler seraskerin bulunduğu yere gitmek zorunda idiler. Burada kayıtları tutulur ve sefere iştirak ederlerdi. Seferde üstün başarı gösteren sipahilerin dirlikleri genişletilir, kendisine ek dirlikler hediye edilirdi. Bazen varlık gösteremeyenlerin dirliklerinin ellerinden alındığı da olurdu. Bu durum dirlikler arasında bir nevi rekabet oluşturduğu için sipahilerin daha bir savaşa hazır yetişmelerine vesile olurdu.

Bilindiği üzere Osmanlı döneminde biri tezkireli diğeri tezkiresiz olmak üzere iki ayrı tımarlı sipahi sistemi bulunmaktaydı. Şayet tımar direk Di-
van-ı Humayun'dan verilmişse tezkireli, değilse tezkiresiz kabul edilirdi.
Çapakçur'daki tımarların tezkiresiz tımar sınıfına girdiğini söyleyebiliriz.
Zira yukarıda da ifade etmeye çalıştığımız gibi Çapakçur'daki tımar tev-
cihleri Diyarbekir Eyalet valisi tarafından yapılmış ve beraatlar onun tara-
fından verilmiştir.⁸⁹ Bu da göstermektedir ki buradaki tımarlar tezkiresiz
tımar sınıfına girmektedir.

Burada vurgulanması gereken bir başka husus ise hayvancılıkla iştigal
eden sipahilerden de vergi alınmış olmasıdır. Zira kanunnamede *“ve üç
yüzden ziyade keçisi ve koyunu olan Sipahi taifesinden her iki re'sinden
bir akçe vere”* ifadesi yer almaktadır ki bu ifade üçyüzden fazla küçük baş
hayvanı olan sipahinin her iki hayvanı için bir akçe vergi alındığını gös-
termektedir.

4. Hassı Humayun'da Çalışan Çeltikçiler (Çeltukçıyan): Aşağıdaki
cümlelerden de açıkça anlaşılacağı gibi Padişaha ait has olan çeltik tar-
lalarında çalışan çeltikçiler (ister bennak ister mücerred olsunlar), bu hiz-
metlerine mukabil bütün vergilerden muaf tutulmuşlardır. Nitekim *Tahrir
Defteri*'nde konu ile ilgili şöyle denilmektedir: *“Hasha-i Hümayun-ı mez-
kurin çeltukçiler Davud Ağa Nehri'nden cari olan su basdığı yerlerde vefa
ettiği mikdarı tohum çeltuk eküb ve kuşlar yersinden korunub ve suyunu
eksik etmeyüb çeltuk biçülüb nihayet bolunca hidemat-ı lazımesinden bir
an hali olmayub ve ark-ı mezkuru görub gözedüb ve harab olan yerlerini
mamur etmek şartıyla çift ve Bennak ve mücerredlerinden rusum alınma-
yub ve avarız-ı divaniyeden ve tekalif-i örfiyeden muaf ve müsellemler ola-
lar amma mezkur çeltukun biçdirilmesi ve taşıtırılması hizmeti mezkurun
çeltukçilerin uhdesinde değildir.”*

5-Meşayih: Tahrir Defterini esas aldığımızda vergiden muaf olan sınıf-
lardan bir başkasını meşayih sınıfı olduğunu görüyoruz. Çırcır köyünde
bulunan meşayih için *“raiyetlu raiyetunun öşrüne mutasarrıftır”* cümlesi
bunların tekke ve zaviyelerinin masraflarının da devlet tarafından karşı-
landığını göstermektedir.⁹⁰ Bir başka ifade ile Osmanlı aynen batıda olduğu
gibi burada da mutasavvuf ve meşayihle son derece önem vermiş onlardan
vergi almadığı gibi tekke ve zaviyelerine de önemli sayılabilecek gelir de
sağlamıştır. Bu da Osmanlı'nın dine ve dini değerlere verdiği önemi göste-
ren bir başka veri olarak karşımızda durmaktadır.

89 Bkz. Abdullah Demir, “Belgelerle Çapakçur Sancağı 1515 ve 1799”, *I. Bingöl Sempozyu-
mu*, Bingöl 2007, s. 198.

90 Bkz. *TD.*, vrk, 16.

**TABLO 10: TAPU TAHRİR DEFTERİNDE GEÇEN MEŞAYİH, İMAM VE
MÜEZZİNLERİN NAHİYELERE GÖRE DAĞILIMI**

Molla Maksud imam	Karye-i Yahkik Mea Mezra-i Mirek ve Yahkik-i Küçük tabi-i Ziktelü	Muaf
Molla Muhammed bin Molla Kalender	//	Bennak
Şeyh Emir	//	Nim çift
Seyyid Ahmed bin Abdal	//	Bennak
Cemaat-i Saadat (Seyyidler)	Dilistan/Ziktelü	
Seyyid Haydar bin Seyyid Beyazid	//	
Pir Ali bin Seyyid Haydar	//	
Ali Birader-i Pir Ali	//	
Kuli Birader-i Pir Ali	//	
Seyyid Kalender bin Ömer	//	
Şeyh Ömer bin Kalender	//	
Seyyid Bayram bin Osman	//	
Seyyid Maksud bin Kasım	//	
Hoca Ali birader-i Seyyid Maksud	//	
Devletyar bin Hoca Ali	//	
Seyyid Kasım bin Misafir	//	
Şahnazar birader-i Seyyid Kasım	//	
Seyyid Hudaverdi bin Bekir	//	
Seyyid Hamza Kethuda	//	
Kadir Kuli bin Seyyid Ali	Karye-i Erakil/ Ziktelü	Bennak
Şeyh Emir	Karye-i Şaş/ Nahiye-i Gökdere	Yalnız öşür verir

Şeyh Hasan bin Nur Ali	//	Bennak
Sultan Ahmed bin Seyyid Ahmed	//	Bennak
Şeyh Ali Mütevellî-i Zaviye-i Ab-ı Germ	Karye-i İlisu /Nahiye-i Sivkârî (Sêkarun	Öşür verir
Şeyh Burhan bin Şeyh İbrahim Müezzîn	//	Muaf
Kult bin Şeyh Emir	//	Çift
Cello bin Molla Hıdır	//	Nim
Ammık bin Molla Hıdır	//	Bennak
Kürd Ali bin Molla İlyas	//	Bennak
Ali bin Şeyh İbrahim	//	Bennak
Derviş Hüseyin bin Hüseyin, Ferraş-ı Mescid	Mezraa-i Kös/ Nahiye-i Sêkarun	Muaf
Şeyh Muhammed Kult bin Muhammed'in biraderi	//	Bennak
Şeyh Mam bin Hasan	Mezraa-i Ekrek/ Nahiye-i Sêkarun	Bennak
Şeyh Mansur bin Hamza	//	Bennak
İsmail bin Şeyh Davud	//	Nim
Şeyh Davud bin Ammık	//	Çift
Hıdır bin Şeyh Meyal	//	Çift
Molla Ahmed bin Hasan (mücerred)	//	-
Şeyh Hüseyin bin İsmail (mücerred)	//	-
Şeyh Muhammed bin İbrahim	Karye-i Pazuk/ Nahiye-i Sêkarun	Çift
Şeyh Hasan, Şeyh Muhammed'in biraderi	//	Bennak
Şeyh Emir bin Hoca Ali	Karye-i Poğ-ı Mir Hasan/Nahiye-i Puwêg	Bennak
Şeyh Muhammed bin Nur Ali	//	Bennak
Molla Nur Ali	Karye-i Şın/ Nahiye-i Ziktelü	Öşür verir

Seyyid Ali bin İbrahim	//	Nim
Seyyid Ali bin Devletşah	Karye-i Fakra/ Nahiye-i Çevlik	Çift
Şeyh Meyal bin Cansu	Karye-i Çan/ Nahiye-i Sêkarun	Çift
Şeyh Emir bin Hasan	" "	Bennak
Şeyh Emir bin Veli	Karye-i Nazık-i Ulya/Nahiye-i Çevlik	Çift
Molla Piri İmam	Karye-i Armelu / Nahiye-i Sêkarun	Muaf
Molla Hacı	Karye-i Pesurk/ Nahiye-i Zikdelü	Öşür
Şeyh Muhammed bin Hamza	Karye-i Avsel/ Nahiye-i Sêkarun	Öşür
Molla Süleyman bin Abbas İmam	//	Öşür
Molla Cafer İmam	//	Bennak
Şeyh Ömer İmam	//	Bennak
Şah Budak bin Şeyh Hüseyin	//	Nim
Molla Hacı	Karye-i Kara Kilise-i Sufla	Öşür
Seyyid Muhammed bin Seyyid Halil	Karye-i Çırcırık/ Nahiye-i Çevlik	Öşür
Pir Veli bin Şeyh Ali	//	Çift
Murad bin Şeyh Gaib	//	Bennak
Hasn bin Seyyid Muhammed	//	Mücerred

b-Vergiye Tabi Olanlar

1-Yerleşik Halk

Çapakçur Livasının önemli bir kısmını yerleşik halk oluşturmaktadır. Genelde liva, nahiye ve köy merkezlerinde oturmakta olan yerleşik halk ürettikleri oranında devlete vergi vermekteydi. Çoğunluğu çiftçilikle uğraşan bu insanlar ödedikleri öşür vergisi dışında da, ödemekle yükümlü bulundukları bazı vergiler bulunmaktaydı. Buna göre Çapakçur halkından vergileri mart ayında toplanırdı. Önemli bir kısmı hayvancılıkla hayatını idame ettiren bu insanlardan hayvanları için adına "ağnam resmi" denilen bir vergi alınırdı.

Çapakçur Tahrir Defterinde hemen hemen her köyden bahsedilirken o köyün ödediği ağnam rusumu da zikredilmektedir. Ancak Çapakçur kanunnamesinde ağnamdan ne kadar vergi alındığı ifade edilmemektedir. Buradaki boşluğu Diyarbakir Kanunnamesi'nde aktarılan bilgilerle gidermek mümkündür. Nitekim adı geçen kanunnamede "*Reaya taifesine iki koyuna bir akçe "resm-i agnam" alınmak üzere kaydolunmuştur.*" denilerek her iki küçük baş hayvan için bir akçe rusum alındığı ifade edilmektedir. Büyük bir ihtimalle Çapakçur'da da durum bunun aynısı olmasa bile, buna yakındır.

Çapakçur Tahrir defteri incelendiğinde görüleceği üzere yörede bolca değirmen bulunmaktadır. "*Suyu cari olub sene-i kamilede yürüyen asi-yablarından altmışar ve altı ay yürüyen asiyablarından otuzar akçe*" ifadelerinden de anlaşılacağı gibi adına asi-yab denilen bu değirmenlerden de rusum alınırdı. Buna göre değirmen sahipleri;

1-Şayet akarsu üzerinde kurulmuş ve yılın tamamında çalışıyorsa altmış akçe

2-Sadece altı ay hizmet veriyor ise otuz akçe vergi öderlerdi. Kuşkusuz bu durum bütün yerler için geçerlidir. Nitekim söz konusu *Diyarbakir Kanunnamesi*'nde "*Tamam yıl dönen asiyâbdan atmış akçe "resmi asiyab" alına ve altı ay dönenden otuz akçe alına velhasıl her ayda beş akçe alınmak üzere kaydolunmuştur*" ifadeleri ile dile getirilmektedir.⁹¹

2-Konar-Göçerler

Çapakçur ve çevresinde önemli oranda konar-göçerin yaşadığı bilinmektedir. Hayvancılığa dayalı olarak varlıklarını idame ettiren bu insanlar, hayvanları ile birlikte yaşar ve onların ihtiyaç duyduğu meralara ya da mekânlara göçerlerdi. Bahar geldiği zaman kışladıkları mekânları terk ederler, geniş ve yüksek yaylalara çıkar, yazın tamamını buralarda geçirirlerdi. Kışa doğru ise yeniden kışlaklara dönerlerdi. Kuşkusuz bunlar hem yaylakları, hem de kışlakları için vergi öderlerdi. Hatta onların ödedikleri vergiler çoğunlukla bütünün içerisinde ciddi bir yekun oluştururdu. Dolaşısıyla bunların güvenliğinin sağlanması özellikle de yaylak veya kışlaklarına çıkacakları zaman hayvanlarının çapulculardan korunması önemli bir sorun teşkil ederdi. Nitekim bunun için Osmanlı'nın sair bölgelerinde olduğu gibi Çapakçur'da da derbentlerin oluşturulduğunu görüyoruz. Bu derbentler aracılığıyla bir taraftan göçebelerin can ve mal güvenliği sağlanırken, diğer taraftan da yaylak ve kışlak vergileri tahsil edilirdi ki yukarı-

91 Bkz. Ömer Lütfi Barkan, *Kanunlar*, s. 132.

da bu konuya değindiğimiz için burada yeniden ele almak istemiyoruz.

Konar-göçerler yaylak ve kışlak vergisi dışında bir de adına "geçit vergisi" denilen Murat Nehrin'den karşıya geçerken bir vergi öderlerdi. Bu vergiyle ilk kez Osmanlı döneminde Çapakçur'da beylik yapanların ilklerinden olan İsfahan Bey döneminde karşılaşıyoruz. Nitekim adı geçen bey, nehir üzerinde inşa ettiği köprüyü kullanan veya işletmiş olduğu sal ya da kayıklardan biri ile karşıya geçen her sürüden bir koyun; her haneden iki yapığı ve iki teneke peynir, vergi olarak alıyordu. Halkın şikayetleri üzerine İsfahan Bey tarafından tahsil edilen bu vergiyi fazla bulan Kanuni Sultan Süleyman yeni bazı düzenlemeler yapmış, fazla vergi alınmasını yasaklamıştır. Onun tarafından gönderilen hükümde "*Ulus taifesi Murad suyuna vardıkta şol taife ki koyunlarını ve sayır at ve sair hayvanlarını gemiyle geçirmeyip sudan geçirirler ise hiçbir suretle onlardan vergi almayasınız. Fakat sudan geçmeyip hayvanlarını, katır ve atlarını gemi ile geçirenlerden eski adet üzerine her gemi yükünden üçer para alınması uygun görülmüştür.*" denilmektedir. Böylece "geçit vergisi" beylere ait olan sal, kayık ve saire gibi emtianın kullanım ücretine dönüştürülmüştür.⁹² Bu konu Evliya Çelebi'nin de dikkatini çekmiştir. Nitekim o ünlü *Seyahatname*'sinde "*Palu'dan Çapakçur'a giderken Çapakçur köprüsünden Bingöl yaylalarına çıkmak isteyen Halidi, Çekvan, Yezidi, Zaza, Zibari, Lolo, İzoli, Şikaki, Kiki, aşiretlerinden iki yüz bin adam ile yüz bin'e yakın koyun ve hayvanların burada beklediklerini müşahade ettim. Çapakçur Bey'inin adamları kuş uçurmayıp öşür alıyorlardı. Yaylaya çıkanlardan da vergi tahsil ediyorlardı*"⁹³ diyerek bir taraftan bu uygulamayı anlatmakta diğer taraftan onun döneminde Çapakçur bölgesinde konar-göçer olarak hayatlarını idame ettiren kabilelerin kimlikleri hakkında bilgi vermektedir.

3-Çiftçiler

Tahrir defterinden anladığımız kadarıyla Çapakçur Livası'nın en önemli kesimini çiftçiler oluşturmaktaydı. Değirmencileri istisna tutacak olursak Liva'da ehl-i hiref ve zanaatkar yok denecek kadar azdı. Nahiye, köy ve mezralarda yaşayan çiftçiler devlete adına öşür⁹⁴ denilen ve üretilen mah-

92 Ayrıntılı bilgi için bkz. Ömer Lütfi Barkan, *XV ve XVI'inci Asırlarda Osmanlı İmparatorluğunda Ziraî ve Ekonominin Hukuki ve Mali Esasları*. c. I. *Kanunlar*, İstanbul 2001, s. 141; "Kanunname-i Boz Ulus", *BOA. Tapu Tahrir Defteri*, No: 558.

93 Evliya Çelebi, *Seyahatname*, İstanbul 1314, c. III, s. 226.

94 Arapça onda bir demek olan Öşr teknik ifade olarak hububattan alınan vergi için kullanılmaktadır. Osmanlı'nın ilk dönemlerinde Şer'i hükümlere dayanarak onda bir alındığı için bu kavram kullanılmıştır. Zaman zaman çoğulu olan aşar ifadesi de kullanıldığı olurdu. Tanzimat'tan sonra ise oranında değişiklik yapılmıştır. Daha doğru bir ifade ile

sulün onda biri veyahut beşte biri nispetinde bir vergi öderlerdi. Bu vergiler çoğunlukla Liva beyi tarafından tahsil edilirdi.

Bahis mevzuu tahrir defterini merkeze aldığımızda Çapakçur Livasında daha çok buğday, arpa (cev), çavdar, üzüm (ineb), elma (siyab), alıç (aluce), kendir, pamuk (penbe), yonca, ceviz (cevz) gibi tahıl ürünleri ekilir ve meyve yetiştirilirdi. Bu ürünlerin her birinden de yetiştigi arazinin sulanabilir olup olmadığına göre öşür vergisi alınırdı. Nitekim bu konuda kanunname;

“Ziraatleri mahsulatı ki buğday ve arpa ve darı ve hububat-ı sayire kısımdır ve pembe’den hums ve her ra’iyyet maaşları için evleri önünde cezvice ekdikleri bostanlarından birer para ve kavun ve karpuz ve hiyar ekilen bostanlarından ve çayırlarından ve kuzuları, ağaçlarından ve yabanda olmayub bahçelerinde olan elma ve havya (ayva) ve amrud (armut) ve bi’l-cümle meyve-i bar ağaçlarından öşür”

denilmektedir. Bu kanunname üç ayrı duruma işaret edilmiştir.

a-Ziraat mahsulatı denilince buğday, arpa ve darı gibi hububat anlaşıl-makta olup bundan öşür alınmıştır.

b-Hububattan ayrı tutulmuş olan pamuktan ise humus yani 1/5’i vergi alınmıştır. Pamuğun kanunname zikredilmiş olması yörede önemli oranda yetiştigini göstermesi açısından önem arz etmektedir. Günümüzde Çapakçur bölgesinde pamuğun yetiştirilmemesi tarımda gerilediğimizi göstermesi açısından vurgulanması gereken bir husus olarak düşünüyoruz.

c-Kavun, karpuz salatalık ve diğer sebzeler ise hem hububattan hem de pamuktan ayrı tutulmuş bunlardan sadece birer para vergi alınmıştır.

d-Huda nabit meyvelerden bir başka ifade ile yabani meyvelerden vergi alınmamıştır. Kişinin bağında yetiştirdiği veya evinin önündeki bahçesinde yetiştirdiği elma, armut ve ayva gibi meyvelerden de öşür vergisi alınmıştır.

e-Kanunname de özellikle zikredilmese de tahrir defterinin içerisinde Yağkık, Mirzân, Şaş (Yalnızoğlu), Muhammed-i Goran, Güllüce, Çevlik, Şenik, Dodanlı, Pueğ-ı Mir Hüseyin, Söğütlü (Valeyrek), Tarpaçur, Bağvanik, Uyum Ağçe, Mezra’, Şin, Parçağ, Hacan vd. gibi bir çok köyde ciddi miktarda ceviz yetiştirilmekteydi. Köylünün ceviz için ödediği verginin yekun içerisinde önemli bir meblağı oluşturuyor olması ciddi anlamda cevizciliğin yapıldığını göstermektedir. Günümüzde cevizin geçim kaynakları arasında yeterince yer almıyor olması ise tarım kadar meyveciliğimizin de

oranlarında indirime gidilmiştir.

ciddi anlamda gerilediğini göstermektedir.

f-Tahrir defterinde zikredilen bir başka vergi türü ise “bağat” vergisidir. Bağın çoğulu olan bağat Çapakçur’da önemli oranda üzümün yetiştirildiğini akla getirmektedir.

Burada dikkatimizi çeken bir başka durum ise 1550 tarihlerinde bile Çapakçur ve çevresinde ciddi sayılabilecek oranda arıcılığın yapılmış olmasıdır. Zira Çapakçur Liva kanunnamesi incelendiğinde görüleceği üzere öşür vergisi ödenecek kadar çok kovan vardı. Nitekim anılan tarihte Yağkık Köyünden 50, Erakil Köyünden 20, Şaş (Yalnızoğlu) Köyünden 20, Dodanlı Köyünden 30, Puğ Mir Hasan Köyünden 350, Tarpaçur köyünden 35, Uyum Ağça 30, karye-i Mezra 30, Hacan 30, Gülşin-i Ulya 30, Çevlik 200, Karye-i taş 200, Çiriş 200, Tabs (Tavz) 20, Uyun-i Şin 30, Abtor 30 akçe öşür vergisi alınmıştır. Bu ücretler bütünün içerisinde önemli bir yekun tutmaktadır. Bu durum arıcılığımızın köklülüğüne işaret ettiği gibi balımızın değerini de ifade etmektedir. Ancak kovan başı ne kadar öşür alındığı ifade edilmemiştir. Fakat Ömer Lütfi Barkan tarafından yayınlanan “*Diyarbakir Vilayeti Kanunu*” *Tapu Tahrir Defteri No: 558* ‘in kanunnamesinde geçen “her peteğe ikişer akçe alınmak üzere kayd olundu. Ve bir ra’iyyet peteğin ahar sipahi toprağına eylerse nısfını sahibi arza ve nısfını sahibi ra’iyyet ala”⁹⁵ ifadeleri esas alabiliriz. Bir kez daha hatırlatalım ki her iki defter de aynı döneme aittir. Dahası Çapakçur o tarihlerde Diyarbakir vilayetine bağlıydı.

Bu bilgiler bize Çapakçur’da da her kovandan iki akçe öşür vergisi alındığını, şayet kovan sahipleri kovanlarını bağlı bulundukları sipahinin arazisinde değil de bir başka sipahinin arazisine koymuşlarsa, öşrün yarısını; yani bir akçesini birine diğer akçesini de ötekine ödediklerini söylemeyi mümkün kılmaktadır.

Çapakçur kanunnamesinde **bennak**, **nim** ve **mücerredlerin** ödeyecekleri zemin vergileri de “*der tamam-ı çifti olandan resm-i ırgadiyesiyle elli altı ve nim çiftten ırgadiyesiyle yirmi sekiz ve zira’at yeri nim çiftten akal olan ra’aiyetden her iki dönüm yerine resm-i zemin bir akçe ve bennakdan resm-i ırgadiyesiyle on sekiz ve baliğ olub hizmete iktidarı olan mücerredlerinden altı akçe*” ifadeleriyle verilmiştir. Buna göre;

1-Çifti olan şahıslardan ırgadiye vergisiyle birlikte elli altı akçe

2-Yarım çift arazisi olan şahıstan ırgadiyesiyle birlikte yirmi sekiz akçe

3-Zira’at yeri yarım çiftten daha az olan çiftçinin her iki dönümlük arazisine, arazi vergisi olarak (resm-i zemin) bir akçe

4-Bennakdan ırgadiyye vergisi (resm-i ırgadiyesi) ile birlikte on sekiz akçe

5-Akıl balığ olup çalışabilecek güç ve kuvvete sahip olan *mücerretten* ise altı akçe vergi alınmıştır. ⁹⁶

Tahrir defterinde otlaklar, çayır ve meralardan da vergi alındığı ifade edilmiş olmasına rağmen kanunnamede bunun ayrıntısı yer almamaktadır. Buradaki boşluğu da, eş zamanlı, Diyarbekir Tahrir Defteri'nden tamamlamak mümkündür. Nitekim orada "*bir kimsenin davarı bir kimsenin ekinine girüb ziyan eylese ziyânlığın tanzim itdirdüğünden sonra davar sahibine beş ağaç vurub ve beş akçe cerimesi alına. Ekine davar girmeyüb ziyânlık itmezse "resmi deştbanı" deyü reayadan bir akçe ve habbe alınmaya.*"⁹⁷ denilerek deştbanı vergisinin bir akçe ile bir habbe olduğu ifade edilmektedir. Bu bilgilerden Çapakçur'da da durumun aynı olduğu sonucuna varmak mümkündür.

4-Gayr-i Müslimler

Livada vergi ödeyen bir başka sınıf ise gayr-i Müslimlerdir. Gayr-i Müslimler iki ayrı vergi türü ödemekteydiler: Bu vergilerin ilkin cizye; ikincisini ise ispenç vergisi oluşmaktadır. Şimdi bu vergilere biraz daha yakından bakalım:

a-Cizye

Kaynaklarımızda zaman zaman harac ile eş anlamlı olarak da kullanılan

96 Aynı tarihli Diyarbekir *Tahrir Defteri*'nde daha ayrıntılı bilgiler bulunmaktadır. Karşılaştırma yapılabilmesi için buradaki bilgileri olduğu gibi aktaralım: 1-"*Tamam çift yazılan müslümandan elli akçe resm-i çift alınıp ve nim çift yazılardan yir beşer akçe alına. Ve resmi bennak on iki akçe alına ve resm-i mücerred altı akçe alına. Ve her bir haneye üç gün ırgadiye bağışlanmıştır. Ve her gün ikişer akçe takdir olunmuştur ki her haneye altı akçe olur. Gerekirse sipahilerine üç gün ırgadlık işleyip gerekirse akçesini alalar ırgadlık işletirlerse akçeleri alınmaya ve kefere ta'ifesine resm-i çift bağlanmayıp her harağgüzar yirmi beşer akçe ispenç ve evlisinden altışar akça ırgadiye koydolumuştur. Mücerred olanından ırgadiye talep olunmaya.*

2- *Bennak ve mücerreden; çift süremeye kadir olan kimesne eğer ağasından çiftlik ve yahut nim çiftlik zemin tapuynı alıp ziraat ederse kanun üzere resm-i çiftini verir ol vakit resmi bennak alınmaz. Ve sipahiden tapuya yer tutmayıp gah şunun ve gah bunun tapulanmış yerinde ziraat edenlerden resmi bennak ve resmi mücerred alınıp resmi zemin alınmaz. Ve Bennak kayd olunan resm-i bennakden halas olmağı için bir miktar zemir ziraat ederse ki resmi zemini resmi bennaktan eksik ola onlardan geri resmi bennak alınıp resmi zemin alınmaz Meğer resmi zemin resmi bennaktan ziyade ola. Ol vakit resmi zemin alınır. Ve bir raiye bir riayetin üzerinde kaydolunmuş yerinde ziraat ider olsa sipahileri ondan resmi zemin talep edemez zira yer sahibi ol yerin resmi çift talep edemez. Zira resmi çift arza bağlanmış olup öküze bağlanmamıştır.*" Ömer Lütfi Barkan, *age*, *Kanunlar*, s.132.

97 Ayrıntılı bilgi için bkz. Ömer Lütfi Barkan, *Kanunlar*, s. 132.

cizye, Müslüman devletin sınırları içinde yaşayan gayrimüslim vatandaşlardan alınan korumalık akçesidir.⁹⁸ Temel dayanağını Kur'an'dan alan⁹⁹ bu vergi, Hz. Peygamber tarafından ilk olarak Necranlılara uygulanmıştır. Bu vergi daha sonra da Müslüman devletlerin sınırları içerisinde yaşayan Hristiyan, Yahudi ve Mecusilerin tamamını kapsamıştır.¹⁰⁰ Bu verginin gerek Hz. Peygamber döneminde gerek Hulefa-i Raşidin döneminde muayyen bir miktarı yoktu. Nitekim Hz. Ömer döneminde bazı bölgelerden dört dirhem alınırken; bazı bölgelerden on iki; bazısından yirmi dört; bazısından ise kırk sekiz dirhem alınmıştır.¹⁰¹ Osmanlıya gelince; Osmanlı Devleti kurulduğu andan itibaren fethettikleri bölgelerde yaşayan gayr-i Müslimlerden cizye alıyor ve bu vergiyi verenleri reaya olarak görüyor, mal, can ve namuslarını koruma altına alıyordu. Önceleri sene başı olan Muharrem ayında alınmasına rağmen, sonraları görülen ekonomik sıkıntılar yüzünden zamanından önce de tahsil edildiği olmuştur. Cizye 1272 yılında kaldırılmakla beraber, gayr-i Müslimlerden askere gitmedikleri gerekçe gösterilerek aynı oranda askere gitmeme bedeli olarak alınmaya devam edilmiştir. Bu tarihten itibaren fakirden on beş, orta halliden otuz, zenginden ise altmış akçe alınmıştır. Burada vurgulanması gereken başka bir husus ise Hz. Peygamber döneminden Osmanlı'nın sonuna kadar din adamları, kadın, malul, çocukların cizyeden muaf tutulduğu gerçeğidir. Yine Osmanlı, devlete hizmet eden gayr-i Müslim aileler ile beraat sahibi olanlar ve ümera ile vüzerâ tarafından affedilenlerden de cizye almamıştır.¹⁰²

Osmanlı'nın kimi bölgelerinde *ala*, *evsat* ve *edna* yani zengin, orta halli ve fakir olmak üzere gayrimüslimler üç ayrı gruba ayrılmış ve cizyeleri söz konusu durumları merkeze alınarak belirlenmiştir. Ancak Çapakçur kanunnamesini esas aldığımızda adı geçen bölgede yaşamakta olan gayrimüslimler bir bütün olarak kabul edilmiş evli olanlarından elli dört bekarlardan ise kırk dört akçe cizye alınmıştır.¹⁰³

98 Bkz. Mustafa Fayda, "Hz. Ömer ve Fey", s. 199; M. A. Han, "Jizyah and Kharac –(a clarification of the meaning of the terms as they were used in the 1st century H.) *Journal of the Pakistan Historical Society*, IV/I, Karaçi 1956, ss. 28, 31, 32; Ziauddin Ahmed, "The Concept of Jizya in Early İslâm", *İslamic Studies*, XIV/IV, Pakistan 1975, s. 301.

99 "*Kendilerine Kitap verilenlerden Allah'a ve Ahiret gününe inanmayan, Allah ve Resulünün haram kıldığını haram saymayan ve hak dini kendine din edinmeyen kimselerle, küçülerek elleri ile cizye verinceye kadar sava*ın" Tövbe, 9/21.

100 Geniş bilgi için bkz. Ziauddin Ahmed, 301 vd.

101 İlk dönem İslâm tarihinde cizye ve oranları hakkında geniş bilgi için bkz. Mehmet Mahfuz Söylemez, *Bedevilikten Hadariliğe Kûfe*, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 2001, ss. 273-277.

102 Konu ile ilgili geniş bilgi için bkz. Pakalın c.I, ss. 297-303.

103 Osmanlı'da cizye sistemi ile ilgili geniş bilgi için bkz. Halil inalcık, "Osmanlı'da Cizye" *DİA*, VIII, 45-46; Ziya Kazıcı, *Osmanlı'da Vergi Sistemi*, 137.

b-İspenc: İspenc vergisi gayrimüslim zimmi reayanın ergenlik çağına gelmiş erkeklerinden alınan bir vergi türü olup Müslümanlardan alınan çit mergisine karşılık gelmektedir.¹⁰⁴

İspenec ise bir nevi şahsi verginin adı olup devletin tamamında da aynı oranda alınmadığı görülmektedir. Nitekim Tanzimattan sonra tamamen kaldırılmış olan bu vergi kimi bölgelerde gayrimüslimlerden yirmi beş akçe alınır, hatta evli-bekar, toprak sahibi veya toprağı bulunmayan ayırımı yapılmazdı.¹⁰⁵ Oysaki Çapakçur'da ırgadiye ile birlikte hesaplanmış, dolayısıyla daha yüksek olmuştur. Buna göre evli olanlardan otuz bir; bekarlardan ise yirmi beş akçe vergi alınmıştır. Bu rakamın içerisinde ırgatyenin de bulunduğunu bir kez daha ifade edelim.

Burada kaydetmemiz gereken bir başka husus ise Gayrimüslimlerden alınan cizye ve ispenç vergilerinin diğer gelirlerden tamamen ayrı tutulduğu ve liva merkezinde tutulmayıp, Vilayet merkezi defterdarlığına yani Diyarbekir Defterdarı'na bir başka ifade ile Hazine'ye gönderildiğidir.

5-Dini Yapısı

Çapakçur'un dini yapısına gelince; yukarıda da bir vesile ile ifade ettiğimiz gibi aslında Osmanlılar, idarede daha çok dine ağırlık veriyorlardı. Kayıtlar tutulurken din esas alınmaktaydı. Nitekim tahrir defterlerinde de bunu görmekteyiz. İncelediğimiz deftere göre Çapakçur Livası'nda toplam seksen sekiz köy bulunmaktaydı. Bu köylerden seksen biri Müslüman, yedisini ise gayr-i Müslim idi. Gayrimüslim köylerinin bir kısmının da Müslümanlarla karışık olduğu görülmektedir. Şimdi bu iki dini gruba biraz daha yakından bakalım:

a-Müslümanlar

Livanın büyük bir kısmını Müslümanlar oluşturmaktaydı. Yörenin Osmanlı Devletine katıldığı süreci göz önüne aldığımızda bunların tamamına yakının Sünni mezheplere bağlı olduğunu söylememiz mümkündür. Bununla birlikte bazı Şiilerin de olabileceği ihtimalini de akıldan uzak tutmamak gerekir. Tahrir defterinde söz konusu Sünni Müslümanların hangi mezhebe veya meşrebe mensup olduğu ifade edilmemektedir. Dahası kimi şehirlerde *meşayih*e rastlanıyor olması yörede Sünni tasavvuf akımlarının da yaygın olduğunu söylememizi mümkün kılmaktadır.

¹⁰⁴ Bkz. Kazıcı, 106.

¹⁰⁵ Geniş bilgi için bkz. M. Zeki Pakalın, c.II, ss.88-89.

Liva dahilinde Müslümanların nüfusuna gelince; *TD*'ye göre toplam 1721 müslüman aile ile 728 bekar Müslüman yaşamaktaydı. Bilindiği gibi üzerinde çalıştığımız dönemin kaba bir nüfusu hesaplandığında her hane- de beş veya yedi kişinin yaşadığı düşünülür ve hane sayısı bu rakamlardan biri ile çarpılırdı. Ömer Lütfi Barkan genelde beş ile çarpmayı benimsediği- ne göre biz de onu örnek alıp beş ile çarpalım:

1721

5

X_____

8605

Mücerred yani bekarları da kattığımızda Çapakçurlu Müslümanların toplam nüfusu:

8605 + 728 : 9333 kişidir.

Müslümanların ödedikleri şer'î ve örfü vergilerin bir kısmını yukarıda ele almıştık. Tekrara düşmemek için bunlara değinmeyelim. Müslümanlar yukarıdaki vergilerin yanı sıra

1-Arûsiye vergisi (resm-i arûsiye) öderlerdi.¹⁰⁶ *TD*'de geçen "*meşeyi-belerinden otuzar ve bakirelerinden altmışar akçe*" ifadelerinden Çapakçur livasında meskun bulunan dullardan otuz; ilk kez evlenecek olan şahıslardan ise altmış akçe arûsiye rusumu alındığı anlaşılmaktadır. Adı geçen tahrir defterinde fazla ayrıntılı bilgi bulunmamaktadır. Ancak Ömer Lütfi Barkan tarafından yayınlanan aynı dönemdeki Diyarbekir tahrir defterinde geçen "*Kız, oğlan kız atmış akçe "arûsiye" alına nısfı erbab-ı timara ve nısf-ı aharı sancak beyine bağlanmıştır. Ve dul avratdan otuz akçe alına. Onun dahi nısfı erbab-ı timara ve nısfı aharı sancak beyinedir. Ve kız oğlan kız her ne yerde nikah olursa olsun atası kimin riayeti ise arûsiye onundur. Ve dul avrad kimin toprağında nikah olunursa onundur*" şeklindeki ifadeler bize bazı ip uçları sunmaktadır.

1-Arûsiye vergileri her iki yerde de aynıdır: Yeni evlenenlerden 60; dullardan ise 30 akçe vergi alınmıştır.

2-Alınan Arûsiye vergilerinin yarısı tımar sahibine; diğer yarısı ise liva beyine giderdi.

¹⁰⁶ Kişisel bir vergi sayılabilecek bu vergiye Osmanlı kanunnamelerinde "resm-i arûs", "arûsiye", "arûsâne" ve "gerdek resmi" gibi ifadelerle bahsedilmektedir. Bu vergi türünün Osmanlı öncesi döneme dayandığı, özellikle de Uzun Hasan tarafından uygulandığı ifade edilmektedir. Vergi ile ilgili geniş bilgi için bkz. Kazıcı, 101-103.

KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Yayına hazırladığımız *Tahrir Defteri*'nin tam olarak anlaşılabilmesi için içerdiği kavramlarının bilinmesi gerekir. Bu vesile ile kitapta geçen kavramlar için bir sözlük hazırlanmıştır. Sözlükte kavramların literal anlamlarından ziyade teknik manaları üzerinde durulmuştur.

Altı ay yürür: Altı ay çalışan demektir. Genelde bu kavram defter boyunca âsîyâb yani değirmenler için kullanılmıştır. Osmanlı Devleti, değirmenlerden vergi alırdı. Yılın tamamında çalışan değirmenlerden altmış; altı ay çalışandan otuz; üç ay çalışanlardan ise on beş akçe vergi alınırdı¹

An-nısf: Yarıdan

Arûsiye: Gelin ve düğünlerden alınan resm hakkında kullanılan bir ifadedir. Resm evlenen hanımların eşlerinden alınırdı. Bu vergi tımar sahibi olan sipahiler tarafından alınırdı.² Tanzimat'tan sonra kaldırılmış olan bu resmin yerine "izinnâme harcı" konmuştur.³

Âsîyâb: Pehleci kökenli olan bu kavram iki kelimedden müteşekkildir. İlk kelimesi "asya" yani değirmen, ikinci kelimesi ise "âb" dır. Kavram su değirmeni anlamına gelmektedir. Özellikle su değirmenini yel değirmeninden (asyayı badî) ayırmak için kullanılmaktadır. Osmanlı su ve yel ile çalışan un değirmenleri ile zeytinyağı değirmenleri (atöl-yelerinden) resm (vergi) alırdı.⁴

Avarız-ı Divaniye: Kavramın kendisinden de anlaşıldığı gibi aslında geçici bir vergi türü olmakla birlikte, sonradan kalıcı hale getirilmiştir. Olağanüstü durumlarda; özellikle de savaş sebebiyle tahsil olunurdu. *Avarız-ı Divaniye* kavramının yerine zaman zaman sadece *avarız* kavramı da kullanılmaktadır. Önceleri hane başına yirmişer akçe alınırken, sonraları kırkar akçeye, daha sonraları ise üç yüzer akçeye kadar çıkarılmıştır. Bilahare reayadan beş riyal kuruş alınmıştır.

1 Bkz. Pakalın, c. III, s. 29.

2 Bkz. Kazıcı, 101-103.

3 Geniş bilgi için bkz. Pakalın, c.I, s. 89.

4 Ayrıntılı bilgi için bkz. Kazıcı, 96-99.

Tanzimat'a kadar varlığını koruyan bu vergi türü, söz konusu tarihten itibaren kaldırılmıştır.⁵

Bağat: Bağat kelimesi bağ kelimesinin çoğuludur. Bağ kelimesi Farsça olmakla birlikte Arapça çoğul ile defterde geçmektedir. Buradaki bağlardan kastın üzüm bağları olduğu akıldan tutulmalıdır.

Beğek: Defterde geçek "beğek" kavramı "yekek" veya "tiğek" kavramı ile eş anlamlı kullanılmakta olup tek bir üzüm kökünü ifade etmektedir.

Bennâk: Osmanlı'da vergiye esas olan üniteye "hâne" denilirdi. Hâneyi ise evli olan aile reisi teşkil eder, eğer elinde çok az toprak varsa veya hiç toprağı yoksa bu gibi evli şahıslar bennâk kaydedilir ve belirli bir vergi öderlerdi. Tahrir defterlerinde "mücerred" olarak belirtilen bekarlar, evlenir evlenmez "bennâk" olarak değiştirilirlerdi. Alınan vergi de bu yeni duruma göre ayarlanırdı.⁶ Bu *resm-i bennâk* vergisinin diğer bir adı da *resm-i raiyet* idi.⁷ Nim çiftlikten az arazisi bulunana "*ekimli bennak*"; hiç toprağı olmayan fakat evli olan kişilere ise "*caba bennak*" denilirdi.

Be-sene: Her sene

Besatin: Bostan kelimesinin çoğuludur. Pehlevi kökenli bu kelime daha sonra Arapça, Farsça ve Türkçe'ye geçmiştir.

Beytu'l-Mal: Kelime anlamı mal evi demek olan bu kavram, *hazine-i hasa*, *devlet hazinesi*, veya "*maliye dairesi*" anlamında kullanılan bir ıstılahtır. Kavram hem maliye işlerinin idare edildiği binaya; hem de devlet maliyesinin bizzat kendisine delalet etmektedir. Hz. Ömer tarafından kurulmuş olan bu müessese, İslam devletlerinin hemen hemen tamamında aynı anlamda kullanılmaktadır.

Cemaat: Arapça kökenli bir kelime olan cemaat, literal olarak insan topluluğu, manevi bir yola bağlı insan grubu veya herhangi bir sebeple bir araya toplanan insanlar demektir. Ancak teknik bir ifade olarak "Yeniçeri ocağı ile saray ve diğer teşkilatta hizmet gören topluluklar" anlamında kullanılmaktadır. Bu cemaatlara şunları örnek vermek mümkündür: cemaat-ı âbkeşân (sucular), cemaat-ı ambarcıyân-ı hayme (çadırcılar), cemaat-ı cameşuyân (şamacırcılar), cemaat-ı

5 Bkz. Pakalın c. I, ss. 112-114.

6 Geniş bilgi için bkz. Feridun Emecen, "Bennâk", *TDV İslam Ansiklopedisi*, İstanbul 1992, V, ss. 458-459.

7 Bkz. Said Öztürk, *Osmanlı Belgelerinde Siyakat Yazısı*, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yay, Ankara 1994, s.273.

habbâzân (ekmekçiler), cemaat-ı şuturbân (deveciler), cemaat-ı cellâdân (cellatlar)⁸

Ceraim: Arapça bir kelime olup "suç" anlamına gelen "cürm" kelimesinin çoğuludur.

Cev: Farsça bir kelime olup Arpa demektir.⁹

Cevz: Pehlevi'deki "goz" kelimesinin Arapçalaşmış halidir. Hem Arapça hem de Farsça'da ceviz anlamında kullanılmaktadır.

Cizye: Kaynaklarımızda zaman zaman harac ile eş anlamlı olarak da kullanılan cizye, İslam devletinin sınırları içinde yaşayan gayr-i müslim vatandaşlardan alınan korumalık akçesidir.¹⁰ Temel dayanağını Kur'an'dan alan¹¹ bu vergi, ilk kez, Hz. Peygamber tarafından Necranlılar'dan tahsil edilmiştir. Daha sonra da İslam devletinin sınırları içerisinde yaşayan Hristiyan, Yahudi ve Mecusilere de uygulanmıştır.¹² Gerek Hz. Peygamber döneminde gerek Hulefa-i Raşidin döneminde muayyen bir miktarı yoktu. Örneğin Hz. Ömer döneminde bazı bölgelerden dört dirhem alınırken; bazı bölgelerden on iki; bazısından yirmi dört, bazısından ise kırk sekiz dirhem alınmıştır.¹³ Osmanlıya gelince; Osmanlı Devleti kurulduğu andan itibaren fethettiği bölgelerde bulunan gayr-i Müslimlerden cizye alıyor ve bu vergiyi ödeyenlere reaya diyerek, mal, can ve namuslarını koruma altına alıyordu. *Ala*, *evsat* ve *edna* yani, *zengin*, *orta halli* ve *fakir* olarak üç temel gruba ayrılan gayr-i Müslimler, önceleri on, yirmi ve otuz akçe, sene başı olan Muharrem ayında, öderlerdi. Sonraları oranında değişiklik yapıldığı gibi, görülen ekonomik sıkıntılar yüzünden zamanından önce de tahsil edildiği olurdu. Cizye 1272 yılında kaldırılmakla beraber, gayr-i Müslimlerden askere gitmedikleri gerekçe gösterilerek aynı oran askere gitmeme bedeli olarak alınmaya devam

8 Bkz. Pakalın c. I, s. 276.

9 Bkz. Hasan Amid, *Ferheng-i Amid*, Tahran 1364, s.708.

10 Ayrıtlı bilgi için bkz. Mustafa Fayda, "Hz. Ömer ve Fey", 199; M. A. Han, "Jizyah and Kharac –(a clarification of the meaning of the terms as they were used in the 1st century H.) *Journal of the Pakistan Historical Society*, 1956 Karaçi, c. IV/I, ss. 28, 31, 32; Ziauddin Ahmed, "The Concept of Jizya in Early İslam", *Islamic Studies*, 1975 Pakistan, c. XIV/IV, s.301

11 "*Kendilerine Kitap verilenlerden Allah'a ve Ahiret gününe inanmayan, Allah ve Resulünün haram kıldığını haram saymayan ve hak dini kendine din edinmeyen kimselerle, küçülerek elleri ile cizye verinceye kadar sava[ın]*" Tövbe, 9/21

12 Geniş bilgi için bkz. Ziauddin Ahmed, s. 301 vd.

13 İlk dönem İslam tarihinde cizye ve oranları hakkında geniş bilgi için bkz. Mehmet Mahfuz Söylemez, *Bedevilikten Hadariliğe Küfe*, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 2001, ss.273-277.

edilmiştir. Bu tarihten itibaren fakirden on beş, orta halliden otuz, zenginden ise altmış akçe alınmıştır. Burada vurgulanması gereken başka bir husus ise Hz. Peygamber döneminden Osmanlı Devleti'nin sonuna kadar din adamları, kadın, malul ve çocuklardan cizye alınmamıştır. Yine Osmanlı, devlete hizmet eden gayr-i Müslim aileler, beraat sahibi olanlar ile ümera ve vüzera tarafından affedilenlerden cizye almamzdı.¹⁴

Çayır: Otlak

Çayır-ı Reaya: Vatandaşa ait otlak

Çeltuk: Çeltik,

Çiftlik: Çift sürülüp mahsul elde edilen tarla, bağ ve bahçe ile birlikte hayvanların barındığı mekanlar ile insanların ikamet ettiği evleri içeren kompleks için kullanılmaktadır. Osmanlı mali sisteminde reaya çiftliklerinin önemli bir yeri vardı.¹⁵

Der-Karye: Köyde, köyün içinde

Der-Liva: Liva'da, Liva'nın içinde

Der-Tasarruf: Uhdesinde, yönetiminde, "... tarafından idare edilmektedir"

Der-Yed: Elinde, yönetiminde, ... tarafından kullanılmaktadır.

Deştani: Farsça kökenli bir kelimedir. "Deşt" kelimesi otlak veya mera, deştân otlakları koruyan demektir. Deştani ise bu mesleğe verilen isimdir.

Ehl-i Karye: Köyün sakinleri, o köyde oturanlar

Ağnam: Çanem kelimesinin çoğuludur. Arapça kökenli olup "hayvanlar" demektir. Bu kavram aynı zamanda keçi, koyun ve diğer hayvanlardan alınan vergi için kullanılmaktadır. Özellikle metinlerde geçen "bu senenin eğnamı", "eş'ar ve eğnam idaresi" "eğnam memuru" bu vergi ile ilişkilidir.¹⁶

el-Mahsul mine'l-Humus: Humus'tan elde edilen gelir.

Erzen: Arapça kökenli bir kelime olup "pirinç" demektir.

¹⁴ Konu ile ilgili geniş bilgi için bkz. Pakalın c.I, ss. 297-303.

¹⁵ Reaya çiftlikleri hakkında geniş bilgi için bkz. Ömer Lütfi Barkan, "çiftlik" *İslam Ansiklopedisi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 1993, c. III, ss. 392-397.

¹⁶ Bkz. Şemsettin Sami, *Kamus-ı Türki*, (nşr: Ahmed Cevdet), İkdâm Matbaası İstanbul 1317, s. 134.

Ferrâş-ı Mescid: Arapça kökenli bir sıfattır. Ferş, sergi; ferrâş sergi ile uğraşan; ferrâş-ı mescid ise mescidin temizliği, serilmesiyle uğraşan kişi demektir.

Gebzan: Farsça bir kelime olan "gebr" ifadesi aslında mecusi demektir. İslam sonrasında ise Mazdeistler bir başka ifade ile Mecusiler için kullanılmıştır. Ancak tahrir yapıldığı 1550 tarihinde Cabakcur'da Mecusilerin varlığı bilinmemektedir. Dolayısıyla kavramın Mecusilerden ziyade gayr-i Müslimlerin tamamı için kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Gendum: Farsça bir kelime olup buğday demektir.

Göm/kom: Hayvancılıkla uğraşan şahısların, hayvanlarını besledikleri, şehrin dışındaki ahırlara verilen isimdir.

Has: Yüzbin akçeden fazla gelir getiren tımarlar için kullanılan bir kavramdır. Çoğulu "havâs"dır. Bu kavram Harzemşahlar, Memluklar ve Anadolu Selçukluları tarafından da kullanılmaktaydı. Osmanlı imparatorluğu fetihler döneminde araziye, "has", "zeamet" ve "tımâr" şeklinde temelde üçe ayırmıştır. Senelik yüz bin akçenin üzerinde gelir getiren dirliğe *hass*; yirmi bin ile yüz bin arasında gelir getiren dirliğe "zeamet"; bin ile yirmi bin arasında gelir getiren dirliğe ise "tımâr" denilirdi.¹⁷

Hassa-i Hümayun: Kavram teknik olarak Padişah ve saraya mahsus hizmetler hakkında kullanılmaktadır. Bilindiği gibi buradaki Hümayun ifadesi zaten Osmanlı hükümdarları için saygı ifadesi olarak kullanılan bir kavramdır.¹⁸ İkisinin bir arada kullanılması Cabakcur'da bulunan Osmanlı padişahlarına ait hassayı, mirlivanın hassasından ayırmak içindir. Osmanlı arazileri *hass*, *zeamet* ve *tımâr* şeklinde üçe bölünürdü. *Hass* ve *zemat* arazilerinden vezirlere, beylerbeyine, sancak beylerine ve ümeraya hak ettikleri dağıtıldıktan sonra kalanına "*hassai hümayun*" denilerek devlete bırakılırdı.

Hass-ı mirliva: Sancak yönetimini üstlenen Mirlivaya ait haslara verilen isimdir.

Humus: Toprak gelirlerinden alınan beşte bir vergi demektir.

İспенç: Ruus (baş) üzerinden istifa olunurdu. Bu resm evli olsun bekar olsun toprak sahibi olsun veya arazisi bulunmasın her hristiyanın alınırdı. Mükellefiyet buluş ile başlardı.¹⁹

¹⁷ Bkz. Pakalın c. I, ss. 750-751.

¹⁸ Bkz. Mehmet Zeki Pakalın, c. I, s. 758; c. I, s. 866.

¹⁹ Bkz. M. Zeki Pakalın, c. II, s. 88.

İспенç-i Gebrân: Gayrimüslimlerden alınan İspenc vergisi demektir.

İспенç-i Mücerredân: Bekarlardan alınan İспенç vergisi demektir.

Karye: Arapça kökenli bir kelime olup köy demektir.

Karye-i Mezkure: Adı geçen köy, yukarıda anılan köy.

Kethüda: Büyük devlet adamları ile zenginlerin işlerini gören kişi hakkında kullanılan bir kavramdır. Bu kavram zamanla “kahya” şekline dönüşmüş ve halk arasında daha çok böyle kullanılmıştır.

Kevare/Küvare: Kovan demektir. Yukarıda bir vesileyle ifade ettiğimiz gibi Osmanlı baldan beşte bir oranında vergi alırdı.

Keyl: Arapça kökenli bir kelime olup çoğulu ekyâldır. Hububât ölçmek için kullanılan ölçü ve tartı demektir. Günlük dilde kullandığımız kilo bu kavramdan türemiştir.

Kışlak: Kış mevsiminin geçirildiği yer,

Kıymet: değer, paha

Liva: Sancak veya mutasarrıflık da denilmektedir. Osmanlı döneminde bir vilayetin bölündüğü kısımların her birine verilen isim olup birkaç kazadan oluşmaktaydı.²⁰

Mahsub: Alınan vergi demektir.

Mahsulat: Arapça bir kelime olup “mahsul” kelimesinin çoğuludur. Daha çok topraktan elde edilen ürünler için kullanılmaktadır.

Mal-ı Ğaib: Sahibi tarafından kaybedilmiş mal (lakit) demektir.

Mal-ı Kaçkun: Sahibinden kaçmış olan köleler (abd-ı abık ve kenizek) yalandıkları ve sahipleri gelirse bu köleler kendilerine iade edilir ve karşılığında bir miktar vergi alınır ki bu vergiye *kaçgun* denirdi.

Mal-ı Mefkud: Kaybedilmiş mal

Merd-i Timar: Timar vergisi vermesi gereken şahıs

Mezra: Esas anlamı ekinlik olmakla birlikte, en küçük yerleşim birimi için de kullanılmaktadır.

Mir Alay: Kaymakam ile mirliva arasındaki askeri rütbedir. Bu kavram aynı zamanda “bir alay askerin komutanı” için de kullanılmaktadır. Bey unvanına ve “izzetlü” lakabına sahip idi. Piyade, süvari, topçu, erkan-ı harbiye, bahriyenin ve jandarmanın miralayı bulurdu.²¹

²⁰ Geniş bilgi için bkz. Şemseddin Sami, s. 1246.

²¹ Bkz. Şemseddin Sami, s. 1441.

Mir-i Liva: Askeri rütbelerden birinin adıdır. Mirliva şeklinde de kullanılmaktadır. Miralay terfi edince *mirliva*, *mirliva* terfi edince *ferik* olurdu. Mirlivaya kadar olan askeri personele “bey” denilirken mirliva ile ondan yüksek rütbeli askerlere “paşa” denilmekteydi. Lakap olarak da “saadetlu” ifadesini kullanırdı.²² Mirlivaya bu günkü anlamda “general” denilebilir.

Mişe: Meşe, kumaş anlamında da kullanılmaktadır.

Mukataa: İktâ olarak verilen arazi demektir. Bilindiği gibi iktâ mülkiyeti devlete ait, ancak kullanım hakkı belli şahıslara verilmiş olan araziler için kullanılmaktadır.

Mücerred: Bekar, eşi olmayan kişi

Nahiye: Osmanlı döneminde başında bir müdürün bulunduğu bir idari birim olup kazaya; kaza ise vilayete bağlıydı. Bucak da denilmektedir.

Nim: Yarım

Oba: Göçebelerin konakladıkları yer veya bu konak yerlerinde konaklayan halk ya da bir aile demektir. Tahrir defterinde zaman zaman “oymak” anlamında da kullanılmaktadır.

Örf: Arapça kökenli olan bu kavram eskiden kalma değerli şey anlamındadır. Ancak teknik bir ifade olarak “Yasalarca belirlenmeyen, halkın kendiliğinden uyduğu gelenek veya adet” demektir. Hanefi Fukahası “*aklen veya şer’an mustahsen olan ve akl-ı selim ahabınca münker olmayan şey*” şeklinde tanımlamıştır. Örf, örf-i âm ve örf-i has şeklinde ikiye ayrılmıştır. Devletin tamamında kabul görmüş ise *örf-i âm*; belli bir yerde veya dar bir bölgede uygulanmışsa *örf-i has* denilmiştir.²³

Öşür: Arapça kökenli olan bu kavram onda bir demektir. Teknik ifade olarak hububattan alınan vergi için kullanılan öşür, Osmanlı Devleti’nin ilk dönemlerinde Şer’i hükümlere dayanarak onda bir alındığı için bu şekilde isimlendirilmiştir. Zaman zaman çoğulu olan “aşar” ifadesi de kullanıldığı olurdu. Tanzimat’tan sonra ise oranında değişiklik yapılmıştır. Daha doğru bir ifade ile oranlarında indirime gidilmiştir.

Öşr-i çayır: Otlaklardan alınan öşür vergisi

²² M. Zeki Pakalın, c. II, s. 545.

²³ Geniş bilgi için bkz. Pakalın c. II, ss. 745-746.

Öşr-i ineb ve siyap ve aluce: Üzüm, elma ve alıçdan alınan öşür vergisi

Öşr-i kendir: Kendirden alınan öşür vergisi

Öşr-i penbe: Pamuktan alınan öşür vergisi

Öşr-i yonca: Yoncadan alınan öşür vergisi

Penbe: Farsça kökenli bir kelime olup pamuk demektir.

Reaya: Hükümete itaat eden ve vergi veren halk anlamına gelen raiye-tin çoğuludur. Osmanlıda önceleri, Müslüman olsun olmasın, bütün vatandaşlar için bu kavram kullanılırken, daha sonra sadece gay-ri Müslim vatandaşları ifade eder olmuştur. Bilindiği gibi Osmanlı, fethettiği yerde yaşamakta olan vatandaşlarını devlete vergi vermek koşuluyla yerinde bırakmakla kalmamış, kendilerine tam bir dini özgürlük de tanımıştır. Bunlar askerlikten muaf oldukları için devlete cizye denilen bir vergi öderlerdi. Bunun yanı sıra bunlardan da aynen Müslümanlardan alındığı gibi zaman zaman *avarız* vergisi; yine Müslümanlardan alınan *ağnam*, *asyab* ve diğer vergiler de tahsil edilirdi.²⁴ Önceleri reaya için düzenli şekilde defter tutulur ve her otuz yılda bir de yenilenirdi. Ancak zamanla bu düzenin bozulduğu anlaşılmaktadır.

Resm: Devlet adına tahsil edilen vergiler için kullanılan teknik bir ifadedir. Çoğulu rusum olan bu kavram, köken itibarıyla Arapça'dır. Tanzimat'tan önce vergisi alınan madde sona getirilmek suretiyle bitişik isim şeklinde (resm-i çift, resm-i ğanem vb.) şekilde kullanılmaktaydı.²⁵

Resm-ı asyâb: Değirmen vergisi demektir. Bir sene aralıksız işleyen değirmenlerden altmış; altı ay işleyen değirmenlerden otuz, üç ay işleyenlerden ise on beş akçe vergi alınırdı. Tanzimat'tan sonra değirmenler "*temettu*" (kazanç) vergisine tabi olmuş ve sipahilerle, Zaimlerin ve hass sahiplerinin aldıkları bu vergi kaldırılmıştır.²⁶

Resm-ı dühân: Dühân kelimesi tütün için kullanılmaktadır. Resm-i duhan tütün ekenlerden alınan vergi demektir.

Resm-ı tapu: Tapu vergisi.

Rüsûm: Vergi anlamına gelmekte olan "resm" kelimesinin çoğuludur.

²⁴ Bkz. Pakalın c. III, ss. 14-15.

²⁵ Bkz. Pakalın c. III, s. 29.

²⁶ Bkz. Pakalın c. III, s. 29.

Seyyibe: Gerek boşanma ve gerek ölüm sebebiyle dul kalmış olan kadına denir. Evlenmemiş kız anlamına gelen *bikrin* zıddıdır. Çoğulu seyyi-bâttır.

Sipahi: Osmanlı askeriye teşkilatında "tımâr" adıyla öşür ve rusumunu bir başka ifade ile vergisini aldıkları topraklara karşılık olarak, savaş esnasında kendi hayvanları ve yasaya göre götürmeleri gerekenlerle birlikte sefere katılan süvari birliğine verilen isimdir. Sipahilere verilen tımarlar bin ile yirmi bin akçe arasında olurdu. Miktarı artıkça tımar sahibi olan sipahi, sefere giderken, kendisinden başka bir de *gulam* götürmek zorunda olurdu. Sipahiler tımar ve zeametın tamamında tam bir tasarruf hakkına sahip idiler. Bazen iki sipahiye bir tımar verildiği de olurdu. Sipahilik 1847 yılına kadar devam etmiş ve Osmanlı askeri sistemi içerisinde önemli misyon yüklenmiş bir müessesedir.²⁷

Siyâb: Farsça kökenli olan bu kavram elma anlamına gelen "sib" kelimesinin çoğuludur.

Tekalif-i örfiye: Şer'i vergiler dışında alınan vergiler hakkında kullanılan bir ifadedir. Tekalif-i örfiye vergisi Osmanlı Devleti'nde ilk kez II. Beyazid döneminde (*Avârız Vegisi*) adı altında alınmaya başlamıştır.²⁸

Tımar: Fetih zamanında *emiriye arazi* olarak kabul edilen topraklardan sipahilerle Zaimlere kılıç hakkı olarak verilen *beytu'l-mal* hissesi için kullanılmaktadır. Aslında bu kavramı İlk Dönem İslam tarihindeki iktâ ile eş anlamlı kabul etmek hiç de yanlış olmaz.²⁹

Yaylak: Yazın hayvanların yayıldığı bölgeler, yayla

Yekek: Bu kavram aynı zamanda "beğek", "tiğek" ve "tevek" kavramı ile eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Kavram her bir üzüm fidesini ifade etmektedir.

Zeamet: Fetih sırasında *araziye emiriye* olarak isimlendirilen yerlerden mukatileye (savaşan unsurlara), bazı devlet erkanına kılıç hakkı veya dirlik olarak verilen beytu'l-mal hissesi için kullanılan bir kavramdır. Osmanlı Devleti'nde arazi, hass, tımar ve zeamet olmak üzere temelde üçe ayrılmaktaydı. Senelik yüz bin akçenin üzerinde gelir

²⁷ Geniş bilgi için bkz. Pakalın c. III, ss. 230-233.

²⁸ Tekalif-i Örfiye ile ilgili geniş bilgi için bkz. Pakalın c. III, s. 437 vd.

²⁹ İlk dönem İslam tarihindeki iktâlar hakkında geniş bilgi için bkz. Mehmet Mahfuz Söylemez, "The Effects of the Economic Crises on the Garrison Cities in the Period of the Caliph 'Uthmân 23-35/644-656 The case of Kûfa", *Islamic Quarterly*, yıl 2005, sayı 49/3.

getiren dirliğe *hass*; yirmi bin ile yüz bin arasında gelir getiren dirliğe “*zeamet*”; bin ile yirmi bir arasında gelir getiren dirliğe ise “*tımar*” denilirdi. Zeamet de aynen *tımar* gibi 1840 tarihinde kaldırılmıştır.

Zemin: Yer, toprak

KAYNAKLAR

1314 Tarihli Bitlis Salnamesi

- Abdulkirim TUFANTOZ, *Mervanoğulları: 380-478/990-1085, Basılmamış Doktora Tezi*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 1994.
- Abdullah DEMİR, “Belgelerle Çapakçur Sancağı 1515 ve 1799”, *I. Bingöl Sempozyumu*, Bingöl 2007.
- Abdurrahman ACAR, “Bingöl ve Çevresinde İslam Dini’nin Yayılışı”, *I. Bingöl Sempozyumu*, Bingöl Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi Yayınları, Bingöl 2007.
- Ahmed b. Yahya b. Câbir el-Belazurî, *Ensâb’ul-Eşrâf*, I-XIII, (Thk. İhsân Abbâs), Beyrut 1979.
- Doğan AKSAN, *Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Adbilim)* Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1982.
- Ebul-Fazl Muhammed Efendi, *Zeyl-i Heşt-Bihişt* (yazma: *Süleymaniye Ktb, Esad Efendi kısmı, No 2447*)
- Evliya Çelebî, *Seyahatname*, Dersaadet 1314.
- Feridun EMECAN, “Bennâk”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, İstanbul 1992
- Halil İNALCIK, *Hicri 835 tarihli Suret-i Defter-i Sancak-ı Arvanid*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1954, s. XXIX.
- “Osmanlı’da Cizye”, *DİA*, VIII, 45-48.
- Hasan Amid, *Ferheng-ı Amid*, Tahran 1364.
- Hoca Sadrettin, *Tacu’t- Tevarih*, İstanbul 1280.
- İbnu’l-Esîr, *el-Kamil fi’t-Tarih*, I-XII, (çev: Ahmet Ağırakça vd), İstanbul 1991.
- İbn Hallikân, *Vefiyatü’l-Ayan*, Daru’s-Sadr, Beyrut 1968.
- İdris-i Bitlisî, *Selîm Şahname*, (çev Hicabi Kırlangıç), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001.
- İlhan ŞAHİN, *Kavanin*, III; “Tımar Sistemi Hakkında Bir Risale” *İÜEF Tarih Dergisi*, sayı 32, yıl 1932, İstanbul.
- Kanunname-i Boz Ulus*, BOA. Tapu Tahrir Defteri No: 558.
- Koca Hüseyin, *Bedâyi’ül-Vakâyi’*, Moskova 1961
- M. A. HAN, “Jizyah and Kharac –(a clarification of the meaning of the terms as they were used in the 1st century H.) *Journal of the Pakistan Historical Society*, IV/I, Karaçi 1956.
- M. Fuat KÖPRÜLÜ, “Ribatlar”, *Vakıflar Dergisi*, 1942.
- M. Mehdi İLHAN, *Amid (Diyarbakir) 1518 Tarihli Defter-i Mufasssal*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2000.

- Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ, “Klasik Dönem İslâm Tarihçilerinin Tarih Anlayışı” *İslâmî İlimler Dergisi*, yıl 3, sayı 6, Çorum 2008.
- “The Effects of the Economic Crises on the Garrison Cities in the Period of the Caliph ‘Uthmān 23-35/644-656 The case of Kūfa”, *İslâmîc Quarterly*, yıl 2005, sayı 49/3.
- Bedevilikten Hadariliğe Kufe*, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 2001.
- Mehmet Zeki PAKALIN, *Osmanlı Tarih Deyimleri Sözlüğü*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 1993.
- Mirhond, *Revzaru’s-safa fi sireti’l-enbiya ve’l-Muluk ve’l-Hulefa*, (nşr. Sadık Ayinevendi, *İlm-i Tarih der gosterde-I Temeddun-I İslamî* içinde) Tahran 1377.
- Mithat SERTOĞLU, *Soğyalı Ali Çavuş Kanunnamesi*, Eyalet-i Diyarbekir Bölümü Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1992.
- Osmanlı Tarih Luğatı*, Enderun Kitapevi, İstanbul 1968.
- Muhasebe-i Vilayet-i Diyâr-i Bekr ve Arab ve Zülkâdirîyye*, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Orşivi Daire Başkanlığı, Yayın Nu: 39 Ankara 1998.
- Mustafa FAYDA, “Hz. Ömer ve Fey”, *AUİFİED*, V, 1982, 193-203
- Nazmi SEVGİN, “Kürtler III”, *Belgelerle Türk Tarih Dergisi*, sayı VII, İstanbul 1968, ss. 57-61.
- Nejat GÖYÜNÇ, “Diyarbakir Beylerbeyliği’nin İlk İdari Taksimatı” *Tarih Dergisi*, sayı 23, İstanbul 1969.
- “Ocaklık Deyimi Hakkında” *XI. Türk Tarih Kongresi Tebliğler*, Ankara 1994.
- Mübahat S. KÜTÜKOĞLU, *Tarih Araştırmalarında Usul*, Kubbealtı yayınları, İstanbul 1998
- Ömer Lütfi BARKAN, “çiftlik” *İslâm Ansiklopedisi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 1993.
- XV ve XVI’inci Asırlarda Osmanlı İmparatorluğunda Zirai ve Ekonominin Hukuki ve Mali Esasları*.c. I. Kanunlar, İstanbul. 2001.
- Orhan KILIÇ, *18. Yüzyılın ilkyarısında Osmanlı Devleti’nin İdari Taksimatı Eyalet ve Sancak Tevcihatı Elazığ*, 1997.
- S. TANSEL, *Yavuz Sultan Selim*, Ankara 1968.
- Said ÖZTÜRK, *Osmanlı Belgelerinde Siyakat Yazısı*, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yay, Ankara 1994.
- Serdar MUTÇALI, *Arapça-Türkçe Sözlük*, Dağarcık Yayınları, İstanbul 1995.
- Şemsettin SAMİ, *Kamus-ı Türki*, (nşr: Ahmed Cevdet), İkdâm Matbaası İstanbul 1317.
- Şerefhân, *Şerefnâme* (Yazma, Farsçadan Osmanlıya Çeviri) Şem’î, Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi yazmalar Bölümü Revan Kitaplığı No. 1469).
- Şerefnâme*, (Yazma) İstanbul Belediyesi Atatürk Kütüphanesi M. Cevdet yazmaları.
- Sırrı TIRYAKI, “Tarih Öncesi Dönemden Urartulara Bingöl” (yayımlanmamış makale: *Bingöl Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, dördüncü sayıda yayımlanacaktır. *Temeddun-ı İran*, (edit: Rene Grousset, Farsça’ya trc. İsa Behnâm), Tahran 1958.

- Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul 1992.
- Veli SEVİM, “Bingöl: Türkiye Arkeolojisinin Az Keşfedilmiş Bir Yöresi ” *Bingöl Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, I/I ss. 9-12.
- Yılmaz KURT, “Osmanlı Toprak Yönetimi” *Osmanlı Tarihi* (ed. Güler Eren), Ankara 1999.
- Yunus KOÇ, *XVI. Yüzyılda Bir Osmanlı Sancağının İskan ve Nüfus Yapısı*, Kültür Bakanlığı yayınları, yay. No: 1021. Ankara 1989.
- Yusuf BALUKEN, “Eyyubiler Devrin’de Bingöl”, *Bingöl Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, I/I, Bingöl Eylül 2007, ss.41-53.
- Ziauddin AHMED, “The Concept of Jizya in Early İslâm”, *İslâmîc Studies*, XIV/IV, Pakistan 1975.
- Ziya KAZICI, *Osmanlı’da Vergi Sistemi*, Bilge Yayınları, İstanbul 2005.

ÇAPAKÇUR LİVASI
1550 TARİHLİ MUFASSAL TAHRİR DEFTERİ
(Dizin ve Tıpkı Basım)

Çapakçur Defteri No 188 Kuyud-ı Kadime Arşivi
[Vrk.1-b]

El'hamdü bi'l-meliki'l-azimi'l-celil mevsufun bi's-sıfatı izâmihî ve's-şükru bi'r-Raziki'l-kerimi'l-cezil ma'rifun bi'i'tai'r-rızki ala enâmihî ve'l-minnetu bi'r-Raufi'l-Adili'l-Cemili ma'tufun bi'ref'iz-zülmi an-ibadihi vesselatu vesselamu ala seyyidina ve sâdâtina ve şefi'i cemi'i zunubina bi-'adedi enfasi'l-enâm ve katarati'l-ğamam ve hurufi'l-kelâm ila yevmi'l-kiyameti ale'd-devamî ve ala alihi'l-izâm ve ashabihi'l-kirâm ve ba'd fe-inne zille'r-Rahman ve'l-müsta'an bi't-te'yidi's-sübhân meddellahu zille zalili vücudi bi-tebcilihi ila inkiradi'd-duhuri ve'l-izmân zahare ve asbağa şefkatehu behhere ve ebleğre'efetehu ale'r-ra'aya el-mecburine bi'enva'-il-cevri ve bi'z-züafai'l-makhurin biesnafî'l-kahri la'yenticu beyanu'l-fecereti'l-leti fihim bi'haddi'l-mahsur el'mütemekkinine bi'dari Çapakçur ve emere-na ila takdiri rusum-ı ru'usihim ve tayini ta'siri mahsulati mezari'ihim müvâfakan bi's-şeri's-şerif ve mütabikan li-kanunihi'l-münif li-yusire sebeben bi-kat'i yedi'l-mağsubi fihim ve müceben li'ta'miri emlaki harabihim ve haze'l-emru's-şerif kad nezele sa'adeten bi'r-ruusihim ve's şemmele berekaten bi'husulihim fe-vakka'a ve cera bihim ehemme'l-me'mur min ibadihi'l-ümera'-i an-yedi'l-fakir kesiru't-taksir el-muhtacu ila rabbihi'l-ğaniyyi İskender Emir-i Liva-i Ergani tarihuhu mine's-şuhur bi'l-cemazeyn sene sab'a ve Hamsin ve tis'a mi'e.

Liva-i _____	Çapakçur
Hasha-i _____	Hümâyun
Karye-i _____	Ribat

Allahverdi bin Abdullah Çift	Muhammed bin Kuder Mücerred	Şahveli bin Şemo Bennak	Şemo bin Şahveli Mücerred	Kuli bin Şahveli Mücerred
Hamza bin Şahveli Bennak	Ali bin Memnun Bennak	Şeyh İbrahim Mücerred	Budak bin Allahverdi Bennak	Mustafa bin Allahverdi Mücerred

Tetimme-i Karye-i Ribat
Gebran-ı Karye-i Mezkur [Vrk.2-a]

Murad bin Aslan	Murad bin Kutluşah	Eminuddin bin Kalabaş	Musik bin Hıdır	Serhoş bin Pervane
Eşref bin Halife	Avanes bin Dürzi	Gökik bin Hendil	Balaban bin İskender	Piro Haçıklı
Akob bin Kalabaş	Davit bin Bedros	Kara bin Mir Beg	Mir Beg bin Yakub	Gorkik bin Karib
Yakub bin Vartan	Karo bin Keşiş	Gerbiyd bin Bulmuş	Fahrik bin Gerbiyd	Mirok bin Gerbiyd
Odes bin Fahri Bey	Hadik bin Sis	Gugik bin Mergerik	Mirşah bin Hendik	Kalabaş Birader-i o
Toma bin Vekil	Mergeri bin Haçik	Vartek bin Mihter	Begos bin Beko	Avanis bin Gerbiyd
Sebanus bin Eminuddin	Kalabaş bin Sadka	Nehyek bin Mano	Melkide bin Sadka	Murad bin Mirbeg
Nursik Birader-i o	Heçik bin İvad	Heçik bin keçik	Gorgik bin Elişeh	Serkis bin Murad
Gergos bin Ohink	Keşiş bin Vaktin	Görgik bin Keşiş	Agob bin Keşiş	Avanes Birader-i o
Ergil bin Keşiş	Ergil bin Vartan	Şehmol bin Gergos	Avanes Birader-i o	Murad bin Oğlan
[Vrk.2-b] Avanes bin Murad	Akob bin Belbah	Odarşik bin Akob	Merdros bin Sefer	Gergos Birader-i o
Vartan bin Harbiyd	Peri bin Kazer	Akob Birader-i o	Karbik bin Gerbiyd	Habib bin Zekeriya

Maksud bin Siyon	Mihter İlcalu	Mirbiyd bin Gerbiyd	Derviş bin Kazer	Mirican bin İskender
Gerbiyd bin Musik	Musik bin Gerbiyd	Ergil bin Gerbiyd	Tehbiyd bin Eşhan	Bulmuş Birader-i o
Toma Birader-i o	Budak bin Avanes	Gergus Birader-i o	Zerak bin Soldik	Neferen ____ 84

Mucerredan-ı Karye-i Mezkure

Ören bin Hıdır	Haçik veled-i Gogil	Gencik veled-i Akob	Bedik bin Yakub	Esedpik bin Karib
Gerbiyd bin Kazer	Şahemir bin Fahrik	Haçik Birader-i o	Mirican Birader-i o	Gerbid bin Karo
Gerbiyd bin Karaca	Vekin bin Karaca	Görkik bin Epruhem	Begos Birader-i o	Bulmuş bin Eminuddin
Bedros Birader-i o	Gorkik Birader-i o	Neşo bin Mano	İvan Birader-i o	Sepanus bin Kalabaş
Serkis bin İvad	Ergil Birader-i o	Safer bin Şahemir	Avanes bin Şahemir	Kazer bin Elişe [Vrk 3-a]

Tetimme-i Karye-i Ribat

Hızır bin Giregos	Agnik bin Keşiş	Haçik bin Keşiş	Sebanus bin Giregos	Gerebid bin Arabşah
Bedros Birader-i o	Haçik Birader-i o	Haçik bin İvad	Deyrder Birader-i o	İylo Birader-i o
Toros bin Akob	Haçik Birader-i o	Görgik bin Giregos	Hızır bin Halife	Hilkat bin İzzed
Murad bin Habib	Akob bin Mihter	Gerebiyd bin Kanber	Murad bin Gerebiyd	Yunan Birader-i o
Murad bin Eşhan	Haçik bin Budak	Danik Birader-i o	Komik bin Soldik	Mirihan bin Herebiyd

El-mahsul mine'l-hums maal-haric
Has-ı Çayır-ı Göl 400

Çift Aded 1 Resm 56	Bennak Aded 4 Resm 72	Mücerredan Aded 5 Resm 30	İspenç-i Gebran Hane 74 Mücerredan 50 Resm 3544
Gendüm Keyl 1254 Kıymet 17556	Erzen Keyl 310 Kıymet 3100	Öşür-i Penbe 100	Resm-i Besatin 50
Altı ay yürür Resm-i Asiyab-ı Ehli karye Bab 2 Kıymet 60	Altı ay yürür Resm-i Asiyab-ı Muhammed Miralay Bab 1 Kıymet 30	Resm-i tapuyı zemin Maa Deştbanı 200	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 100
Kom Aded 1 Resm 60	Mukataa-i Boyahane 1250	Mezra'a-i Karaboli ve Göl mezkur köyün ekinliğidir	Yekün____ 26608 [Vrk. 3-b]

Cemaat-ı Ulus-ı Sivkârî (Sêkârun)

Cemaat-ı Yakub bin Şeyh Ca'fer kethuda	Cemaat-ı Süleyman Bargi Kethuda	Cemaat-ı Taceddin Kethuda Biraderi Köse Ali
Obayı Şah Kuli Ve Cafer biraderi Şah Kuli	Obayı Şah Ahmed	Obayı Muhammed bin Şeyh Fahri
Obayı Kara Şeyh Emir	Obayı Molla Mahmud	Obayı Hasan bin Kulî
Obayı Şeyh Davud	Obayı Yusuf bin Kulî	Cemaat-ı Şeyhi Kethuda biraderzade-i Şeyh Cafer
Yekun adet-i ağnam ve rusum-ı sayire-i mezkurin 25000		

Cemaat-ı Ulus-ı Düğerni

Obayı Abbas kethuda	Obayı Şeyh Emir
Yekün adet-i ağnam ve rusum-ı sayire-i mezkurin 8000	
Mahsulat-ı Çeltuk-i nehri Çırcırık 35000	Sefineha Der ab-ı Murad maa nokat-ı Baş ve Tamga 50000
Cizye-i Gebran-ı Liva-i Çapakçur 30606	Cem'an 175214 [Vrk. 4-a]

Hasha-i mirliva
Karye-i Yahkik ma'a mezra'a-i Mirek
ve Yahkik-i Küçük tabi-i Nahiye-i Zikdelü

Çiftlik-i Devletyar	Çiftlik-i Şah veled-i an-gulaman- ı dergah-ı ali	Molla Maksud İmam	Maksud bin Bilal Nim	Kasım bin Karo Nim
Karo Veled-i o Bennak	Kubâd bin Derviş Nim	Derman bin Karo Nim	Seyfeddin bin Derman Bennak	Müsafir Birader-i o Bennak
Bayezid bin Şemo Nim	Yusuf bin Şemo Nim	Abdal bin Derviş Nim	İskender bin Abdal Bennak	Bekir Ali bin Yakub Nim
Maksud bin Budak Nim	Nasır Birader-i o Bennak	Behlul Birader-i o Bennak	Muhammed bin Melek Bennak	İsmail bin Leşgeri Bennak
Hasan bin Beyazıd Bennak	Ahmed bin Leşgeri Nim	Budak bin İbrahim Nim	Murad bin Hacu Bennak	Veli bin Budak Nim
Sofî bin Piri Nim	Kalender bin Şemo Bennak	Pir Ali bin Şadi Bennak	Molla Muhammed bin Molla Kalender Bennak	Hacı Ali bin Şah Kuli Nim
Bekir bin İskender Bennak	Bilal bin Hamza Nim	Şeyh Emir bin Melek Nim	Zeyneddin bin Musa Bennak	Pir Ahmed Veled-i o Bennak
Kasım bin Yusuf Nim	Ömer bin İskender Bennak	İsa bin Piri Nim	Yakub bin Müsafir Nim	Can Ahmed bin Piri Bennak [Vrk. 4-b]

Muhammed bin Yakub Bennak	Zeyneddin Birader-i o Bennak	Nur Ali bin İzzeddin Nim	Halil bin İlyas Bennak	Muhammed bin Yakub Nim
Pir Veli Birader-i o Nim	Muhammed bin Ali Nim	Mudo Birader-i o Bennak	Allo bin Tacdeddin Nim	Süvar bin Şeref Bennak
Nasır bin Zeydo Nim	Ali bin Tacdeddin Bennak	Şahab bin Ali Bennak	Abdal bin Piri Bennak	Hallo bin Hammo Nim
Piro bin Cemo Bennak	Süvar bin Zeyneddin Bennak	Şah Kubad bin Piri Nim	Seyyid Ali Birader-i o Bennak	Maksud bin Nazar Bennak
Süvar bin Pir Muhammed Bennak	Muhammed bin Hasan Nim	Nazar bin Ömer Nim	Budak bin Nazar Bennak	Behlül bin Ali Nim
Derviş bin Ali Nim	İzzedin bin Müsafir Nim	Ahmed bin İzzeddin Bennak	Yusuf Birader-i o Bennak	Yakub bin Başali
Gazi bin Behlül Bennak	Karo bin Bibo Nim	Maksud Birader-i o Nim	Derviş bin Hallo Bennak	Hüseyin bin Cabir Nim
Matar bin Hüseyin Bennak	Mir Ahmed Birader-i o Bennak	Bubo bin Cabir Nim	Leşgeri Birader-i o Bennak	İsfendiyyar bin Mudo Bennak
Şah Kuli bin Budak Bennak	Seyyid Ahmed bin Abdal Bennak	Can Ahmed Birader-i o Nim	Veli bin Süvar Bennak	Yusuf bin Tacdeddin Nim [Vrk.5-a]

Tetimme-i Karye-i Yahkik

İsfendiyyar bin Cemo Bennak	Seyfo bin Tacdeddin Nim	Müsafir bin Ali Bennak	Hamza bin Hudo Nim	Hudo bin Zeydo Bennak
Maksud bin Cemo Bennak	Yakub bin Leşgeri Nim	İskender bin Avdo Nim	Cemo bin Leşgeri Nim	Maksud bin Mahmo Nim

Cebo bin Maksud Bennak	Mikail bin Leşgeri Nim	İsa bin Mikail Bennak	Murad bin Pir Ahmed Bennak	Yar Ali bin Mahmo Bennak
Mahmud bin Behlül Bennak				

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Seydi bin Maksud	Şah Hüseyin bin Kubad	Muhammed Birader-i o	Ferruhzad Birader-i o	Hasan bin Derman
Murad bin Bayezid	Şemmo bin Yusuf	Hasso Birader-i o	Kuli bin Abdal	Sultan bin Abdal
İsfendiyyar bin Abdal	Zeyno bin Bayezid	Can Ali bin Ahmed	Cano bin İbrahim	Hasso bin Haço
Kasım bin Veli	Hüseyin bin Sofi	Bayram bin Pir Ali	Ahmed bin Molla Kalender	İbrahim bin Hoca Ali
Maksud bin Bekir	Veli bin Hamza	Muhammed Ali bin Kasım	Şah Veli bin İskender	Zeyneddin bin İsa
Karaca bin Yakub	Sultan Ali bin Yakub	Zeyneddin bin Allo	Halbaş bin Nasır	Sultan bin Abdal [Vrk.5-b]
Şahab bin Cemo	Musa bin Şah Kubad	Musso bin Seydi Ali	Gazi bin Muhammed	Cemo Birader-i o
Hüseyin bin Nazar	Sultan bin Derviş	Kasım bin Paşali	Zeyneddin bin Maksud	Şemo bin Mudo
Garzo bin Mudo	Tacdeddin bin Şemo	Memo Birader-i o	Han Ahmed bin Abdal	Ahmed bin Seyfo
Veli bin Müsafir	Şah Kuli bin Hamza	İbrahim Birader-i o	Matar Birader-i o	Seydi bin Hamza
Muhammed bin Yakub	Şeyh Ali Birader-i o	Seydi Birader-i o	Hüseyin bin İskender	Gayni bin Cemo
Ömer bin Maksud	Şadi bin İsa	Nazar bin Mikayil	Mahmo bin Pir Ahmed	Kasım bin Yar Ali

El-mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 400 Kıymet 5600	Erzen Keyl 170 Kıymet 1700	Resm-i Besatin 100	Öşür-i Penbe 600	
Altı ay yürür Asiyab Bab 3 Resm 90	Resm-i Kevare 50	Resm- i Tapuyı Zemin Ve Deştbanı 120	Öşür-i Cevz ve sıyab-ı Bağçe 150	Kom Aded 4 Resm 240
Çift 22/2 Resm 1260	Bennak 53 Resm 954	Mücerred 60 Resm 360	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 700	Yekün 11924 [Vrk. 6-a]

Tetimme-i Hasha-i Mirлива
Karye-i Dilistan tabii Nahiye-i Zikdelü
Cemaat-ı Sadat

Çiftlik-i Seyyid Haydar bin Seyyid Bayezid	Pir Ali bin Seyyid Haydar Mücerred	Ali Birader-i o Mücerred	Kuli Birader-i o Mücerred	Seyyid Kalender bin Ömer
Şeyh Ömer bin Kalender Mücerred	Seyyid Bayram bin Osman	Çiftlik-i Seyyid Maksud bin Kasım	Hoca Ali Birader-i o	Devletyar bin Hoca Ali
Çiftlik-i Seyyid Kasım bin Müsafir	Şah Nazar Birader-i o	Seyyid Hudaverdi bin Bekir	Çiftlik-i Seyyid Hamza Kethuda	Ramazan bin Hamza Mücerred
Maksud Birader-i o Mücerred				

Cemaat-ı ra'ayayı karye-i mezkure

Şah Kuli bin Memo Nim	Süvar bin İskender Nim	Mahmud Birader-i o Bennak	Behlül Birader-i o Bennak	İskender bin İsmail Nim
-----------------------------	------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	-------------------------------

Şeyh Emir bin Şehamir Nim	Nur Ali bin Ömer Bennak	Gazi bin Memo Çift	Ömer bin Hoca Nim	Kuli Ömer Bennak
Gazi Birader-i o Bennak	Yusuf Birader-i o Bennak	Abdal bin Edi Nim	Kuli bin Muhammed Nim	Nazar bin Muhammed Bennak

[Vrk.6-b] İsa bin Muhammed Bennak	Nur Ali bin Osman Bennak	Osman bin Mol Bennak	Celal bin Yusuf Nim	Kejo bin Celal Bennak
Ali bin Ömer Nim	Müsafir bin Bahaddin Nim	Mecnun bin Müsafir Bennak	Veli bin Bahaeddin Bennak	Yusuf bin Memo Bennak
Pir Ömer bin Ali Bennak	Budak Birader-i o Bennak	Kalender bin Seydi Çift	Nazar bin Kalender Bennak	Murad bin Ahmed Nim
Fazıl Birader-i o Nim	Şeyh Seydi bin Şeyh Zeyni Bennak	Hamid bin İsmail Bennak	Ömer bin Osman Bennak	Pir Hüseyin bin Ali Nim
Veli bin Ömer Nim				

Mücerredan-ı karye-i mezkure

Behlül bin İsmail Mücerred	İbrahim bin Şeyh Emir	İzzedin bin Gazi	Yar Ahmed bin Abdal	Can Ahmed Birader-i o
Devletyar bin Nazar	Hicabi bin Kuli	Veli bin Birader-i o	Murad Birader-i o	Ahmed bin İsa
Zeyn bin Celal	Sahab Birader-i o	Hasan bin Seyyid Ali	Kasım bin Veli	Şahgeldi bin Müsafir
Hasan bin Mamo	Zeyn bin Kalender	Ziyad bin Şeyh Seydi	Ali Birader-i o	Mahmud bin Ömer

[Vrk.7-a] Tetimme-i Karye-i Dılistan

Hasan bin Ömer	Hacı bin Pir Hüseyin	Şahveled bin Pir Hüseyin	Abdullah bin Ahmed	Maksud bin Ömer
----------------	----------------------	--------------------------	--------------------	-----------------

El-mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 262 Kıymet 3668	Cevv Keyl 20 Kıymet 280	Erzen Keyl 160 Kıymet 1600	Resm-i Besatin 200
Kom Aded 3 Resm 180	Öşür-i Çayır der tasarruf-ı ehl-i karye 40	Altı ay yürür Asiyap Bab 2 Resm 60	Resm-i tapuyı zemin ve deştbanı 100
Niyabet Ve resm-i Arusiye 3000	Çift Aded 9 Resm 504	Bennak Aded 20 Resm 360	Mücerred 25 Resm 150

Mezra'a-i Huriz ve Mezra'a-i Nurşin ve Mezra'a-i Ebu-Çelu ve Mezra'a-i Herpî ve Mezra'a-i Nahçırık mezkur karyenin ziraat edecek yerleridir.

Yekün 7442

Karye-i Erakil tabii Nahiye-i Zikdelü Cemaat-ı müslümanan

Mazo bin Sultan Bennak	Murad bin Behlül Bennak	Kadir Kuli bin Seyyid Ali Bennak	İskender bin Şahna Bennak	Maksud bin Halil Bennak [Vrk.7-b]
Halil Bevab Bennak	Ali bin Nur Ali Çift	Murad Birader-i o Bennak		

Mücerredan-ı karye-i mezkure

Yusuf bin Sultan	Pir Veli Birader-i o	Muhammed Birader-i o	Şah Ali bin Seyyid Ali	Sultan bin Halil
Sinan bin Halil	Nur Ali bin Ali	Adlo bin Ali		

Gebran-ı Karye-i mezkure

Bulmuş bin Nevruz	Gerbiyd Birader-i o	Murad Birader-i o	Budak Birader-i o	Gregos bin Hızır-şeh
Ağob Birader-i o	Resto bin Hızır-şeh	Serkis bin Alişek	Hızır Şeh bin Comerd	Setek bin Gregor
Suveyd bin Gregor	Ağob (bin) Gregor	Serhoş bin Halbaş	Merdros bin Şehamir	Mehader bin Şehamir
İhtiyar bin Arabşeh	Tatar bin Arabşeh	Arabşah bin İhtiyar	Murad bin İhtiyar	Hezarşeh (bin) Tatar
İvad bin Deyo	Kazar bin Sived	Şağvat bin Kazer	Matarik bin Ezdik	Derviş bin Sadka [Vrk.8-a]

Tetimme-i Karye-i Erakil

Gorgik bin Betan	Gülemir bin Sultaşah	Sadaka bin Gregos	Ali şah bin Gerniyk
------------------	----------------------	-------------------	---------------------

Mücerredan-ı Karye-i mezkure

İsfendiyar bin Nevroz	Arabşeh bin Comerd	Murad bin Comerd	Grebid bin Gregor	Gregor bin Setek
Gregos bin Setek	Akob şah bin Halbaş	Haçik Birader-i o	Bedo bin Tatar	Sefer bin Ezdik
Grebid Birader-i o	Ebuseyid bin Derviş			

el-Mahsul mine'l-Hums

Gendüm Keyl 340 Kıymet 4760	Erzen Keyl 300 Kıymet 3000	Cevv Keyl 20 Kıymet 280	Öşür-i Penbe 50
Öşür-i İnâb (Üzüm) ve Sîb (elma)ve Aluce 30	Hassı Bağçe 50	Öşür-i Yonca 5	Resm-i Kevare 20
Resm-i Besatin 20	Altı ay yürür Asiyab Bab 1 Resm 30	Kom-ı Gödenik Aded 1 Resm 60	Kom-ı dere Aded 1 Resm 60
		Kom-ı Girtman Aded 1 Resm 60	

Mezkur karyenin mer'asıdır Mevzii Şahmerd (Şahmerdin yeridir) Meblağ 60	Çift Aded 1 Resm 56	Bennak Aded 7 Resm 126	Mücerred Aded 8 Resm 48	Mukata-i Boyahâne 1000	Resm-i Tabuyı zemin ve deştbanı 100
[Vrk.8-b] İспенç-i Gebran Hane 29	Mücerredan 12			Niyabet Ve resm-i Arusiye 100	
Resm 1199	Yekün _____ 11114				

Karye-i Madrak-ı Ulya tabii Çevlik

Agob bin Avanis	Dlahmi bin Murad	Gorgik bin Murad	Ergil bin Merc	Bahtiyar bin Merc
Kasber bin Vartan	Gregos bin Totorğancı	Toma bin Dekik	Bahtik (bin) Masman	Şagavatbin Tanik
İvad bin Derman	Mıgırdıç Birader-i o	Avanes bin Derman	Bahtiyar Sivanlu	Gregos bin Bahtiyar

Sadka Başhaçî	Maksud Birader-i o	Haçik bin Gregos	Avanis bin Keşiş	Mıgırdıç Veled-i o
Aragil bin İvad	Dlahmi bin İskender	Gordik bin Harabid	Devletyar Birader-i o	Avanis bin Murad
Mıgırdıç bin İsfendiyar	Ohannes Birader-i o	Maksud bin Aragil	Melkeşit bin Gregos An-karye-i Abtor	İstebanos bin Madman
Toma bin Mirican	Avanis Birader-i o	Ezd bin Comerd	Pervane bin Devletşah	Kalabaş Veled-i o
Serkis bin Tanil	Murad Biraderi Agop	Gorgik bin Arakil	Bestam bin Evik	Mıgırdıç Birader-i onis

[Vrk. 9-a] Tetimme-i Karye-i Madrak-ı Ulya

Kara Birader-i Gregos	Sihak Birader-i o	Harik bin Bahtiyar	Avanis bin Canik	Ezdik bin Comerdik
--------------------------	----------------------	-----------------------	---------------------	-----------------------

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Harbid bin Dermam	Şehriyar bin Sadka	Donik bin Gregos	Toros Birader-i o	Buğdsar bin Hareş
Mergeri Birader-i o	Ergil bin Devletyar	Avanis bin Vartik	Agob Birader-i o	Gorkik bin Ergil
Aragil bin Maksud	Odes bin İskender	Gorkik bin Mirican	Sergis bin Pervane	Astar Beg bin Ağob
Aragil Birader-i o	Merdros Birader-i o	Vato bin Murad	Gregos bin Aragil	Avanis bin Karaca
Kazar Biraderi Sihkek	Grebid Birader-i o	Mihter Birader-i o	Murad bin Danci	İvad Birader-i o
Harbid bin Dankik	Gurgik bin Şehamir	Avanes bin Şehriber		

el-Mahsul Mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl Aded 720 Kıymet 10080	Erzen Keyl Aded 200 Kıymet 2000	Resm-i Besatin Meblağ 30	Resm-i Tapuyı Zemin ve Deştbanı Meblağ 100 [Vrk.9-b]
Niyabet Ve resm-i arusiye 350	Bağat Tekek (Beğek) Beher 100 fi 6 Aded 300 Resm 18	İspenç-i Gebran Hane 45 Mücerredan 28 Resm 2095	Yekün 14673

Karye-i Çanakçı tabi'i Nahiye-i Sivkârî

İlyas bin Ömer Çift	Öşür verir Çiftlik-i Şeyh Ömer	Molla Hüseyin İmam Bennak	Cebo bin Bayezid Çift	Resul bin Eyyüb Çift
Seyyid Birader-i o Çift	Enbiya bin Hıdır Çift	Hacı Veledi-o Bennak	Çelebi bin Hüseyin Çift	Amik bin İbrahim Bennak
Memo Birader-i o Bennak	Maksud bin Abdul Çift	İbrahim bin Hasan Bennak	Yakub bin Tacdin Çift	Can Ahmed bin Yakub Bennak
Pir Hüseyin bin Yusuf Bennak	Halil bin İlyas Çift	Muhammed bin İlyas Çift	Hasan Birader-i o Bennak	Yusuf bin Amik Bennak
Kasım bin Hüseyin Bennak	Enbiya bin Ömer Bennak			

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Kubad bin Beyazid	İbrahim bin Maksud	Şeyho bin Hüseyin	Maksud bin Yusuf
----------------------	-----------------------	----------------------	---------------------

Tetimme-i Karye-i Çanakçı
[Vrk.10-a] El-mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 154 Kıymet 2156	Cevv Keyl 31 Kıymet 434	Erzen Keyl 44 Kıymet 440	Öşür-i Cevz 50	
Öşür-i Çayır Der tasarruf-ı ehl-i karye 130	Kom beher fi 60 Aded 5 Resm 300	Hassa Saz-ı semer 500	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 100	
Niyabet ve Resmi Arusiye 100	Çift Aded 10 Resm 560	Bennak Aded 11 Resm 198	Mücerredan Aded 4 Resm 24	Yekün 4992

Karye-i İskenderani nam-ı diğr Hevurt tabi'-i Nahiye-i Göheriz

Yar Ali bin Ahmed Çift	Karo bin Ali Çift	Hüdaverdi bin Pir Ali Çift	İsfendiyar bin Hasan Nim	Nazar bin İsfendiyar Bennak
Maksud Gökdereli Çift	Ali Şir bin İskender	Şeyh Emir bin Hüseyin Kuli Çift	İsfendiyar bin Remo Çift	Devletyar Birader-i o Bennak
Han bin Aslan Çift	İlyas bin Bayram Nim	Şeyho bin Ahmed Nim	Veli bin Şahveli Nim	İsmail bin Esed Bennak
Çelebi Birader-i o Bennak	Pir Hasan bin Abdal Nim	Şah Kuli bin Hasan Çift	Şah Hüseyin bin Hasan Bennak	Pirveli bin Seyyid Ali Çift [Vrk. 10-b]

Sultan bin Pir Veli Bennak	Şeyh Ali bin Nur Ali Çift	Pir Hasan Veled-i o Bennak	Muso bin İlyas Bennak	Murad bin İskender Nim
Hüsam Birader-i o Bennak	Maksud Birader-i o Nim	Çelebi bin Ahmed Çift	Süleyman Birader-i o Bennak	Nazar bin Budak Çift

Eyyub bin Ali Çift	Hüda Verdi bin İskender Çift	Zeynel bin Sino Çift	Pir Kara bin Hüseyin Kulî Çift	Hoca Ali bin Piro Bennak
Hıdır bin Abbas Nim	Haydar bin Pir Ahmed Nim	Can Ali bin İsa Çift	Şehab bin Yakub Çift	Hano bin Ahmed Çift
Şah Hüseyin bin Ahmed Çift	Pir Veli bin Budak Bennak	Kasım bin Seyfeddin Bennak	Ferid Veled-i o Çift	Yakub bin Osman Nim
Ali Yar Kigülu Bennak	Esed bin Şah Veli Çift			

Mücerredan-ı Karye-i Mezkiye

Davud bin Celo	Hacı bin Muro	Şah Hüseyin bin Pir Ali	Tûd Birader-i o	Kamber bin İsfendiyyar
Şehriyar bin Remo	Hobyar Birader-i o	Şemo Birader-i o	Halid bin Aslan	Çavuş Birader-i o
Şah Ali bin İlyas	Şah Veli bin Veli	Halef bin Esed	Pir Veli bin Hasan	Pir Hüseyin Birader-i o [Varak 11-a]

Tetimme-i Karye-i İskenderâni

Şah Hüseyin bin Şeyh Ali	Süleyman bin Nazar	Sinan Birader-i o	Derviş Ali bin Pesiro	Hüseyin bin Pir Ahmed
Muhammed Ali bin Kasım	Cemo Birader-i o	Ali Birader-i o	Süvar Birader-i o	

el-Mahsul

Gendüm Keyl 500 Kıymet 7000	Cevv Keyl 161 Kıymet 2254	Erzen Keyl 100 Kıymet 1000	Resm-i Besatin 22
Öşür-i Çayır der tasarruf-ı ehl-i karye Kıta 4 (Kıymet) 200	Öşür-i Cevz ve sîb (Elma) Meblağ 300	Kom Beher fi 60 Aded 8 Resm 480	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanî Meblağ 370
Niyabet ve Resm-i Arusiye 400	Çift Aded 27/2 Resm 1540	Bennak Aded 14 Resm 252	Mücerred Aded 24 Resm 144
Yekun 13862			

Karye-i Mirzan tabi'-i Nahiye-i Göheriz (Görüz)

Kulî bin Hüsam Çift	Musa bin Kuli Bennak	Piri Birader-i o Bennak	Yeniçeri bin Hüseyin Bennak	Seyyid Ahmed bin Memo Çift [Varak 11-b]
İbrahim bin Ramazan Bennak	Halbaş bin Muhammed Bennak	Fahro bin Kâro Nim	Mahmud bin Remo Çift	Kalender bin Hüseyin Çift
Ağca bin Zeynel Bennak	İsfendiyyar bin Mahmud Bennak	Küvec bin Melek Ahmed Çift	Ömer bin Küvec Bennak	Diyyadin bin Mirek Çift
Budak bin Şah Hüseyin Bennak	Maho bin Şah Hüseyin Nim	Kâro bin Melek Ahmed Çift	Hamza bin Kâro Nim	Haydar bin Kâro Nim
Seyyid Ali bin Hüseyin Çift	Memo bin Halbaş Nim	Muhammed bin Halbaş Nim	Zeynel bin Muhammed Çift	Halef bin Muhammed Bennak

Piri bin Zeynel Bennak	Nazar bin Seyyid Ali Bennak	Ferruh bin Yubo Çift	Güll bin Nasır Bennak	Bayram bin Yubo Çift
Muhammed bin Bayram Bennak	Muhammed bin Halef Nim	Bedro bin Hasan Bennak	Sîno bin Hüseyin Nim	Paşo bin Musa Çift
Muhammed bin Paşo Bennak	Ali bin Şeyho Nim	Mirek Birader-i o Bennak	İlyas bin Sevendik Nim	Şah Hüseyin bin Hasan Bennak
Hüsâm bin Şahverdi Çift	Nasır bin Şeyho Nim	Ahmed bin Mûsî Nim	Heybet bin Hasan Çift	Kâlo bin Hasan Bennak
Şemo bin Şeyho Çift	Ali bin Remo Çift	Mihtar bin Ali Bennak	Maksud bin Ali Çift	Nasır bin Maksud Bennak [Varak 12-a]

Tetimme-i Karye-i Mirzan

Musa bin Hasan Bennak	Şemo bin Hasan Nim	Muhammed bin Celal Çift	Melek bin Muhammed Bennak	Celal bin Celal Çift
Cafer bin Celal Bennak	Çelebi Birader-i o Bennak	Kanber bin Veli Bennak	Nevroz bin Hüseyin Çift	Gedük bin Nevroz Bennak
İbrahim bin Mirek Çift				

Mücerredan-ı Karye-i mezkure

Abdal bin Kuli	Ali bin Seyyid Ahmed	Abdal bin Halbaş	Enderes bin Mahsero	Murad bin Remmo
Ali bin Zeynel	Şah Hüseyin bin Ferruh	Çelebi bin Ferruh	Seyyid Ali bin Bayram	Halil bin Paşo
Hıdır bin Paşo	Kubad bin Paşo	Hobyar bin Sevendik	Maksud bin Şahverdi	Cümdi Birader-i o
Seydi bin Nasır	Hüsâm bin Ahmed	Melek Birader-i o	Hobyor bin Ali	Remo bin Ali
Murad bin Şemmo	Kuli bin Veli	İlyas bin Nevroz	[Varak 12-b]	

el- Mahsul minel-hums

Kendüm Keyl 330 Kıymet 4620	Cêv Keyl 99 Kıymet 1386	Erzen Keyl 54 Kıymet 540	Kom Aded 11 Resm 660
Öşür-i Çayır, Der tasarruf-ı ehl-i karye Aded 6 (Kıymet) 300	Öşür-i Cevz ve Sîb (elma) 200	Resm-i Besatin 30	Resm-i Tabuy-ı Zemin Ve Deştbanî 100
Niyabet Ve Resm-i Arusiye i 700	Çift Aded 27/2 Resm 1540	Bennak Aded 27 Resm 486	Mücerred 23 Resm 138
Mezra'a-i Kilisa Mezkur karyenin ziraatı yeridir	Mevzi' -i Bayezid-i mezkur ahali-i karyenin yaylağıdır.	Yekun 10700	

Karye-i Pueğ-ê Hüseyin tabi-i Nahiye-i Pueğ

Hüseyin bin Şahab Çift	Kasım bin Bahaeddin Çift	Kasım bin Seydi Çift	Mamo bin Şahveli Çift	Pir Muhammed bin Hasan Ali Çift
Cemo bin İsa Nim	Bayram bin Hasan Ali Bennak	Kasım bin Can Ali Çift	Can Ali bin Cem Çift	Çelebi bin Şahveli Çift

Mücerredan-ı Karye-i mezkure [Vrk.13-a] Tetimme-i Karye-i Pueğê Hüseyin

Bestan bin Hüseyin	Devletyar bin Kasım	Şemo bin Kasım	Murad bin Hasan	Miro bin Hüseyin
Şeyh Hasan bin Şahveli	Süvar Birader-i o	Seydi bin Can Ali	Kubad Birader-i o	

El-Mahsul minel-hums

Kendüm Keyl 168 Kıymet 2352	Cevv Keyl 36 Kıymet 502	Erzen Keyl 11 Kıymet 110	Kom Aded 2 Resm 120
Resm-i Besatin 30	Altı yürür asiyab Bab 1 meblağ 30	Resm-i Tapuy-ı Zemin ve deştbanı 50	Niyabet ve Resm-i Arusiye 100
Çift Aded 8/2 Resm 476	Bennak Aded 1 Resm 18	Mücerred Aded 9 Resm 54	Yekun _____ 2844

Karye-i Şaş nam-ı diğer Yalnızoğlu tabi'i Nahiye-i Gökdere

Çelebi bin Ömer Çift	İsfendiyar Birader-i o Çift	Şahveli bin Davud Nim	Maksud bin Şah Kulî Çift	Hasan Ali bin Ömer Nim
Çiftlik-i Şeyh Emir Yalnız öşür verir	İsfendiyar bin Yusuf Çift	Kasım bin Mübarek Nim	Halil bin Pir Hasan Bennak	Yar Ali bin Çelebi Çift [Vrk.13-b]
Devletyar Birader-i o Bennak	Muhammed bin Çakır Nim	Ahmed bin Debek Bennak	Mir Ahmed bin Mübarek Bennak	Yar Ahmed bin Mübarek Bennak
Can Ali bin Kara Muhammed Nim	Sultan Ahmed bin Pir Kulî Nim	Şah Kulî bin Kara Muhammed Bennak	Hasan Ali bin İzzeddin Bennak	İzzeddin bin Kâro Nim
Musa bin Debek Çift	Hüseyin Kulî bin Mübarek Nim	Şah Ali bin Çelebi Nim	Şah Veli bin Davud Çift	Gazi bin Bazi Nim
Cemo bin Debek Nim	Piro bin Gazi Bennak	Şeyh Hasan bin Nur Ali Bennak	Mir Hasan Birader-i o Bennak	Halid bin Ali Bennak

İsfendiyar bin Barak Çift	Cihanşah bin Yalnız Sıpahizade Çift	Can Ahmed bin Maksud Bennak	Devletyar bin Şeyho Bennak	Halid bin Şeref Bennak
Bestan bin Seydi Bennak	Mazu bin Bazu Bennak	Sultan Ahmed bin Seyyid Ahmed Bennak	Şah Kulî bin Abdullah Bennak	Hasan Ali Bin Budak Çift
Şeyho bin Pir Veli Nim				

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Mahmud bin İzzeddin	Mübarek bin Kasım	Maksud Birader-i o	Murad bin Kasım	Cano bin Musî [Varak 14-a]
------------------------	----------------------	-----------------------	--------------------	----------------------------------

Tetimme-i Karye-i Şaş

Şah Ali bin Musa	Budak bin Yar Ahmed	Şah Budak bin Pir Kulî	Can Ahmed bin Musa	Derviş bin Pir Kulî
Mamo bin İzzeddin	Cihanşah Birader- i O	Melek Ahmed Birader-i o	Pir Veli bin Şah Veli	Cano bin Gazi
Süver bin Halid	Bayram Birader-i o	Maksud bin Yalnız Sıpahizade	Budak bin Şeyho	İsfendiyar bin Şeyho
Maksud bin Çelebi	Şahgeldi Birader-i o			

El-mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 429 Kıymet 6006	Erzen Keyl 272 Kıymet 2720	Bağat beher 100 fi 5 Tekek (Teğek) 600 Resm 30	Draht-ı Meyve 200 Resm 400
--	--	---	--

Altı ay yürür Asiyab Bab 1 Meblağ 30	Kom beher fi 60 Aded 6 Meblağ 360	Resm-i Besatin 80	Resm-i Kevare 20	Resm-i Tabuyı Zemin Ve Deştbanı 110
Öşür-i Cevz 100	Resm-i Yaylak-ı Gedo 40	Öşür-i Çayır-ı Re'aya 140	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 300	
Çift Aded 15/2 Resm 868	Bennak Aded 19 Resm 342	Mücerred Aded 22 Resm 132	Yekun_____	11678

**Mezra'a-i Zeyneb ve Mezra'a-i Kantara ve Mezra'a-i Musık mezkur karyenin zira'atı yerleridir. [Vrk. 14-b]
Karye-i Sînî (Sını) tabi'i Nahiye-i Çevlik**

Maksud bin Mir Hasan Çift	Muhammed bin Ali Nim	Hüseyin bin Ali Çift	Pir Kulî bin Kılınç Çift	Pir Ahmed bin Mir Hasan Çift
Sultan Ahmed bin Hasan Çift - 2	Şeyho bin Şeref Çift	İbrahim bin Kılınç Bennak	Muhammed bin Ali Bennak	Yar Ahmed Veled-i o Bennak
Kasım bin Hüseyin Bennak	Can Ahmed bin Hasan Bennak	Yar Ali bin Hasan Bennak	Pir Ali Birader-i o Bennak	Piri bin Hasan Bennak
Şah Hüseyin bin Seyyid Ali Bennak	Hasan Ali bin Ado Bennak	Can Ali bin Şah Kulî Bennak	Şah Ali Birader-i o Bennak	Ahmed bin Can Nim
İmam Kulî Bin Şeyho Bennak	Mir Ahmed bin Hasan Bennak	Şah Verdi bin Mir Ahmed Bennak	Çelebi bin Maksud Bennak	

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Halil bin İbrahim	Seyyid Ahmed bin Muhammed	Himmet Birader-i o	Veled bin Hüseyin	İsfendiyar Birader-i o
Devletyar Birader-i o	Şah Budak bin Hüseyin Kulî	Mir Hasan Birader-i o	Kubad Birader-i o	Murad bin Pir Ahmed
Maksud bin Can Ahmed	İsfendiyar bin Seyyid Ali	Halil Birader-i o	Şeyho Birader-i o	Ali Can bin Hasan Ali [Vrk 15-a]

Tetimme-i karye-i Sînî

Maksud bin Şah Kulî	Hasan Birader-i o	Hacı Birader-i o	Hamza Birader-i o	Devletyar bin Şeyho
İsfendiyar Birader-i o	Küçük Birader-i o	Çelebi Birader-i o	Keco Birader-i o	

El-Mahsul mine'l-hums

Gendüm ma'a Cevv Keyl 320 Kıymet 4480	Erzen Keyl 134 Kıymet 1340	Penbe Men 10 Kıymet 120	Bağat Tekek (Teğek) Aded 2000 Resm 100
Öşür-i Meyve 300	Resm-i Besatin 80	Altı ay yürür asiyab Bab 1 Resm 30	Öşür-i Çayır 150
Resm-i Tapuyı Zemin Ve Deştbanı 100	Kom-ı Sultan Ahmed Aded 1 Resm 60	Kom-ı Ahali-i Karye Aded 1 Resm 60	Resm-i Dühân 20
Niyabet Ve Resm- i Arusiye 100	Çift Aded 8 Resm 448	Bennak Aded 16 Resm 288	Mücerred Aded 24 Resm 144
Yekun : 7830			

**Karye-i Muhammed-i Goran nam-ı diğer
Herpey tabii Nahiye-i Gökdere**

Çiftlik-i Mustafa merd-i tımar	Çiftlik-i Muhammed bin Piri merd-i tımar	Hüseyin Birader-i o Bennak	Tur Ali bin Şah Veli Çift	Abdal bin Binberiz Çift [Vrk. 15-b]
Şeyh Hasan bin Pir Ahmed Nim	Ali bin Coban Çift	Ali Yar bin Pir Hasan Bennak	Pazuk bin Alihan Bennak	Pir Ömer bin Halid Bennak
Ali bin Pir Hasan Nim	Şeyh Emir bin Tur Ali Bennak			

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Seyyid Ahmed Birader-i Mustafa	Şeyh Emir Birader-i o	Yar Ahmed Biraderi Hüseyin	Şakir Birader-i o	Sultan bin Yar Ahmed
Şahsuvar bin Abdal	Ali Yar Birader-i o	Minnet bin Şeyh Hasan	Ali Yar Birader-i o	Pir Muhammed bin Ali
Mahmud bin Ali Yar	Ahmed Birader-i o	Pir Hüseyin bin Halid		

el-Mahsul mine'l-hums

Kendüm Keyl 135 Kıymet 1890	Cevv Keyl 21 Kıymet 294	Erzen Keyl 89 Kıymet 890	Penbe fi 12 Men 5 Kıymet 60
Der tasarruf-ı Reaya Çayır Kıta 6 Meblağ 120	Kom fi 60 Aded 2 Resm 120	Resm-i Besatin 30	Öşür-i Cevz 100
Öşür-i Sazgöl 50	Resm-i Tabuyı Zemin Ve Deştbanı 30	Çift Aded 4 Resm 224	Bennak Aded 5 Resm 90

[Vrk.16-a] Tetimme-i Karye-i Muhammed-i Goran

Mücerred Aded 13 Resm 78	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 50
--------------------------------------	------------------------------------

**Mezra'a-i Çır-Hayd mezra'a-i mezbure muşa'ıdır. Ra'iyetlu raiyetinin
öşürüne mutasarrıfıdır. Karye-i mezbure ahalisi dahi zira'at ederler.**

Yekun : 4026

Karye-i Musyân nâm-ı diğer Bulnah tabii Nahiye-i Gökdere

Muhammed bin Elman Çift	Maksud bin Muhammed Bennak	Pir Ali Birader-i o Bennak	Şehab bin Reng Çift	Kayat Birader-i o Çift
Ali bin Verto Çift	Abdal bin Ali Nim	Ali Şah bin Abdal Bennak	Hasan bin Seyyid Çift	Çiftlik-i Mikayil merd-i Tımar Öşür verir
çiftlik-i Hacib Reng Merd-i Tımar Öşür verir	çiftlik-i Mansur Birader-i o Merd-i Tımar Öşür verir	Murad bin Seyyid Bennak	Han Ahmed bin Seyyid Bennak	

Mücerredan-ı Karye-i mezkure

Nur Ali bin Muhammed	Nazar bin Kayat	Çelebi Birader-i o	Şah Veli bin Seyyid	Piri Birader-i o
-------------------------	--------------------	-----------------------	------------------------	---------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 143 Kıymet 2002	Erzen Keyl 117 Kıymet 1170	Öşür-i Çayır-ı Ra'aya 100	Öşür-i Penbe 120 [Vrk.16-b]
--	--	---------------------------------	--------------------------------------

Tetimme-i Karye-i Musyân

Öşür-i Amrud (Armut) 66	Öşür-i Cevz 80	Resm-i Tapuyı Zemin ve Deştbanı 30	Niyabet ve Resm-i Arusiye 80
Resm-i Besatin 15	Çift Aded 5/2 Resm 308	Bennak Aded 5 Resm 90	Mücerred 5 Resm 30

**Mezra'a-i İncirlik ve Mezra'a-i Alğuri ve Mezra'a-i Şirevâre ve
Mezra'a-i Palvare ve Mezra'a-i Salunciyer:
Mezkur karyenin ziraatı yeridir.**

Yekün: 4091

**Karye-i Güllüce tabi'i Nahiye-i Göheriz (Görüz):
Ze'amet**

Çiftlik-i Molla Murad İmam Seyyid Öşr verir.	Çiftlik-i Nur Ali Za'im Öşür verir.	Kulî bin Köse Ali Çift	[Abdu] Lillah Sipahi Karındaşı	Ali Sipahi Karındaşı
Maksud bin Hıdır Çift	Ali bin Maksud Bennak	Şah Kulî Birader-i o Bennak	Hasan bin Pir Davud Çift	Nasır bin Hıdır Çift
Kalo bin Nasır Bennak	Hacı bin Cero Çift	Muhammed bin Şeyh Ali Çift	Kulî bin Şeyh Ali Çift	Şirmerd bin Şeyho Çift
Bayram bin İzzedin Çift	Ma'ruf bin Hüsam Çift	Zeydo bin Ma'ruf Bennak	Şeyho bin Ma'ruf Bennak	Muhammed bin Köse Ali Nim
Abdal Birader-i o Nim	Yusuf bin Şeyho Çift	Mürid bin Yusuf Bennak	Şello bin Yusuf Bennak	Hasan bin Cemo Çift

[Vrk.17-a] Tetimme-i Karye-i Güllüce

Ali Birader-i o Bennak	Melek bin Hasan Bennak	İbrahim bin Hasan Çift	Kalo bin Yusuf Bennak	Zernev Birader-i o Çift
İskender bin Muhammed Çift	Muhammed bin İskender Bennak	Memo Birader-i o Bennak	Cano bin Hamid Çift	Gevad Ali bin Canu Bennak
İbrahim bin Hasan Çift	Hasan Birader-i o Bennak	Can Ali bin Gazi Çift	Süleyman bin Budak Çift	Ağacan Birader-i o Bennak
Şah Kubad bin Melek Çift	Süleyman bin Remmo Çift	Halil bin Kemo Çift	Zeynel bin Halil Bennak	Şah Hüseyin bin Memo Çift
İsmail bin Şemo Çift	Fahro Birader-i o Bennak	Pir Ali bin İbrahim Çift	Hasan bin Kemo Çift	Maksud bin Hasan Bennak
Mustafa bin Yar Ahmed Çift	Bestam Birader-i o Bennak	Seyyid Ali bin Şemo Çift	[Abdu] Lillah bin Seyyid Ali Bennak	Mansur bin Hasan Çift
Divane bin Mansur Bennak	Şah Kulî bin Muhammed Çift	Seydi bin Şemo Çift	Süleyman bin Dudo Nim	Budak bin Hamid Çift
Yusuf bin Çeko Çift	Mustafa bin Yusuf Bennak	Muhammed Birader-i o Bennak	Seydi bin Çeko Nim	Seyfo bin Seydi Bennak
Hasan Birader-i o Bennak	Mir Hasan bin Cano Çift	Şeyh Hasan Birader-i o Bennak	Hallo bin Hüseyin Çift	Muhammed Ali bin Hallo Bennak [Vrk. 17-b]
Halid bin Hako Çift	Karo bin Yusuf Nim	Derdor bin Şemo Çift	Bahaeddin bin Zeydo Bennak	Hüseyin bin Hamid Çift
İnebeg Bin Hüseyin Bennak	İbrahim bin Muhammed Çift	Şah Kulî Birader-i o Bennak	Ma'ruf bin Hüseyin Çift	Kasım bin Şeyho Çift

Memo bin Zengo Çift	Derviş bin Memo Nim	Hamza bin Çeko Nim	Süveyd Birader-i o Nim	Şemo bin Hasan Nim
Davud bin Kamber Çift	Bahaeddin Birader-i o Bennak	Seyfo bin Şahab Çift	Hasan bin Yusuf Nim	Pir Ali bin İlyas Çift
Hüseyin bin Kemo Çift	Yusuf bin Hüseyin Bennak	Halef bin Dudo Çift	Eblaş bin Muhammed Nim	Ahmed bin Çeko Çift
Ali bin Ahmed Bennak	İskender Birader-i o Bennak	İsfendiyyar bin Zengo Çift	Kudo bin Muhammed Çift	Kâdir Kuli Birader-i o Bennak
Kalo bin Kudo Bennak	Dudo bin Ahmed Çift	Abdal bin Dudo Bennak	Veli bin Şah Kuli Nim	Çelebi Birader-i o Bennak
İnebeg bin Memu Bennak	İbrahim bin Derviş Çift	Budak Birader-i o Bennak	Hussam bin Şemmo Bennak	Hamza bin Hüsam Bennak
Meleko bin Davud Çift	Edi Birader-i o Bennak	Hasan bin Meleko Bennak	Şehriman bin Hasan Çift	Revic Birader-i o Bennak

[Vrk: 18-a] Tetimme-i Karye-i Güllüce

İbrahim bin Şemo Bennak	Safer bin Remo Çift	İlyas bin Hıdır Bennak	Hıdır bin İbrahim Çift	Şah Veli bin Hıdır Bennak
Şeyhi bin Yubo Çift	Muhammed bin Hello Bennak	Muhammed bin Şemo Nim	Şemo bin Kalun Bennak	Hızır bin Daneşmend Bennak
Yunus bin Hamid Bennak	Ahmed bin Celal Çift	Can Ahmed Gökdere Bennak		

Mücerredan-ı Karye-i mezkure

Ali bin Kuli	Halil Birader-i o	Gazi bin Köse Ali	Kamber bin Kuli	Yağmur bin Maksud
Endiris bin Cero	Kuli bin Hüseyin	Kâro bin İzzeddin	Seyyid Ahmed bin Ma'ruf	Halid bin İskender
Derviş Birader-i o	Seyyid Ali bin Cano	İbrahim bin Gazi	Muhammed Ali bin Melek	Hasan Ali Birader-i o
Şeyh Emir bin Halil	Ulame bin Halil	Pir Ahmed bin İsmail	Şeref bin Şemo	Şemo bin Hasan
Muhammed bin Seyyid Ali	Piri bin Mansur	Kendo Birader-i o	Kalo bin Şah Kuli	İdris bin Süleyman
Derviş bin Seydi	Sencar bin Cano	Sultan bin Şemo	Mürid bin Hüseyin	Hıdır bin Memo [Vrk 18-b]
Çelebi Birader-i o	Hoca Ali bin Çeko	Melek Birader-i o	Muhammed bin Kamber	Mahmud bin Şahab
Şah Hüseyin bin İlyas	Şah Budak (bin) Pir Ali	Can Ahmed bin Helef	Çeko bin Ahmed	Derviş bin Budak
Ali bin Husam	Mahmud bin Hasan	Kudo Biraeri o	Remo bin Hıdır	Hüseyin bin Hallo
Müsafir Birader-i o	Alo bin Ahmed	Seyyid Ali bin Nur Ali	Mahmud bin Pir Dudo	

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 900 Kıymet 12600	Erzen Keyl 400 Kıymet 4000	Öşür-i Çayır-ı Ra'aya 800	Resm-i Besatin 70
Öşür-i Kendir 100	Kom fi 60 Aded 24 Resm 1440	Resm-i Tapuyı Zemin Ve Deştbanı 300	Asiyab fi 30 Bab 2 Resm 60

Öşür-i Cevz 150	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 1400	Çift Aded 64/2 Resm 3612	Bennak Aded 53 Resm 954
Mücerred Aded 49 Resm 294	Mezra'a-i Mendü ve Mezra'a-i Paplur mezkur karyenin ekinliğidir.	Yekun: 25780 [Varak 19-a]	

**Tetimme-i Hasha'-i Mirliya
Karye-i Ada tabi'i Nahiye-i Çevlik**

İlyas bin Karo Bennak	Şeyhi bin Alabegi Çift	Şah Verdi bin Yolaçekdi Bennak	Yakub bin İnal Çift	Piri Veled-i o Bennak
Şeyhi Birader-i o Bennak	Musa bin Sarı Çift	Hasan Birader-i o Bennak	Karaca Yolaçekdi Çift	Pir Hüseyin Birader-i o Bennak
Molla Muhammed bin Hubo	Yusuf bin Hüsam Nim	Mustafa bin Pir Ahmed Çift	Hasan bin Hacı Nim	Han Kulî Veled-i o Bennak
İlyas bin Hacı Bennak	Karaca Hüseyin bin Ace Çift	Budak Veled-i o Bennak	Gün Tağmaş bin Abca Çift	Yarmış Birader-i o Bennak
Ahmed bin Kara Çift	Seydi Birader-i o Bennak	Yakub bin Kasım Çift	Kasım Birader-i o Bennak	Çiftlik- i Molla Süleyman Öşür verir
Muhammed bin Süveydi Bennak	Karo Birader-i o Bennak	Mahmud bin Çetin Bennak	Mahmud bin Yakub Bennak	

Mücerredan-ı Karye-i mezkure

Himmet bin Molla Muhammed	Ahmed Birader-i o	Sıddık bin Hüseyin	Tavli bin Ali	Hüdaverdi bin Ahmed [Varak 19-b]
Murad bin Süveyd	İsmail Birader-i o	Muhammed bin Ebice?		

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 607 Kıymet 8498	Cevv Keyl 20 Kıymet 280	Erzen Keyl 148 Kıymet 1480	Öşür-i Penbe 150
Öşür-i Cevz 80	Öşür-i Çayır-ı Ra'aya 250	Öşür-i Çayır-ı hassa 60	Kom Aded 1 Resm 60
Resm-i Besatin 40	Resm-i Tabuyı Zemin Ve Deştbanı 70	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 100	Çift Aded 11 Resm 616
Bennak Aded 16 Resm 288	Mücerred Aded 8 Resm 48	Yekun _____ _____12020	

**Karye-i İlisu ma'a Mezra'a-i Kös ve Mezra'a-i Ekrek (Alıkrak)
Tabii Nahiye-i Sîvekâri (Sekarun)**

Çiftlik-i Şeyh Ali Müteveliyi Zaviye-i Ab-ı Germ Öşür verir	Çiftlik-i Hacı Muhammed İmam Öşür verir	Çiftlik-i Şeyh Burhan bin Şeyh İbrahim Müezzin Öşür verir	Hüseyin bin Ali Çift	Kürt Ali bin Hüseyin Bennak
İlyas bin İsmail Çift	Kulî bin Şeyh Emir Çift	Şah Veli bin Mübarek Nim	Yakub bin Karo Yusuf Çift	Muhammed Ali bin Yakub Çift [Vrk.20-a]

Tetimme-i Karye-i İlisu

Mustafa bin Yakub Bennak	Davud Birader-i o Bennak	Sevindik bin Kuli Nim	Piro bin Şeyhi Çift	Hallo bin Molla Hıdır Nim
Şeyho bin Nur Ali Çift	Muhammed bin Kara Yusuf Çift	İlyas bin Halil Bennak	Cano bin Dili Nim	Hasan bin Kara Yusuf Bennak
Ammik bin İlyas Nim	Hüseyin bin Mübarek Çift	İsmail bin Mübarek Çift	Abdal bin Mahmud Çift	Miric bin Piro Çift
Ammik bin Molla Hıdır Çift	Ahmed bin Ammik Bennak	Muhammed Birader-i o Bennak	Piri bin Ramazan Çift	İbrahim bin Meyal Nim
Muhammed bin Süleyman Nim	Piri bin Müsafir Nim	Yar Ahmed bin Piri Bennak	Derviş Veli bin Osman Nim	Yusuf bin Ali Nim
Halil bin Yusuf Bennak	Kürd Ali bin Molla İlyas Bennak	Can Ahmed bin Piri Nim	Mahmud bin Can Çift	Kasım bin Mahmud Bennak
Kara bin Müsafir Nim	Cafer bin Hıdır Bennak	İbrahim bin Davud Çift	Hüseyin bin Müsafir Çift	Abdal bin Ali Nim
Ali bin Şeyh İbrahim Bennak	Yakub Birader-i o Bennak	İlyas bin Muhammed Çift	Cafer bin Muhammed Bennak	Bayram Birader-i o Bennak
Derviş Hüseyin bin Şeyhi Çift	Mahmud bin Abdal Halil Nim	Nazar bin Kara Hasan Bennak	Pür bin Pir Azir Nim	Kara bin Piri Bennak [Vrk. 20-b]
Ahmed bin Hasan Çift	Hüseyin bin Ahmed Bennak			

Mücerredan-ı karye-i mezkure

Budak bin Davud	Çavuş bin Piro	Cafer bin İlyas	Ali bin Hüseyin	İsmail bin Piri
Muhammed bin Yusuf	Hüseyin bin Mahmud	Berekât bin Hüseyin	İsmail bin Abdul	Muhammed bin Mahmud
Yakub bin Ahmed	Mahmud bin Piraziz			

Mezra'a-i Köş tabi'i Karye-i Mezkur

Çiftlik-i Derviş Hüseyin bin Hasan Ferras-ı mescid Öşür verir	Ali bin Mahmud Çift	Ömer bin Pir Kuli Çift	Yusuf bin Pir Kuli Çift	Ali bin Muhammed Çift
Ammik bin Hüseyin Çift	Kuli bin Mahmud Bennak	Şeyh Muhammed Birader-i o Bennak	Yusuf bin Muhammed Nim	Halil bin Muhammed Çift
İsmail bin Muhammed Çift	İlyas bin Ali Çift	Hasan bin Ali Çift	Muhammed Birader-i o Çift	Kalo bin Hamza Nim [Vrk. 21-a]

Tetimme-i Karye-i Köş

Kalo bin Zeyd Çift	Şeyh bin Kalo Bennak	İbrahim bin Derviş Hüseyin Çift	İsmail bin İbrahim Bennak	Resül Birader-i o Bennak
Zeyd bin Behlül Bennak	Hasan bin Hüseyin Bennak	Hıdır bin Hüseyin Bennak	Mahmud bin Hüseyin Bennak	Süleyman bin Ahmed Bennak
Hamza bin Muhammed Çift	Ahmed bin Ali Çift			

Mücerredan-ı Mezra'a-i Mezkure

Halil bin Ammik	Memo bin Muhammed	Derviş Ali bin Hasan	Nebi bin İbrahim	Satılmış bin Hüseyin
Yakub bin İsmail				

Mezra'a-i Ekrek

Musa bin Kutlu Bey Çift	Abdullah bin Musa Bennak	Tahir Birader-i o Bennak	Ammik bin Musa Çift	Budak bin Halil Çift
Şeyh Mam bin Hasan Bennak	Şeyh Mansur bin Hamza Çift	Kalo Birader-i o Bennak	İsmail bin Şeyh Davud Nim	İbrahim bin İsmail Bennak [Vrk. 21-b]

Şeyh Davud bin Ammik Çift	Şeyho bin Davud Bennak	Hıdır bin Şeyh Meyal Çift	Hasan Birader-i o Bennak	Hello bin Yusuf Çift
Hacı bin Halil Çift	Hasan bin Hacı Bennak	Ahmed bin Halil Çift	Matar bin Hasan Nim	Şah Kuli bin Mir Beg Çift
Hasan bin Hıdır Bennak	Bahaeddin bin Şah Kuli Bennak	Cafer bin Yusuf Nim		

Mücerredan-ı Mezra'a-i Mezbure

İskender bin Ammik	Haydar bin Budak	Molla Ahmed bin Hasan	Şeyh Hüseyin bin İsmail	Kuli bin Ahmed
--------------------	------------------	-----------------------	-------------------------	----------------

El-mahsul minel-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 508 Kıymet 7112	Erzen Keyl 341 Kıymet 3410	Kom fi 60 Aded 14 Resm 840	Öşür-i penbe Men 15 Kıymet 180
altı ay yürür Asiyab Bab 2 Resm 60	Öşür-i Çayır-ı Ra'aya Meblağ 60	Resm-i Kevlar Meblağ 100	Resm-i Tabuyı Zemin Ve Deştbanı 200
Niyabet Ve Resmi Arusiye 500	Resm-i Dühan 58	Resm-i Besatin 20	Çift Aded 54 Resm 3024

[Vrk 22-a] Tetimme-i Karye-i İlisu

Bennak Aded 39 Resm 702	Mücerred Aded 23 Resm 138	Mezra'a-i Tarbasımüris ve Mihkâr ve Hazan ve Mîro mezkur köyün ziraatı yeridir hariçten dahi ziraat olunub öşrü sahib-i arza verilir.
Yekun : 16404		

Karye-i Sivsor tabii Nahiye-i Çevlik

Hüseyin bin Osman Çift	Yar Ali bin İlyas Çift	Satı bin Bulutlu Çift	Koçi bin Satı Bennak	Hasan bin Seyfo Çift
Sultan Ahmed bin Devletşah Çift	Bayram Birader-i o Bennak	Soft Birader-i o Bennak	Bayezid bin Sultan Ahmed Bennak	Şeyhi bin Devletşah Bennak
Nur Ali bin Memo Çift	Budak bin Nur Ali Bennak	Mikayıl bin Çavuş Nim	Nur Ali bin Çavuş Nim	Muş Ali Bin Hasan Çift

Hüseyin bin Hasan Çift	İbrahim bin Hüseyin Çift	Budak bin İbrahim Bennak	Seyyid Ali bin Memi Çift	Ali Birader-i o Bennak
Abdal Biraderi Seyyid Ali Bennak	Kalo bin Seyyid Ali Bennak	Pir Hüseyin bin Şahveli Bennak	Nihal bin Memo Nim	Karo bin Musa Çift
Yaramış bin Şah Kubad Bennak	Şah Ali Çavuş Bennak	Kanber bin Çavuş Bennak	Sevilmiş bin Üzmüş	Karakoç bin Satılmış Bennak [Vrk 22-b]
Muhammed bin üzmüş Bennak	Satılmış Birader-i o Bennak	Süvar bin Kara Bahaeddin Çift	Maksud bin Şah Kubad Çift	Muhammed bin Yusuf Çift
Ali bin Hüseyin Çift	Sino bin Karo Bennak	Hasan bin Yakub Nim	İlyas bin Seyfo Bennak	

Mücerredan-ı karye-i mezkure

Hıdır bin Osman	Budak bin Satı	Seydi bin Hasan	Hıdır Birader-i o	Rukneddin bin Sultan Ahmed
Durak bin Nur Ali	Ali bin Hüseyin	Pir Ahmed bin İbrahim	Davud bin Şah Kubad	Şeym Birader-i o
Cemo bin Süvar	İzzedin bin Şah Kubad	Bazuk bin Yusuf	Ferid bin Yusuf	Haydar bin Hüseyin
Hacı bin Birader-i o	Pir Kuli bin Sevilmiş	Hano bin Satılmış	Harak ? bin Nur Ali	Can Ahmed bin Hasan

el-Mahsul minel-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 336 Kıymet 4704	Erzen Keyl 96 Kıymet 960	Kom fi 60 Aded 2 Resm 120	Resm-i Besatin Meblağ 30 [Vrk. 23-a]
--------------------------------------	--------------------------	---------------------------	--------------------------------------

Tetimme-i Karye-i Sîvasor

altı ay yürür Asiyab Bab 1 Resm 30	Öşür-i Penbe fi 12 Men 9 Kıymet 108	Resm-i Tabuy-ı Zemin ve Deştbanı 200	Niyabet Ve Resm-i Arusiye Meblağ 350
Çift Aded 18 Resm 1008	Bennak Aded 19 Resm 342	Mücerred Aded 20 Resm 120	Yekun: 7972

Karye-i Şênık tabii Nahiye-i Çevlik:**Merzkur karyenin sınırı Sîvasor (Simsor) nam karye ile müşa'dır.**

Çiftlik Yar Ahmed Merd-i Tımar öşür verir	Yakub bin Melek Çift	Bayezid bin Melek Çift	Hasan bin Bayezid Bennak	Cafer bin Melek Bennak
Pir Ahmed bin Hüseyin Çift	Yakub bin Ali Çift	İbrahim bin Ali Can Çift	Şeyhi bin İbrahim Bennak	

Mücerredan-ı karye-i mezkure

Musa bin Yakub	Muhammed Birader-i o	Yusuf bin Bayezid	Cano bin Hüseyin	Kalo bin Pir Ahmed
Êlo bin Yakub	Şah Kubad Birader-i o			

el-Mahsul mine'l-hums [Vrk. 23-b]

Gendüm Keyl 168 Kıymet 2352	Cevv Keyl 58 Kıymet 812	Erzen Keyl 40 Kıymet 400	Resm-i Penbe Meblağ 40
Kom-ı Pir Ahmed ve Hüseyin Aded 1 Resm 60	Kom-ı Bayezid Aded 1 Resm 60	Kom-ı Yakub Aded 1 Resm 60	Resm-i Besatin Meblağ 15
Öşür-i Çayır-ı Ra'aya Aded 2 Meblağ 80	Resm-i Tabuy-ı Zemin Ve deştbanı 60	Öşür-i Cevz Meblağ 30	Niyabet Ve Resm-i Arursiye Meblağ 100
Çift Aded 5 Resm 280	Bennak Aded 3 Resm 54	Mücerred Aded 7 Resm 42	Yekun 4445

Karye-i Pazuk tabi-i Nahiye-i Sîvkârî ma'a nısf Mezra'a-i Han

Şah Hüseyin bin Mustafa Çift	Abdal bin Şah Hüseyin Bennak	Maksud bin Şah Hüseyin Bennak	Ahmed bin Muhammed Nim	Yusuf bin Mustafa Çift
İnal bin Munir Bennak	Şah Veli bin İnal Bennak	İsmail bin Bayram Çift	Kuli bin Muhammed Nim	Hüseyin bin Keçlo Çift
Şeyh Muhammed bin İbrahim Çift	Şeyh Hasan Birader-i o Bennak	Can Ahmed Bin Nazar Nim	Piri bin İnal Bennak	Ahmed Küçük Bennak
İbrahim bin Memo Çift	Hasan bin Memo Nim	Muhammed Ali Bin Hasan Bennak	Davud bin Hasan Bennak	Ahmed bin Mustafa Çift [Vrk. 24-a]

Tetimme-i Karye-i Pazuk

Maksud bin Muhammed Çift	Ali bin Hüseyin Bennak	Maksud bin Seyfeddin Çift	İzzedin bin Maksud Bennak	Mustafa bin Maksud Bennak
Can Ahmed bin İlyas Çift	Hacı bin İbrahim Bennak	Köço bin Hamza Bennak	Remo Birader-i o Bennak	Karzo bin Maksud Bennak
Ahmed bin Halil Bennak	Halil bin Ali Çift	Mustafa Veled-i o Bennak		

Mücerredan-ı Karye-i mezkure

Memo bin İbrahim	Budak bin İbrahim	Mustafa bin Hasan	İlyas bin Ahmed	Kalo bin Maksud
Budak Birader-i o	Ömer biraderi Mustafa	Davud bin Halil	Veli Birader-i o	

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 211/2 Kıymet 2961	Erzen Keyl 90 Kıymet 900	Kom Aded 6 Resm 360	Resm-i Tapuyı Zemin Ve Deştbanı Meblağ 140
Niyabet Ve Resm-i Arusiye Meblağ 220	Resm-i Besatin Meblağ 30	Öşür-i Çayır-ı Ra'aya Meblağ 100	Asiyab Bab Aded 1 Resm 30 [Vrk. 24-b]
Çift Aded 12 Resm 672	Bennak Aded 19 Resm 342	Mücerred Aded 9 Resm 54	Yekun 5809

Karye-i Haskend tabii Nahiye Çevlik

Eminuddın bin Kürd Emir	Dobanid Veled-i o	Mir Can bin Kürd Emir	Ağun Birader-i o	Gorkik bin Giregos
Serhoş bin Sehik	Emirkik bin Halife	Enderik Birader-i o	Serhoş Birader-i o	Avanis bin Emir Kik
Resnekis bin Usib	İskender bin Kerik	Emir Hayr bin Esed Pik	Toros Birader-i o	Gergos bin Altunci
Ohan bin Gürce	Vartan bin Eproham	Esderik bin Vartan	Haçader Birader-i o	Hilkat bin Tumik
Merdros bin Serkis	Agop bin serkis	Mıgırdıç bin Girebid	Vaknin bin Serkis	

Mücerredan-ı Karye-i mezkure

Murad bin Eminuddın	Sivek Birader-i o	Ergil Birader-i o	Enderik Birader-i o	Merdik bin Gorkik
Sivek bin Donik	Esednik Birader-i o	Arakil bin Sehik	Melkesid bin Haçıklo	Herbiyd bin Gül Emir [Vrk.25-a]

Tetimme-i Karye-i Haskend

Serenolun bin Emr-şeh	Serkys bin Resnekeys	Arakil bin Garabil	Ödes bin Esedpiyk	Bogos bin Bezık
Girebid bin Derman	Derviş bin Tumik	Bedros bin Merdrus	Ohannes bin Vaknil	

el-Mahsul minel-hums

Gendüm Keyl 336 Kıymet 4704	Cevv Keyl 30 Kıymet 420	Erzen Keyl 240 Kıymet 2400	Bağat-ı Müslümin Behr 100 fi 5 Tekek (Teğek) 300 Resm 15
---	-------------------------------------	--	--

Bağat Gebran Behr 100 fi 6 Tekek (Teğek) 3000 Resm 180	Altı ay yürür Asiyab Bab 1 Resm 30	Resm-i Besatin Meblağ 50	Resm-i Tapuyı Zemin Ve Deştbanı 100
Öşür-i Penbe Men 10 Meblağ 120	Öşür-i Çayır-ı Ra'aya Meblağ 200	Niyabet Ve resm-i Arusiye Meblağ 300	Öşür-i Meyve 20
İспенç- i Gebran		Mezra'a-i Hoca Ali Yurdu Mezkur karyenin ziraatı yeridir. Yekun_____	
Hane 24	Mücerredan 19	Resm 1219	
		Yekun..... Neferan Aded : 19 Hasıl : 188262 [Vrk. 25-b]-	
Adet-i Ağnam-ı ra'aya ve sipahiyan ki ez be sene sad ziyade bâ-şüd der liva-i mezbure 45000		Nısf Cerayim-i Tımarha-i sipahiyan cüz- ı hasha-i hümayun ve zaametha maa beytülmal ve mal-ı mefkud ve mal-ı gaib ve yave ve kaçkun 15000	
Resm-i Urus-ı defteran Sıpaihiyan 300	Çayır-ı Der karye-i Alburi (Alber) 150	Çayır-ı Tavşan Gölü 100	Çayır-ı Acı Su 54
Yaylak Tabs (Tavz) ve yaylak-ı Kuruca Dağ (Karecdağ) der nezdi karye-i Uyum Ağca ve Çotla ve mevzii kışlak der nezd-i karye-i Canvek ve Nazik 1038		Mezkur yaylak-ı Tabs'da (Tavz) adet- i kadime üzre her sürü koyundan bir koyun ve her haneden bir Nugi Yağ ve mezkur Kuruca Dağ yaylağında her sürüden ni'man bir kuzu alınır ve Çotla yaylağında her obadan iki kuzu ve kışlak mevzi'inde bahar zamanında döl döken sürüden bir koyun alınır Cem'an: 250000	

Karye-i Dodanlu nam-ı diğer Aryök tabii Nahiye-i Gökdere

Çiftlik-i İbrahim bin Şah Kulî Merd-i Tımar Öşür verir	Şah Kulî bin Şah Veli Çift	Piri bin Celal Çift	Maksud bin Nureddin Nim	Halid bin Hamza Çift
Şah Kubad bin Nureddin Bennak	İsfendiyar bin Yusuf Çift	Maksud bin Çelebi Çift	Pir Veli bin Yusuf Çift	Allahverdi bin Gaybi Çift
Süvar bin Ölmez Nim	Can Ahmed bin Mir Hasan Çift	Mansur bin Pir Ahmed Çift	Ali Can bin Yusuf Nim	Yar Ali bin Yar Ahmed Çift [Vrk. 26-a]

Tetimme-i Karye-i Dodanlu

Şah Hüseyin (bin) Ağacan Bennak	Ağacan bin Şeyh Ali Çift	Kasım bin Muhammed Bennak	Şahsuvar bin Nureddin Bennak	Hamza bin Suvar Çift
Gazi bin Şems Çift	Muhammed bin Müsafır Nim	Yusuf bin Hüseyin Bennak	Ahmed bin Yekul Bennak	Halid bin Ali Nim
Pir Hasan bin Şah Veli Bennak	Biberiz bin Hamza Bennak	Çelebi bin Ali Bennak	Devletyar bin Çelebi Bennak	Pir Veli bin Mir Hasan Bennak
Derviş bin Hüseyin Bennak	Muhammed Ali Bin Seydi Nim	Şah Kubad bin Maksud Bennak	Şah Veled bin Maksud Bennak	Şah Kulî bin Hüseyin Çift

Mücerredan-ı Karye-i mezkure

Bayram bin Halid	Muhammed bin Piri	Cano Birader-i o	Nazar Birader-i o	Han Birader-i o
Nazar bin Maksud	Devletşah bin Halid	Seydi bin Mir Hasan	Mir Ahmed Birader-i o	Ahmed Birader-i o

Şeyh Hasan bin Mansur	Mustafa bin Muhammed Ali	Budak Birader-i o	Şahgeldi Birader-i o	Yar Ahmed bin Biberiz
Şah Veli bin Yusuf	Murad Birader-i o	Han Ali bin Yar Ahmed	Şahverdi Birader-i o	Maksud bin Yar Ahmed
Garip bin İsfendiyar	Piri bin Ağacan	Şah Ali bin Müsafır	Şah Hüseyin bin Şah Kulî	Suvar bin Halid [Vrk 26-b]

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 544 Kıymet 7616	Erzen Keyl 140 Kıymet 2400	Öşür-i Penbe men 3 Kıymet 36	Öşür-i Cevz Meblağ 100
Kom Aded 5 Resm 300	Öşür-i Çayır-ı Kalancık Meblağ 200	Resm-i Besatin Meblağ 20	Altı ay yürür Asiyab Bab 2 Resm 60
Resm-i Tabuyı Zemin Ve Deştbanı 100	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 150	Çift Aded 17 Resm 952	Bennak Aded 14 Resm 252
Mücerred Aded 25 Resm 150	Resm-i Kevare Meblağ 30	Mezra'a-i Gellan ve Mezra'a-i Çoluk ve Mezra'a-i Kebir ve nısf Mezra'a-i Meks ve Mezra'a-i Merg mezkur karyenin ziraatı yeridir ve Mezra'a-i Kalancuk-i müşâ'ıdır raiyetlu riayetinin öşürüne mütasarrıfıdır. Yekun : 12366	

Karye-i Pueğ-ı Mir Hasan maa Mezra'a-i Kur Hacı tabii Pueğ

Yar Ali bin Seydi Çift	Nasır Birader-i o Çift	Remo bin Cemo Nim	İnebeg bin Hacı Çift	Hasan Ali bin Seydi Çift
Kubad bin Hüseyin Nim	Şeyho bin Hüseyin Nim	Hıdır bin Cemo Çift	Veled bin Pir Ali Nim	Şeyho bin Davud Nim [Vrk. 27-a]

Tetimme-i Karye-i Pueğ-ı Mir Hasan

Murad bin Gazi Nim	Şeyh Emir bin Hoca Ali Bennak	Zeynel bin Çelebi Bennak	Cuma bin Muhammed Bennak	Kulî bin Tur Ali Bennak
Leşger bin Yar Ali Bennak	Gayni bin Huweşo Bennak	Candar bin Şemmo Bennak	Huweşi bin Şeyho Nim	Haydar bin Huweşi Bennak
Mir Hasan bin Pir Ali Çift	Ali Kulî Veled-i o Bennak	Behlül bin Cemo Bennak	Pir Veli bin Bennak	Şah Kulî bin Seydi Bennak
Süvar bin Cemo Nim	Ferid bin Hoca Ali Bennak	Canu bin Seydi Bennak	Şeyh Muhammed bin Nur Ali Bennak	Budak bin Hüseyin Nim
Mir Hasan bin Cemo Bennak	Kasım bin Ahmed Bennak	Nur Ali bin Ahmed Bennak	Kasım bin Cemo Banak	

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Mustafa bin Remo	Muhammed Ali bin Nasır	Murad bin Şemo	Şah Kubad bin İnebeg	İlyas Birader- i o
Kuve Birader-i o	Murad bin Kubad	Allahverdi bin Hıdır	İzzedin bin Veled	Kanber bin Huweşi
Maksud bin Mir Hasan	Halid bin Hoca Ali	Seydi bin Cano	Yusuf Birader-i o	Allahverdi bin Nur Ali
Ahmed bin Ahmed	Resul bin Mustafa	Şah Hüseyin bin Tur Ali	[Vrk. 27-b]	

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 200 Kıymet 2800	Erzen Keyl 112 Kıymet 1120	Kom Aded 4 Resm 240	Resm-i Kevare Meblağ 350
--	--	---------------------------------	-----------------------------------

Resm-i Besatin Meblağ 50	Öşür-i Cevz Meblağ 100	Niyabet Resm-i Urus Meblağ 200	Resm-i Tapuyı Zemin Ve Deştbanı 140
Altı ay yürür Asiyab Bab 1 Resm 30	Çift fi 56 Aded 10/2 Resm 588	Bennak fi 18 Aded 19 Resm 342	Mücerred fi 6 Aded 18 Resm 108
Yekun: 6068			

Karye-i Söğütlü nam-ı diğer Veyalirek (Valerek) tabii Çevlik

İsfendiyyar bin Pir Hasan Çift	Pir Ali bin İsfendiyyar Bennak	Yar Ali bin Şah Veli Çift	Şah Kulî bin Behlül Bennak	Murad bin Kasım Çift
--------------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------	----------------------------------	----------------------------

Mücerredan-ı karye-i mezkure

Pir Kulî bin İsfendiyyar	Pir Hüseyin Birader-i o	Murad bin Birader-i o	Haydar Birader-i o	Şah Veled bin Yarani
Sıdkı Birader-i o	Tur Ali bin Şah Veli	Ali bin Tur Ali	Leşkeri Birader-i o	[Vrk 28-a]

Tetimme-i Karye-i Söğütlü (Valerek) el mahsul

Gendüm Keyl 131/2 Kıymet 1841	Cevv Keyl 50 Kıymet 700	Erzen Keyl 134 Kıymet 1340	Öşür-i Çayır-ı Ra'aya 50
Resm-i Besatin 10	Kom Aded 4 Resm 240	Resm-i Tapuyı Zemin Ve Deştbanı 50	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 100
Öşür-i Cevz 80	Çift Aded 3 Resm 168	Bennak Aded 2 Resm 36	Mücerred Aded 9 Resm 54
Yekun : 4669			

Mezra'a-i Az – ve Kîce Vare (Wâre Kêj) tabî'-i Pueğ:
Mezra'a-i mezbureye mütesarrıf olan Sıpahi ziraat eder.
el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 30 Kıymet 420	Cevv Keyl 20 Kıymet 280	Kom Aded 4 Resm 240	Öşür-i Cevz 100
Resm-i Yaylak 50	Yekun: 1090 [Vrk.28-b]		

Karye-i Tarpaçur tabii Zikdelü

Çiftlik-i yar Ali Merd-i Tımar Öşür verir	İsmail bin Şemmo Nim	Celaeddin bin Budak Bennak	Hüseyin bin Şems Nim	Yakub bin Cemal Çift
Mustafa bin Yakub Bennak	Remo bin Bubo Bennak	Şemseddin bin Budak Nim	Mir Ahmed Birader-i o Bennak	Şinasi bin Şems Bennak
Ahmed bin Şeyho Bennak	Şeyh Ali bin Hıdır Nim	Bestam bin Gaybi Nim	Muhammed bin Gaybi Bennak	Pir Ali bin Hıdır Nim
Süvar bin Hallo Nim	Halef bin Şemo Nim	Suvar bin Bayezid Bennak	Kuba'd bin Mahi (Muhammed) Bennak	Hallo bin Şemo Nim
Yakub bin Ali Bennak	Nur Ali bin Yakub Nim	Seydi bin Zeyd Çift	Esed bin Seydi Nim	Can Ahmed bin Abdal Bennak
Tur Ali bin Yakub Bennak	Şeref bin Hallo Bennak	İsfendiyar bin Şehriman Bennak	Muhammed bin Maksud Nim	Muhammed Ali Bin Mahmud Nim
Zengo bin Mahmud Nim				

Mücerredan-ı karye-i mezkure

Şemo bin Şems	Elman bin Budak	Pir Veli bin Hıdır	Şeham bin Hıdır	Ali bin Hıdır
------------------	--------------------	-----------------------	--------------------	------------------

Tetimme-i Karye-i Tarpaçur [Vrk.29-a]

Muhammed bin Mudo	Suvar bin Mudo	Şemo bin Seydi	Haydar Birader- i o	Muhammed bin Abdal
Ali bin Abdal	Halid bin Tur Ali	Halid bin İsfendiyar		

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 211 Kıymet 2961	Cevv Keyl 30 Kıymet 420	Erzen Keyl 190 Kıymet 1900	Kom fi 60 Aded 6 Resm 360
Resm Besatin 30	Resm-i Kevare 35	Resm-i Tapuyı Zemin Ve Deştbanı 70	Niyabet Ve resm-i Arusiye 200
Öşür-i Cevz 100	Asiyab Bab 1 Resm 30	Çift Aded 9 Resm 504	Bennak Aded 14 Resm 252
Mücerred 12 Resm 72	Mezraa-i Seyid Ahmed mezkur köyün ekinliğidir.	Yekün: 6934	

Karye-i Kötevar tabii Nahiye-i Çevlik

Çiftlik-i Han Kulî Merd- i Tımar Öşür verir.	Ahmed bin Seydi Çift	Muhammed bin Hüseyin Bennak	Ahmed bin Ta'meş Çift	Doğmuş bin Muhammed Bennak [Vrk. 29-b]
Yetilmiş bin Piri Çift	Hasan bin Yakub Nim	Hudaverdi bin Murid Nim	Murad bin Ahmed Bennak	Ale Yar bin Oğul Beg Nim
Şahveled bin Bahaeddin Çift	Şah Hüseyin Birader-i o Bennak	Kara .bin Yahya Bennak	Suvar bin Hacı Beg Bennak	Şah Hüseyin Birader-i o Bennak

Mücerredan-ı Karye-i mezkure

Hasan bin Seydi	Mürîd bin Piri	Süleyman Birader-i o	Hüdaverdi bin Ali Yar	Beşaret bin Bahaeddin
Şahgeldi Birader-i o	Melek bin Ta'meş	Hasan bin Muhammed	Ali bin Aliyar	

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 100 Kıymet 1400	Cevv Keyl 24 Kıymet 336	Erzen Keyl 108 Kıymet 1080	Resm-i Besatin 20
Öşür-i Çayır-ı Ra'aya 50	Öşür-i Yonca 80	Resm-i Tabuyı Zemin Ve Deştbanı 30	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 80
Çift Aded 5/2 Resm 308	Bennak Aded 7 Resm 126	Mücerred Aded 9 Resm 54	Yekun: 3564 [Vrk. 30-a]

Karye-i Cihangeşt tabii Göheriz (Görüz)

Çiftlik-i Halid Merd-i Tımar Öşür verir	Yusuf bin Behlül Çift	Can Ahmed Birader-i o Bennak	Derviş bin Abdal Çift	Abdal bin Şah Veli Bennak
Bestam bin Hamza Çift	Budak Birader-i o Bennak	Pir Hasan bin Şah Veli Çift	Resul Veled-i o Bennak	Hüseyin bin Can Ahmed Nim
Sultan bin Bedr Nim	İbrahim bin Can Ahmed Nim	Himmat bin Selatin Bennak	Yar Ahmed bin Memo Çift	Eminuddin Veled-i o Bennak
Piri bin Yar Ahmed Bennak	Piri bin Halil Nim	Pir Gayib bin Şah Veli Nim	Seydi Ali bin Şeyh Emir Bennak	Yusuf bin Ömer Çift
Şems bin Muhammed Nim	Koca Hüseyin Nim	Nureddin bin Koca Hüseyin Bennak	Can Ahmed Bin Sulto Çift	Gazi bin İnal Bennak
Seydi Ahmed bin Şeyh Ali Bennak	Bayram bin Şeyh Emir Çift			

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Şükri bin Behlül	Murid Birader-i o	Pir Veli bin Hamza	Şükrü bin Hasan	Safer Birader-i o [Vrk.30-b]
Pir Ali bin Can Ahmed	Enbar Beg bin Yar Ahmed	Cano bin Pir Gayib	Cafer bin Şeyh Emir	Kanber bin Şeyh Emir
Kalender bin Şeyh Emir	Şahgeldi bin Yusuf	Şah Veli bin Koca Hüseyin	Nazar bin Kasım	Mubarek bin Yar Ahmed
Piri bin Pir Veli	Zeyno bin Behlül			

el-Mahsul mine'l-humus

Gendüm Keyl 256/2 Kıymet 3591	Cevv Keyl 40 Kıymet 560	Erzen Keyl 152 Kıymet 1520	Kom Aded 6 Resm 360
Resm Besatin 30	Öşür-i Çayır-ı ra'aya 150	Resm-i Tapuy-ı Zemin ve Deştbanı 100	Niyabet ve Resm-i Arusiye 150
Çift Aded 11/2 Resm 644	Bennak Aded 11 Resm 198	Mücerred Aded 17 Resm 102	Yekün_____ 7405

Karye-i Şinek tabii Gökdere

Çiftlik-i Şahin bin Davud Öşür verir.	İzzeddin bin Çoban Çift	Han Ahmed bin İzzeddin Bennak	Şah Veli bin Halil Çift	Şah Kulu bin Muhammed Bennak [Vrk. 31-a]
---------------------------------------	-------------------------	-------------------------------	-------------------------	--

Tetimme-i Karye-i Şinek

Ahmed bin Davud Çift	Seydi bin Can Ahmed Nim	Hüseyin bin Maksud Bennak
----------------------	-------------------------	---------------------------

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Pir Hasan bin İzzeddin	Çelebi Birader-i o	Piri bin Halil	Muhammed bin Birader-i o	Ahmed bin Derviş
Hüseyin bin Ahmed	İbrahim bin Maksud			

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 227 Kıymet 3178 Resm-i Besatin 15	Cevv Keyl 30 Kıymet 420 Öşür-i Çayır-ı Re'aya 20	Erzen Keyl 123/2 Kıymet 1235 Öşür-i Penbe 48	Kom fi 60 Aded 2 Resm 120 Resm-i Tapuy-ı Zemin ve Deştbanı 40
Niyabet Ve Resm-i Arusiye 70	Öşür-i Cevz 40	Çift Aded 3/2 Resm 196	Bennak Aded 3 Resm 54
Mücerred Aded 7 Resm 42	Mezra'a-i Pervan mezkurun ahali-i karyenin mer'asıdır.	Yekün _____ 5478	[Vrk. 31-b]

Karye-i Bağvanik tabii Gökdere

Şems bin Çoban Çift	Şah Yusuf bin Şems Bennak	Arabşah bin Süleyman Çift	Şello bin Hoca Ali Bennak	Murad bin Şello Bennak
Piro bin Şello Bennak	Ali bin Pir Hasan Çift	Şah Hüseyin bin Elman Çift	Hüseyin Süveydilu Çift	Seydi bin Hoca Ali Bennak
Ali bin Şah Kubad Çift				

Mücerredan-ı karye-i mezkure

Han Ali bin Süleyman	Aziz Birader-i o	Cano bin Hüseyin	Muso bin Seydi	Yunus Birader-i o
----------------------	------------------	------------------	----------------	-------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 55 Kıymet 2170 Resm-i Besatin 20	Cevv Keyl 20 Kıymet 280 Öşür-i Penbe 150	Erzen Keyl 80 Kıymet 800 Hass-ı Çayır 80	Kom fi 60 Aded 4 Resm 240 Öşür-i Çayır-ı raaya 150 [Vrk. 32-a]
--	--	--	--

Tetimme-i Karye-i Bağvanik (Puêğ)

Resm-i Tapuyı zemin Ve deştbanı 50	Niyabet ve resm-i Arusiye 120	Öşür-i Cevz ve Sıb 60	Çift Aded 6 Resm 336
Bennak Aded 5 Resm 90	Mücerred Aded 5 Resm 30	Yekün _____ 4576	

Karye-i Uyum Ağca tabi Pueğ

Çiftlik-i Yar Ahmed Merd-i Tımar Öşür verir	Kul Ahmed Birader-i o Bennak	Şah Muhammed Birader-i o Bennak	Ramazan bin Ali Bennak	Tahir bin Ramazan Bennak
Budak bin Bor Nim	İlyas bin Budak Bennak	Hasan bin Altun Çift	Süvar bin Hasan Bennak	Pir Ali bin Maksud Çift
Hüseyin Kuli Birader-i o Nim	İsfendiyyar bin Muro Çift			

Mücerredan-ı Karye-i mezkure

Mahmo bin Budak	Endo Birader-i o	Yar Ali bin Maksud	[Vrk. 32-b]
-----------------	------------------	--------------------	-------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 144 Kıymet 2016	Cevv Keyl 14 Kıymet 196	Erzen Keyl 180 Kıymet 1800	Kom Aded 1 Resm 60
Resm-i Besatin 30	Resm-i Kevare 30	Resm-i Tabuyı zemin Ve deştbanı 30	Niyabet Ve resm-i Arusiye 90
Öşür-i Cevz 80	Öşür-i Çayır-ı ra'aya 100	Çift Aded 4 Resm 124	Bennak Aded 6 Resm 108
Mücerred 3 Resm 18	Yekün _____ 4782		

Karye-i Madrak-ı Sufla tabii Çevlik

İhtiyar bin Vartan	Hızır Şah Birader-i o	Donabid Birader-i o	Kürd Beg bin Sepanus	Avanis bin Grebid
Gurgik bin Avanis	Haçık Birader-i o	Gencik bin Serkis	Serkis bin Gencik	Emirhayr bin Serkis
Gurgik bin Şirşeh	Gurgik bin Denkik	Halife bin Kara	Emir Bey bin Ubeyd	Mirican Dinkik [Vrk. 33-a]

Tetimme-i Karye-i Madrak-ı Sufla

Murad bin Dinkik	Murad bin Heyder	Emirhayr bin Kara Murad	Gurgik bin Gragos	Estepik bin Grapis
Mirican bin Harabid	Eşref bin Sefer	Suhamon bin Kara-.bid		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Ali Şenk bin Sepanus	Gurgik bin Sadka	Gajok bin Ali Sil	Sepanus bin Avanis	Sevkas bin Gencik
Buğduser Birader-i o	Grebid bin Emirhayr	Dunik bin Yakub	Minas bin Danikik	Ergil bin Kara
Ergil bin Emir Beg	Sihak bin Koçek	Esderik bin Mihter	Avik Birader-i o	Grekos bin Kara Murad
Kazerik bin Mihter				

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 640 Kıymet 8960	Erzen Keyl 240 Kıymet 2400	Altı ay yürür Asiyab Bab 1 Resm 30	Resm-i Besatin 30
Resm-i tapuyı zemin ve deştbanı 100	Öşür-i Çayırı ra'aya 50	Öşür- ü Penbe 100	Niyabet Ve resm-i Arusiye 220 [Vrk. 33-b]
Bağat-ı Beher 100 Fî 6 Tekek (Teğek) 1000 Resm 60	Kom 1 Resm 60	İспенç-i Gebran Hane 23	İспенç-i mücerredan 16 Resm 1113
Mezra'a-i Sarvan ve Kal'acık ve Karmaz maa: Orduyî Bazari: mezkur mezra'a ehl-i karyenin ekinliğidir. Yekün13123			

Karye-i Mezra'a tabi-i Şeftalu

Karo bin Muhammed Çift	Habib bin Muhammed Nim	Hamza bin Necm Nim	Şems Birader-i o Nim	Muhammed bin Ömeran Çift
Allo bin Muhammed Bennak	Muhammed bin Şems Çift	Devletyar Birader-i o Bennak	Kuli bin Abdal Nim	

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Cano bin Muhammed	İsfendiyar Birader-i o	Seydi bin Necm	Şems bin Şems	Hüseyin bin Muhammed
Yar Ahmed bin Necm				

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 80 Kıymet 1120	Erzen Keyl 145 Kıymet 1450	Kom Aded 1 Resm 60 [Vrk. 34-a]	Resm-i Tapuyı zemin ve deştbanı 30
-------------------------------------	----------------------------	--------------------------------	------------------------------------

Tetimme-i Karye-i Mezra'a

Niyabet Ve Resm-i Arusiye 100	Öşür-i Cevz 20	Resm-i besatin 30	Resm-i Kevare 30
Çift Aded 4/2 Resm 252	Bennak Aded 3 Resm 54	Mücerred Aded 6 Resm 36	Yekün 3182

Karye-i Şîn tabii Zikdelü

Çiftlik-i Molla Nur Ali Öşür verir	Hacı bin Veli Nim	Behlül bin Şeyh Nim	İsfendiyar bin Bubo Nim	Yusuf bin İsfendiyar Bennak
Bilal Kethüda Çift	Bubo bin Şah Hüseyin Nim	Ali bin Musa Çift	İlyas bin Davud Çift	Cemo Birader-i o Bennak
Şah Kubad bin Ali Nim	Şemo bin Ali Bennak	Abdürrezak bin Şah Veli Çift	Seyyid Ali bin İbrahim Nim	Pir Ali bin Ali Nim
Allahverdi bin Pir Ali Bennak	Ömer bin Davud Bennak	Halil bin Pir Ali Nim	Yusuf bin Alidin Nim	Han Ahmed bin Şah Veli Bennak

İbrahim bin Şah Veli Nim	Şahgeldi bin İbrahim Bennak	Beşaret bin Muhammed Nim	Bahaeddin bin Pir Hasan Bennak	Ömer bin Bahaeddin Çift
Hallo bin Cemo Bennak	Kasım bin Şah Hasan Bennak	Tur Ali bin Ali Bennak	Devletyar bin Muhassal-ulum Bennak	Ali bin Nur Ali Bennak [Vrk. 34-b]
Şemo bin Şeyho Nim	Musa bin Şah Hüseyin Bennak	Yakub bin Halil Bennak	Yar Ali bin Ali Bennak	Molla Kuli Bennak

Mücerredan-ı Karye-i mezkure

Ali bin Hacı	Yakub bin İsfendiyar	Can Ahmed bin Yubo (İbrahim)	Yar Ahmed Birader-i o	Şemseddin Birader-i o
Mir Zeyneddin Birader-i o	Elvend bin İlyas	Hallo bin Cemo	Bestam bin Ali	Muhammed bin Ali
Bayram Birader-i o	Üveys bin Ali	Elvend bin Abdürrezak	Şah Veli bin İbrahim	Şeyho bin İbrahim
Dosti bin İbrahim	Çelebi bin Muhammed	Yusuf Birader-i o	Yusuf bin Bahaeddin	Muhammed bin Hallo
Mahmud Birader-i o	Elvend Birader-i o	Muhammed Ali bin Kasım	Seyyid Ahmed bin Kasım	Abdal bin Tur Ali
Şeham Birader-i o	Gurçi? bin Nur Ali	Cihan Beg bin Şah Hüseyin	Şahab bin Ali	Şahveled bin Bilal
Şahsuvar Birader-i o	Mir Can bin Bilal	Yunus bin Muhammed	[Vrk. 35-a]	

Tetimme-i Karye-i Şîn el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 168 Kıymet 2352	Cevv Keyl 50 Kıymet 700	Erzen Keyl 100 Kıymet 1000	Kom Fi 60 Aded 10 Resm 600
Altı ay yürür Resm-i Asiyab Bab 3 Resm 90	Resm-i Tabuyı zemin Ve deştbanı 80	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 200	Öşür-i cevz 100

Öşür-i Sıb 10	Resmî Besatin 20	Çift Aded 11 Resm 616	Bennak Aded 17 Resm 306
Mücerred Aded 33 Resm 198			Yekün 6272

Karye-i Fakra (Fahran) tabii Çevlik

Seyyid Ali bin Devletşah Çift	Nur Ali Birader-i o Nim	Muş Ali bin Maksud Nim	Hasan Ali bin Mübarek Çift	Pir Muhammed bin Nur Ali Nim
Muhammed bin Pir Veli Çift	Şellu bin Çelebi Bennak	Şahveled bin Seyyid Ali Nim	Hasık bin Ahmed Bennak	Kasım bin Ömer Bennak [Vrk. 35-b]
Murad bin Hasan Bennak	Budak bin Muhammed Çift	Şemseddin bin Budak Bennak		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Pir Hüseyin bin Nur Ali	İlyas Birader-i o	Kuli bin Ahmed	Seydi bin Budak	Kenu-feriş bin Davud
----------------------------	----------------------	-------------------	--------------------	-------------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 320 Kıymet 4480	Cevv Keyl 10 Kıymet 140	Erzen Keyl 80 Kıymet 800	Kom Aded 5 Resm 300
Öşür-i Çayır-ı ra'aya 30	Resm-i Tapuyı zemin Ve deştbanı 30	Niyabet Ve resm-i Arusiye 100	Çift Aded 6 Resm 336
Bennak Aded 5 Resm 90	Mücerred Aded 5 Resm 30	Yekün 6336	

Karye-i Parçağ tabii Zikdere (Zikte)

Nazar bin Osman Nim	Hannak bin Hüseyin Nim	Bilal bin Zekeriya Nim	Ali bin Zekeriya Nim	Şahveled bin Hasan Nim [Vrk..36-a]
---------------------------	------------------------------	------------------------------	----------------------------	--

Tetimme-i Karyei- Parçağ

Hacı bin Davud Nim	Muhammed Ali bin Hacı Bennak	Kasım bin Hacı Bennak	Karaman bin İskender Bennak	Hano bin Muhammed Bennak
Şemo bin Muso Bennak	Maksud bin Hasan Çift	Çelebi Veled-i o Bennak	Veli bin Musa Çift	

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Kanber bin Hüseyin	Haydar bin Bilal	Necm bin Ali	Seydo bin Hacı	Devletyar bin Hacı
İzzeddin bin Musa	Nur Ali (bin) Maksud			

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 70 Kıymet 980	Cevv Keyl 15 Kıymet 210	Erzen Keyl 145 Kıymet 1450	Kom fi 60 Aded 5 Resm 300
Resm-i Besatin 20	Resm-i Tapuyı zemin ve deştbanı 30	Niyabet ve resm-i Arusiye 120	Öşür-i ceviz ve sıb 110
Öşür-i penbe 20	Çift aded 5 Resm 280	Bennak aded 6 Resm 108	Mücerred Aded 7 Resm 42
Yekün 3670 [Vrk..36-b]			

Karye-i (Haçan) tabii Zikdelü

Bekir Ali bin Şah Kulî Çift	Halid bin Halil Nim	Nazar bin Halil Nim	Veli bin Koç Nim	Bilal bin Seydi Nim
Yunus Veled-i o Bennak	Kasım bin Seydi Bennak	Hıdır bin Osman Bennak	Ali bin Hıdır Bennak	Bayezid bin Şemo Bennak
Mudo bin Zeyno Nim	İbrahim bin Ali Bennak	Ali bin Garsi Bennak	Gayni bin Mami Bennak	Süvar bin Veli Bennak
Pir Ali bin Şehab Nim	Pir Veli bin Şah Kuli Bennak	Alişeh bin Yakub Nim	Ahmed (bin) Can Nim	Şemo bin Zeyno Nim
Budak Veled-i o Bennak	İbrahim bin Pir Ahmed Nim	Süvar bin Müsafir Nim	Kasım bin Şahveled Bennak	Piri bin Kasım Nim
Alu bin Hano Bennak	Piro bin Alu Bennak	Veli bin Davud Nim	Davud bin Zeyno Nim	İsfendiyyar bin Cemo Bennak
Derman bin Hüseyin Bennak	Maksud bin Veli Bennak			

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure [Vrk..37-a]
Tetimme-i Karye-i Haçan

Has-bin Has	Yunus bin Nazar	Hoca Ali bin Pir Ali	Muhammed bin Şah Kulî	Muhammed bin Can
Halef bin Şemo	Hoca Ali bin Pir Ahmed	Belo bin Şahveled		

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 168 Kıymet 2352	Cevv Keyl 50 Kıymet 700	Erzen Keyl 100 Kıymet 1000	Kom Aded 7 Resm 420
Altı ay yürür Asiyab Bab 1 Resm 30	Resm Tapuyı zemin Ve deştbanı 70	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 400	Öşür-i Cevz ve sîb 100
Resm-i Kevare 20	Resm-i Besatin 30	Çift Aded 8 Resm 448	Bennak Aded 17 Resm 306
Mücerred Aded 8 Resm 48	Yekün_____ 5924		

Karye-i Cansur-u Sufla tabii Zikdelü

Ali bin İsmail Nim	Çiftlik- i Şahin merd-i Tımar öşür verir	Abdal bin Davud Çift	Kulî bin Şemo Nim	Hoca Ali bin Süvar Nim [Vrk. 37-b]
Süvar bin Davud Bennak	Gayni bin Ömer Çift			

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Şahveled bin Süvar	Derman bin Şahab
-----------------------	---------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 110 Kıymet 1540	Cevv Keyl 25 Kıymet 350	Erzen Keyl 142 Kıymet 1420	Kom Aded 3 Resm 180
---	-------------------------------------	--	---------------------------------

Resm-i Besatin 40	Resm-i Tapuyı zemin ve deştbanı 30	Niyabet Ve resm-i Arusiye 116	Öşür-i Cevz ve sîb (sîv) 100
Çift Aded 3/2 Resm 196	Bennak Aded 1 Resm 18	Mücerred Aded 2 Resm 12	Yekün____ 4002

Karye-i Gülşin-i Ulya tabii Zikdelü

İsfendiyar bin Kasım Çift	Muhammed Birader-i o Çift	Seydi bin Hasan Bennak	Hasan bin Nasır Bennak	Süvar bin Nasır Nim [Vrk..38-a]
------------------------------------	---------------------------------	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

Tetimme-i Karye-i Gülşin-i ulya

Yakub bin Mahmud Bennak	Bahaeddin (bin) Şahab Bennak	Budak bin Davud Nim	Celaeddin bin Ali Nim	Murad bin Celaeddin Bennak
Hüseyin bin Maksud Bennak	Can Ahmed bin Maksud Çift	Şahveli bin Bahaeddin Bennak		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Karo bin Süvar	Nazar bin Süvar	Behlül (bin) Celaeddin	Yusuf Birader-i o
-------------------	--------------------	---------------------------	----------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 96 Kıymet 1344	Cevv Keyl 20 Kıymet 280	Erzen Keyl 60 Kıymet 600	Kom Aded 3 Resm 180
Resm-i Kevare 30	Resm-i Tapuyı zemin ve Deştbanı 40	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 100	Resm-i Besatin 10

Öşür-i Çayır-ı ra'aya 10	Öşür-i Cevz ve sîb (sîv) 70	Çift Aded 4/2 Resm 252	Bennak Aded 7 Resm 126
Mücerred Aded 4 Resm 24	Yekün____ 3066 [Vrk.. 38-b]		

**Karye-i Gülşin-i Sufla tabii Zikdelü:
Mezkur karye haricden dahi ziraat olunur**

Çiftlik-i Ahmed bin Bayezid Öşür verir	Hasan bin Yusuf Bennak	Muhammed bin Tur Ali Bennak
---	------------------------------	-----------------------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 48 Kıymet 672	Cevv Keyl 19 Kıymet 266	Erzen Keyl 30 Kıymet 300	Kom Aded 1 Resm 60
Öşür-i Cevz ve sîb 30	Niyabet ve resm-i Arusiye 30	Bennak Aded 2 Resm 36	Yekün____ 1394

Karye-i Ermutak-ı Ulya tabii Göheriz

Çiftlik-i Şeyhi bin Himmet Öşür verir	Şemo Birader-i o Bennak	Hüseyin Birader-i o Bennak	Hasan Birader-i o Bennak	Haco bin Kalender Çift
Kuli bin Haco Bennak	Şahveli bin Kuli Bennak	Hızır bin Seyfo Çift	Hasan Ali bin Haco Çift	Hoca Ali bin Devletşah Çift
Hobyar bin Yusuf Bennak	Gazi bin Pir Ömer Çift	Sıdkı bin Gazi Bennak	Veli bin Hacı Musa Çift	Piri bin Musa Nim [Vrk..39-a]

Tetimme-i Ermutak-ı Ulya

Şemo bin Musa Bennak	İbrahim bin Maksud Bennak	Eminuddin Birader-i o Bennak	Murad bin Maksud Nim	Davud bin Muhammed Çift
Behlül bin Cemo Çift	Yakub Birader-i o Bennak	İlyas bin Hındo ? Bennak	Çiftlik-i Şahvelî bin Bayram merdüm-i Sultan Ahmed Bey öşür verir	Budak bin Şemo Çift
Seydi bin Budak Bennak				

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Alışah bin Pimet	Şahkubad Birader-i o	Zeyneddin Birader-i o	Kulihan bin Seyfo	Hoca Ali bin Haco
İlyas bin Birader-i o	Yar Ahmed bin Gazi	Remo bin Musa	Kubad bin Cemo	

el-Mahsul-ı mine'l-hums

Gendüm Keyl 216 Kıymet 3024	Cevv Keyl 30 Kıymet 420	Erzen Keyl 211/2 Kıymet 2115	Kom Aded 1 Resm 60
Resm-i besatin 50	An-nisf Çayır-ı Boyek 75	Resm-i tabuyı zemin Ve deştbanı 100	Niyabet ve resm-i Arusiye 200 [Vrk.39-b]
Öşür-i Cevz 50	Çift Aded 10 Resm 560	Bennak Aded 13 Resm 234	Mücerred Aded 10 Resm 60
Yekün 6948			

Karye-i Çan tabii Sivkâri (Sêkârûn)

Şeyh Meyal bin Cafer Çift	Piri bin Ömer Çift	Şeyhi bin Piri Bennak	Nur Ali bin Hüseyin Çift	Hasan bin Nur Ali Bennak
Kara bin Yahya Beg Çift	Çoban bin İvad Bennak	Şehreman Birader-i o Bennak	İlyas bin Yakub Nim	Karo bin Yaramış Çift
Yaramış bin Muro Bennak	Yakub bin Muro Bennak	Hasan bin Arabşah Çift	Şeyh Emir bin Hasan Bennak	Bilal Birader-i o Bennak
Yakub bin Ali Bennak	Sevilmiş bin Hasan Çift	Ferid bin Arabşah Bennak		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Şah Hüseyin bin Piri	Keki bin İvad	Budak bin Muro	Mahmud bin Muro	Pir Muhammed bin Ahmed[Vrk..40-a]
----------------------	---------------	----------------	-----------------	-----------------------------------

Tetimme-i Karye-i Çan

Muş Ali bin Hasan	hoşgeldi bin Hasan	Rüstem Birader-i o
-------------------	--------------------	--------------------

el-Mahsul-ı mine'l-hums

Gendüm Keyl 215/2 Kıymet 3017	Cevv Keyl 20 Kıymet 280	Erzen Keyl 180 Kıymet 1800	Kom Aded 5 Resm 300
Resm-i Tabuy-ı Zemin ve Deştbanı 100	Niyabet Ve resm-i Arusiye 200	Öşür-i Çayır ve ra'aya 150	Öşür-i Cevz 30
Hassa Çayır 1 Hasıl 150	Çift Aded 7/2 Resm 420	Bennak Aded 10 Resm 180	Mücerred Aded 8 Resm 48
Yekün 6675			

Karye-i Ermutak-ı Pir Ahmed tabii Göheriz (Görüz)

Seyyid Ahmed bin Pir Ahmed Çift	İsfendiyar bin Pir Ali Çift	Ali bin Pir Ahmed Bennak	İsfendiyar bin Halil Nim	Süvar bin Halil Nim
Murad bin Halil Nim	Can bin Hamza Çift	Can Ali bin Seydi Nim	Şeyh Emir Birader-i o Bennak	Yar Ali bin Muro Bennak

[Vrk. 40-b]

Şah Veled Birader-i o Bennak	Cemo bin Halil Nim	Memo bin Muhammed Nim	Tarhan bin Kara Çift	Muhammed bin Devletşah Bennak
Şeyho bin. İsfendiyar Bennak	Pir Hüseyin bin Büro Çift	Kalender bin Ali Nim	Şemsettin b. Piro Ahmet Nim	Hobiyar bin Halil Nim
Şah Hüseyin bin Piro Çift	Pir Veli bin Piro Çift	Muhammed Ali bin Piro Bennak		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Şeyhi bin Seyyid Ahmet	Suvar bin Muro	Şah Kubad Birader-i o	Haydar bin İsfendiyar	Şah Mir bin Cabo
---------------------------	-------------------	--------------------------	--------------------------	---------------------

el-Mahsul minel Hums

Gendüm Keyl 145 Kıymet 2030	Cevv Keyl 20 Kıymet 280	Erzen Keyl 150 Kıymet 1500	Kom Aded 2 Resm 120
Resm-i Besatin 30	Öşür-i Çayir-i Reaya 130	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 50	Niyabet ve Resm-i Arusiye 220
Öşr-ı cevz 70	Çift aded-11/2 Resm 644	Beennak Aded 7 Resm 126	Mücerred Aded 5 Resm 30
Yekun: 5230			

Karye-i Kamışlu Tabi'i Göheriz (Görüz) [Vrk. 41-a]

Pir Ali bin Devletşah Çift	Şeyh Muhammed bin Halil Nim	Can Ahmet bin Suvar Nim	Mubarek bin Şemo Çift	Beşaret bin Sultan Çift
Mecnun bin Koçi Bennak	Hüseyin bin Maksud Bennak	Şems bin Pir Ahmed Bennak	Şeyh Emir bin Piro Çift	Şemseddin bin Piro Bennak
Çelebi Birader-i o Bennak	Ğazi Birader-i o Bennak			

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Köçe bin Suvar	Seyyid Ali bin Piro	Ali Birader-i o
-------------------	------------------------	--------------------

El mahsul minel Hums

Gendüm Keyl 92/2 Kıymet 1295	Cevv Keyl 15 Kıymet 210	Erzen Keyl 30 Kıymet 300	Kom fi 60 Aded 4 Resm 240
Asyab Bab 1 Resm 30	Resm-i tapuy-ı Zemin ve deştbanı 50	Niyabet ve Resm-i arusiye 200	Resm-i Besatin 20

[Vrk.41-b]

Öşür-i Penbe Men 5 Kıymet 60	Öşür-i sıb 10	Çift Aded 5 Resm 280	Bennak Aded 6 Resm 108	
Mücerred Aded 3 Resm 18	Yekun 2821			[Vrk. 41 a]

Karye-i Nazik-i Bala Tabi'i Çevlik

İskender b. Yusuf Çift.	Mendo Birader-i o Bennak	Ahmet bin Muhammed Ali Nim	Şello bin Şeyho Nim	Yar Ali bin Yusuf Çift
Abdal b. Subhan Çift	Dede bin Nur Ali Çift	Devlet Yar bin Şeyh Ali Nim	Şah Budak bin Yar Ahmet Nim	Elvend bin Yar Ahmed Bennak
Haco bin Yar Ali Bennak	Sultan Ahmet bin Şeyh Ali Çift	Ali han bin Yar Ali Bennak	Haco bin Hasan Çift	Han Ahmed bin Zazi Bennak
Pir Veli bin Seydi Çift	Kılınc b. Suvar Bennak			

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

İsmail bin İskender	Yusuf Birader-i o	Şeyh Davud bin Şemo	Piro bin Yar Ahmed	Murad bin İskender
---------------------	-------------------	---------------------	--------------------	--------------------

[Vrk. 42-a]**Tetimme-i Karye-i Nazik-i Bala**

Şah Verdi bin Halid	Rüstem bin Muro	Hasan bin Pir Veli	Maksud bin Mahmud	Koreş bin Subhan
---------------------	-----------------	--------------------	-------------------	------------------

el-Mahsul minel Hums

Gendum Keyl 139/2 Kıymet 1953	Cevv Keyl 36 Kıymet 504	Erzen Keyl 200 Kıymet 2000	Kom Aded 2 Resm 120
Öşür-i penbe 240	Resm-i besatin 150	Resm-i tapuyi Zemin ve Deştani 100	Niyabet ve Resm-i Arusiye 200
Öşür-i Çayır-i Ra'aya 40	Öşür-i Beye (Ayva) 21	Çift Aded 9 Resm 504	Bennak Aded 6 Resm 108
Mücerred Aded 10 Resm 60	Yekun 6000		

Karye-i Söğütlü Namı- Diğer Karonik Tabi'i Gökdere

Şeyh Emir b. Pir Veli çift	Hüseyin Ali b. Pir Veli Bennak	Kasım b. Muhammed Bennak
----------------------------	--------------------------------	--------------------------

El-Mahsul mine'l-Hums

Gendum Keyl 11 Kıymet 154	Erzen Keyl 50 Kıymet 5000	Kom Aded 2 Resm 120	Resm-i Besatin 10
---------------------------	---------------------------	---------------------	-------------------

[Vrk. 42-b]

Öşür-i penbe 48	Resm-i tapuyi Zemin ve Deştani 30	Niyabet ve Resm-i Arusiye 50	Çift Aded 1 Resm 56
Bennak Aded 2 Resm 36	Yekun 1004		

Karye-i Nazik-i Zir Tabi'i Çevlik

Pir Veli bin Seydi Çift	Eyyüb bin Mustafa Çift	Kulu bin Kasım Nim	Zeyno bin Şemo Çift	Halid bin Yusuf Çift
Davud bin Mustafa Bennak	Haydar bin Davud Bennak	Memo bin Zeyno Bennak	Mahmud b. Şahveli çift	Hoca Ali bin Abdal Bennak
Cano bin Cemal Çift	Şemo bin İbrahim Nim	Maksud bin Veli Çift	Yusuf bin Mahmo Nim	Veled bin Şahveli Nim
Jaji bin Mura Nim				

Mücerredan-ı karyei mezkure

Veled bin Halid	Alo bin Zeyno	Veli bin Suvar	Şelo bin Ali	Şemo bin Mahmud
-----------------	---------------	----------------	--------------	-----------------

[Vrk. 43-a]
Tetimme-i Karye-i Nazik-i Zir

Muhammed bin Cano	Hüseyin b. Veli	Muhammed b. Yusuf	Nazar Birader-i o
-------------------	-----------------	-------------------	-------------------

El-mahsul mine'l-Hums

Gendüm Keyl 114 Kıymet 1596	Cevv Keyl 36 Kıymet 504	Erzen Keyl 100 Kıymet 1000	Kom Aded 2 Resm 120
Öşür-i penbe 240	Resm-i Besatin 150	Öşür-i Çayir-i reaya 30	Öşür-i Beye 20
Resm-i tapuy-i zemin ve deştbanı 100	Niyabet ve Resm-i Arusiye 200	Çift Aded 9/2 Resm 532	Bennak Aded 4 Resm 72
Mücerred Aded 9 Resm 54	Yekun 4618		

Karye-i Çanimerg Tabi' Çolık- Zeamet

Kasım bin Hamid Çift	Pazuk bin Kasım Bennak	Yakup bin Hubo Çift	Ferruhzade bin Zeyno Çift	Hasbeg bin Birader-i o Bennak
Budak b. Piri Bennak	Bayezid b. Ömer Çift	Maksud b. Amik Çift	Derviş ali Birader-i o Bennak	İsfendiyyar bin Ömeri Çift [Vrk.43-b]

Veled bin Şah Hüseyin Bennak	Kürd Ali bin Hubo Nim	Seyyid Ahmed bin Şeyh Ahmed Çift	Nizam bin Han Ahmed Nim	Zeyneddin bin Derman Çift
------------------------------	-----------------------	----------------------------------	-------------------------	---------------------------

Muhammed Ali Veled-i o Bennak	Yakub İgnelu Çift	Pir Gaib bin Şahab Çift	Şahverdi bin Pir Gaib Bennak	Haydar bin Piri Nim
-------------------------------	-------------------	-------------------------	------------------------------	---------------------

Salâtın bin Perdeli Nim	Yakup bin Seyyid Ahmed Bennak	Elvend bin Kasım Bennak	Pir Seyyid bin Devletşah Çift	Yar Ahmed bin Bilal Nim
Bilal bin Yar Ahmed Bennak	Budak bin Halil Bennak	İyas bin Kasım Bennak	Elman bin Kasım Bennak	

Müceredan-i Karye-i Mezkure

Halid bin Seyyid Ahmed	Rınd Ali bin Can Ahmed	Şahgeldi bin Pir Gaib	Murad bin Yakub	Memo bin Seyyid Ahmed
Suvar bin Can Ahmed				

El-Mahsul mine'l-Hums

Gendüm Keyl 170 Kıymet 2380	Cevv Keyl 30 Kıymet 4020	Erzen Keyl 135 Kıymet 1350	Kom fi 60 Aded 7 Resm 420
-----------------------------	--------------------------	----------------------------	---------------------------

[Vrk. 44-a]
Tetimme-i Karye-i Çanimerg

Öşür-i penbe 180	Resm-i besatin 30	Resm-i tapuy-i zemin ve deştbanı 100
Niyabet ve Resm-i Arusiye 260	Çift Aded 13/2 Resm 756	Bennak Aded 13 Resm 234
Mücerred Aded 6 Resm 36	Mezra'ayı Hırtala mezkur köyün ekinliğidir.	Yekun 6166

Mezra'ayı Az ma'a mezra'ayı Sezzerin der kurb-ü karye-i Fakra

Çiftlik-i derviş bin Davud öşür verir.	Çiftlik-i Nurali bin Maksud öşür verir
---	---

el-Mahsul mine'l-Hums

Gendüm Keyl 20 Kıymet 280	Erzen Keyl 20 Kıymet 200	Kom-ı Derviş 1 Resm 60	Kom-ı Nurali 1 Resm 60
---------------------------------------	--------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

[Vrk. 44-b]

[Bervchi] bedel Kom Aded 1 Resm 60	Der tasarruf-ı Derviş ve Nurali	Yekun 660
---	---------------------------------	--------------

Karye-i Cansur-ı Ulya Tabi'-i Zikdelü

Hüseyin bin Mahmud Çift	Suvar Birader-i o Çift	Abdal Birader-i o Bennak	Yusuf Birader-i o Bennak	Kuli Birader-i o Bennak
Gazi b. Maksud Bennak	Haydar bin Ali Bennak	Ömer bin Suvar Bennak.	Mahmud bin Suvar Mücerred	Hano bin Suvar Mücerred
Yakup bin Suvar Mücerred				

Gebran

Toros bin Bumik	Musis bin Avanus	Gregosi bin Musis	Domik bin Bumik	Vartik bin Bumik
Gorgik bin Harabit	Murad bin Bedros	Gorgik bin Avanus	Petros Birader-i o	Andrik bin Tanil

[Vrk.45-a] Tetimme-i Cansur-i Ulya

Grebid bin Andrik	Tanil bin Andrik	Gregos bin Safer	Halife bin Hernid	Gorgik Birader-i o
Seponus b. Haçiklu	Andrik b. Sepanus	Gregos b. Kertik	Yuvadid Birader-i o	Serkis b. Derderik
Arakil bin Tanik	Bedros bin Şehreman	Gregos bin Maksud	Şehamir Birader-i o	Eserdik bin Şehreman
Mihter bin Veled-i o	Gregos Birader-i o	Serkis bin Perud	Begos bin Sergis	Ekop bin Perud
Mardros bin Goherik	Arapşah b. Herebid	Herebid b. Arapşah	Yakup bin Şirek	Murad bin Huseynik
Avanus b. Murad	Sergis b. Murad	Grebit b. Perok	Perok bin Hirebid	Haçik Birader-i o
Nermenuk bin İskender	Derviş bin Nermenuk	Murad bin Niş	Gregos bin Niş	Şaderif bin Bedros
Ezd Veled-i o	Yunus bin Haçik	Harebid bin Mihter	David bin Haçiklu	Bedros bin Davud
Gregos bin Haçiklu	Belo bin Memo	Veseltik bin Haçik	Zamik bin İskender	Gregos bin Danikik

[Vrk.46-a]

Bizar bin Haçik	Şirok bin Haçik	Sergis Veled-i o	Maksud bin Mıgırdiç	Girebid bin Keşiş
-----------------	-----------------	---------------------	---------------------	-------------------

Müceredan-ı Karye-i Mezkure

Mıgırdiç bin Musis	Murad Birader-i o	Haçik bin Murad	Merdros bin Murad	Bedros bin Murad
--------------------	----------------------	-----------------	-------------------	------------------

Aragil bin Andrik	Muluk bin Avanis	Haçik bin Sefer	Murad bin Sepanos	Melko bin Serkis
Gırtek bin Puvadid	Tanil bin Arakil	Melekon Birader-i o	Şehreman bin Andrik	Gregos bin Arapşah
Greibit bin Murad	Halife bin Murad	Vartik bin Garmenok	Sergis bin Şadrif	Home bin Şarik
Buğdasar bin Haçik	Andrik bin Mıgırdıç	Halife Birader-i o	Minas bin Bedros	Gregos bin Murad
Markeri bin Yakub				

el-Mahsul mine'l-Hums

Gendüm Keyl 200 Kıymet 2800	Cevv Keyl 60 Kıymet 840	Erzen Keyl 150 Kıymet 1500	Altı ay yürür asiyab Bab 2 Resm 60 [Vrk 46-a]
-----------------------------	-------------------------	----------------------------	---

Tetimme-i Karye-i Cansur-i Ulya

Resm-i tapuyu Zemin ve Deştbanı 200	Kom-ı Hasanan fi 60 Aded 3 Resm 180	Kom-ı Reaya Aded 7 Resm 420	Resm-i Besatin 50
Niyabet Ve Resm-i Arusiye 400	Çift Aded 2 Resm 112	Bennak Aded 6 Resm 108	Mucerrred Aded 3 Resm 18
İspenc-i gebran Hane 60 Resm 2510	İspenc-i Mücerredan 26	Mukataai Boyahane An yedi Karvandrik 1000	Resm-i Kevare (kovan) 45

Mezra'a-i Pencıyan ve Mezra'a-i Dillîn ve Mezra'a-i Tûs ve Mezra'a-i Veyallir ve Mezra'a-i Pueğ: Mezbur köyün ekinliğidir.

Yekun: 10243

Karye-i Ağpik tabi' Sivkârî

Muhammed bin Davud Çift	Hasan Ali bin Pir Muhammed Çift	Pir Ali bin Hasan Ali Bennak	Fahro bin Bayazid Nim	Şah Hüseyin bin Fahro Bennak
Ali bin Pir Ali Çift	Suvar bin Mahseru Bennak	Şeyhi bin Pir Muhammed Çift	Murad bin Şeyhi Bennak	Avdo Birader-i o
Gazi bin Ali Bennak	Zeynel bin Hasan Çift	Kuli bin Maksud Nim	Hano Birader-i o Bennak	Beko Birader-i o Bennak
Keco Birader-i o Bennak	Seydi bin Maksud Bennak	Şahverdi bin Hasan Nim	Piri bin Şemo Çift	Muhammed Ali bin Piro Çift [Vrk. 46-b]

Şah Veli ibin Pir Gayib Nim	Şah Kuli bin Şemo Çift	Şeyh Emir bin Şah Kuli Bennak	Devletyar Birader-i o Bennak	Hallo bin Behlül Çift
Yar Ahmed Birader-i o Bennak	Mir Ahmed bin Davud Çift	Şah Veli bin Osman Bennak	Has Beg bin Şah Veli Bennak	Mikail Amizade-i Piri Bennak
Karo bin Osman Çift	Hano bin Osman Çift	Muhammed Birader-i o Bennak	Maksud Ali bin Osman Çift	Ali Naib bin Tenik Nim
Maksud bin Halil Nim	Gazi bin Masver Nim	Bestam bin Hallo Çift	Çiftlik-i Piri Mansur Merd-i tımar. Öşür verir	

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Şahveled bin Fahro	Cankeşan bin Ali	Ferid bin Şah Kuli	Piro bin Behlül	Budak bin Şahveli
Süvar Birader-i o	Süleyman bin Muro	Memo bin Halil	Halid bin Gazi	Hamo bin Süvar
Cafer bin Süvar	Can Ahmed bin Piri	Kasım Birader-i o	Kuli Birader-i o	Süleyman bin Ali

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 210 Kıymet 2940	Cevv Keyl 30 Kıymet 420	Erzen Keyl 44 Kıymet 440	Kom Aded 6 Resm 360 [Vrk.47-a]
-----------------------------	-------------------------	--------------------------	--------------------------------

Tetimme-i Karye-i Ağnik

Öşür-i Çayır-ı ra'aya 70	Niyabet Ve resm-i Arusiye 400	Resm-i Tapuyı zemin ve deştbanı 100	Öşür-i Cevz 150
Resm-i Besatin 30	Çift Aded 17/2 Resm 980	Bennak Aded 17 Resm 306	Mücerred 15 Resm 90
Yekün 6286			

Karye-i Çorelik (Çölêk) tabii Gökdere

Halil bin Şahveli Nim	Hobyar bin Muhammed Çift	Sultan bin Hızır Çift	İsfendiyar bin Muhammed Bennak	Maksud Birader-i o Bennak
Süleyman bin Şemo Çift	Şah Kubad bin Can Ahmed Bennak	Ağa Can bin Şemo Çift	İskender bin Pir Kuli Nim	İsfendiyar bin Muro Çift
Ağa Can bin Şahveli Nim				

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Maksud bin Sultan	Behlül bin Muhammed	Yar Ahmed bin Hobyar	Kuli Birader-i o	Alışan bin Süleyman [Vrk..47-b]
Muhammed Ali bin Ağa Can	Gazi bin Halil	Can Ahmed bin Süleyman	Mir Ahmed bin Hobyar	

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 120 Kıymet 1680	Erzen Keyl 42 Kıymet 420	Resm-i Kevare 200	Resm-i Besatin 20
Altı ay yürür Asiyab Bab 1 Resm 30	Öşür-i Çayır-ı ra'aya 350	Resm-i Tapuyı zemin ve deştbanı 100	Niyabet Ve resm-i Arusiye 100
Öşrü Cevz 60	Öşür-i Penbe 96	Çift Aded 7/2 Resm 420	Bennak Aded 3 Resm 54
Mücerred Aded 9 Resm 54 Yekün 3584	Mezra'a-i Kardaş Pınarı ve beyne ? beyne mezkur karye ahalisinin ekinliğidir.		

Karye-i Derman tabii Gökdere

Murad bin Pir Ahmed Çift	Karaca Birader-i o
--------------------------	--------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 16 Kıymet 224	Cevv Keyl 1 Kıymet 14	Erzen Keyl 4 Kıymet 40	Resm-i Tapuyı zemin ve deştbanı 18	Niyabet Ve resm-i Arusiye 30 [Vrk.. 48-a]
---------------------------	-----------------------	------------------------	------------------------------------	---

Tetimme-i Karye-i Derman

Öşür-i Penbe 10	Çift Aded 1 Resm 56	Mücerred Aded 1 Resm 6	Yekün 398
--------------------	---------------------------------	------------------------------------	--------------

Karye-i Peribaş tabii Gökdere

Bali bin Peribaş Çift	Şemo bin Şeyh Hasan Nim	Can Ahmed bin Peribaş Çift	Peribaş bin Ömer Nim	Yar Ahmed bin Peribaş Bennak
Bilal bin Abdal Çift	Ömer bin Peribaş Çift	Seyyid Ali bin Piri Nim		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Süvar bin Bali	Kaya bin Can Ahmed	Çelebi bin Ömer	Mir Ahmed Birader-i o	Veled bin Can Ahmed
----------------	--------------------	-----------------	-----------------------	---------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 106 Kıymet 1484	Erzen Keyl 116 Kıymet 1160	Öşür-i Penbe 66	Resm-i Besatin 15	
Resm-i Tabuyı zemin ve deştbanı 40	Niyabet Ve resm-i Arusiye 120	Çift Aded 5/2 Resm 308	Bennak Aded 1 Resm 18	Mücerred 5 Resm 20
.....Yekün 3241 [Vrk.48-b]				

Karye-i Dere-i Bahaddin tabii Gökdere

Çiftlik-i Himmet Budak Merd-i Tımar Öşür verir	Çiftlik-i Devletyar bin Mahmud Merd-i Tımar öşür verir	Maksud bin Budak Bennak	Seyyid Ali bin Muro Çift	Şeyh Hasan Birader-i o Bennak
Yar Ahmed bin Muro Bennak	Maksud bin Hüseyin Nim	Bazi bin Seyf Çift	Can Ahmed bin Bazi Bennak	Kasım bin Sultan Çift
Mir Hasan bin Ömer Çift	Şah Kubad bin Mir Hasan Çift	Muhammed bin Şahveli Çift	Pir Ömer bin Sultan Nim	Gazi bin ferid Çift
Habib bin Sultan Çift	Nazar bin Şeyh Yusuf Nim	Devletyar bin Nazar Bennak	Suri bin Nazar Bennak	Yar Ali bin Pir Ahmed Bennak
Şah Kulı bin Pir Ahmed Bennak	Seyyid Ahmed Birader-i o Bennak	Hüseyin bin Nasır Bennak		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Anbar ?Beg bin Budak	Muhammed Birader-i o	Ali Şah bin Hüseyin	Yar Ahmed bin Bazi	Arab bin Mir Hasan
Çelebi bin Muhammed	Haydar bin Muhammed	Mir Can bin Pir Ömer	Suri Birader-i o	Ahmed bin Yar Ali [Vrk.49-a]

Tetimme-i Karye-i Dere-i Bahaeddin el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 200 Kıymet 2800	Cevv Keyl 122 Kıymet 1680	Erzen Keyl 500 Kıymet 5000	Kom Aded 3 Resm 180
Öşür-i Penbe 168	Resm-i Tapuyı zemin ve deştbanı 100	Niyabet Ve resm-i Arusiye 250	Resm-i Besatin 30
Mezra'a-i Orduyı Bazar-ı mezkur köyün ekinliğidir.	Çift Aded 9/2 Resm 532	Bennak Aded 10 Resm 180	Mücerred Aded 10 Resm 60
Yekün 10980			

Karye-i Teyerek tabii Gökdere

Tarhan bin Muhammed Çift	Pir Ahmed Birader-i o Bennak	Şeyh Emir bin Şahveli Çift	Osman bin Abdal Çift	Behlül bin Seyyid Ahmed Bennak
Hobyar bin Şahveli Çift	Mahmud bin Mir Hasan Nim	Mir Hasan bin Ali Çift	Sadka bin Mir Hasan Bennak	Kasım bin Şahveli Çift
Mansur bin Hamza Çift	Hüseyin Birader-i o Bennak	Şahveli bin Ali Çift	Can Ahmed bin Hasan Çift	Bayezid bin Hamza Nim [Vrk.. 49-b]
Bestam bin Yusuf Nim	Karaca bin İlyas Nim	Çelebi bin Davud Bennak		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Yar Ahmed bin Muhammed	Süvar bin Ali Can	Ferid bin Mir Hasan	İlyas bin Mir Hakkı	Ali bin Şahveli
Hamza bin Şahveli	Hamo bin Can Ahmed	Süvar Birader-i o	Celal bin Bayezid	Hamza bin Bayezid

el-Mahsul mine'l-hums

Gemdüm Keyl 190 Kıymet 2660	Cevv Keyl 100 Kıymet 1400	Erzen Keyl 450 Kıymet 4500	Kom Aded 1 Resm 60
Resm-i Besatin 20	Öşür-ı Çayır-ı re'aya 120	Resm-i Tabuyı zemin ve Deştbanı 100	Niyabet Ve Resm-i Arusiye 200
Öşür-i Penbe 168	Öşür-i Cevz 100	Altı ay yürür Asiyab Bab 1 Resm 30	Çift Aded 11 Resm 616
Bennak Aded 5 Resm 90	Mücerred Aded 10 Resm 60	Mezra'a-i Drahtşahane ve Mezra'a-i Aktaş ve Mezra'a-i Teyerek-i köh-ne ve Mezra'a-i Perû ve Mezra'a-i Kozlu mezkur karyenin ekinliğidir.	Yekün 10124 [Vrk.50-a]

Karye-i Muşedo tabii Gökdere

Alışah bin Seydi Çift	İsmail bin Seyfi Çift	Ahmed bin İsmail Bennak	Murad bin Pir Ali Çift	Hasan bin Maksud Nim
Mir bin Piro Çift	Şahveli bin Mir Çift	Kubad bin Hoca Ali Bennak	Şah Kubad bin Hoca Ali Bennak	Maksud bin Abdal Çift
Abdal bin Maksud Bennak	Süvar bin Süleyman Çift	Ali bin Abdal Çift	Şems bin Ali Bennak	

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Mahmud bin İsmail	Süleyman Birader-i o	Han bin Pir Ali	Kubad bin Miro	Veled bin Mir
Pir Hüseyin bin Mir	Pir Veli bin Piro	Seyfeddin bin Maksud	Karaca Birader-i o	İzzedin bin Ali
Sevindik bin Ali				

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 100 Kıymet 1400	Cevv Keyl 40 Kıymet 560	Erzen Keyl 400 Kıymet 4000	Kom Aded 1 Resm 60 [Vrk.50-b]
Öşür-i Penbe 144	Resm-i Besatin 20	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 100	Niyabet ve resm-i Arusiye 200
Öşür-i Çayır-ı re'aya 80	Öşür-i Cevz 100	Çift Aded 8/2 Resm 476	Bennak Aded 5 Resm 90
Mücerred Aded 11 Resm 66	Yekün 7296		

Karye-i Taş Ahmed tabii Gökdere

Çitlik-i Şahveli merd-i Tetimme-i Öşür verir	Yar Ali Birderi O Nim	Hasan Ali Birader-i o Çift	Pir Veli Birader-i o Çift	Seydi Birader-i o Bennak
Murad bin Şahveli Çift	Hücer? bin Seyyid Ali Bennak	Sofî bin Rîyş Bennak	Şahgeldi Birader-i o Bennak	Seyyid Ali bin Şeref Çift
İskender bin Seyyid Ali Bennak	İbrahim Şah bin Pir Veli Bennak	Kasım bin Yusuf Çift	Mikail bin Kasım Bennak	Halil Birader-i o Bennak
Şeyh Emir bin Ali Bennak				

Mücerredan-ı Karye-i mezkure

Keco bin Şahveli	Mahmud bin Seyyid Ali	Cihanşah bin Pir Veli	Karaca Birader-i o	Murad bin Şahveli [Vrk.51-a]
------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------	------------------------------

Tetimme-i Karye-i Taş Ahmed

Süleyman bin Şahveli

el-Mahsul-i mine'l-hums

Gendüm Keyl 91 Kıymet 1274	Cevv Keyl 44 Kıymet 616	Erzen Keyl 139 Kıymet 1390	Öşür-i Penbe 60
Resm-i Kevare 200	Öşür-i Çayır-ı ra'aya 50	Resm-i Besatin 100	Resm-i tapuy-ı zeminve deştbanı 100
Asiyab Bab 1 Resm 30	Niyabet Ve resm-i Arusiye 200	Öşür-i Cevz 80	Kom Aded 1 Resm 60
Çift Aded 5/2 Resm 308	Bennak Aded 9 Resm 162	Mücerred 6 Resm 36	Yekün 4666

Karye-i Perhangük tabii Sivkari (Sêkârûn)

Çitlik-i Derviş Ali merd-ı Tımar öşür verir	Şemseddin bin Şahveli Çift	Osman bin Muhammed Çift	Halil bin Mahmud Çift	Davud bin Pir Ahmed Çift
Sofî Zikdeli Çift	Çelebi (bin) Pir Ahmed Çift	Şîre bin Pir Ahmed Çift	Muhammed bin Hamza Çift	Yakub bin Pir Ahmed Çift [Vrk.51-b]
Maksud bin Kalender Çift	Seyyid Ali bin Zikdeli Çift	Hudaverdi bin Bahaeddin Çift	Mahmud bin Ahmed Çift	Yusuf bin Bayram Çift
Yusuf bin Ömer Çift	Murad bin Derviş Nim	Seyyid Ali bin Ahmed Çift	İsmail bin Ali Çift	Şems bin Cihangir Çift
Abdal bin Muhammed Çift	Ebhüseyn bin Davud Çift	Muhammed Ali bin Osman Çift	Gazi bin Halil Bennak	Veli Birader-i o Bennak
Şah Hüseyin bin Şeref Bennak	Yar Ali bin İzzeddin Bennak	Şakir bin Yusuf Bennak	Jaji (bin) Nargilo Bennak	Seyyid Ali bin Ahmed Bennak
Şem bin Dıl Bennak	Ayn bin Şem Bennak	Muhammed Ali bin Ebu Hüseyin Bennak	Şeref Birader-i o Bennak	Maksud bin Derviş Bennak
Ali bin Devletşah Bennak				

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Münir bin Abdal	Hudaverdi bin Halil	Matar bin Sofî	Hüseyin Birader-i o	Murad bin Bahaeddin
Budak bin Şeref	Nazar bin Şeref	Budak bin Hamza	Sinan Birader-i o	Piri bin Yakub [Vrk.52-a]

Tetimme-i Karye-i Perhangük

Şahveled Birader-i o	Şahkuli (bin) Seyyid Ali	Keş Birader-i o	Derviş Birader-i o	Yusuf bin Bahaeddin
Can Ahmed bin Jaji	Can Ahmed bin Seyyid Ali	Murad bin İsmail	Şah Kuli bin Ebu Hüseyin	

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 240 Kıymet 3360	Cevv Keyl 240 Kıymet 3360	Erzen Keyl 64 Kıymet 640	Kom-1 Şem 1 Resm 60	Kom-1 Yakub 1 Resm 60	
Kom-1 Hudaverdi 1 Resm 60	Kom-1 Seyyid Ali 1 Resm 60	Kom-1 Şeref 1 Resm 60	Kom-1 Muhammed 1 Resm 60	Kom-1 Yakub-1 diğer 1 Resm 60	Kom-1 Derviş Ali 2 Resm 120
Kom-1 Gazi 1 Resm 60	Kom-1 İsmail 1 Resm 60	Kom-1 Mahmud 1 Resm 60	Kom-1 Osman 1 Resm 60	Kom-1 Osman-1 Diğer 1 Resm 60	Kom-1 Davud 1 Resm 60
Asiyab Bab 1 Resm 30	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 200	Niyabet Ve resm-i Arusiye 400	Öşür-i çayır-ı ra'ya 150		
Öşür-i Cevz 100	Resm-i Besatin 40	Çift Aded 21/2 Resm 1204	Bennak Aded 13 Resm 234		
Mücerred Aded 19 Resm 114	Mezra'a-i Şeyh Hallan: mezkur karye ra'ayası beş yıldır ki mezbur mezra'a-yı ziraat ederler.		Kom Pir Veli Aded 2 Resm 120		

[Vrk.52-b]

Kom-1 Kürd Ali 1 Resm 60	Mezra'a-i Şeyh Halil ve Keşkevârê ve mezra'a-i Eyu- Dere mezkur karyenin ekinliğıdır.	Yekün 10912
--------------------------------------	---	----------------

Karye-i Talevare tabii Sivkârî (Sekarun)

Gazi bin Hüseyin Nim	Beşaret Birader-i o Bennak	İsfendiyar Birader-i o Bennak	Maksud bin Zeyneddin Çift	Pir Gaytîb bin Maksud Bennak
Zeyneddin bin Maksud Bennak	Pir Aziz (bin) Şeyh Ali Nim	Hüseyin bin Şeyh Ali Nim	Nazar bin Pir Veli Çift	Hasan bin Şemo Çift
İbrahim bin Hüseyin Bennak	Muhammed Ali bin Seydi Nim	Çelebi Birader-i o Nim	Şeyh Ali bin Seydi Nim	Süvar bin Hasan Çift
Delü Ali bin Süvar Nim	Çiftlik-i Han Ahmed bin Seydi merd-i tumar öşür verir	Budak Birader-i o Bennak		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Şeyh Muhammed bin Maksud	Maksud bin Şeyh Ali	Derviş Ali bin Pir Veli	Murad bin Hüseyin	Halid bin Seydi
Davud Birader-i o	Şahveled bin Hasan	[Vrk.53-a]		

**Tetimme-i Karye-i Talevari (Talvarı)
el-Mahsul mine'l-hums**

Gendüm Keyl 114 Kıymet 1596	Cevv Keyl 28 Kıymet 392	Erzen Keyl 30 Kıymet 300	Kom Aded 6 Resm 360
Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 100	Niyabet Ve resm-i Arusiye 300	Resm-i Besatin 10	Öşür-i Çayır-ı re'aya 100
Çift Aded 7/2 Resm 420	Bennak Aded 6 Resm 108	Mücerred 7 Resm 42	Yekün 3728

Karye-i Çiriş tabii Pueğ (Puêğ)

Ramazan bin Seyyid Ahmed Çift	Kürdo bin Maruf Nim	Can Ahmed bin Şah Veli Nim	Maksud bin Şeyh Mir Hasan Çift	Cihan Beg bin Maksud Bennak
Muhammed Ali bin Sultan Çift	Hıdır bin Muhammed Bennak	Budak bin Muhammed Bennak		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Bahadır bin Kürdo	Pir Hüseyin bin Can Ahmed	[Vrk.53-b]
-------------------	---------------------------	------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 30 Kıymet 420	Cevv Keyl 14/2 Kıymet 20	Erzen Keyl 200 Kıymet 1080	Kom fi 60 Aded 4 Resm 240
Resm-i Tabuy-ı zemin ve deştbanı 50	Niyabet Ve resm-i Arusiye 200	Resm-i Kevare 200	Resm-i Besatin 10
Öşür-i Çayır-ı re'aya 80	Öşür-i Cevz ve siyab 100	Çift Aded 4 Resmi 224	Bennak Aded 3 Resm 54
Mücerred Aded 2 Resm 12		Yekün 2873	

Karye-i Alburi tabii Gökdere

Çiftlik-i İsfendiyyar Merd-i tımar Öşür verir	Halid bin Zeydo Nim	Devletyar Birader-i o Bennak	Çiftlik-i Şemo Merd-i tımar Öşür verir	Hello Birader-i o Bennak
---	---------------------	------------------------------	--	--------------------------

Çiftlik-i Hasan Merd-i tımar Öşür verir	Maksud bin Pir Ali Bennak	Mahmud Birader-i o Bennak	Pir Ali bin Bazo Bennak	Kubad bin Ahmed Bennak
Şah Yusuf bin Ahmed Bennak	Celo bin Bazo Bennak	Bazo bin Celo Bennak [Vrk.54-a]		

**Tetimme-i Karye-i Alburi
Mücerredan-ı Karye-i Mezkure**

Hüseyin Birader-i Şemo	Şah Ali bin Celo
------------------------	------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 167/2 Kıymet 2345	Erzen Keyl 136 Kıymet 1360	Öşür-i Penbe 60	Öşür-i Çayır-ı ra'aya 100
Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 30	Niyabet Ve resm-i Arusiye 150	Öşür-i Cevz 100	Resm-i Besatin 15
Çift Aded 2 Resm 28	Bennak Aded 9 Resm 162	Mücerred Aded 2 Resm 12	Yekün 4362

Karye-i Sayerin tabii Gökdere

Sadka bin Hasan Çift	Can Ahmed Birader-i o Bennak	Şah Hüseyin bin Elmân Çift	Ulame bin Şah Hüseyin Bennak	Ahmed bin Zikdelü Nim
Çiftlik-i Devletyar oğlu Rüstem merd-i tımar öşür verir	Mir Ahmed Birader-i o Bennak	[Vrk.54-b]		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Muhammed Ali bin Hasan	Memo bin Şah Hüseyin	Seyyid Ahmed bin Devletyar	Maksud bin Ahmed
------------------------	----------------------	----------------------------	------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 145 Kıymet 2030	Cevv Keyl 10 Kıymet 140	Erzen Keyl 40 Kıymet 400	Kom Aded 1 Resm 60
Öşür-i Penbe 48	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 30	Niyabet Ve resm-i Arusiye 60	Resm-i Besatin 20
Çift Aded 2/2 Resm 140	Bennak Aded 3 Resm 54	Mücerred Aded 4 Resm 24	
Yekün 3006			

Karye-i Ermutak-ı Sufla tabii Göheriz (Görüz)

Halid bin Ahmed Çift	Şah Kuli Birader-i o Bennak	Ramazan bin Ömer Çift	Mustafa bin Ramazan Bennak	Pir Ali bin Zeyn Çift
Davud bin Yusuf Çift	Hüseyin bin Yusuf Çift	Şah Hüseyin (bin) Yusuf Çift	Pir Kuli bin Mamo Bennak	Cano bin İbrahim Çift [Vrk. 55-a]

Tetimme-i Karye-i Ermutak-ı Sufla

Can Ahmed bin Karaman Nim	Karaman bin Muhammed Çift	Ağca bin İbrahim Çift	Çelebi Birader-i o Bennak	Şeyh Emir bin Şir Bennak
Yar Ali bin Ma'ruf Çift	Kara Musa bin İbrahim Bennak			

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Muhammed Ali bin Remo	Zeynel bin Pir Ali	Pir Gayib bin Yusuf	Şah Kuli bin Cabo	Murad bin Karaman
Yar Ahmed bin Karaman	Melek Ahmed bin Karaman	Seydi bin Karaman	Pir Ahmed bin Karaman	Piri Can bin Karaman
Leşgeri bin Ağca	Memo bin Ma'ruf			

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 203/2 Kıymet 2848	Erzen Keyl 142 Kıymet 1420	Kom Aded 3 Resm 180	Resm-i Besatin 30
Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 60	Niyabet Ve resm-i Arusiye 300	An-nısf Çayır-ı Büyük Öşür 75	Çift Aded 10/2 Resm 588 [Vrk. 55-b]
Bennak Aded 6 Resm 108	Mücerred Aded 12 Resm 72	Yekün 5681	

Karye-i Vahkin tabii Şeftalı

Budak bin Yakub Çift	Ali bin Yakub Nim	Şemso bin Şahab Çift	Şahab bin Şemso Bennak	İsfendiyar bin Ömer Nim
Hüseyin Birader-i o Nim	Devletyar Birader-i o Nim	Pir Ali bin Mikail Nim	Süvar bin Yakub Bennak	Halef bin Yakub Çift
Şahab bin Mudo Bennak	Şaydi bin Şems Nim	Piri bin Ömer		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Budak bin Mudo	Yakub Birader-i o	Bestam bin Halef	Kubad bin Mudo	Ömer bin Seydi
-------------------	----------------------	---------------------	-------------------	-------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 180 Kıymet 2520	Erzen Keyl 160 Kıymet 1600	Kom Aded 8 Resm 480	Altı ay yürür Asiyab-ı Muhammed Ağa Bab 1 Resm 30 [Vrk.56-a]
---	--	---------------------------------	---

Tetimme-i Karye-i Vahkin

Altı ay yürür Asiyab-ı Budak Bab 1 Resm 30	Resm-i Tapuy-ı zemin ve Deştbanı 50	Niyabet Ve resm-i Arusiye 250	Öşür-i Çayır-ı ra'aya 50
Çift Aded 6/2 Resm 364	Bennak Aded 3 Resm 54	Mücerred Aded 5 Resm 30	Yekün 5458

Karye-i Göl tabii Şeftalu: Der Kurb-i Vahkin

Seydi bin İskender Çift	Rind Ali bin Seydi Bennak	Yakub bin Mikail Nim	Leşgeri bin Hızır Nim	Can Ahmed bin İbrahim
Ali bin İbrahim Nim	Mahmud bin Derviş Çift	Şeyh Hüseyin bin Mahmud Bennak	Nazar bin Mahmud Bennak	Muhammed bin İsmail Çift
Ahmed Birader-i o Bennak	Budak bin Muhammed Bennak	Yakub bin Muhammed Bennak	Şems bin Kuli Bennak	

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Halfo bin İbrahim	Aliyaşar Birader-i o	Davud bin Muhammed	[Vrk. 56-b]
----------------------	-------------------------	-----------------------	-------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 90 Kıymet 1260 Öşür-i Çayır-ı ra'aya 50	Erzen Keyl 130 Kıymet 1300 Resm-i Besatin 20	Kom fi 6 Aded 2 Resm 120 Çift Aded 5/2 Resm 308	Niyabet Ve resm-i Arusiye 100 Bennak Aded 8 Resm 144	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 50
--	---	--	--	--

Mücerred Aded 3 Resm 18	Mezra'a-ı Keşkevâre-i ulya ve sufla mezkur karyenin ekinliğidir.	Yekün 3370	
-------------------------------------	--	---------------	--

Karye-i Muşyek tabii Şeftalu

Derviş bin Cem Çift	Bahaeddin bin Cano Nim	Devletyar bin Mirek Bennak	İsfendiyar Birader-i o Bennak	Veli bin Piri Çift
Kasım Nam Nim	Hasan bin Seydi Ahmed Nim	Nazar bin Yar Ahmed Nim	Kulu Birader-i o Bennak	Muhammed Ali bin Veli Nim
Çiftlik-i Yar Ahmed bin Ömer merd-i Tımar öşür verir.				

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 94 Kıymet 1315	Erzen Keyl 105 Kıymet 1050	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 30	Niyabet Ve resm-i Arusiye 76 [Vrk. 57-a]
--	--	--	--

Tetimme-i Karye-i Muşyek

Çift Aded 4 Resm 224	Bennak Aded 3 Resm 54	Yekün 2749
----------------------------------	-----------------------------------	---------------

Karye-i Tabs (Tavz) tabii Şeftalu

Çiftlik-i Süvar Merd-i tımar öşür verir.	Muhammed Molla Nim	Devletyar bin Halil Bennak	Şemo bin Muhammed Nim	Muhammed bin Şemo Bennak
Ali bin İzzedin Bennak	Can Ahmed bin Alaeddin Nim	Cihanşah bin Can Ahmed Nim	Ömer bin Hasan Bennak	Fahro bin Bayezid Bennak

Veli bin Fahro Bennak	Hallo bin İbrahim Nim	Halef Birader-i o Bennak	Muhamed bin Süleyman Nim	Bilal Birader-i o Bennak
Şiro Beg bin Şeyh Muhammed Nim	Şeref bin Halil Bennak	Şeyh Yakub bin Şeyh Muhammed Çift	İbrahim bin Bubo Nim	Maksud Birader-i o Bennak
Memo Birader-i o Bennak	Halef bin Şah Hüseyin Nim	Veli bin Şeref Bennak	İzzeddin bin Hacı Nim	Bahaeddin bin İzzeddin Bennak
Gazi bin Bahaeddin Bennak	Şeref bin Nasır Bennak	Muhammed bin Hacı Bennak	Ahmed bin Yusuf Çift	Seydi bin Alaeddin Nim [Vrk. 57-b]

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Hasan bin Molla	Remo bin Yakub	Abdal Birader-i o	Kalo bin Bahaeddin	Yusuf bin Ahmed
-----------------	----------------	-------------------	--------------------	-----------------

el-Mahsul mine'l-hums

Cevv ve Çavdar Keyl 153/2 Kıymet 2148	Erzen Keyl 117 Kıymet 1170	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 60	Niyabet Ve resm-i Arusiye 200
Altı ay yürür Asiyab Bab 1 Resm 30	Öşür-i Cevz 30	Resm-i Kevare 10	Çift Aded 7/2 Resm 420
Bennak Aded 16 Resm 288	Mücerred Aded 5 Resm 30	Mezra'a-i Fatuk ve mezra'a-i Pirtak ve Huşiy mezkur karyenin ekinlikleridir.	
Kıymet 386			

Karye-i Almalu (Armelu) tabii Sivkâri (Sekarun)

Molla Piri İmam	Ammik bin Ömer Çift	Ahmed bin Ömer Çift	İsmail Birader-i o Çift	Ali bin Mahmud Bennak
Şeyhi bin Molla Piri Bennak	Veli bin Hasan Bennak	Zeyneddin bin Ammik Çift	Seyfeddin bin Hasan Çift	Maksud Birader-i o Bennak [Vrk. 58-a]

Tetimme-i Karye-i Almalu

Halil bin Hasan Bennak	Köçe bin Hasan Çift	Hüseyin bin Yusuf	Şah Veled bin Yakub Çift	Yakub bin Molla Hıdır Bennak
Karo bin Şeyh Meyal Çift	Can Ahmed bin Muro Bennak	Hıdır bin Nur Ali Nim	Ali bin Seydi Çift	Enbiya bin Seydi Bennak
Şeyhi bin Ömer Çift	Hacı bin Şeyhi Bennak	Hacı bin Ali Çift	Abdal bin Ali Çift	Yakub bin Ömer Çift
Pirdıl bin Şah Kuli Çift	Mustafa bin Şah Kuli Bennak	Şehd bin Dudo Çift	Veli bin Sağiy Bennak	

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Muhammed bin Ammik	Veli bin Hüseyin	Mustafa bin Şeyhi	Nazar Birader-i o	Kamer bin Hüseyin
--------------------	------------------	-------------------	-------------------	-------------------

el-Mahsul-ı mine'l-hums

Gendüm Keyl 381 Kıymet 5334	Cevv Keyl 50 Kıymet 700	Erzen Keyl 152/2 Kıymet 1525	Kom Aded 5 Resm 300
Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 100	Niyabet Ve resm-i Arusiye 220	Öşür-i Çayır-ı ra'aya 80	Öşür-i Cevz 80 [Vrk. 58-b]
Resm-i Besatin 30	Çift Aded 16/2 Resm 924	Bennak Aded 11 Resm 198	Mücerred Aded 5 Resm 30
Yekün : 9521			

Karye-i Şirvinan (Şirnan) tabii Şeftalu

Seyfi bin Şems Çift	Musa bin Bedri Nim	Halil Bin Renk Bennak	Karo bin Piri Bennak	Muhammed bin Tur Ali Çift
Karo bin Kalender Bennak	Muhammed Bin Hami	Muhammed bin Bedri Nim		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Şahab bin Seyfi	Ali bin Bedri	Şahverdi (bin) Turali	İsa bin Bedevi
-----------------	---------------	-----------------------	----------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 28 Kıymet 392	Erzen Keyl 130 Kıymet 1300	Kom Aded 2 Resm 120	Resm Besatin 20 [Vrk. 59-a]
---------------------------	----------------------------	---------------------	-----------------------------

Tetimme-i Karye-i Şirvinan

Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 50	Niyabet Ve resm-i Arusiye 100	Öşür-i cevz ve sīb 140	Çift Aded 3 Resm 168
Bennak Aded 4 Resm 72	Mücerred Aded 4 Resm 24	Cevv Keyl 10 Kıymet 140	Yekün : 2526

Karye-i Gerenik ve Mezra'a-i Kevkam? tabii Zikdelü

Şah Kuli bin İsa Çift	Seyyid Ali bin Bazi Nim	Bekir bin Mustafa Çift	Hacı Bin İsmail Çift	Çiftlik-i İsmail bin Ali merd-i tımar öşür verir
Kuli bin Şemo Çift	Kalo bin Bayram Çift	Pir Ali bin Celal Çift	Süvar bin Hamo Çift	Hamo bin Süvar Bennak

Muhammed bin Şemo Çift	Hüseyin bin Ömer Nim	Şem bin Şahab Çift	Yakub bin Mustafa Bennak	Şah Veli bin Şahab Çift
Maksud bin Şah Veli Bennak	Şah Kubad bin Mudo Nim	Osman bin Şahab Nim	Bekir bin Şahab Nim	Halil bin Tevekel Çift
Şah veli bin Pir Veli Nim	Ahmed bin Şah Veli Bennak	Can Ahmed bin İsa Bennak	Seyfeddin (bin) Seydi Çift	Seyyid Ahmed bin Maksud Çift [Vrk. 59-b]
Yar Ahmed Birader-i o Bennak	Şem Birader-i o Bennak	İsa bin Ali Bennak	Devletyar bin Ali Bennak	İsfendiyar bin Ali Bennak
Muhammed bin Halil Çift	Mudo Birader-i o Bennak	Hüseyin Birader-i o	Can bin Maksud Bennak	Cano bin İsmail Nim

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Veli bin Can	Hüseyin Birader-i o	Pir Ahmed bin Şah Veli	Hüseyin bin Şah Kuli	Nazar bin Maksud
--------------	---------------------	------------------------	----------------------	------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendü maa Cevv Keyl 325 Kıymet 4550	Erzen Keyl 84 Kıymet 840	Kom Aded 3 Resm 180	Resm-i Besatin 20
Öşür-i Penbe 72	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 100	Resm-i Arusiye 150	Niyabet 150
Çift Aded 17/2 Resm 980	Bennak Aded 13 Resm 234	Mücerred Aded 5 Resm 30	Yekün 7306 [Vrk. 60-a]

**Tetimme-i Karye-i Gerenik
Karye-i Pesurk tabii Zikdelü**

Çiftlik-i Molla Hacı merd-i tınar öşür verir	Hayro bin Şemo Çift	Cemo bin Hayro Bennak	Nazar bin Sofi Çift	Muhamed bin Şah Veli Bennak
Yar Ahmed bin Seydi Bennak	Murad bin Behlul Bennak	Ali bin Sofi Mücerred	Şah Veli bin Sultan Bennak	Şah Hüseyin bin Mü'temed Bennak
Şah Verdi bin Yakub Bennak				

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 44/2 Kıymet 623	Erzen Keyl 4 Kıymet 40	Kom Aded 3 Resm 180	Resm-i Tabuy-ı zemin ve deştbanı 50
Niyabet Ve resm-i Arusiye 60	Çift Aded 2 Resm 112	Bennak Aded 7 Resm 126	Mücerred Aded 1 Resm 6
Yekün 1197			

Karye-i Avsel tabii Sivkârî

Çiftlik-i Şeyh Muhammed bin Hamza öşür verir	Said bin Muhammed Bennak	Şah Hüseyin bin Hamza Bennak	Endiris (İdris) bin Muhammed Bennak	Budak bin Hamza Çift [Vrk. 60-b]	
Şah Veli bin Ömer Çift	Hüseyin bin Yusuf Bennak	Bayezid bin Abbas Nim	Çiftlik-i Molla Süleyman Abbas imam Öşür verir	Molla Cafer İmam Bennak	Şeyh Ömer İmam Bennak

Pirdil bin Bazu Çift	Pir Ahmed bin Abdal Çift	Şemo bin İbrahim Çift	Yar Ahmed bin İne Beg Bennak	Halil bin Hamza Çift
Kalender bin Halil Bennak	Ahmed bin Hamza Çift	İskender bin Ahmed Bennak	Hamza Birader-i o Bennak	Mahmud bin Ammik Çift
Şah Budak bin Şeyh Hüseyin Nim	Seyyid Ahmed bin Çekko Bennak	Budak bin Seyyid Ahmed Bennak	Şah Hüseyin Birader-i o Bennak	Abdal Birader-i o Bennak
Halil bin Fadıl Nim	Bayezid Hoca Bennak	Can Ahmed bin Abdal Bennak	Şah Veli Çift	Matar bin Pir Ali Bennak
Şah Kuli bin Kasım Bennak	Derviş bin Bayezid Bennak			

Mücerredan-ı Karye-i Mezkuze

Veli bin Hüseyin	Şah Veli bin Pir Ahmed	İsmail Birader-i o	Memo bin Halil	Durak bin Seyyid Ahmed
---------------------	---------------------------	-----------------------	-------------------	---------------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 273 Kıymet 3822	Erzen Keyl 108 Kıymet 1080	Kom Aded 5 Resm 300	Öşür-i Çayır-ı ra'aya 150
--	--	---------------------------------	---------------------------------

**[Vrk.61-a]
Tetimme-i Karye-i Avsel**

Resm-i Besatin 40	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 136	Niyabet Ve resm-i Arusiye 200	Öşür-i Penbe 24
Çift Aded 12/2 Resm 700	Bennak Aded 17 Resm 306	Mücerred Aded 5 Resm 30	Yekün 6788

Karye-i Arçuk tabii Sivkârî

Çiftlik-i Şeyh Emir merd-i tumar öşür verir	İlyas bin Muri Çift	Şeref bin İlyas Bennak	Hasan bin Budak Çift	İbrahim bin Budak Bennak
Seydi bin Kamer Çift	Halil Arçuklu Çift	Veli bin Halil Çift	Davud bin İbrahim Mücerred	Pir Muhammed bin Hasan Mücerred
Kanber bin Hasan Çift				

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 157 Kıymet 2198	Erzen Keyl 234 Kıymet 2340	Kom Aded 2 Resm 120	Resm-i Besatin 30	
Öşür-i Çayır-ı ra'aya 70	Resm-i Tabuy-ı zemin ve deştbanı 50	Asiyab Bab 1 Resm 30	Öşür-i Cevz 100 [Vrk. 61-b]	
Çift Aded 6 Resm 336	Bennak Aded 2 Resm 36	Mücerred Aded 2 Resm 12	Niyabet ve resm-i Arusiye 100	Yekün 5422

Karye-i Nurşin tabii Gökdere

Çiftlik-i Pir Ali bin Muhammed merd-i tumar öşür verir	Muhammed bin Ömer Bennak	Maksud bin Muhammed Bennak	Kasım bin Abdal Çift	Süleyman bin Şemo Bennak
--	--------------------------	----------------------------	----------------------	--------------------------

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Pir Ali bin Muhammed	Şah Veli bin Muhammed	Rüstem bin Kasım	Yar Ahmed bin Kasım	Can Ahmed Birader-i o
Mir Ahmed Birader-i o				

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 77 Yekün 1078	Erzen Keyl 65 Kıymet 650	Öşür-i Penbe 36	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 30
Niyabet Ve resm-i Arusiye 60	Çift Aded 1 Resm 56	Bennak Aded 3 Resm 54	Mücerred Aded 6 Resm 36
Yekün: 2000 [Vrk. 62-a]			

Abrun-Şin Tabii Şeftalu

Deleryar bin Yakub Çift 2	Bedo bin Ömer Çift	Hano bin Bedo Bennak	Şeyho Birader-i o	Ömer bin Bayezid Çift
Ramazan bin Pir Veli Çift	Rüstem bin Ramazan Bennak	Veli bin Ali Bennak	Şah Hüseyin bin Abdal Nim	Şah Veli bin Süveyd Nim
Yakub bin Bayram Bennak	Ali bin İzzedin Bennak	İnal bin Pir Ali Bennak	Behlül bin Yakub Bennak	Beko bin Ömer Çift

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Mahmud bin Bedo	Şahveled bin Ömer	Nazar bin Ramazan	Ali bin Ramazan	Maksud bin Yakub
-----------------	-------------------	-------------------	-----------------	------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 84 Kıymet 1176	Erzen Keyl 22 Kıymet 220	Kom Aded 3 Resm 180	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 100
Niyabet Ve resm-i Arusiye 120	Resm-i Besatin 10	Öşür-i Cevz ve siyab 50	Resm-i Kevare 30
Çift Aded 7 Resm 392	Bennak Aded 8 Resm 144	Mücerred Aded 5 Resm 30	Yekün 2452 [Vrk. 62-b]

Karye-i Gergenüs (Girnos) tabii Şeftalu

Çiftlik-i Budak Merd-i tumar Öşür verir	Haydar bin Pir Gayib Çift	Zeynel bin Pir Gayib Nim	Şahveled bin Pir Gayib Nim	Karo Birader-i o Çift
Şahverdi bin Karo Bennak	Bayram bin İbrahim Nim	Yakub Bin Pir Ali Bennak	Gazi bin Hoca Ali Nim	Hacı bin Hoca Ali Nim
Hoca Ali bin Ahmed Bennak	Yakub bin Hasan Bennak			

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Satılmış bin Haydar	Kasım bin İbrahim	Ali Birader-i o	Murad bin İbrahim
---------------------	-------------------	-----------------	-------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 70 Kıymet 980	Erzen Keyl 110 Kıymet 1100	Kom Aded 3 Resm 180	Altı ay yürür Asiyab Bab 1 Resm 30
Resm Tapuy-ı zemin ve deştbanı 50	Niyabet ve resm-i Arusiye 170	Öşür-i Çayır-ı ra'aya 30	Resm-i Besatin 10
Öşür-i Cevz ve sîb 30	Çift Aded 4/2 Resm 252	Bennak Aded 4 Resm 72	Mücerred Aded 4 Resm 24
Yekün 2928 [Vrk. 63-a]			

Karye-i Karakilisây-ı Ulya tabii Zikdelü

Resul Biraderi Hacı Çift	Kubad Nim	Abdal Biraderi Hacı Nim	Muhammed bin Kanber Mücerred	Karye-i mezburede mezkurlar Hoş nişinlerdir.
--------------------------	-----------	-------------------------	------------------------------	--

el-Mahsul mine'l-hums

Mezkur karye sınırında haricden Karakilisâ-i Sufla ve Girnıklü (Girnos'lu) raayası ziraat ederler öşürleri bu mahsulatıyla? Mühtevidir.

Gendüm Keyl 154 Kıymet 2156 Öşür-i Penbe 48	Erzen Keyl 16 Kıymet 160 Çift Aded 2 Resm 112	Kom Aded 4 Resm 240 Mücerred Aded 1 Resm 6	Resm-i Besatin 30 Yekün 2752
---	---	--	------------------------------

Karye-i Karakilisây-ı Sufla tabii Zikdelü

Çiftlik-i İsmail Merd-i tumar Öşür verir	Emir bin Emir Çift	Çiftlik-i Molla Hacı merd-i tumar öşür verir	Budak bin Emir Bennak	Kasım bin Şeşo Nim
Bahtiyar bin Hamza Nim	Hüseyin bin Budak Bennak	Seydi bin Maksud Bennak	Mahmud bin Şahveli Nim	Yusuf bin Kör Bennak
Budak bin Kısacık? Çift [Vrk. 63-b]				

Mücerredan

Şeref bin Kasım	Sadık bin Budak	Ali Birader-i o
-----------------	-----------------	-----------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 96 Kıymet 1344	Erzen Keyl 10 Resm 100	Kom Aded 4 Resm 240	Kom-ı Muhammed Miralayı Çapakçur Aded 1 Resm 60 Öşür-i Penbe 12
Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 30	Niyabet Ve resm-i Arusiye 50	Resm-i Besatin 10	

Çift Aded 3/2 Resm 196	Bennak Aded 4 Resm 72	Mücerred Aded 3 Resm 18	Yekün 2132
------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------	---------------

Karye-i Varttak tabii Zikdelü

Çiftlik-i Şah Nazar bin Şah Budak merd-i tımar öşür verir.	Kasım bin İnal Çift	Nazar Birader-i o Çift	İsfendiyar Birader-i o Çift	Muhammed bin Cero Çift
Maksud bin Muhammed Bennak	Kasım bin Muhammed Çift	Nur Ali bin Sultan Çift	Yar Ali bin Mir Ahmed Çift	Gurzo bin Cemo Çift [Vrk. 64-a]

Tetimme-i Karye-i Varttak

Nur Ali Birader-i o Çift	Kalender bin Şahab Çift	Gevro Birader-i o Çift	Maksud Birader zade- i O Bennak	Veli bin Kalender Bennak
Şeyh Ömer Nim	Nazar Birader-i o Bennak	Seydi bin İsmail Bennak	Şah Hüseyin Birader-i o	

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 240 Kıymet 3360	Erzen Keyl 25 Kıymet 250	Kom fi 60 Aded 3 Resm 120	Resm-i Besatin 20
Resm-i Tapuy-ı zemin ve deşbani 50	Niyabet ve resm-i Arusiye 180	Çift Aded 11 Resm 644	Bennak Aded 5 Resm 90
Mücerred Aded 1 Resm 6	Yekün_____ 4720		

Karye-i Degnasor tabii Şeftalu

İlyas bin Halil Çift	Mir Ahmed Birader-i o Bennak	Yusuf bin Mahmud Çift	Budak bin Yusuf Bennak	Ali bin Halil Nim [Vrk. 64-b]
Haco bin Halil Bennak	İsfendiyar bin Ali Nim	Ramazan bin Piro Çift	Rüstem bin Remo Bennak	Divao bin Ali Nim
Veli bin Ali Bennak	Şahab bin Ömer Habo Çift	Kasım Birader-i o Bennak		

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Temur bin Halil	Hasan bin Mir Ahmed	Kamu Birader-i o	Tur Ali bin Yusuf	Pir Ali bin Yusuf
Veled bin İsfendiyar	İno bin İsfendiyar	Derman bin İsfendiyar	Nazar bin Remo	Hallo bin Remo
Hamid bin Remo	Murad bin Ali			

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 50 Kıymet 700	Erzen Keyl 109 Kıymet 1090	Kom Aded 4 Resm 240	Resm-i Besatin 10
Resm-i Tapuy-ı zemin ve deşbani 25	Niyabet Ve resm-i Arusiye 90	Çift Aded 5/2 Resm 308	Bennak Aded 6 Resm 108
Mücerred Aded 12 Resm 72	Mezra'a-i Tuyeran Ve mezra'a-i perkasi mezkur karyenin ekinliğidir.	Yekün_____ 2643 [Vrk.65-a]	

Karye-i Goresi (Gorsi) tabii Şeftalu

Hüsâm bin Süveyd Çift	Maksud bin Hüsâm Bennak	Hıdır bin Piro Bennak	Şemo bin Ğarso Nim	Sultan bin Seyyid Ali Nim
Ali bin Memo Bennak	İlyas bin Selatin Bennak	Şemseddin bin Memo Bennak		

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 35 Kıymet 490	Erzen Keyl 50 Kıymet 500	Kom fî 60 Aded 2 Resm 120	Resm-i Besatin 10
Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanî 20	Niyabet Ve resm-i Arusiye 50	Çift Aded 2 Resm 112	Bennak Aded 5 Resm 90
Yekün : 1392			

Karye-i Zemarek tabii Şeftalu

Ömer bin Memo Çift	Davud bin Ömer Bennak	Alo bin Ömer Bennak	Rınd Ali bin Bazo Nim	Derviş Ali bin Bahaeddin Bennak
Meyal bin Şahab Çift	Muhammed bin Bazo Bennak	Kulo bin Bazo Bennak	Şahveli bin Nasır Bennak	Pir Ali bin Muhammed Nim [Vrk. 65-b]
Bazo bin Bahaeddin Bennak	Veli bin Yusuf Bennak	Alık bin Ömer Mücerred	Abdal bin Şahab Mücerred	Şah Hüseyin bin Şahveli Mücerred

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 30 Kıymet 420	Erzen Keyl 3 Kıymet 30	Kom Aded 2 Resm 120	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanî 10
Niyabet Ve resm-i Arusiye 45	Resm-i Besatin 10	Çift Aded 3 Resm 168	Bennak 8 Resm 144
Mücerred Aded 3 Resm 18	Mezra'a-i Ağca ve mezra'a-i Dilkân mezkur karyenin ekinliğidir.		Yekün _____ 965

Karye-i Meyanlan (Mallun) tabii Şeftalu

Kubad bin Karo Nim	Ömer bin Süvar Bennak	Keş bin Süvar Bennak	Hamza Birader-i İsmail Bennak
--------------------	-----------------------	----------------------	-------------------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 7 Kıymet 98	Erzen Keyl 14 Kıymet 140	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanî 10	Niyabet Ve resm-i Arusiye 30 [Vrk. 66-a]
-------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--

Tetimme-i Karye-i Meyanlan

Çift Aded 2 Resm 28	Bennak Aded 3 Resm 54		Yekün _____ 360
---------------------	-----------------------	--	-----------------

Karye-i Eşgasur tabii Zikdelü

Budak bin Belğani Çift	Bud Birader-i o Bennak	Şahveled bin Yar Ahmed Nim	Budak Birader-i o Bennak	Muhammed bin Hallo Bennak
Ferruhzad bin Veli Bennak	Cihan Beg bin Şah Kubad Nim	Hamza bin Bazuk Bennak	Şah Kubad Bin Pir Çift	Hasi Beg bin Şah Kubad Bennak
Birazer bin Cihan Beg Mücerred	Budak bin Şah Kubad Mücerred	Çiftlik-i Şem-Resan der tasarruf-ı Zahir Beg öşür verir	Çiftlik-i Bazi der yed-i Şahveli öşür verir	

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 30 Kıymet 420	Erzen Keyl 3 Kıymet 30	Kom Aded 1 Resm 60	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 10
Niyabet Ver resm-i Arusiye 60	Resm-i Besatin 10	Çift Aded 3 Resm 168	Bennak Aded 6 Resm 108
Mücerred Aded 2 Resm 12	Yekün _____ 883 [Vrk. 66-b]		

Karye-i Töyrek tabii Sivkârî

Halid bin Halil Çift	İbrahim Birader-i o Bennak	Bubo (Yubo) bin Cihan Beg Çift	Şeyho bin Bubo (Yubo) Çift	Çelebi bin Bubo (Yubo)
Abdal bin Bubo (Yubo) Bennak	Hasan bin Ömer Nim	Murad Birader-i o Nim	Şeref bin Pir Veli Nim	Ahmed bin Şeref Bennak

Maksud bin Yakub Çift	Şahveli bin Nazar Bennak	Hüseyin bin Ali Ziya Çift	Şah Kuli bin Pir Muhammed Çift	Şah Kubad bin Şah Kuli Bennak
Şahveli bin Yusuf Çift	Şeyh Mam bin Behlül	Cihan Beg bin Budak Çift	Karo bin Behlül Çift	Hasan bin Dudo? çift
Halil bin İbrahim Çift	İlyas bin Seyfi Bennak			

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Hüseyin Ali bin Hüseyin	Süleyman bin Nazar	Şah Kubad bin Hasan	Hüdaverdi bin Kasım	Muhammed Birader-i o
Hasan Birader-i o	Yusuf Birader-i o	[Vrk.67-a]		

Tetimme-i Karye-i Töyrek el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 260 Kıymet 3640	Erzen Keyl 28 Kıymet 280	Kom Aded 3 Resm 180	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 130
Niyabet Ve resm-i Arusiye 200	Öşür-i Çayır ve ra'aya 150	Çift Aded 13/2 Resm 756	Bennak Aded 7 Resm 126
Mücerred Aded 7 Resm 42	Resm-i Besatin 20	Yekün _____ 5524	

Karye-i Siyeği tabii Sivkârî: Ze'amet

Veys bin Şeyh Bubo (Yubo) Çift	Bayezid Birader-i o Çift	Ali Birader-i o Nim	Şah Kuli (bin) Halil	Halil bin Endres Çift
Habib Birader-i o Bennak	Şems bin Şah Kuli Bennak	Hacı bin Amik Nim	İlyas bin Amik Çift	İsmail bin İlyas Bennak
Şeyh bin Endres Çift	Çiftlik-i Yusuf bin Şeyh Mam öşür verir	Şeyh Ali bin Yusuf Bennak	Muhammed bin Hasan Çift	Remo bin Muhammed Bennak [Vrk.67-b]
Maksud bin Seydi Ahmed Çift	Budak bin Abdullah Çift	Şeyh Birader-i o Bennak	İsmail bin Seyyid Ahmed Çift	Maksud bin Hüseyin Çift
Ahmed bin Hasan Çift	İbrahim bin Alican Bennak	Maksud bin Şeyh Davud Çift	Mustafa Birader-i o Nim	Mahmud Birader-i o Nim
İsmail bin Şah Kuli Mücerred	Resul bin Muhammed Mücerred			

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 180 Kıymet 3920	Erzen Keyl 300 Kıymet 3000	Kom Aded 6 Resm 360	Resm-i Besatin 30
Öşür-i Çayır-ı ra'aya 80	Öşür-i Cevz 90	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 50	Niyabet Ve resm-i Arusiye 156
Asiyab Bab 1 Resm 30	Çift Aded 15 Resm 840	Bennak Aded 7 Resm 1260	Mücerred Aded 2 Resm 12
Yekün : 8694			

Mezra'ai Veliyurdu tabii Zikdelü:
Hariçten Dılistan karye ahalisi ziraat eder.
El-mahsul mine'l-hums

Gendüm Keyl 16 Kıymet 224	Cevv Keyl 4 Kıymet 56	Erzen Keyl 10 Kıymet 100	Kom Aded 1 Resm 60
Yekün : 440 [Vrk. 68-a]			

Çeltukçıyan-ı

Hassa-i Hümayun-ı mezkurun çeltukçiler Davud Ağa Nehri'nden cari olan su basdığı yerlerde vefa ettiği mikdarı tohum çeltuk eküb ve kuşlar yersinden koruyub ve suyunu eksik etmeyüb çeltuk biçülub nihayet bulunca hidemat-ı lazimesinden bir an hali olmayub ve ark-ı mezburu görub gözedüb ve harab olan yerlerini mamur etmek şartıyla çift ve bennak ve mücerredlerinden rusum alınmayub ve avarız-ı divaniyeden ve tekalif-i örfiyeden muaf ve müsellemler olalar amma mezkur çeltukun biçdirilmesi ve taşıtırılması hizmeti mezkurun çeltukçilerin uhdesinde değildir.

Karye-i Çırcırık tabii Çevlik

Çiftlik-i Seyyid Muhammed bin Seyyid Halil Öşür verir	Köçek bin Osman Çift	Ali bin Köçek Bennak	Yusuf bin Veyssel Bennak	Şeyhi bin Yusuf Bennak
Harun bin Yusuf Bennak	Muhammed bin Hüseyin Çift	Murad bin Mihmad? Nim	Tur Ali bin Muhammed Çift -2	Kara bin Yar Ali Çift
Hüdaverdi Birader-i o Bennak	Allahverdi bin Tur Ali Bennak	Tenkri (Tanrı) Virmiş Birader-i o Bennak	Pir Kara bin Şeyh Ali Çift	Pir Dede (bin) Bazdar Bennak
Piri Ahmed Birader-i o	Mir Ahmed bin Hoca Ali Bennak	Nazar bin Sultan Çift-2	Baygazi bin Emir Ali Çift	Yar Ahmed bin Yeki Beg Bennak
Murad bin Şeyh Gayib Çift	Yahşi Beg bin Sarukoç Bennak	[Vrk. 68-b]		

Mücerredan-ı Karye-i Çırcırık

Hasan bin Seyyid Muhammed	Pir Veli bin Köçek	Sarı Birader-i o	Ali bin Yusuf	Maksud bin Muhammed
Bayram bin Murad	Nur Ali bin Yar Ali	Şa'ban bin Nazar	Muhammed Birader-i o	Şah Veli bin Baygazi
Pir Seyyid bin Şeyhi	Satılmış bin Şeyh Gayib	Yakub bin Kara Muhammed		

El-mahsul mine'l-hums cüz-i rüsum-i çift ve Bennak ve mücerredan

Gendüm Keyl 323/2 Kıymet 4529	Erzen Keyl 300 Kıymet 3000	Kom Aded 1 Resm 60	Asiyab Bab 1 Resm 30
Öşür-i Penbe 60	Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 70	Resm-i Besatin 10	Niyabet Ve resm-i Arusiye 160
Yekün : 7919			

Karye-i Dambasan (Tarbasun) tabii Çevlik: An çeltukçıyan-ı mezbure

Sevilmiş bin Melek Ahmed Çift	Kubad Birader-i o Çift	Emir Seyyid Birader-i o Çift	Şakir bin Muhammed Nim	Can Ahmed bin Yevmuhayr Çift [Vrk. 69-a]
-------------------------------	------------------------	------------------------------	------------------------	--

Tetimme-i Karye-i Dambasan

Emir Ahmed bin Yevmuhayr Bennak	Muş Ali bin Polad Çift	Seyyid Ali Bennak	Hüseyin bin Sevilmiş Bennak
---------------------------------	------------------------	-------------------	-----------------------------

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Muhammed bin Muş Ali	Bayram Hacı Birader-i o	Veli bin Teberdan
----------------------	-------------------------	-------------------

El-mahsul mine'l-hums cüz-i Rusum-ı çift ve Bennak ve mücerredan

Gendüm Keyl 120 Kıymet 1680	Cevv Keyl 10 Kıymet 140	Erzen Keyl 50 Kıymet 500	Kom Aded 1 Resm 60
Öşür-i Penbe 42	Resm-i Tabuy-ı zemin ve deştbanı 30	Niyabet Ve resm-i Arusiye 50	Öşür-i çayır-ı ra'aya 50
Resm-i Besatin 5	Yekün_____ 2557	Cem'an_____ 328487	[Vrk. 69-b]

Karye-i Abtor tabii Çevlik

Çiftlik-i Maksudan öşür verir	Piri bin Feruh Çift	Murad bin Piri Bennak	Ali bin Hasan Bennak	Hüseyin bin Hasan Mücerred
Maksud bin Hasan Mücerred				

Gebzan

Mikayil bin Arakil	Agob Birader-i o	Gragos Birader-i o	Gorgil bin Derviş	Derviş Veled-i o
Melkesid bin Emirhayr	Yakub Birader-i o	İvad bin Avanis	Melkon bin Vartan	Bekik bin Emirhayr
Hilkat bin Donabid	Harabid bin Mıgırdıç	Hasanik bin Gorkikl	Murad (bin) Çolak	Ergil bin Babacan
Narvis bin Çeman	Avanis Birader-i o	Serhoş Birader-i o	Nihabend bin Darur	Keşiş persi' Birader-i o
Haçik Birader-i o	Murad bin Avanis	Serhoş Birader-i o	Bedros bin Haro	Haçik bin Sultan [Vrk.70-a]

Tetimme-i Karye-i Abtor

Karabet bin Sultan	Mesrub bin Nevroz	Serabun Birader-i o	Emirgan bin Avanis	Ergil Veled-i o
Meikon Birader-i o	Mıgırdıç Birader-i o	Serkis Birader-i o	Mardros bin Tomaşah	Akob bin Mardros
Toma Birader-i o	David bin Pehcan	Gurgil Birader-i o	İvad bin Hilkat	Emir-hayr Birader-i o
Murad Birader-i o	Nihabid bin Baruk	Mıgırdıç Veled-i o	Mihter Birader-i o	Seyfo bin Serkis
Deyo Veled-i o	Vartek (bin) Görgik	Kesbar bin Varnik	Murad bi Arvik	Eleksan Birader-i o
Mirabid Birader-i o	Husrev bin Arvik	Ağob bin Avanis	Osib bin Avanis	Murad bin Ohanes
Görgik Birader-i o	Mardros Birader-i o	Haçık Birader-i o	Begos Birader-i o	Mesrub Birader-i o
Ergil bin Gorgik	Safer bin Çolak	Ağob Veled-i o	Akob bin Gırebid	Haçık Birader-i o
Ergil bin Harabid	Sadka bin Murad	Markeri bin Sivek	Yakub bin Sepanus	Maktel bin Avanis [Vrk.70-b]
Mirbid? bin Müil?	Murad bin Toma	Sevamiğan bin Sadka	Yakub bin Eminuddin	Emirhayr Birader-i o
Murad bin Sadık	Esderik bin Mihter	Mirbid bin Tenil	Keşiş bin Begos	İstebanos bin Gorgik
Serkis bin Karişe	Avanis bin Veyşe	Abraham bin Keyhlo	Gorgik bin Abraham	Sadka Birader-i o

Gorgik bin Gregos	Ağob Birader-i o	Sergis bin Vartan	Gorgik bin Veli	Kesbar bin Mali
Endin bin Neros	Grebid bin Modil	Beldos Birader-i o	Mirbid bin Köse	Avanis bin Hilkat
Mecter bin Karo	Gorgik bin Maksud	Nihabid bin Gimlo?	Murad bin Şehreman	Şehreman Birader-i o
İskender bin Halife	Serkis bin Parok	Keşiş bin Bekor	Tekor Birader-i o	Gregos bin Mezarik
Bedros bin Bailo	Şehmul bin Çihaşlu	Maruk bin Ezd	Tanil Çihaşlu	Grebid Veled-i o
Serkis bin Şehr Beg	Mardros bin Serkis	Tumik bin Grebid	Keşiş bin Arakil	Devletşiker Muşlu [Vrk. 71-a]

Tetimme-i Karye-i Abtor

Serkis bin Devletşiker	Murad bin Oğlan	Memaş bin Minas	Sultan bin Memaş	İskender bin Murad
Mubid bin Goviklü	Halife Birader-i o	Derviş Veled-i o	Margri bin Sumel	

Mücerredan-ı Karye-i Mezkure

Ergil bin Gorgil	Ergil bin Yakub	Avanis bin Elvad	Yanus bin Vartan	Ezd Birader-i o
Yavid Birader-i o	Grebid bin Donabid	Bedros bin Mıgırdıç	Murad bin Hüseyinik	Bedros bin İvad
Cano bin Murad	Sebanus bin Safer	Dervişik bin Serdos	Mıgırdıç bin Yörür	Grebid bin Harur

Hilkat Birader-i o	Avanis bin Serhoş	Danabid bin Haro	Gorgik bin Haçik	Sihak bin Yörür
Kesbar Birader-i o	Haçik Birader-i o	Grebid Birader-i o	Serkis biraderi Yörür	Giregos bin Sergis
Mesrub bin Mardros	Sihak bin Murad	Herabid bin Nihabid	Haçik bin Murad	Enderik Birader-i o [s.71-b]
Ohannes bin Nehabid	Avanis bin Murad	Grebıyd bin Şehmul	Ortik bin Gurgil	Mükades bin Safer
Kesbar Birader-i o	Melkeşid bin Kesış	Mirek bin Arakil	Sihak bin Sadka	Enderbaş Birader-i o
Akop bin Margiri	Avanis bin Muil	Mirek bin Boma	Bersen'a bin Sadka	Haçik bin Murad
Ergil bin Mihter	Avanis bin Herbiyd	Belus bin İso	Gorgik bin Kesış Begos	Sihak bin Sadka
Derviş bin Gregus	Halife bin Hilkat	Dostik bin Şehmir	Gorgik Birader-i o	Mükaddes bin Maksud
Kesbar Birader-i o	Avanis Birader-i o	Bahtiyar bin Barok	Gragos bin Bekur	Avanis bin Murad
Agob Birader-i o	Kesbar bin Bedros	Avanis bin Vekil	Vartan bin Paruk	Gorgik bin Tanik
Avanis Birader-i o	Ergil bin Maksud	Avanis Dukisik	Avanis bin Murad	Dubayid Birader-i o
Murad bin İskender	Gorgik bin Mükaddes	Sivamgan bin Serob	Sergis Birader-i o	Erkil bin Nihabiyd [Vrk. 72-a]

Tetimme-i Karye-i Abtor

Gregos bin Nihabiyd	Grebıyd Birader-i o
---------------------	---------------------

el-Mahsul mine'l-hums

Gendüm maa Cevv Keyl 2304 Kıymet 32256 Adet-i Ağnam 100	Erzen Keyl 500 Kıymet 5000 Öşür-i Penbe 480	Asiyab Bab 7 Resm 210 Öşür-i Çayır-ı ra'aya 100	Resm-i Besatin 200 Kom Aded 4 Resm 240
Resm-i Tapuy-ı zemin ve deştbanı 300	Niyabet ve resm-i Arusiye 1100	Resm-i Kevare 50	Bağat-ı müslimin Beher 1000 fi 50 Tekek (Teğek) 2000 Resm 100
Bağat-ı Gebran Beher 1000 fi 60 Tekek (Teğek) 28000 Resm 1680	Çift Aded 1 Resm 56	Bennak Aded 2 Resm 36	Mücerred Aded 2 Resm 12
Mükataa-i Boyahane 6000	İspenç-i Gebran Beher fi 31 Hane 124 Resm 3844	Beher fi 25 Mücerredan 77 Resm 1925	
Yekün: Cüz-ı Cizye : 53689 [Vrk.72-b]			

Cemu'l-Mecami'

Kura Adedi 88	Mezra'a Adedi 2	Neferen 3086
---------------------	-----------------------	-----------------

Minha _____

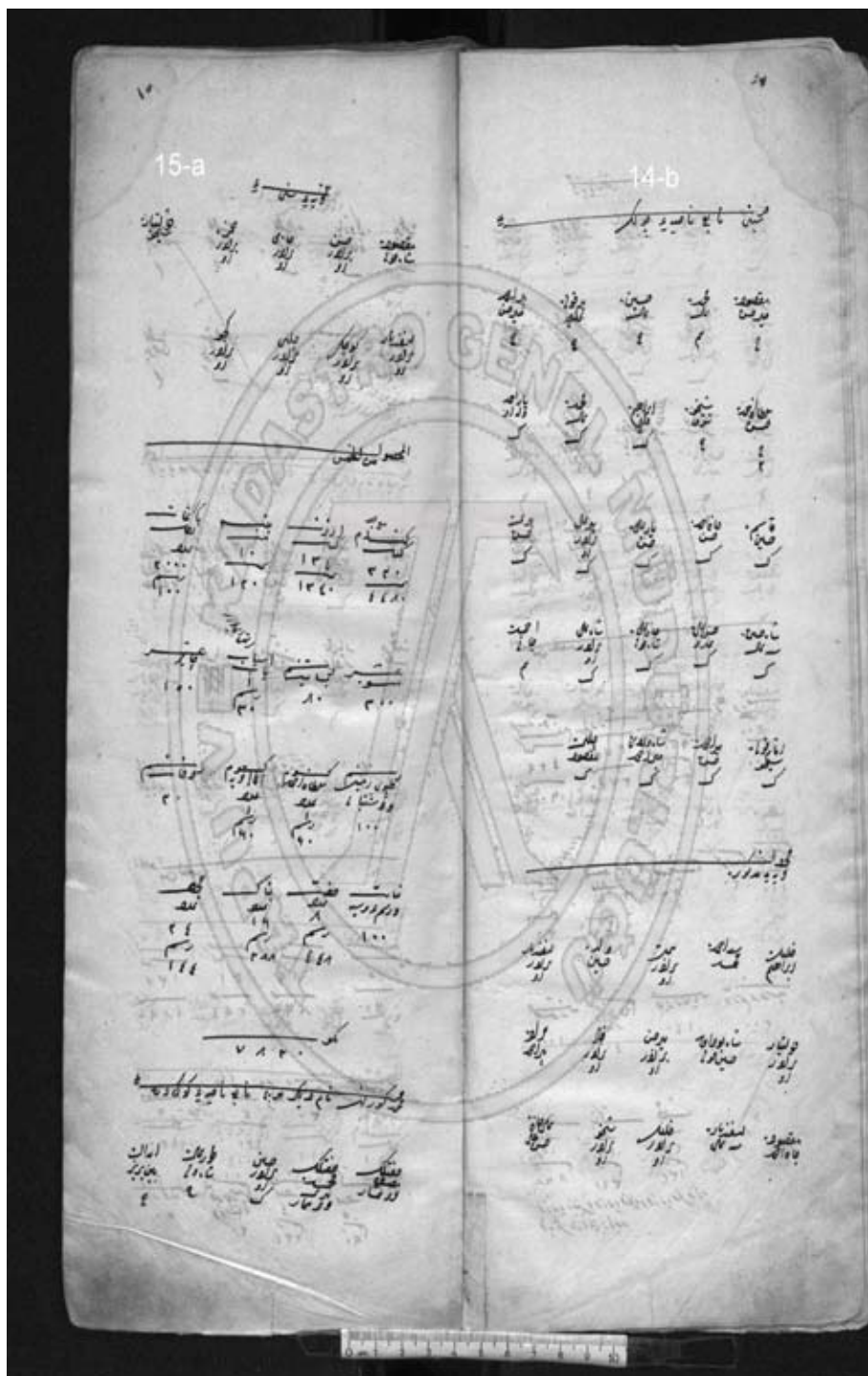
Kura-i müslimin		Kura-i gebran	
Aded 81 Hane-i mezkurin 1721	Mezra'a 2 Mücerredan-ı mezkurin 758	Aded 7 Hane-i mezkurin 379	Mücerredan-ı mezkurin 228
El-mahsulat ve mersulat-ı mezkurin: 807282 [Vrk.73-a]			

[ÇAPAKÇUR KANUNNAMESİ]

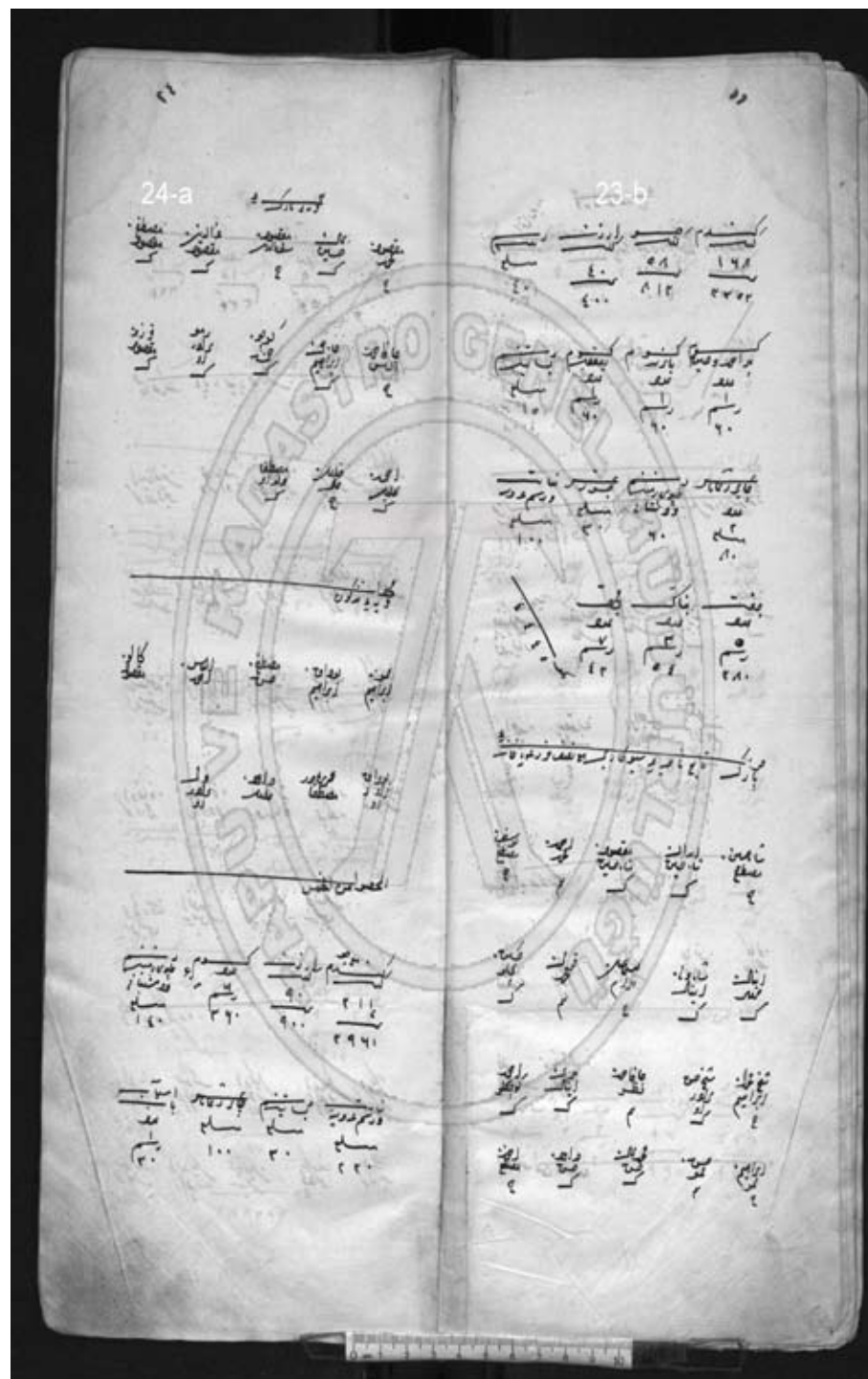
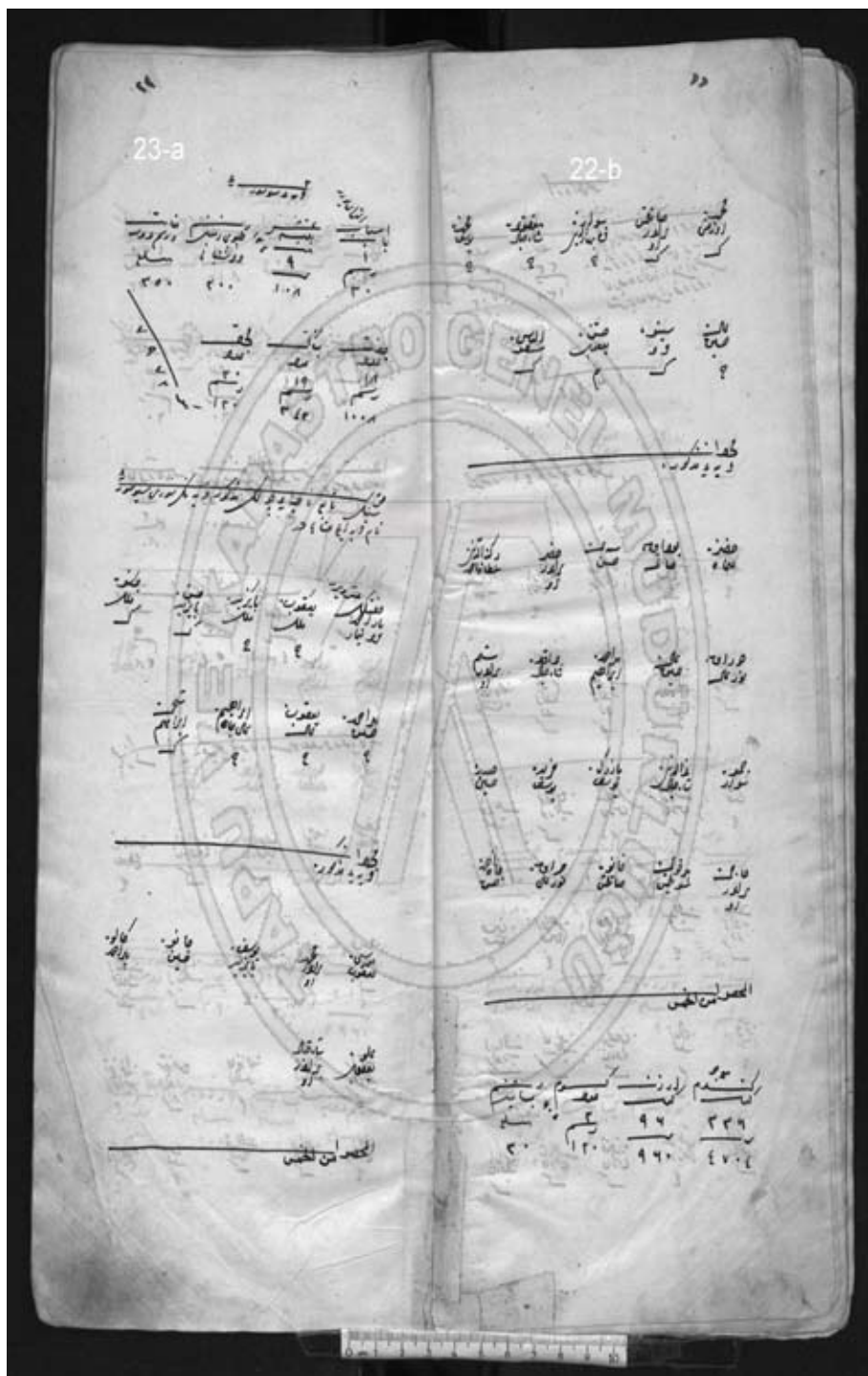
Kanun-ı Padişah-ı alempenâhî ve adâlet sa'adet destgahî ki intizâm-ı ak-sam-ı mahsulat ve ihtimam-ı esnaf-ı mersumat-ı ra'ayayı ammedir. Hal-ledellahu bi-vucudi izamihi ila yevmil-kiyame müsted'alarınca Çapakçur sancağının ra'ayayı İslamiyyesi'ne mah-ı Azer'deki Mart ayı der tamam çifti olandan resm-i ırgadiyesiyle elli altı ve nim çiftten ırgadiyesiyle yirmi sekiz ve zira'atı yeri nim çiftten akal olan ra'aiyetden her iki dönüm yerine resm-i zemin bir akçe ve Bennakdan resm-i ırgadiyesiyle on sekiz ve ba-liğ olub hizmete iktidarı olan mücerredlerinden altı akçe ve kefereden müzevvicinin cizyesi elli dört ve mücerredlerinden kırk dört ve müzevviclerinden ırgadiyesiyle ispençe otuz bir ve mücerredlerinden yirmi beş ve mah-ı Abrilde ra'ayayı müsliminden ve kefereden koyunu ve keçisi olanlarının her iki re'sinden bir akçe resm ve Kömlerinin ki davarların kışladurlar her kimin toprağında vaki olursa her Kömden resm altmış akçe ve üç yüzden ziyade keçisi ve koyunu olan Sıpah taifesinden her iki re'sinden bir akçe vere ve ziraatleri mahsulatı ki Buğday ve Arpa ve Darı ve hububat-ı sayire kısmıdır ve Penbe'den hums ve her ra'iiyet maaşları için evleri önünde cüz'ice ekdikleri bostanlarından birer para ve Kavun ve Karpuz ve Hiyar ekilen bostanlarından ve çayırlarından ve kozları, ağaçlarından ve yabanda olmayub bahçelerinde olan Elma ve Havya (ayva) ve Emrud (armut) ve bi'l-cümle meyve-i bar ağaçlarından öşür ve resm-i urusaneleri seyyibelerinden otuzar ve bakirelerinden altmışar ve suyu cari olub sene-i kamilede yürüyen asiyablarından altmışar ve altı ay yürüyen asiyablarından otuzar akçe resm cümleten vechi meşruh üzere mezkurat-ı mezbure bi't-ta'mim defter-i cedid-i hakanide tersim ve terkim olundu.

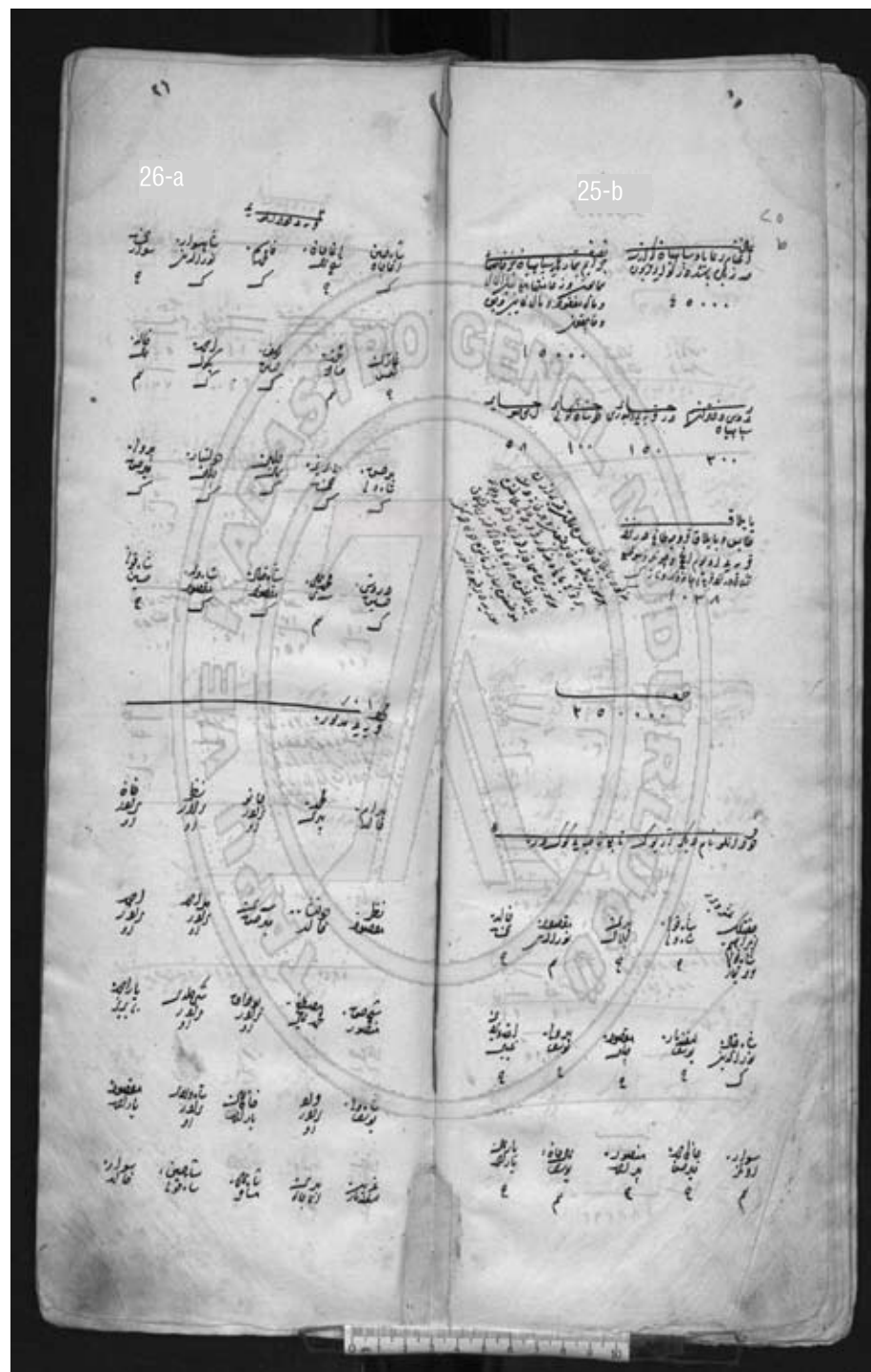
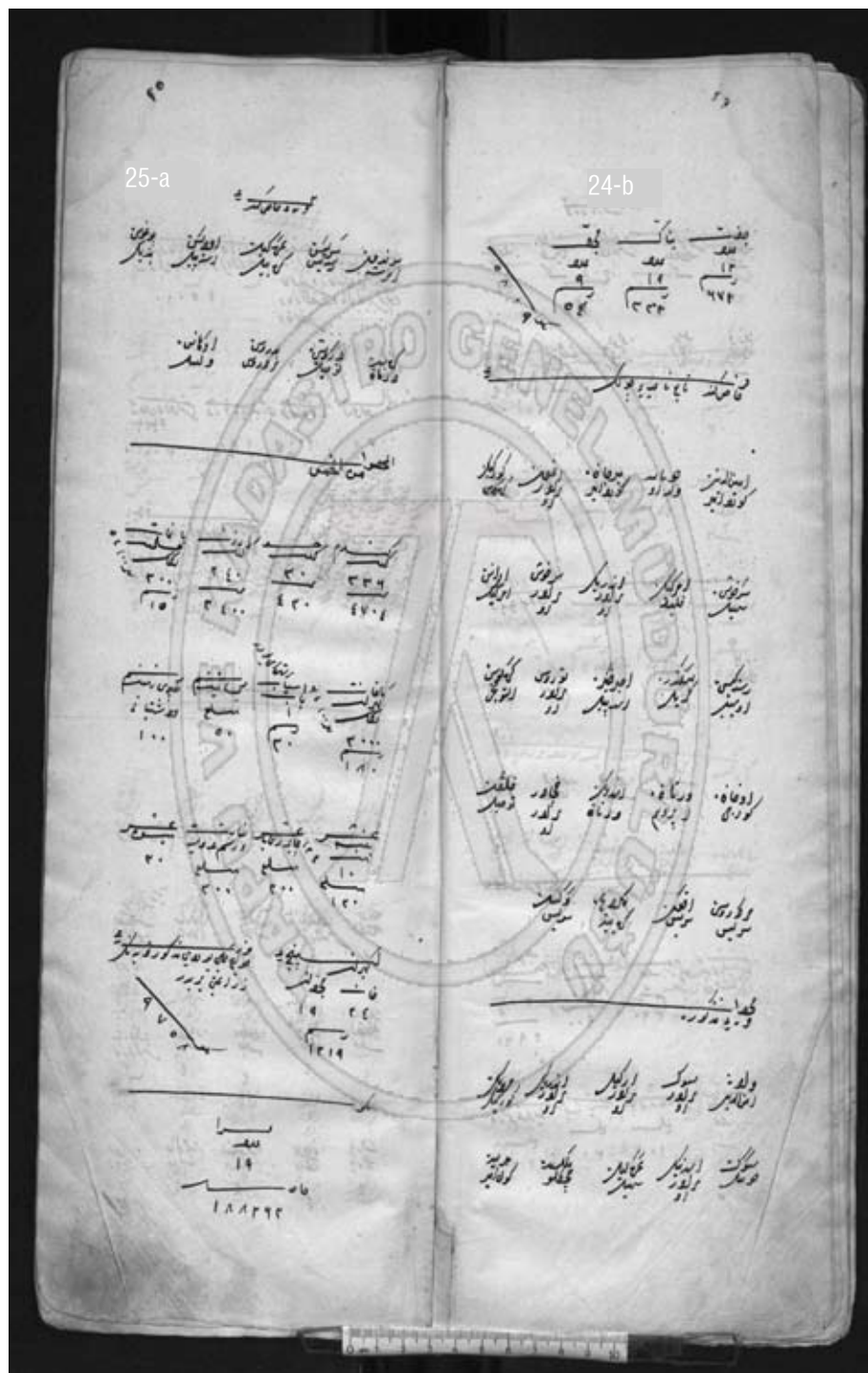
ÇAPAKÇUR LİVASI 1550 TARİHLİ MUFASSAL TAHRİR DEFTERİ (Osmanlıca Tıpkı Basımı)

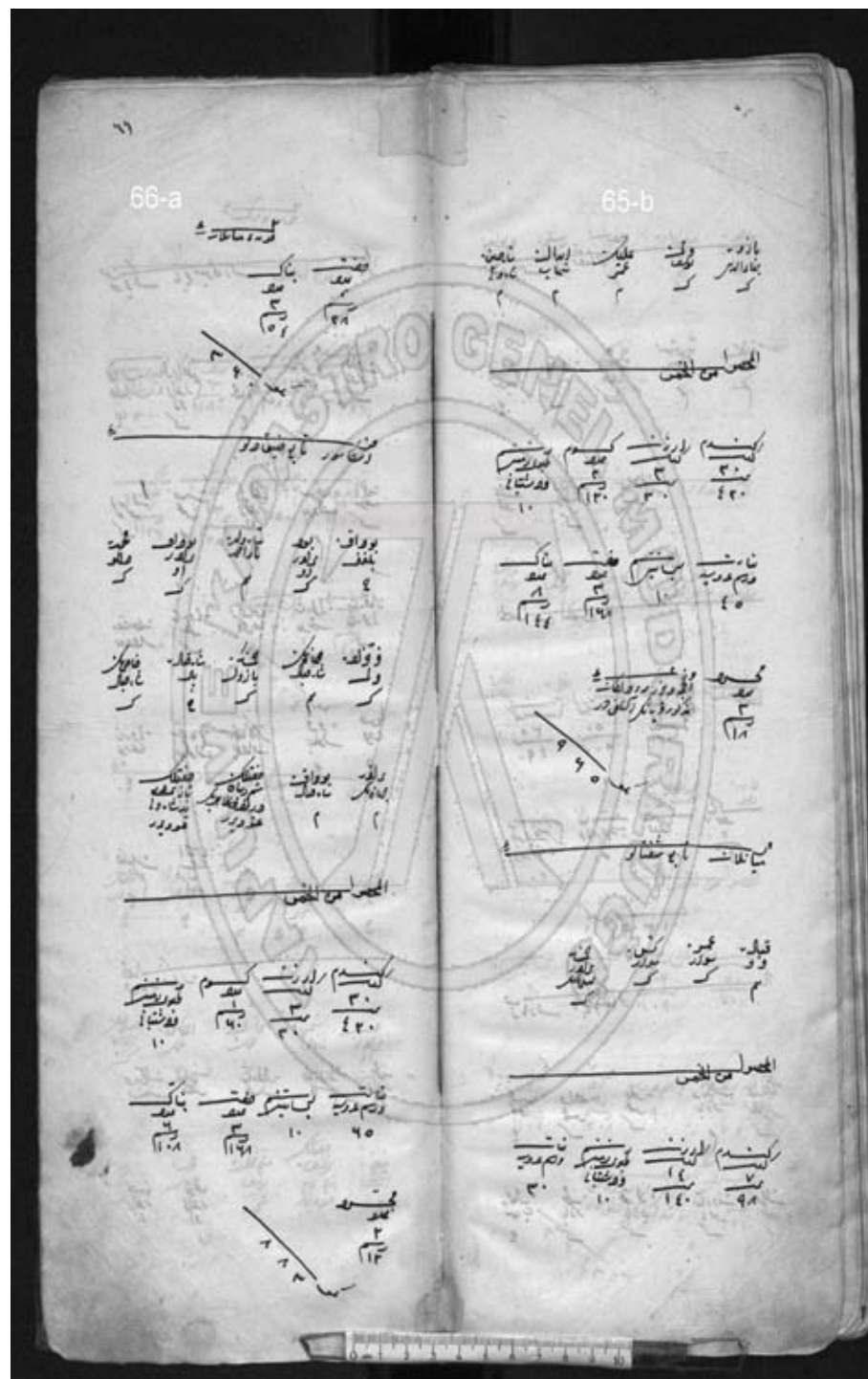

EK
ÇAPAKÇUR LİVASI İCMAL DEFTERİ
309 NOLU DEFTERİN DİZİN VE TIPKI BASIMI¹

- 1 Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Kuyud-ı Kadime Arşivi'nde bulunan 309 nolu Tapu Tahrir İcmal Defteri Abdullah Demir tarafından yayına hazırlanmıştır. Orijinal Dizin ve tıpkı basımı burada neşredilen defterin değerlendirilmiş kısmı ise kısa süre içerisinde yayınlanacaktır.
- Defterin içeriği ise Hasha-i Hümayun, Mirliva Hassı, beş zeamet ve 30 tımar kaydını ihtiva etmektedir.

[Vrk. 2-a]	Zü'ama Neferen 5 Ba-Seferde gede 16	Sipahiyan Neferen 30 Sefer gede 13
------------	---	--

Liva-i Çabakçur [Vrk.2b]
Hashâ-i Padişah-ı âlempenâh

Karye-i Ribât tabi'-i mezbur Hasıl 26608	Mahsul- ı Çeltuk-ı nehr-i Çırcırık 35000	Mahsul-ı Sefinehâ- i der ab-ı Murad ma'a nukat-ı baş ve tamga ... 50000	Mahsul- ı cizye-i Gebran liva-i Çapakçur 30606	Hane: 379 Behr fi 54 Mücerredan 228 Behr fi 44
--	--	--	--	--

Cema'at-ı Ulus-ı Sivkârî (Sêkârûn)

Obayı Şah Kulî ve Cafer biraderi o (onun kardeşi)	Obayı Şah Ahmed	Obayı Muhammed bin Şeyh Fahri	Obayı Kara Şeyh Emir	Obayı Mevlana [Molla]* Mahmud	Obayı Hasan bin Kuli
Obayı Şeyh Davud	Obayı Yusuf bin Kulî	Cema'at-ı Şeyhi Kethuda biraderzâde-i Cafer	Cema'at-ı Yakub bin Şeyh Cafer Kethuda	Cema'at-ı Süleyman Bargi Kethuda	Cema'at-ı Taceddin Kethuda biraderi Köse Ali
Yekûn Adet-i Ağnam ve rusum-ı sayire-i mezkurin 25000.					

Cema'at-ı Ulus-ı Düğerni

Obayı Abbas Kethuda	Obayı Şeyh Emir	Yekûn adet- i ağnam ve rusum-ı sayire-i mezkurin 8000		
Cem'an 17510				

Hasha-i mirliva-i benam-ı Timurtaş Bey

Karye-i Madrak-ı sufla tabi'-i Çevlik Hasıl 13122	Karye-i Haskend tabi'-i Çevlik Hasıl 9758	Karye-i Madrak-ı Ulya tabi'-i Çevlik Hasıl 14673	Karye-i Ada tabi'-i Çevlik Hasıl 12020	Karye-i Sivsor tabi'-i Çevlik Hasıl 7973
Karye-i Çırcırık tabi'-i Çevlik Cüz-i rusum- ı çift ve bennak ve mücerred-i Çeltukçıyan (Hasıl) 7919	Karye-i İskenderan tabi'-i- Göheriz Hasıl 13862	Karye-i Elmalu tabi'- i Sivkâri Sêkârûn) Hasıl 9521	Karye-i Çan tabi'-i Sivkâri Hasıl 6675	Karye-i Pueğ-ı Mir Hasan ma'a mezra'a- i Kur Hacı tabi'-i Mir-i Pueğ Hasıl 6068
Karye-i Şaş nam-ı diğer Yalnızoğlu tabi'i Nahiye- i Gökdere Hasıl 11628	Karye-i Yahkik maa Yahkik-i küçük mezra- i tabi'-i Zikdelu Hasıl 11924	Karye-i Mirzan tabi'-i Göheriz Hasıl 10700	Karye-i İlisu maa mezra'a-i Köş ve mezra'a-i Ekrek tabi'-i Sivkâri Hasıl 16404	Karye-i Musyan nam-ı diğer Bulnah tabi'-i Gökdere Hasıl 4091

Karye-i Cihangeşte tabi'-i Göheriz Hasıl 7405	Karye-i Pazuk maa mezra'a-i Han tabii Sivkari Hasıl 5809	Karye-i Çanakçı tabi'- i Sivkâri Hasıl 4992	Karye-i Pueğ-ı Hüseyn tabi'-i Pueğ Hasıl 3844	Karye-i Muhammed- i Goran nam-ı diğer Herpey tabi'-i Gökdere Hasıl 4024 [Vrk.3a]
--	--	---	--	--

* Çapakçur Mufasssal Tapu Tahrir Defteri No: 188, Vrk. 3b. de Molla yazmaktadır.

Tetimme-i Liva-i mezbur

Karye-i Çorlık (Çölék) tabi'- i Gökdere Hasıl 3584	Karye-i Kutevar tabi'- i Çevlik Hasıl 3564	Karye-i Eşkasur tabi'-i Zikdelu Hasıl 883	Resm-i Arusiye-i Duhteran-ı Spahiyan 300	Adet-i Ağnam-ı ra'aya ve sıpahiyan ki ez sene çend ziyade başod der liva-i mezbure 45000
Nısf Badheva ve cürm-u cinayet gayr-ı ez hashsa-i Padişah-ı alem penâh ve ze'ametha ma'a Beytü'l-mal ve Mal-ı ga'yib ve Mal-ı mefkud ve Yava ve Kaçkun 15000				Yekün: 251785
Za'amet-i Benam-ı Nur Ali karye-i Güllüce tabi'-i Göheriz Hasıl 25780 Hisse-i mezbur 20200				
Za'amet-i benâm-ı Mustafa b. Ahmed merdüm-i Ayas Paşa Mirimiran-ı Diyarbakir				
Karye-i Arakil tabi'-i Zikdelu Hasıl 11114	Karye-i Sıyerek tabi'-i Gökdere Hasıl 10124	Karye-i Dere-i Bahaeddin Tabi'-i Gökdere Hasıl 10980	Karye-i Cansur-ı Ulya tabi'-i Zikdelu Hasıl 10243	Yekün 42461 Hisse-i mezbur 20200 [Vrk 3b]
Za'amet benâm-ı Şah Kubad				
Karye-i Canimerğ tabi'-i Çevlik Hasıl 6166	Karye-i Nazik-i sufla tabi'-i Çevlik Hasıl 4618	Karye-i Nazik-i Ulya tabi'-i Çevlik Hasıl 6000	Karye-i Muşedu tabi'-i Gökdere Hasıl 3216 Hisse-i mezbur 3216	Yekün 20000
Za'amet benam-ı Nazar				
Karye-i Dodanlı tabi Gökedere Hasıl 12366	Karye-i Püegvenik tabii Gökdere Hasıl 4576	Yekün 6942 Bervechi bedel 23000		

Za'amet-i benam-ı Ferruhzâde

Za'amet-i benam-i Ferruhzâde				
Karye-i Sêgi tabi'-i Sivkâri Hasıl 8694	Karye-i Güllüce tabi'- i Göheriz Hasıl 25780 Hisse-i mezbur 5280	Karye-i Mirtah* tabi'- i Şeftalu hasıl 182	Gülşin-i süfla Hasıl 1394	
Karye-i Sögütlü nâm-ı diğer Mardik(Madrak -e Luatun) tabi'-i Gökdere Hasıl 1004	Mezra'a-i Az der kurb-ı Karye-i Fakra ma'a mezra'a-i Sîzerin Hasıl 660		Yekün: 20619	[Vrk. 4a]
Tımar-ı Yar Ahmed Karye-i Şenık Tabi'-i Çevlik Hasıl: 4445 Hisse 4000				
Tımar-ı Yar Ali Karye-i Tarbaçur tabi'-i zikdelü Hasıl: 6934 Hisse 4000				
Tımar-ı Halid bin Nureddin Karye-i Tambasan tabii Çevlik-i Çeltukçıyan-ı mezbur hasıl cüz-i rusum-ı çift ve Bennak ve Mücerred 2557 Bervechi bedel 4000 [Vrk4b]				
Tımar-ı Şeyh Emir Karye-i Cansur-ı Süfla tabi'-i Zikdelü hasıl: 4002				
Tımar-ı Hüdaverdi-i Şah Ali Karye-i Arçuk tabi'-i Sivkâri hasıl: 5422 bervechi bedel 5999				

* Tapu Tahir Defteri No: 188, Vrk 57b'de Pirtâk yazılmıştır.

Za'amet-i Devletşah veled-i Cemşid Bey Karye-i Krenik ma'a mezra'a-i Kevkam tabi-i Zikdelu hasil 7306 Mezkurun za'ameti Harbret (Harput) sancağında olub emr olunan terakkisi liva-i Harbret'de müyyeser olmamağın zikrolan karye-i mezbure tevcih olundu. [vrk. 5a]			
Tetimme-i liva-i mezbur Timar-ı Ali bin Abdullah merdüm-i Ayas Paşa Mir-i Miran-ı Diyarbekir			
Karye-i Arakil tabi-i Zikdelu Hasil 11114	Karye-i Siyerek tabi-i Gökdere Hasil 10124	Karye-i dere Bahaddin Tabi-i Gökdere Hasil 10980	Karye-i Cansur-ı Ulya tabi-i Zikdelu hasil 10243
Yekün _____ 42461 Hisse-i mezbur _____ 10130			
Timar-ı Gazi Mustafa b. Ahmed merdum-i Ayas Paşa Mir-i Miran-ı Diyarbekir			
Karye-i Arakil tabi-i Zikdelu Hasil 11114	Karye-i Siyerek tabi-i Gökdere Hasil 10124	Karye-i dere Bahaddin Tabi-i Gökdere Hasil 10980	Karye-i Cansur-ı Ulya tabi-i Zikdelu hasil 10243
Yekün _____ 42461 Hisse-i mezbur _____ 10130			
Timar-ı Mustafa b. İbrahim merdüm-i Ayas Paşa Mir-i Miran-ı Diyarbekir			
Karye-i Ermutak-ı Ulya Tabi-i Göheriz Hasil 6948	Karye-i Parhangük tabi-i Sivkari Hasil 10912 Hisse-i (mezbur) 1052	Yekün _____ 8000 [Vrk. 5b]	

Tımar-ı Haydar b. Abdullah merdüm-i Ayas Paşa Mir-i Miran-ı Diyarbekir Karye-i Perhangük tabi-i Sivkari Hasıl 10912 Hisse-i mezbur 7230			
Tımar-ı Ayfer Mustafa merdüm-i Ayas Paşa Mir- i Miran-ı Diyarbekir			
Karye-i Ermutak-ı Süfla Tabi-i Göheriz Hasıl 5681		Karye-i Perhangük tabi-i Sivkari Hasıl 10912 Hisse-i mezbur 918 Yekün_____ 6599	
Tımar-ı Mustafa bin Abdullah merdüm-i Ayas Paşa Mir-i Miran-ı Diyarbekir			
Karye-i Ermütak-ı Ülya Mir Ahmed tabi-i Göheriz Hasıl 5230		Karye-i Perhangük tabi-i Sivkari Hasıl 10912 Hisse-i mezbur 1486 Yekün_____ 6716 [Vrk. 6a]	
Tımar-ı Kasım Küçük			
Karye-i Uyum Ağca tabi-i Püeg Hasıl 4782	Karye-i Söğütlü nam-ı diğer Veyallerek (Valêrek) Tabi'-i Çevlik Hasıl 4669	Karye-i Hacı tabi-i Zikdelü Hasıl 5924 Yekün_____ 15380 Bervechi bedel: 16000	
Tımar-ı İshak bin Ali			
Karye-i Vahkin tabi-i Şeftalu Hasıl 5458	Karye-i Karakilise-i Süfla tabi-i Zikdelü Hasıl 2132	Karye-i Karakilise-i Ülya Tabi-i Zikdelü Hasıl 2252	Karye-i Şinek tabi-i Gökdere Hasıl 5487 Hisse-i mezbur 2487

Yekün _____ 12829 Bervech-i bedel 15000			
Tımar-ı Timur bin Muhammed			
Karye-i Gergenüs (Girnês) Tabi-i Şeftalu Hasıl 2928	Karye-i Varttak tabi-i Zikdelu Hasıl 4720	Karye-i Dignasur (Seyfun) Tabi-i Şeftalu Hasıl 2643	Karye-i Talevare (Tavları) Tabi-i Sivkâri Hasıl 3728
Karye-i Zimarek tabi-i Şeftalu Hasıl 1965		Yekün _____ 15841 Bervechi bedel 16000 [Vrk. 6b]	
Tımar-ı Hasan bin Ali			
Karye-i Peribaş tabi-i Gökdere Hasıl 3241	Karye-i Taş Ahmed tabi-i Gökdere Hasıl 4666	Karye-i Alburi tabi-i Gökdere Hasıl 4362	Karye-i Sâgerin Tabi-i Gökdere Hasıl 3006
Yekün _____ 15275 Bervechi bedel 16000			
Tımar-ı Ali			
Karye-i Agnik tabi-i Sivkari Hasıl 6286	Karye-i Pesurk tabi-i Zikdelü Hasıl 1197	Karye-i Şinek-i Gökdere Hasıl 4445 Hisse-i mezbur 445	Yekün _____ 7925 Bervechi bedel 8000
Tımar-ı Dost Ali biraderzâde-i Cemşid Bey			
Karye-i Muşedu tabi-i Gökdere Hasıl 7296 Hisse-i mezbur 4080	Karye-i Şin tabi-i Zikdelü Hasıl 6772	Karye-i Parçağ tabi-i Zikdelü Hasıl 3670	Yekün _____ 14522 Bervechi bedel 14660 [Vrk. 7a]

Tımar-ı İskender merdüm-ı Hüsrev Paşa				
Karye-i Göl(Dual) der kurbi Vahkin Tabi-i Şeftalu hasıl 3370	Karye-i Musık tabi-i Şeftalü Hasıl 2749	Karye-i Şervinan tabi-i Şeftalü 4386	Karye-i Armaşin Tabi-i Şeftalu Hasıl 2452	
Yekün 12957 Hisse-i mezbur 12100				
Tımar-ı Hurşid ve Ali bin Sultan Ali biraderzâde-i Cemşid Bey				
Karye-i Dilistan tabi-i Zikdelü Hasıl 7442	Karye-i Kamışlü tabi-i Göheriz Hasıl 2831	Yekün 10263 Hisse-i mezbur 9000		
		Hisse-i Ali 5000	Hisse-i Hurşid 4000	
Tımar-ı Allahverdi Karye-i Avsel tabi-i Sivkâri Hasıl: 6788 ber-vechi bedel 7500 [Vrk. 7b]				
Tımar-ı Bayezid				
Karye-i Sını tabi-i Çevlik Hasıl 7820	Karye-i Mağni? tabii Çevlik Hasıl 6336	Yekün 8500 Bervech-i bedel 1000		
Tımar-ı Turhan				
Karye-i Fakra tabi-i Çevlik Hasıl 6336 Hisse-i mezbur 5656	Karye-i Gülşin-i Ulya Tabi-i Zikdelu Hasıl 3066	Mahsul-ı Çayır derkarye-i Alburi Hasıl 150	Mahsul-ı Çayır-ı Tavşangölü 100	Mahsul-ı Çayır-ı Acısı 58
Mahsul-ı Yaylak-ı Tabs ve Yaylak-ı Kurucadağ (Karejdağ) der nezd-i Karye-i Uyum Ağca 1038			Yekün 10068	

Tımar-ı Maksud Karye-i Tüyerek Tabi-i Sivkari Hasıl 5552 [Vrk. 8a]	
Tımar-ı Sûvar Karye-i Tabs tabi-i Şeftalu Hasıl 4386 Hisse-i mezbur 4000	
Tımar-ı Şeyhi Karye-i Çiriş tabi-i Pûeğ Hasıl 2873 Bervechi bedel 3000	
Tımar-ı Cankulî Karye-i Göresi (Gorsi) tabi-i Şeftalü Hasıl 1392	Karye-i Meyalan (Mallun) Tabi-i Şeftalü Hasıl 360
Yekûn 1752 Bervechi bedel 2000 [Vrk. 8b]	
Tımar-ı Sultan Ahmed Karye-i Az ve Kevâre Tabi-i Pûeğ Hasıl 1090 Bervechi bedel 2000	
Tımar-ı Durmuş Karye-i Nursin tabi-i Gökdere Hasıl 2000	

Tımar-ı Şah b. Davud Karye-i Şinek tabi-i Gökdere Hasıl 5478 Hisse-i mezbur 3000 [Vrk. 9a]	
Karye-i Abtur tabi-i Çevlik Hasıl 53686 Karye-i mezburunun mülkiyetine mülkname-i Hümayun ve vakfiyetine vakıfname-i şerayit-i meşhun ibraz olundu.	
Zaamet 5	Tımar 30
Cem'an _____ Erkam-ı _____ _Zaametha ve Tımarha 249549	

(İsfahan Bey Vakfına ait deftere lef olarak ilave edilmiş belgedir.)

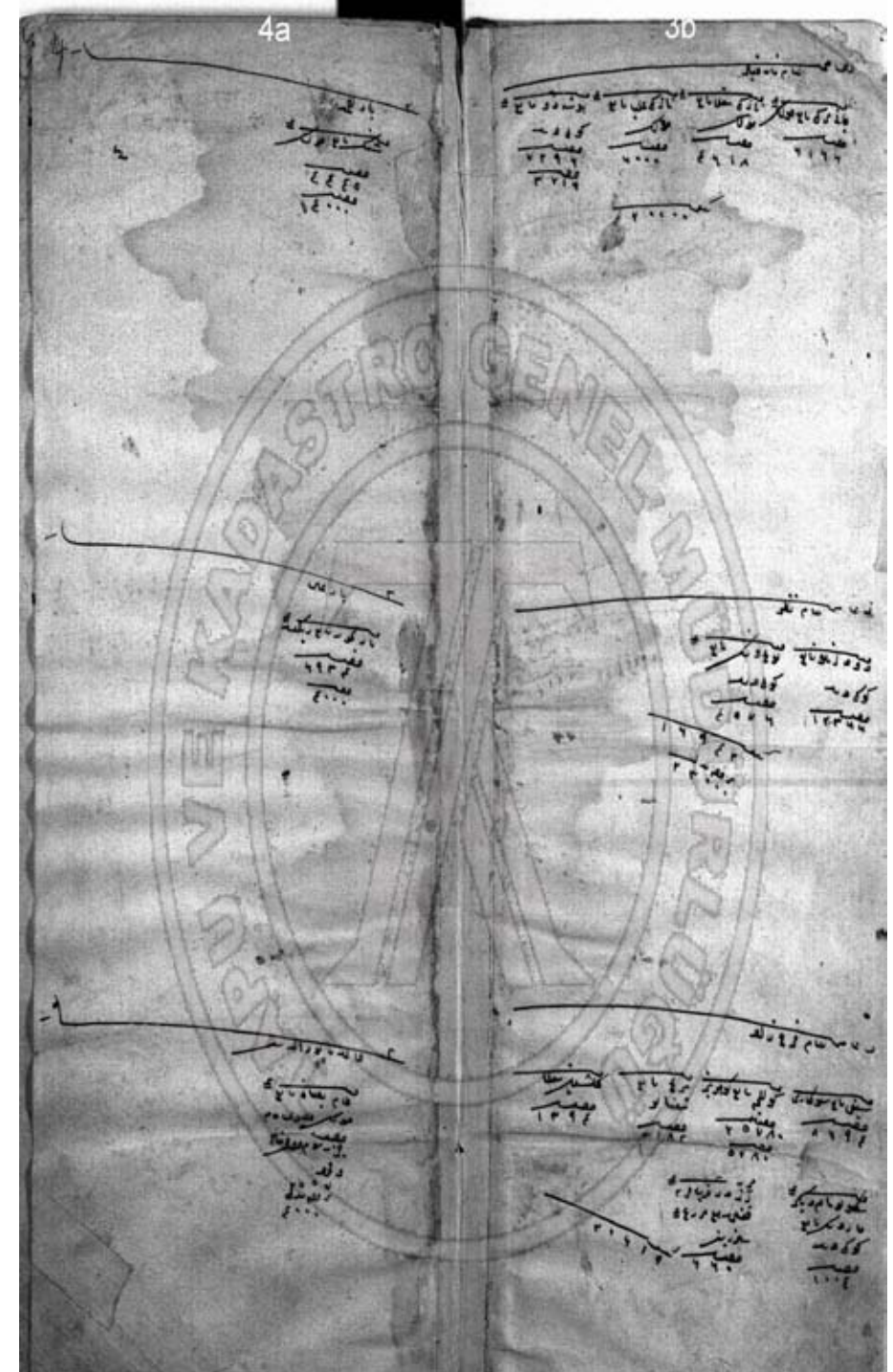
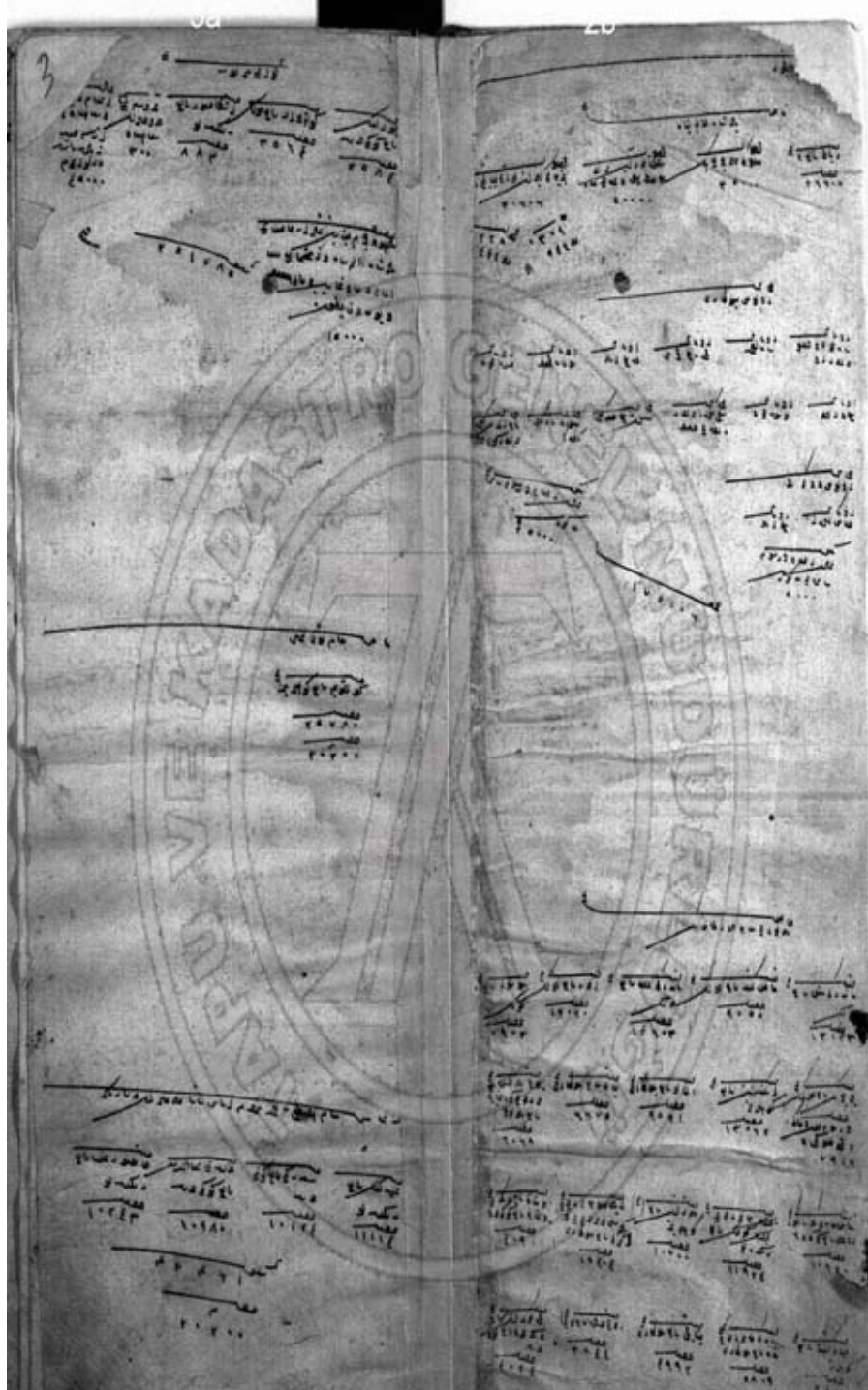
Defter haneyi amireye

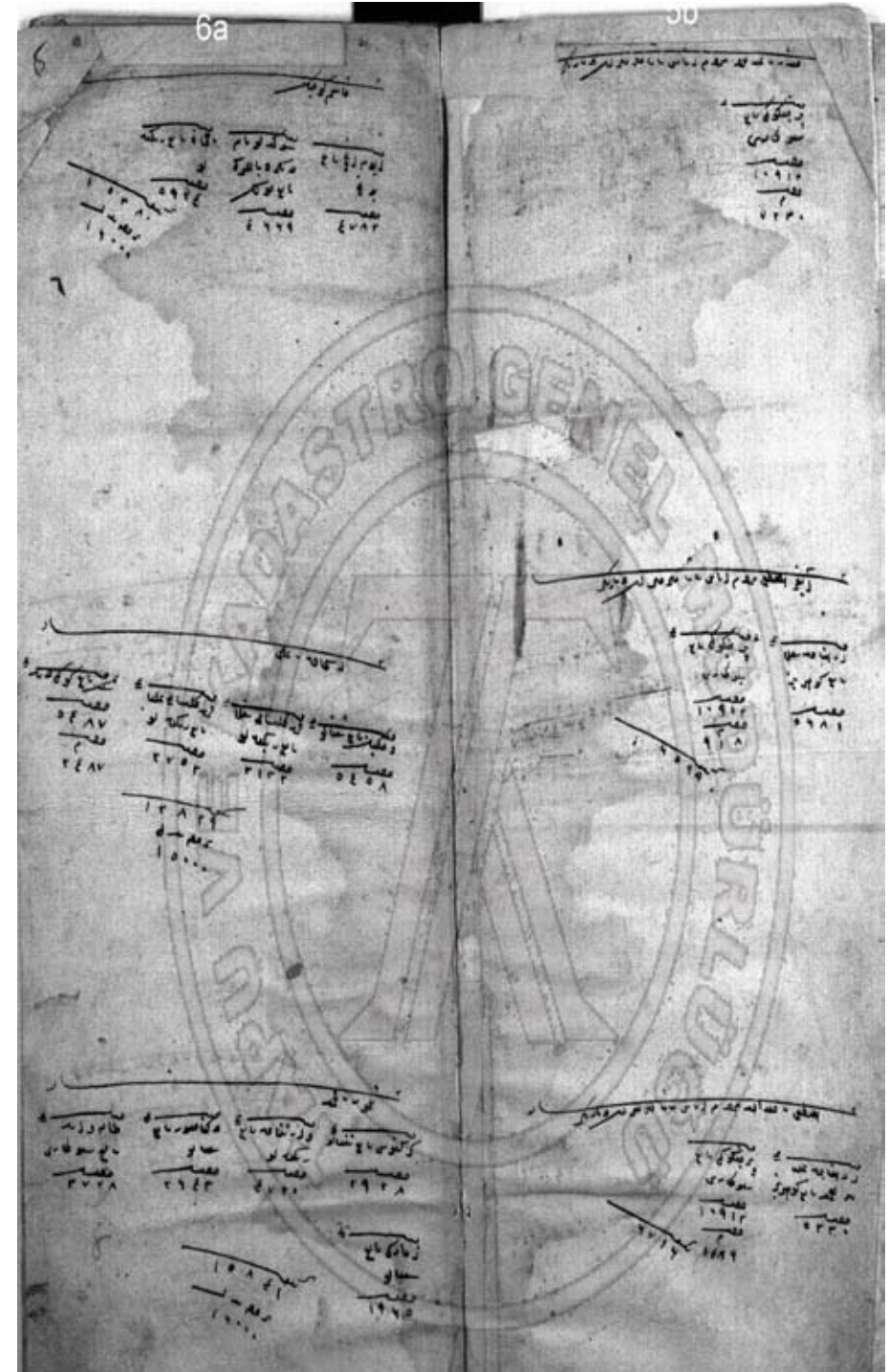
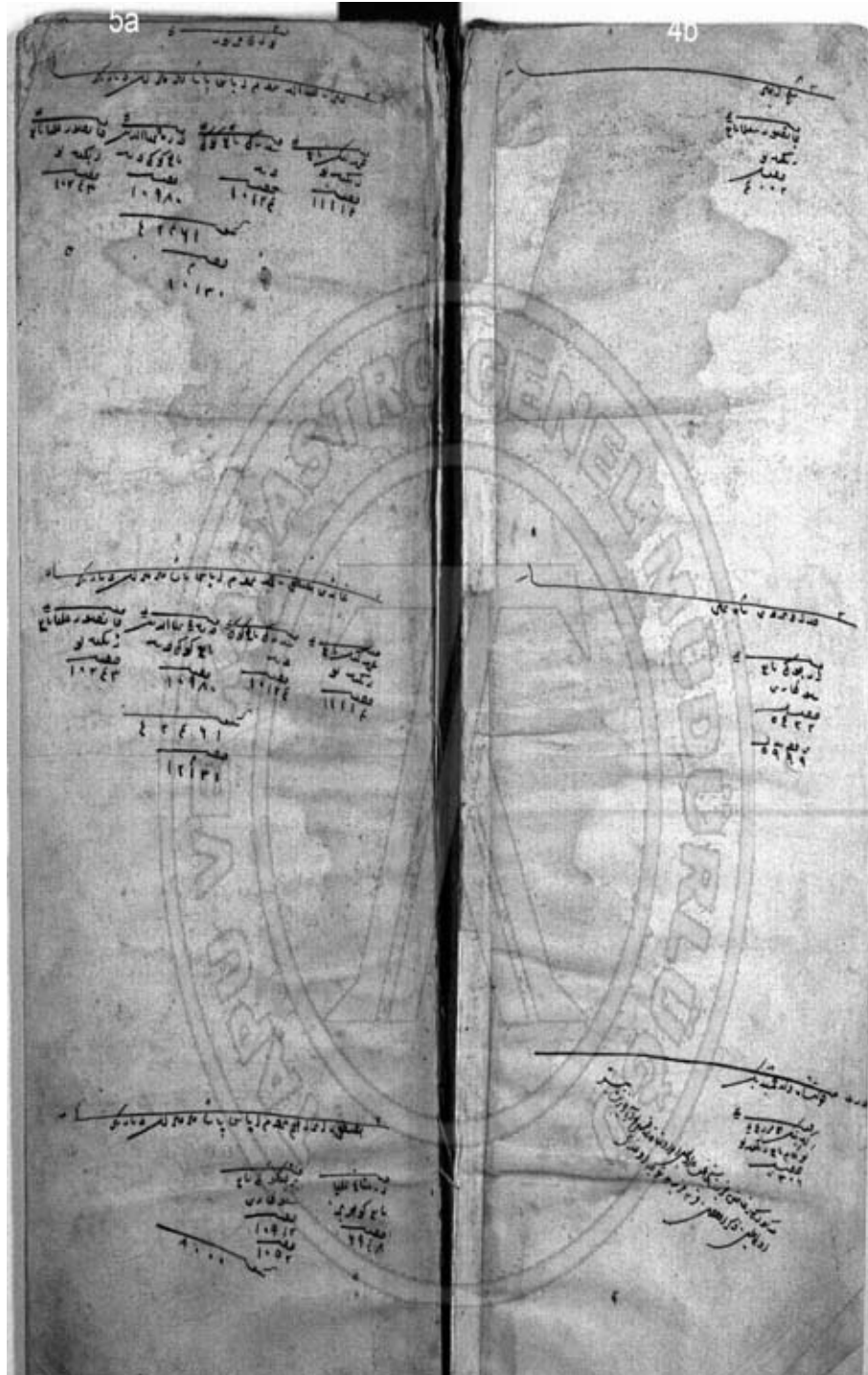
Kürdistan Eyâleti dâhilinde Çapakçur Kazâsı'nda vâki' Abtor Karyesi ve arâzi-i saire derdest bir kıt'a vakfiye mucibince bâ-berat-ı â'li mütevellisi oldukları "İsfahân Bey Câmii Şerifi ve Zâviyesi Vakfı " müsteğillâtından olarak taraf-ı vakıftan zabt ve tasarruf olunmakta iken bu kere Diyar-ı Bekr cânibinde bulunan arâzî memuru tarafından müsteğillat-ı merkumeye arâzi-i emiriyedendir denilerek Tapu senedi verilmekte olduğundan bahisle men'i Süleyman ve Muhammed bin Hamid taraflarından ba-arzuhâl istid'â olunmuş ve kuyuda nazaran İsfahan Bey Zâviyesi Vakfı'nın ber-vechi meşrutiyet tevliyeti münasafeten sahib-i arzuhâl-ı muma ileyhimânın uhdelerinde olduğu ve vâkıf-ı muma ileyhin 955.[1548] senesi tarihiyle müvarrah, mükayyed olan vakfiye'-i mamulun bihâsında Abtor ismiyle müsemma karyeyi ve hududu dâhilinde bulunan Bey Çiftliği nam arazi ile ma'lumu'l-hudud diğer araziye müstağillat ve müsakkafat-ı sa'iresiyle ma'an karye-i mezkurede vâki' zâviye ve mescidî mesâlihi için vakfeylettiği müsarrahdı idugü Evkaf-ı Hümayun Muhasebesi derkenarından ve Abtor Karyesi'nin on üç bin altı yüz seksen dokuz (13689) Akçe yazı ile mülkiyetine mülknâme-i hümayun ve vakfiyetine vakıfnâme-i şerayit-i meşhun

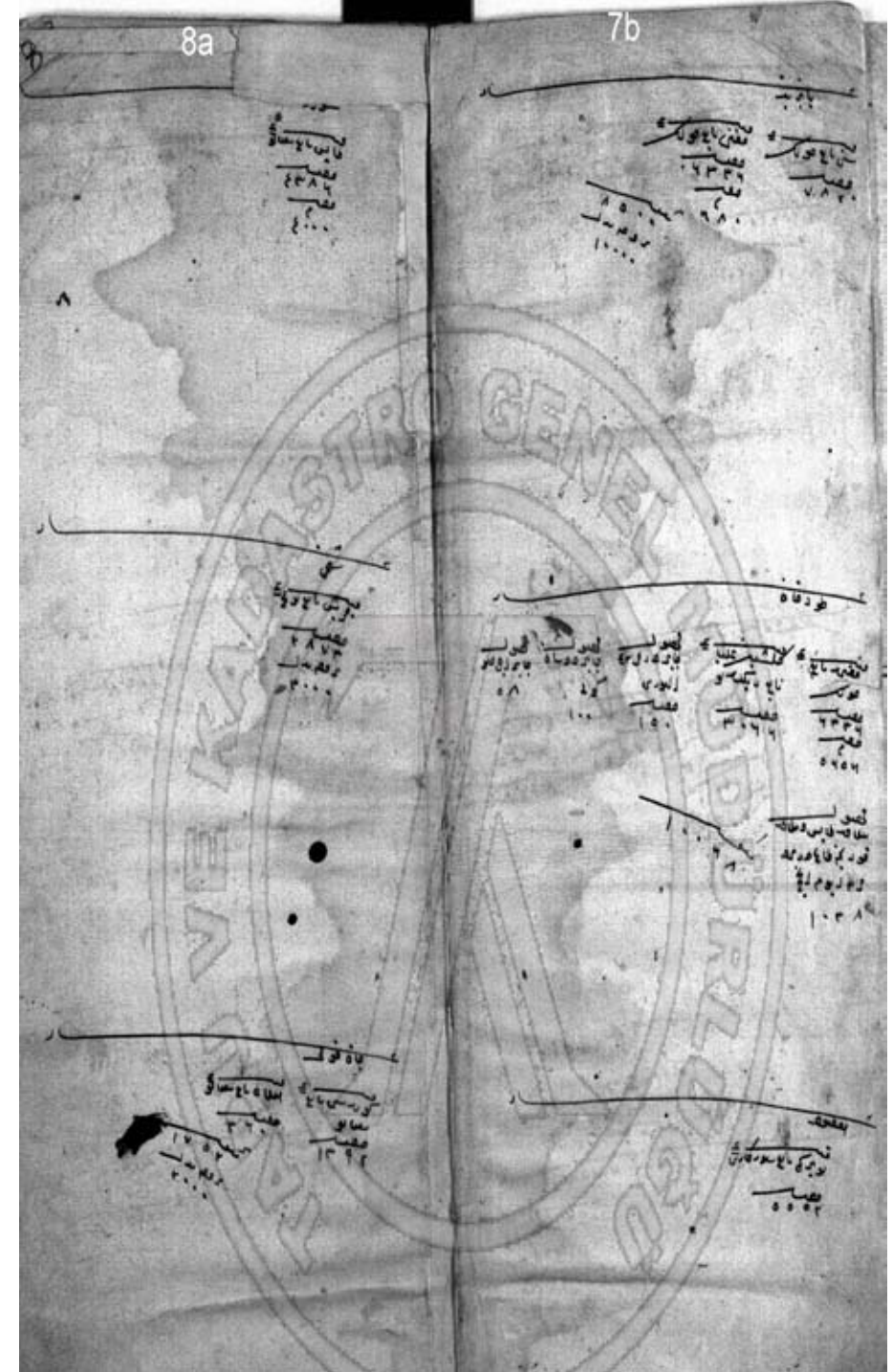
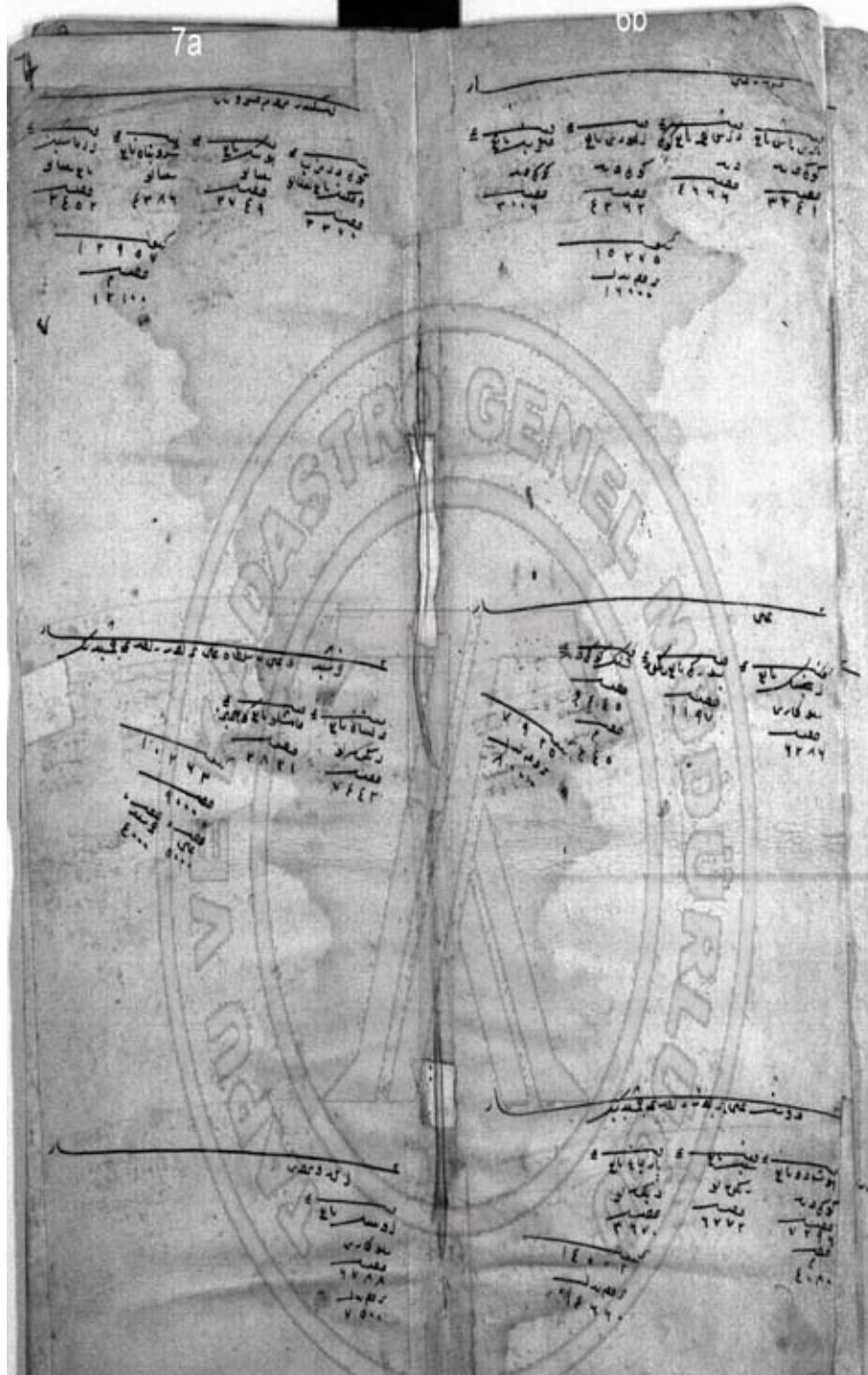
ibraz olunduğu deyu tahrir-i defter olunmuş bulunması cihetiyle ² karye-i mezkurenin mahsulat ve rüsumat-ı kadime vechile ber-vechi vakfiyet mu-tasarrıfları tarafından zabt-olunmak iktizâ eylediği defter hânemize yazılan ilâmdan anlaşılmış olduğuna ve karye-i merkumenin hîn-i tahrirde vakfi-yeti mutlak zikrolunmuş ise de mühasebe-i mezkure derkenarına nazaran İsfahan Bey Zâviyesi Vakfı bulunduğu binâ'en karye-i mezkure hududu dâhilinde olan araziye arazi me'murunin tapu senedi vermeye teşebbüs eylediği vâki' ise men'iyile lazım gelen senedâtın nizamı vechle vakfı mez-bur tarafında i'tası zımnında icab edenlere hitaben Evkaf Muhasebesi'nden emri şerif isdârı ve karye-i merkume ber-muceb-i vakfiyye muma ileyh İsfahan Bey Zâviyesi Vakfı'ndan olduğu Defterhane-i Amire'de olan kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bir kıt'a ilmuhaberinin isdarı icab-ı maslahat-tan görüldüğü Evkaf-ı Hümayun Teftiş Mahkemesi'nden yazılan i'lam ile bu muhasebe-i merkume derkenarında gösterilmiş ve i'lam-ı mezkur dahi evrak-ı müteferri'asıyla beraber leffen takdim kılınmış olmağla müvafık-ı irade-i a'liye-i cenab-ı vekaletpenâhileri buyrulduğu suretde ilâm-ı mezkur tafsilatı derciyle muhasebe-i merkumeden emr-i şerif i'tası hususunun ca-nib-ı nezaret-i celileye havalesi babında Evkaf-ı Hümayun Nazırı Atufetlu Abdülhamid Ferid Efendi Hazretleri takrir eylemeleriyle mücibince iktiza-sının icrasına himmet buyurular deyu fi 7 Cemadiyelevvel sene 1280/ fi 9 Teşrin-i evvel sene 1279 [20 Ekim 1863] tarihiyle nazır-ı müşârun ileyh hazretlerine hitâben sâdır olan fermân-ı ali mucebince iktizası muhase-beden lede'l-sual "Kürdistan Eyaleti" dahilinde Çapakçur kazasında vâki' Muhammed bin Hamid ve Süleyman'ın ba-berat-ı a'li mutevellileri olduğu İsfahan Bey Camii Şerif ve zaviyesi vakfının ber-muceb-i vakfiyye müs-teğillatından olan Abtor karyesi ve hududu dâhilinde arazi ile ma'lum ve mahdud diğer arâzi taraf-ı vakıftan zabt ve tasarruf olunmakta iken bu kere Diyar-ı Bekr cânibinde bulunan arazi me'murinin müsteğillat-ı mer-kumeye arazi'-i emiriyedendir denilerek tapu senedi vermeğe teşebbüs ey-leliği vâki' ise men'iyile lazım gelen senedatın nizâmı vechle vakf-ı mezbur tarafından i'tâ olunmak üzere icâb edenlere hitâben mahkeme-i teftişden olunan i'lâmın tafsilatı derciyle Evkaf Muhasebesi'nden emr-i şerif isdârı ve karye-i merkumenin muma ileyh İsfahan Bey Zaviyesi Vakfı'ndan ol-duğu Defterhâne-i Amire'den olan kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bir kıt'a ilmühâberinin i'tası iktiza eylediği derkenar olmağın emri ve ilmu-haberi yazıla deyu ferman-ı şerif buyrulmağın mucibince bi'l-kayd emri verilmekle ber minvâl-i muharrer Defterhane-i Âmire'de olan kaydı bâlâsı-na şerh verilmek üzere Defterhâne-i Âmire'ye iş bu ilmu-haber verildi. Fi

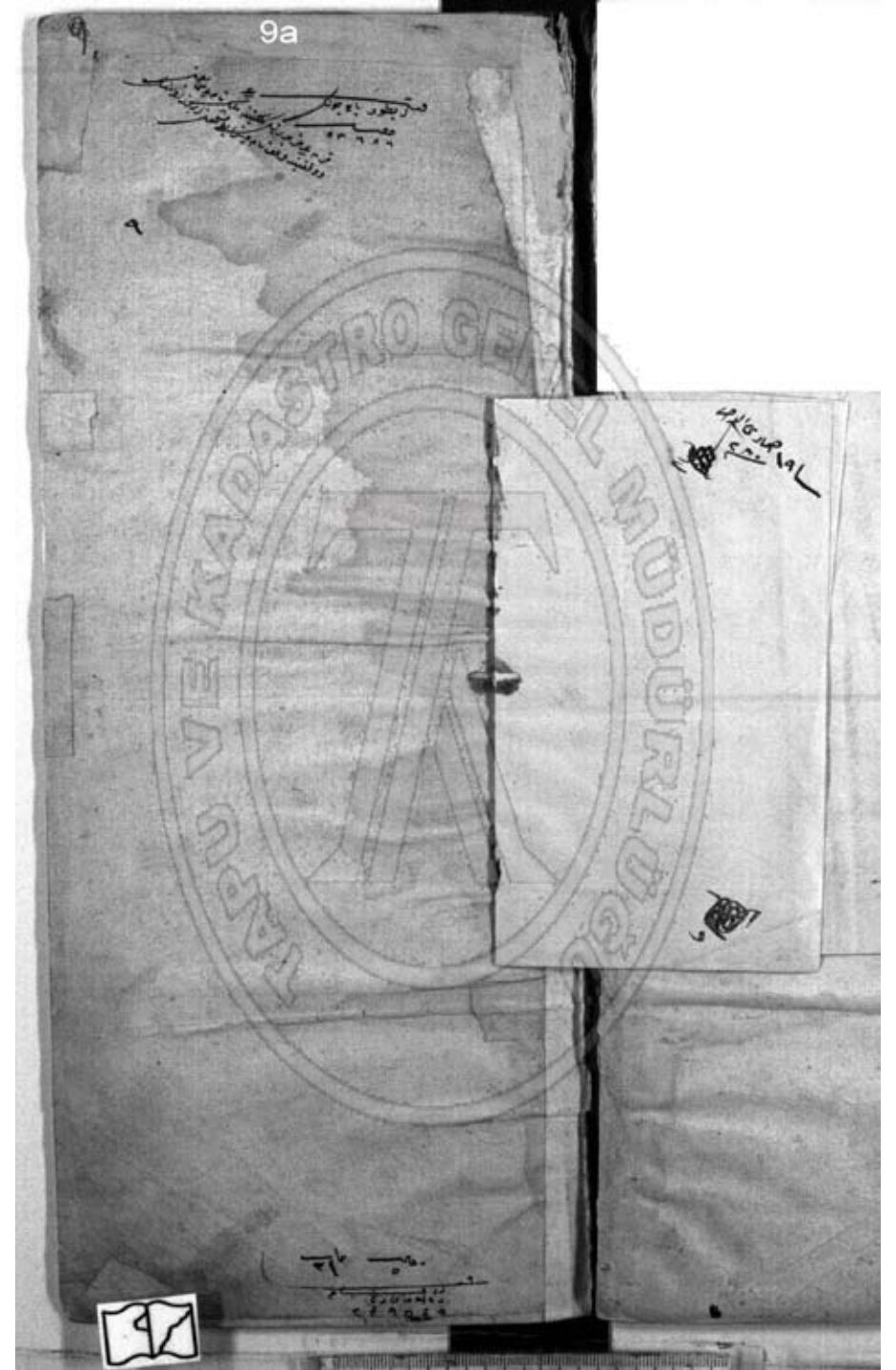
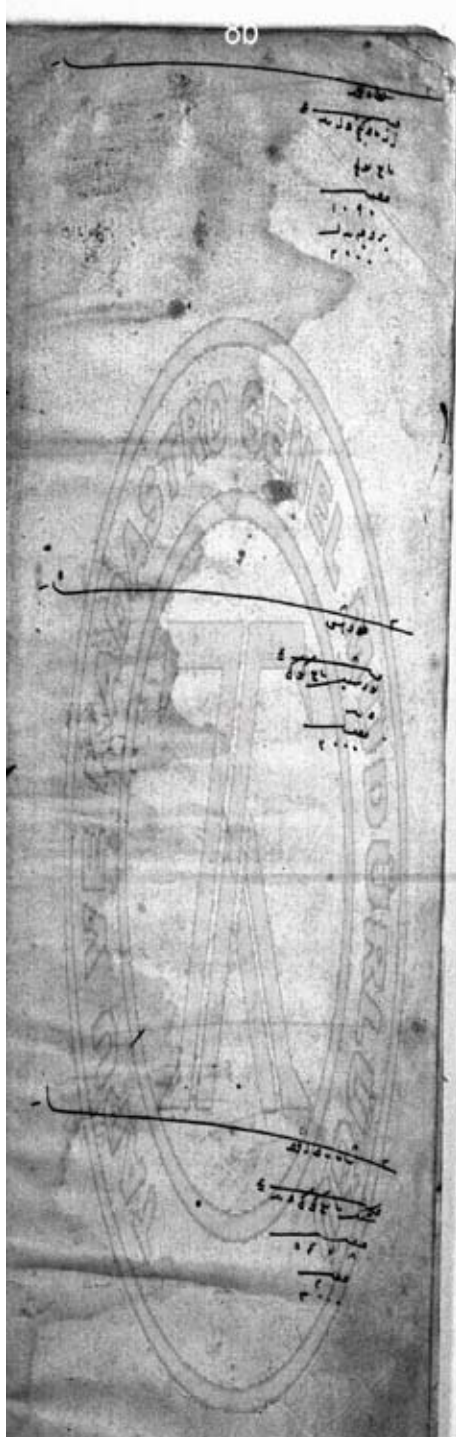
2 Bu satırın baş kısmı biraz silinmiştir okunamadı.

9b

α

قضاء

کریما ایالتی داخلین جیاخورد قضاوتی واقع اجور قریب و ارضی مانع در دوسه بر قطعه و قطعه موضع بار باره عالی ندرسی
اوله قطعه اصطلاحه به جامع شریفه و زاده بر قطعه مستطوله اوله بر طرفه و قطعه خطه و قطعه اوله و قطعه اوله
دیار بیکه جاتین در قطعه ارضی مامور به مستطوله مرقوم به ارضی امیر به دند و دند ارضی طایفه سی و در لک و در لک
قطعه مصلی سلیمان و مکر به عامه طرفه بر با عرش حال استعلا ارضی و قطعه اوله اصطلاحه به زاده بر قطعه مرقوم به
تولیدی ماضیه صا حیدر محال موم الیها که عرش لیز الیها و واقعه موم الیها قطعه موم الیها قطعه موم الیها
موم به مصلی اوله و قطعه موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها
مطلوبه الیها و در دیکر ارضی بی مستطوله و مستطوله مامور به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به
و قطعه اوله مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به
اقیم به و اوله مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به
باز مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به
در کتا خطه اصطلاحه به زاده بر قطعه موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها
طایفه سی و در لک و در لک ارضی مامور به مستطوله مرقوم به ارضی امیر به دند و دند ارضی طایفه سی و در لک
اجامه مصلی خطه اصطلاحه به جامع شریفه و زاده بر قطعه مستطوله اوله بر طرفه و قطعه خطه و قطعه اوله
زاده بر قطعه موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها
اجامه مصلی خطه اصطلاحه به جامع شریفه و زاده بر قطعه مستطوله اوله بر طرفه و قطعه خطه و قطعه اوله
و اعلام مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به
موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها
مانع اوقاف همایون مامور به مستطوله مرقوم به ارضی امیر به دند و دند ارضی طایفه سی و در لک
قطعه موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها
قضاء عالی موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها
بار باره عالی موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها
قریب موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها
دیار بیکه جاتین در قطعه ارضی مامور به مستطوله مرقوم به ارضی امیر به دند و دند ارضی طایفه سی و در لک
موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها
خطه مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به
موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها
علم و مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به
بالفیه امری و در لک موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها موم الیها
عامه به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به مکر به

۱۵۵۰

